Yeni

HİTİT

Yabancılar İçin Türkçe
Ders Kitabı

1

A1
A2

TEMEL

ANKARA ÜNİVERSİTESİ 1946
TÖMER
Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi

ÖNSÖZ

Bu kitap, Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi TÖMER tarafından hazırlanan "Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe" adlı dil öğretim setinin, birer çalışma kitabı ve öğretmen kitabının da yer aldığı I. Takımına (TEMEL düzeyine) ait ders kitabıdır. Sınıf içinde uygulanmaya elverişli biçimde hazırlanan bu ders kitabının yanında, kitapta bulunan dinleme metinlerinin ses kayıtlarının yer aldığı bir yoğunçalar bulunmaktadır.

"Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı", kullanıcılarını, Avrupa Konseyi'nin Ortak Avrupa Çerçevesi (Common European Framework) adlı kılavuzu doğrultusunda TÖMER tarafından geliştirilen ve 2004 yılında Avrupa Konseyi'nce onaylanan 56.2004 model nolu "Yetişkinler İçin Avrupa Dil Portfolyosu"nda (TÖMER ADP'sinde) belirlenen A1 ve A2 beceri düzeylerine ulaştırmayı hedeflemektedir.

TÖMER ADP betimleyicilerinin (*bkz. s.198-199*) gerektirdiği konulara göre desenlenen 12 üniteden oluşan Ders Kitabı'nda her bir ünite 3 alt konuya ayrılmıştır. Üniteler düzeye ve düzlemlere uygun metin türleri ile bezenmiş; metinler DİNLEME, OKUMA, SÖZLÜ ANLATIM, KARŞILIKLI KONUŞMA ve YAZILI ANLATIM beceri düzlemlerine yönelik etkinliklerle dengeli biçimde desteklenmiş ve her bir etkinlik için anlaşılması kolay, uygulaması kısa sürede kolaylık yaratacak yönerge ve başlıklar verilmiştir. Her ünitede yer alan dilbilgisi tabloları, kullanıcıların dilin yapısını ve işleyişini basit bir sunumla görmelerine olanak sağlayan ve sınıf içi etkinliklerle kolayca hareketlenebilecek bir yapılanıştadır.

Her ünitenin sonundaki göndermelerle kullanıcılar, özel olarak tasarlanmış KARŞILIKLI KONUŞMA etkinlerine yönlendirilmekte; dil kullanımının bu en etkin düzlemine özgü hazırlanmış etkinliklerle onların, ünite boyunca öğrendikleri bilgileri ve edindikleri becerileri pekiştirmeleri beklenmektedir.

Kitabın son bölümünde yer alan "Dilbilgisi Desteği", her ünitede yer alan dilbilgisi tablolarının içerdiği yapılar hakkında kısa ama özlü bilgiler sunmaktadır. Bu bölümde kullanıcıların, Türkçenin yapısı ve işleyişi hakkındaki bazı olası sorularına da yanıt bulacakları umulmaktadır.

Elinizdeki ders kitabının bir parçası olduğu "Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe" seti, Ankara Üniversitesi TÖMER'in 20 yılı aşkın birikim ve deneyimini Avrupa Konseyi'nin çağdaş dil öğretim ölçütleri ile birleştirmesinin bir ürünüdür. Bu üründe TÖMER'in gelmiş geçmiş ve halihazırdaki tüm Türkçe okutmanlarının emeği ve katkısı bulunmaktadır. TÖMER onlara teşekkür ederken, bu kitabın kullanıcılarına da "Türkçe'de buluşmak üzere" kolaylıklar diler.

Ankara Üniversitesi
TÖMER

İçindekiler

1. ÜNİTE — MERHABA

1.1 Tanışma 8
1.2 Ne? Kim? Neresi? 12
KOŞAÇ TÜMCESİ (haber kipi) 13
SIRALAMA *-(I)ncI* 14
KOŞAÇ TÜMCESİ (haber kipi devam) *-(y)Im, -sIn, –, -(y)Iz, -(sI)nIz, -(lEr)* 14
1.3 Ne Var? Ne Yok? 16
VAROLUŞ TÜMCESİ (haber kipi) *var, yok* 17

2. ÜNİTE — GÜNLÜK HAYAT

2.1 Ne Yapıyorsunuz? 20
ŞİMDİKİ ZAMAN (genel) *-(I)yor* 21
2.2 Nereden Nereye? 24
DURUM (yönelme, kalma, çıkma) *-(y)E, -DE, -DEn* 25
2.3 Saatler 28
ULAÇLAR *-DIktEn sonra, -mEdEn önce* 29
İLGEÇLER *-(y)E kadar, -DEn önce, -DEn sonra* 29

3. ÜNİTE — YAKIN ÇEVREMİZ

3.1 Ailem ve Arkadaşlarım 32
İYELİK *-(I)m, -(I)n, -(s)I, -(I)mIz, -(I)nIz, -(lEr/s)I* 33
3.2 Evimiz ve Semtimiz 36
AD TAMLAMASI (belirtili) AD*-(n)In* AD*-(lEr/s)I* 37
AD TAMLAMASI (belirtisiz) AD AD*-(s)I* 37
3.3 Şehirler 40
AD TAMLAMASI (zincirleme) AD*(-(n)In)* AD*(-(lEr/s)I(nIn))* AD*-(lEr/s)I* 41

4. ÜNİTE — ZAMAN GEÇİYOR

4.1 Ne Zaman Ne Oldu? 44
GEÇMİŞ ZAMAN (belirli) *-DI* 45
4.2 Dünden Bugüne 48
KOŞAÇ TÜMCESİ (hikaye kipi) *-(y)dI (< i-di)* 50
4.3 Anılar 52
ŞİMDİKİ ZAMAN (hikaye kipi) *-(I)yordu (< -(I)yor i-di)* 52
ULAÇLAR *-(y)ken (< i-ken)* 52
BAĞLAÇLAR/İLGEÇLER *ile (> (y)lE)* 55

5. ÜNİTE — AFİYET OLSUN

5.1 Ne Yiyelim? 56
EMİR KİPİ *-sIn, -(y)In(Iz), -sIn(lEr)* 57
İSTEK KİPİ *-(y)E* 57
5.2 Ne Alırsınız? 60
SIFATLAŞTIRMA *-lI, -sIz* 61
5.3 Dünya Mutfakları 64
KARŞILAŞTIRMA *-DEn daha* 65
ÜSTÜNLÜK *en* 65

6. ÜNİTE — BÜROKRASİ HER YERDE

6.1 Sayın Yetkili 68
DURUM (belirtme) *-(y)I* 69
6.2 Başımız Dertte 72
ŞİMDİKİ ZAMAN (resmi) *-mEktE* 75
6.3 Yardım İstiyorum 76
İLGİ EKİ *-ki* 77
BAĞLAÇLAR *de/da* 77

İçindekiler

7. ÜNİTE — GELECEK DE BİR GÜN GELECEK

7.1	Planınız Ne?	80
	GELECEK ZAMAN *-(y)EcEk*	81
7.2	Neler Olacak?	84
	KOŞAÇ TÜMCESİ (gelecek zaman) *olacak*	85
	İLGEÇLER *gibi, kadar*	86
7.3	Böyle mi Olacaktı?	88
	GELECEK ZAMAN (hikaye kipi) *-(y)EcEkti (< -(y)EcEk idi)*	88
	EŞİTLİK *-CE*	91
	GÖRELİK *-(y)E GÖRE*	91

8. ÜNİTE — RİVAYET ODUR Kİ...

8.1	Bir Zamanlar	92
	GEÇMİŞ ZAMAN (belirsiz) *-mİş*	93
	KOŞAÇ TÜMCESİ (rivayet kipi) *-(-(y)mİş (< i-miş)*	94
8.2	Öyle miymiş?	96
	ŞİMDİKİ ZAMAN (rivayet kipi) *-(İ)yormuş (< -(İ)yor i-miş)*	96
	GELECEK ZAMAN (rivayet kipi) *-(y)EcEkmİş (< -(y)EcEk i-miş)*	96
8.3	Ne Olmuştur?	100
	PEKİŞTİRME *-Dİr*	101

9. ÜNİTE — FARKLI DÜNYALAR

9.1	Çok Kültürlü Bir Dünya	104
	GENİŞ ZAMAN *-(E/İ)r*	105
9.2	Erkekler Mars'tan, Kadınlar Venüs'ten	108
	YETERLİK *-(y)Ebil- / -(y)EmE-*	108
9.3	Farklı Zamanlar	112
	GENİŞ ZAMAN (hikaye kipi *-(E/İ)rdİ (< -(E/İ)r idi)*	113
	GENİŞ ZAMAN (rivayet kipi) *-(E/İ)rmİş (< -(E/İ)r imiş)*	113

10. ÜNİTE — MEDYA

10.1	Haberiniz Var mı?	116
	ADLAŞTIRMA *-mE, -mEk, -(y)İş*	117
10.2	Medya ve İnsan	120
	ADLAŞTIRMA (+İYELİK)+DURUM *-mE / -mEk / -(y)İş (+iyelik) + durum*	121
10.3	Televizyonda Ne Var?	124
	DOLAYLI ANLATIM (emir kipi) *"..." / -mE*	125

11. ÜNİTE — SAĞLIKLI BİR YAŞAM

11.1	Sağlığınız İçin	128
	ULAÇLAR *-(y)İp / -mEdEn*	129
11.2	Strese Girmeyin	132
	ULAÇLAR *-(y)ErEk*	133
	olarak	133
11.3	Neyiniz Var?	136
	ULAÇLAR *-(y)E...-(y)E*	137

12. ÜNİTE — YOLCULUK

12.1	Nereye Gidelim?	140
	ULAÇLAR *-mE (+iyelik) için / -mEk için*	141
12.2	Nasıl Gidelim?	144
	ULAÇLAR *-mEk üzere*	146
12.3	Tatiliniz Nasıl Geçti?	148
	BAĞLAÇLAR *çünkü, bu nedenle, bu yüzden*	149

Alfabe

1 Tekrar edelim

Aa	Bb	Cc	Çç	Dd	Ee	Ff	
Gg	Ğğ	Hh	Iı	İi	Jj	Kk	
Ll	Mm	Nn	Oo	Öö	Pp	Rr	
Ss	Şş	Tt	Uu	Üü	Vv	Yy	Zz

2 Harflerin okunuşu

a	be	ce	çe	de	e	fe	
ge	*yumuşak* ge	he	ı	i	je	ke	
le	me	ne	o	ö	pe	re	
se	şe	te	u	ü	ve	ye	ze

3 Sesleri yazalım

c					

Ünsüzler	Ünlüler
B, C, Ç, D, F, G, Ğ,	A, E, I, İ, O, Ö, U, Ü
H, J, K, L, M, N, P,	kalın ünlüler: a, ı, o, u
R, S, Ş, T, V, Y, Z	ince ünlüler: e, i, ö, ü

4 Sözcükleri işaretleyelim

Örnek:

	☑ dün	☐ gün	☐ yön	☐ dön
1.	☐ un	☐ ün	☐ on	☐ ön
2.	☐ el	☐ al	☐ ol	☐ öl
3.	☐ son	☐ sön	☐ sun	☐ sün
4.	☐ as	☐ az	☐ aş	☐ aç
5.	☐ biz	☐ pis	☐ buz	☐ pus

5 Sıralayalım

çiçek

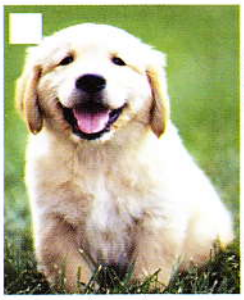

araba

çocuk

gözlük

üzüm

kedi

köpek

ev

kitap

6 Bu sözcükleri öğrenelim

Aylar

- ocak
- şubat
- mart
- nisan
- mayıs
- haziran
- temmuz
- ağustos
- eylül
- ekim
- kasım
- aralık

Günler

- pazartesi
- salı
- çarşamba
- perşembe
- cuma
- cumartesi
- pazar

Mevsimler

- ilkbahar
- yaz
- sonbahar
- kış

Sayılar

1 Rakamları öğrenelim

0	sıfır	11	on bir	100	yüz	1000	bin
1	bir	12	on iki	101	yüz bir	1010	bin on
2	iki	...		...		2000	iki bin
3	üç	20	yirmi	200	iki yüz	2003	iki bin üç
4	dört	30	otuz	300	üç yüz	10.000	on bin
5	beş	40	kırk	400	dört yüz	100.000	yüz bin
6	altı	50	elli	500	beş yüz	1.000.000	bir milyon
7	yedi	60	altmış	501	beş yüz bir	3.000.000	üç milyon
8	sekiz	70	yetmiş	...		10.000.000	on milyon
9	dokuz	80	seksen	600	altı yüz	100.000.000	yüz milyon
10	on	90	doksan	...		1.000.000.000	bir milyar

2 Eşleyelim

• 7	iki bin beş
• 16	yüz yirmi
• 88	bin dokuz yüz doksan sekiz
• 120	üç yüz elli altı
• 356	iki bin iki
• 1598	bin beş yüz doksan sekiz
• 1998	beş bin beş yüz
• 2002	seksen sekiz
• 2005	on altı
• 5500	yedi

3 Okunuşlarını yazalım

9 ______ 17 ______ 42 ______

368 ______ 555 ______ 710 ______

1984 ______

4 Telefonları söyleyelim

- 468 70 63
- 435 97 81
- 444 0 532
- 0 532 725 45 89
- 0 212 645 74 13
- 00 90 312 496 02 47

5 Telefonları yazalım

Acil Telefonlar

Polis	______
İtfaiye	______
İlk Yardım/Ambulans	______
Elektrik Arıza	______
Su Arıza	______
Doğalgaz Arıza	______
Jandarma	______

6 Tarihleri söyleyelim

- 20. 09. 2005
- 12. 11. 1973
- 29. 04. 1998
- 01. 01. 1980

7 Soralım, yazalım

Adı Soyadı	Telefonu
______	______
______	______
______	______
______	______
______	______

ÇOĞULLUK *-(l)Er)*

Ad	Ek	Örnekler
araba ev öğrenci kapı doktor okul gözlük	-lar -ler	*arabalar* *öğrenciler* *doktorlar* *okullar* *kapılar* *gözlükler* **evlar*

8 Tamamlayalım

1. kitap *lar*______
2. kalem______
3. defter______
4. sınıf______
5. kuş______
6. pencere______
7. öğretmen______
8. bilgisayar______
9. televizyon______
10. masa______
11. saat______
12. harf______

1 Merhaba

1. Tanışma

1

2

3

4

1 Dinleyelim, tekrar edelim

Tanışma

Olga : Merhaba.
Maria : Merhaba.
Olga : Benim adım Olga. Sizin adınız ne?
Maria : Benim adım Maria.
Olga : Memnun oldum.
Maria : Ben de memnun oldum. Nasılsınız?
Olga : Teşekkür ederim, iyiyim. Siz nasılsınız?
Maria : Ben de iyiyim. Teşekkür ederim.
Olga : Nerelisiniz?
Maria : Ben Bulgaristanlıyım. Siz nerelisiniz?
Olga : Ben Rusum.

2 Yerleştirelim, konuşalım

Polonyalıyım • ben de • benim adım
nerelisin • senin adın

Nicole : Merhaba.
Tamer : Merhaba.
Nicole : ________ ________ Nicole.
________ ________ ne?
Tamer : Tamer. Bu da arkadaşım Sibel.
Nicole : Memnun oldum.
Sibel : ________ ________ memnun oldum.
Nicole : Tamer sen ________?
Tamer : Türküm. Sen nerelisin?
Nicole : ________.

5

6

7

3 Fotoğraflarla eşleyelim

- öpüşmek [6]
- tokalaşmak [ ]
- kucaklaşmak [ ]
- selamlaşmak [ ]

4 Yerleştirelim, konuşalım

Selamlaşma ve Ayrılma

merhaba • günaydın • iyi günler • iyi akşamlar
iyi geceler • görüşürüz • güle güle • hoşçakal
hoş geldiniz • hoş bulduk • selam

1
A: *Merhaba* ________. Ne haber?
B: İyiyim. Sen nasılsın?

2
A: Nasılsın Olga?
B: Teşekkürler, iyiyim. Sen nasılsın?
A: Ben de iyiyim. ________.
B: ________.

3
A: Buyurun Pınar Hanım. ________.
B: ________.

4
A: Hoşçakal Murat, sonra ________.
B: ________.

5
A: Günaydın arkadaşlar!
B: ________.

6
A: Size ________. Yarın görüşürüz.
B: Sana da iyi akşamlar.

5 Sıralayalım

Lena : Ben de iyiyim, sağolun. Siz nerelisiniz? [ ]

Lena : Size de iyi günler. [ ]

İza : Memnun oldum. [ ]

Lena : Ben Romanyalıyım. [ ]

Lena : Merhaba, benim adım da Lena. [ ]

İza : Belçikalıyım. Ya siz? [ ]

İza : İyi günler. Hoşçakalın. [ ]

Lena : Ben de memnun oldum. Nasılsınız? [ ]

İza : Teşekkür ederim. İyiyim. Siz nasılsınız? [ ]

İza : Merhaba, benim adım İza. [1]

6 Bir diyalog yazalım

A: *Merhaba!* ________.
B: ________.
A: ________.
B: ________.
A: ________.
B: ________.
A: ________.
B: ________.
A: ________.
B: *Görüşürüz.* ________.

7 Ülkesini ve milliyetini söyleyelim, yazalım

Ülke	Milliyet	Ülke	Milliyet	Ülke	Milliyet
• Afganistan	Afganistanlı (Afgan)	• Irak	Iraklı	• Macaristan	Macaristanlı (Macar)
• Almanya	Almanyalı (Alman)	• İngiltere	İngiltereli (İngiliz)	• Moğolistan	Moğolistanlı (Moğol)
• ABD	Amerikalı (Amerikan)	• İran	İranlı	• Pakistan	Pakistanlı
• Arjantin	Arjantinli	• İspanya	İspanyalı (İspanyol)	• Peru	Perulu
• Belçika	Belçikalı	• İtalya	İtalyalı (İtalyan)	• Polonya	Polonyalı (Leh)
• Bulgaristan	Bulgaristanlı (Bulgar)	• Japonya	Japonyalı (Japon)	• Portekiz	Portekizli
• Filistin	Filistinli	• Kanada	Kanadalı	• Rusya	Rusyalı (Rus)
• Fransa	Fransalı (Fransız)	• Kazakistan	Kazakistanlı (Kazak)	• Sırbistan	Sırbistanlı (Sırp)
• Hindistan	Hindistanlı (Hintli)	• Kırgızistan	Kırgızistanlı (Kırgız)	• Yunanistan	Yunanistanlı (Yunanlı, Yunan)

- *Maradona* nereli? *Arjantinli* .
- ________ nereli? ________ .
- ________ nereli? ________ .
- ________ nereli? ________ .
- ________ nereli? ________ .
- ________ nereli? ________ .
- ________ nereli? ________ .
- ________ nereli? ________ .
- ________ nereli? ________ .
- ________ nereli? ________ .
- ________ nereli? ________ .
- ________ nereli? ________ .
- ________ nereli? ________ .
- ________ nereli? ________ .
- ________ nereli? ________ .
- ________ nereli? ________ .
- ________ nereli? ________ .
- ________ nereli? ________ .

8 Dinleyelim, dolduralım

Kim, Nereli?

Adı	Ülkesi
Ahmed	*Afganistanlı*
Maria	
Toru	
Claudia	
İmelda	
Roberto	
Virginia	

9 Yazalım, konuşalım

1

2

3

4

1. A: *Ahmed nereli* ?
   B: *Afgan* .
2. A: __________ ?
   B: __________ .
3. A: __________ ?
   B: __________ .
4. A: __________ ?
   B: __________ .

5

6

7

5. A: __________ ?
   B: __________ .
6. A: __________ ?
   B: __________ .
7. A: __________ ?
   B: __________ .

1.2 Ne? Kim? Neresi?

10 Yerleştirelim, dinleyelim
Fotoğraflar

bu • o • orası • şurası • şu • burası

Aylin : *Bu* ____ çok güzel bir fotoğraf. ____ neresi?

Ayşen : Antalya.

Aylin : Peki ____ kim?

Ayşen : ____ İrlandalı bir turist.

Aylin : ____ da Antalya mı?

Ayşen : ____ Antalya değil, İzmir.

Aylin : İzmir güzel bir şehir mi?

Ayşen : Evet, çok güzel bir şehir.

11 Dinleyelim, tamamlayalım
Yeni Ev

A: İşte ev burası.

B: Evet, bence burası büyük, güzel bir ev.

A: Burası mutfak, şurası da banyo.

B: Burası *neresi* ? ____ ____ ____ ?

A: Hayır, orası yatak odası.

B: Salon biraz küçük ____ mi?

A: Hayır, bu salon ____ metrekare. Bence ____ değil.

B: Teşekkür ederim. İyi günler.

12 Tamamlayalım, konuşalım

1. Sizin adınız ne? ____ .
2. Nerelisiniz? ____ .
3. Bugün nasılsınız? ____ .
4. Burası neresi? ____ .
5. Bugün hava nasıl? ____ .
6. Öğrenciler nerede? ____ .
7. Okul nerede? ____ .
8. Bugün ne? ____ .
9. Öğretmen kim? ____ .
10. Kim bekar? ____ .

13 Tamamlayalım

1. Sınıf temiz *mi* ? Evet, *sınıf temiz* .
2. O doktor ____ ? Hayır, ____ .
3. Şurası banka ____ ? Evet, ____ .
4. O gözlük ____ ? Hayır, ____ .
5. Bugün hava sıcak ____ ? Hayır, ____ .
6. İstanbul büyük ____ ? Evet, ____ .
7. Deniz soğuk ____ ? Evet, ____ .
8. Yemek lezzetli ____ ? Evet, ____ .
9. Parti eğlenceli ____ ? Evet, ____ .
10. Konser kalabalık ____ ? Hayır, ____ .
11. Bugün pazar ____ ? Hayır, ____ .
12. Burası ev ____ ? Hayır, ____ .
13. Paris bir şehir ____ ? Evet, ____ .
14. Murat doktor ____ ? Evet, ____ .
15. Erol öğretmen ____ , doktor ____ ? Erol, ____ .
16. Kütüphane burası ____ ? Evet, ____ .
17. O bir sözlük ____ ? Evet, ____ .
18. Öğretmen o ____ ? Hayır, ____ .
19. Çocuk hasta ____ ? Evet, ____ .
20. Müdür Mine Hanım ____ ? Hayır, ____ .

14 Eşleyelim

1. Burası Esen Sokak mı?
2. O Filiz Hanım mı?
3. Müze nerede?
4. Burası neresi?
5. Bu kim?
6. Şurası müze mi?
7. Burası mutfak mı?
8. Filiz Hanım o mu?
9. Postane bu sokakta mı?
10. Burası postane mi?

- [ ] Evet, orası müze.
- [ ] Burası Funda Sokak.
- [ ] Hayır, o Filiz Hanım değil.
- [1] Hayır, burası Funda Sokak.
- [ ] Müze Ulus'ta.
- [ ] O Özlem.
- [ ] Hayır, postane değil.
- [ ] Hayır, burası mutfak değil.
- [ ] Evet, bu sokakta.
- [ ] Evet, Filiz Hanım o.

15 Eşleyelim

Nerede?

1

A: Merhaba.
B: Merhaba.
A: Kafeterya nerede acaba?
B: Altıncı katta.
A: Öğrenci işleri nerede?
B: Birinci katta.
A: Kütüphane de birinci katta mı?
B: Hayır, kütüphane bu katta.
İleride, solda.
A: Teşekkürler.

2

A: Çocuklar nerede?
Odada değiller.
B: Bahçedeler.
A: Ön bahçede mi,
arka bahçede mi?
B: Arka bahçedeler.

3

A: Pardon, burası neresi?
B: Burası Kızılay.
A: Bu haritada, Kızılay'da bir park var.
Güvenpark. Nerede acaba?
B: İşte şurada. İki yüz metre ileride

4

A: Alo! İyi günler, orası neresi?
B: Burası Park Eczanesi.
A: Mehmet Bey orada mı?
B: Hayır, şu anda burada değil.
A: Peki. Teşekkür ederim. İyi günler.

KOŞAÇ TÜMCESİ (haber kipi)

Ad/Adıl	Ad/Adıl	—	?	Örnekler
bu(nlar)	ne	değil	—	*Bu ne?*
şurası	kim			*Şurası neresi?*
	neresi			*Onlar kim?*
.....	.....		.....	*Burası kim?*
Murat	öğretmen		mı	*Bu sözlük değil mi?*
müdür	o		mi	*Murat öğretmen mi?*
kitap	sözlük		mu	*Müdür o mu?*
Elif Hanım	yaşlı		mü	*Kütüphane bu katta mı?*
kuş	burada			*Kuş kafeste değil.*
kütüphane	kafeste			*Elif Hanım yaşlı değil mi?*
	bu katta			*Onlar burada.*
	.....		.....	*Burada kalabalık?*
	nerede		—	*Kitap nerede?*
	kimde			*Kitap nerede mi?*

16 Tamamlayalım

1. Özgür öğretmen _*mi*_?
2. ______ bir sınıf.
3. Orası TÖMER ______?
4. Hakan hasta ______?
5. Kitaplar masa______ ______?
6. Öğrenciler sınıf______ .
7. Bu elbise pahalı ______?
8. Can Bey oda______ ______?
9. Ali sınıfta ______, kafeterya______ .
10. Bugün cuma ______?
11. Kütüphane 1. kat______ ______?
12. Sevgi bekar ______?

17 Tabelaya bakalım, yanıtlayalım

SIRALAMA *-(I)ncI*

Sayı	Ek	Örnekler
bir	(ı)ncı	*dokuzuncu (ev)*
yedi	(i)nci	*yedinci (kat)*
dokuz	uncu	*birinci (sokak)*
dört	üncü	*altıncı (blok)*
altı		*kaçıncı (kat)*
kaç		*sonuncu (durak)*
son		*dördüncü (bölüm)*

1. Kütüphane kaçıncı katta?
   Birinci katta .
2. Öğrenci işleri kaçıncı katta?
   ________ .
3. 4 numaralı sınıf kaçıncı katta?
   ________ .
4. Fotokopi odası nerede?
   ________ .
5. Kantin nerede?
   ________ .
6. 19 numaralı sınıf nerede?
   ________ .

KOŞAÇ TÜMCESİ (haber kipi, devam) *-(y)Im, -sIn, –, -(y)Iz, -sInIz, -(lEr)*

Kişi Adılı	Ad/Sıfat	—	?	Kişi Eki	Örnekler
ben	öğretmen	değil	mı	-ım/-im/-um/-üm/-yım/-yim/-yum/-yüm	*Ben hastayım.*
sen	çalışkan		mi	-sın/-sin/-sun/-sün	*Sen öğrenci değilsin.*
o	okulda		mu	–	*O Ali mi?*
biz	öğrenci		mü	-ız/-iz/-uz/-üz/-yız/-yiz/-yuz/-yüz	*Biz öğretmeniz.*
siz	Ali			-sınız/-siniz/-sunuz/-sünüz	*Siz okulda mısınız?*
onlar	hasta			(-lar/-ler)	*Onlar çalışkanlar.*

18 Tamamlayalım

1. Ben TÖMER'de öğrenci *yim* .
2. Siz Alman ________ ?
3. Siz öğretmen ________ ?
4. Kitaplar sen________ ________ ?
5. Ali İrlandalı ________ , Suriyeli.
6. Onlar doktor ________ ?
7. Aysun Hanım bu şirkette müdür ________ ?
8. Kafeterya altıncı kat________ ________ ?
9. – Siz evli ________ ?
   – Hayır, ben evli ________ , bekar________ .
10. Yemekte ne var? Biz çok aç________ .
11. Siz nereli________ ?
12. Biz şimdi okul________ .
13. Ahmet Bey siz ________ ?
14. Siz görevli ________ ?
15. Öğretmen siz ________ ?
16. Burası sınıf ________ ?
17. Biz öğrenci değil________ .
18. Murat İsviçre'________ .
19. Biz şimdi sınıfta________ .
20. Bilgisayar açık ________ ?
21. Ben bugün çok üzgünüm ________ .
22. Sen şimdi otobüste ________ ?
23. Biz Çinli________ .
24. Murat İranlı ________ , Türk.

19 Dinleyelim, işaretleyelim

Kimler Sınıfta?

	Lisa	Vladimir	Umiko	John	Ali
Öğretmen			✓		
Fransız					
Suriyeli					
Diplomat					
Öğrenci					
Japon					
Hemşire					

20 Tamamlayalım

Haydi Tanışalım

Selam, benim adım Burak. 26 (yirmi altı) yaşında____. Avukat____. Yakışıklı bir genç____.
e-posta:
Burak_2000@yahoo.com

Merhaba. Ben Nilgün. 20 (yirmi) yaşında________ ve İstanbullu______. Zayıf____ ve uzun boylu______.
e-posta adresim:
Nil__gun@hotmail.com

Adım Tolga. 30 (otuz) yaşında___. Ankara'da bir restoranda garson___. Pek yakışıklı değil___ ama çok sempatik bir genç___.
e-postam:
tolga79@yahoo.com

Merhaba! Ben Ezgi, bu da kardeşim Övgü. Ben ve Övgü ikiz________. Ben çok hareketli__________. Övgü daha sakin.
e-posta adresimiz:
ezgi06@yahoo.com,
ovgu@hotmail.com

21 Kendimizi tanıtalım

____
____
____
____
____

22 Yerleştirelim

zayıfsın • lezzetli • İngiliz • tenha
pahalı • çalışkanız • kolay • güzelsiniz
ılık • sakinim • öğretmen

1. Bence sen şişman değilsin, *zayıfsın*.
2. Biz tembel değiliz, ____________.
3. Bugün hava sıcak değil, ____________.
4. Linda İtalyan değil, ____________.
5. Bugün sokaklar kalabalık değil, ________.
6. Sınav soruları zor mu, ____________ mı?
7. Ben sinirli değilim, her zaman çok ______.
8. Fatih öğrenci değil, ____________.
9. Bugün çok ____________.
10. Yemek çok ____________.
11. Bu araba çok ucuz değil, ____________.

23 Yerleştirelim

buyurun • geçmiş olsun • affedersiniz • rica ederim
teşekkürler • lütfen • afiyet olsun • sağol • bir şey değil

1
A: Neyin var? Hasta mısın?
B: Evet, biraz ateşim var.
A: ____________.

2
A: ____________, bu koltuk boş mu?
B: Evet, boş.

3
A: Bir kola ____________.
B: Tabii, ____________.
A: ____________.
B: ____________.

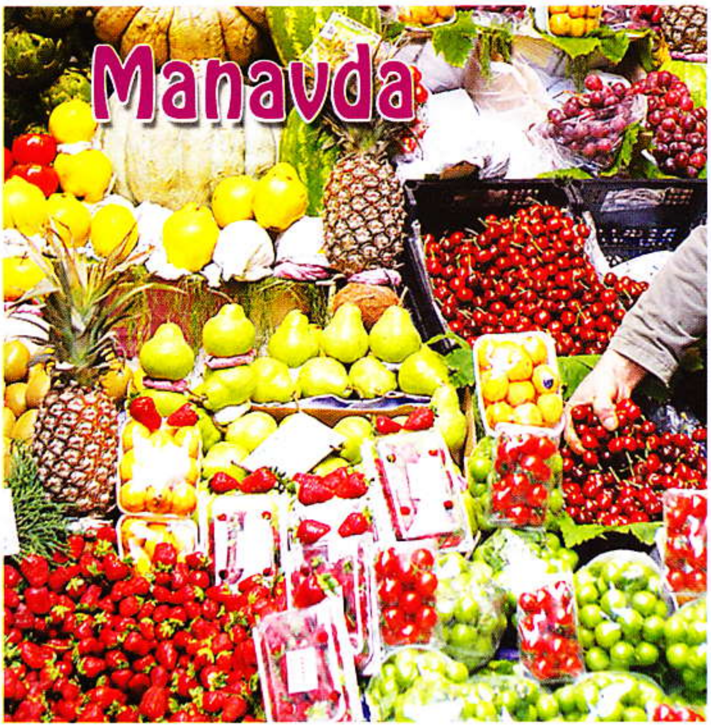
24 Tamamlayalım, konuşalım

A: Merhaba. Adınız, soyadınız lütfen.
B: Yüksel Kibar.
A: Öğrenci *misiniz*?
B: Hayır, ________ ________.
A: ____________________?
B: Türküm.
A: Evli misiniz?
B: Evet, ____________.

A: Burası *neresi* acaba?
B: Burası Güneş Sokak.
A: Yeşil Sineması bu sokak______ ______?
B: Hayır, bu sokakta ________.
A: Peki nerede?
B: İkinci Cadde'de.
A: Teşekkürler.
B: Rica ederim.

A: Alo! Merhaba Can. *Nasılsın*?
B: Merhaba Burak. İyiyim, sağol.
A: Şu anda ____________?
B: İstanbul'dayım.
A: Öyle mi? İstanbul nasıl?
B: Çok güzel. Orada hava ____________?
A: Burası bugün biraz soğuk.

25 Okuyalım, yanıtlayalım

Manav : Hoş geldiniz.
Müşteri: Hoş bulduk. Kiraz var mı?
Manav : Evet, var. Kaç kilo?
Müşteri: 1 kilo lütfen.
Manav : Tabii.
Müşteri: Muz var mı?
Manav : Hayır.
Müşteri: Peki, üzüm var mı?
Manav : Maalesef, bugün üzüm de yok.
Müşteri: Tamam, 1 kilo kiraz kaç lira?
Manav : 2 YTL.
Müşteri: Buyurun. İyi günler.
Manav : Teşekkürler. Güle güle.

	Doğru	Yanlış
1. Manavda muz ve üzüm yok.	☑	☐
2. Bir kilo kiraz üç YTL.	☐	☐

1. Fotoğrafta elma var mı?
____.
2. Fotoğrafta domates var mı?
____.
3. Fotoğrafta hangi meyveler var?
____.
4. Fotoğrafta sebze var mı?
____.

26 Tamamlayalım, dinleyelim

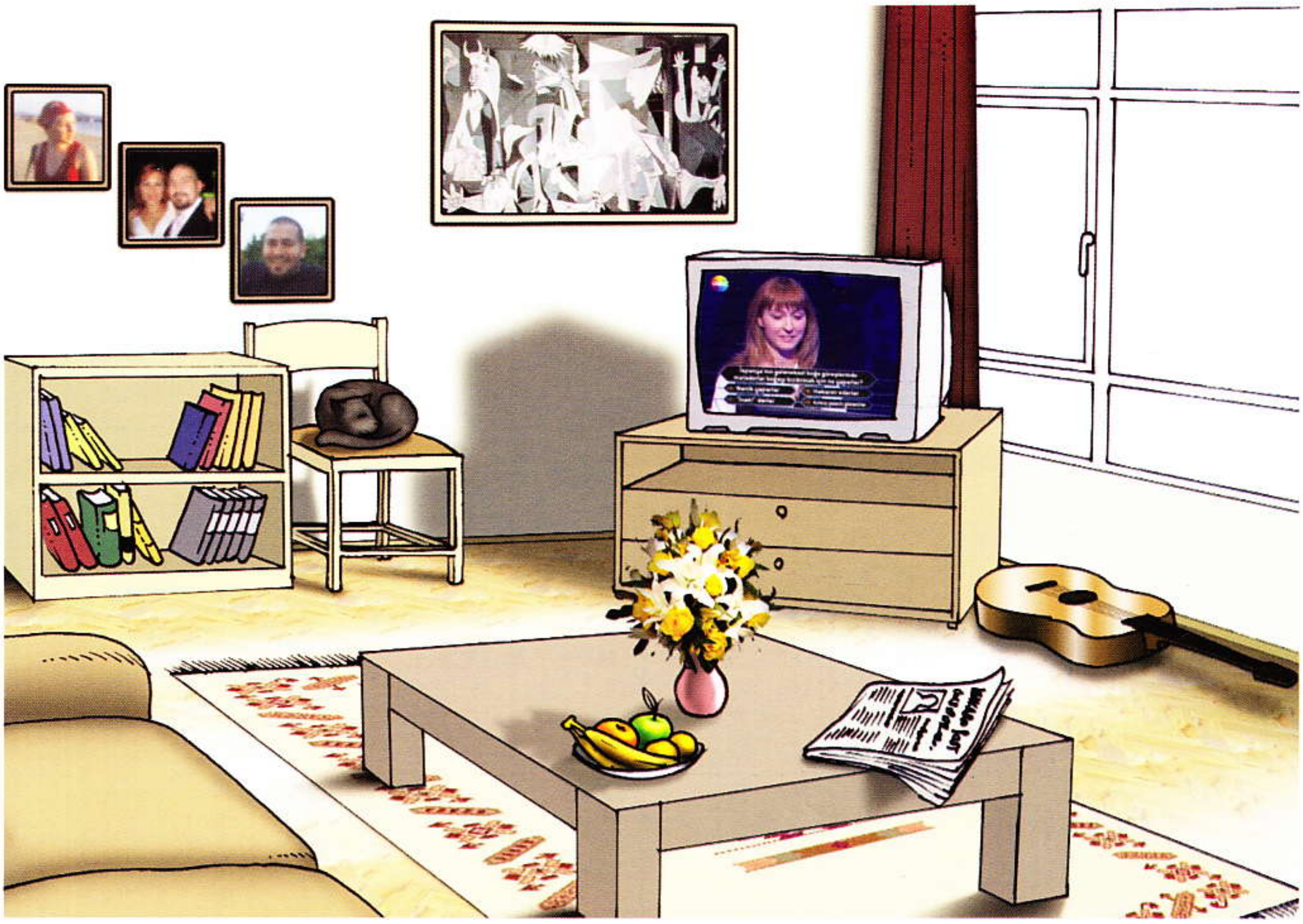
Var mı? Yok mu?

1)
A: Hoş geldiniz.
B: Hoş bulduk. Çorba _________ _________?
A: Evet, domates çorbası _________.
B: Hmm... Tamam, iki çorba lütfen.

2)
A: Bu ayakkabı nasıl?
B: Fena değil ama 36 numara biraz küçük. 37 numara _________ _________?
A: Hayır, _________. Yalnızca bu _________ var.
B: Hmm... Peki. İyi günler.

27 Resme bakalım, tamamlayalım

1. Yerde *balı ve gitar* var.
2. Koltukta kitap ______.
3. Sehpada ______ yok.
4. Sehpada bardak ______.
5. Pencerede ______ var.
6. Televizyonda ______ var.
7. Kitaplıkta ______ var.
8. Vazoda ______ var.
9. Sehpada ______ var.
10. Tabakta ______ var.
11. Yerde ______ yok.
12. Sandalyede ______ var.
13. Sandalyede gazete ______.
14. Odada ______ yok.

VAROLUŞ TÜMCESİ (haber kipi) *var, yok*

Ad	Ek	Ad	+	–	?	Örnekler
masa oda market dolap	-da -de -ta -te	ne kim yemek süt	var	yok	mı mu	*Dolapta yemek var mı?* *Masada ne var?* *Odada kim yok?* *Markette süt değil.*

28 Dinleyelim, işaretleyelim

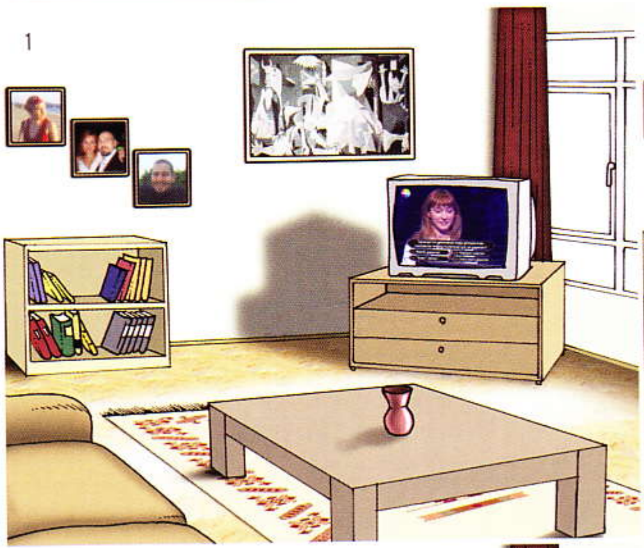
Diyaloglar

	1. Diyalog	2. Diyalog	3. Diyalog
1. Şu anda yemekte.		√	
2. Burası And Sokağı mı?			
3. İş Bankası bu sokakta mı?			
4. İyi günler. Öğrenci işleri nerede?			
5. Alp Bey orada mı?			
6. Bu binada kafeterya var mı?			

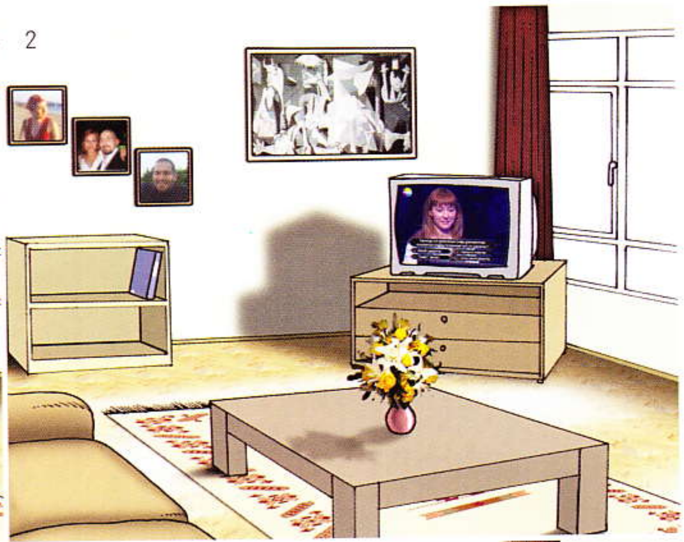
29 Dinleyelim, bulalım

Hangi Oda?

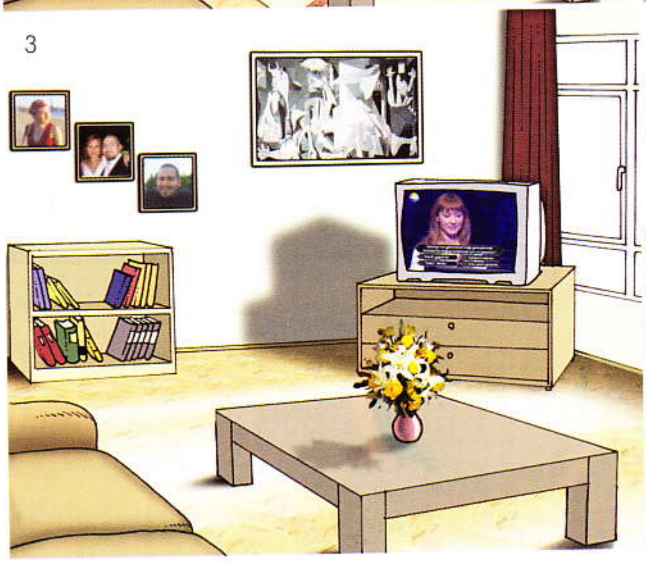
1

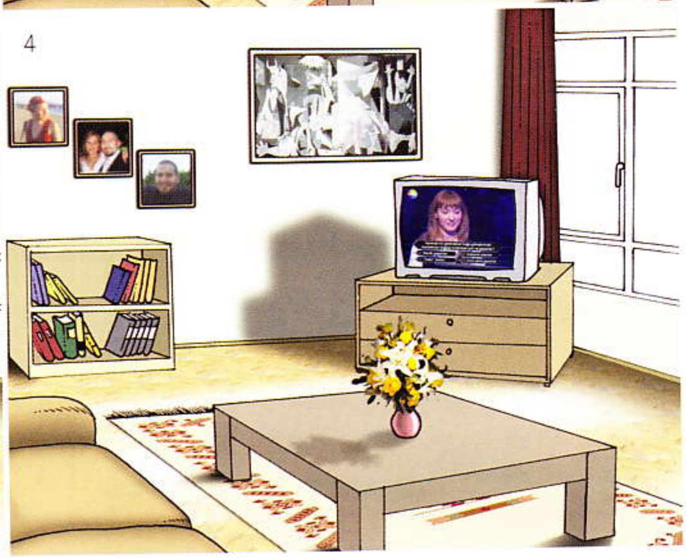
2

3

4

30 Dinleyelim, yazalım

1. ______________________________?

- ☐ Evet, odada televizyon var.
- ☐ Hayır, odada televizyon var.
- ☐ Hayır, odada televizyon değil.
- ☐ Evet, odada televizyon yok.

2. ______________________________?

- ☐ Evet, burası bir oda.
- ☐ Evet, burası bir oda değil.
- ☐ Hayır, burası bir oda.
- ☐ Hayır, burada oda yok.

3. ______________________________?

- ☐ Hayır, televizyon kapalı.
- ☐ Hayır, televizyon kapalı değil.
- ☐ Evet, televizyon açık.
- ☐ Evet, televizyon değil.

4. ______________________________?

- ☐ Kitaplıkta kitaplar var.
- ☐ Kitaplık var.
- ☐ Kitaplıkta kitap yok.
- ☐ Kitaplıkta kitap değil.

31 Resme bakalım, yanıtlayalım

1. Burası ne?

______________________.

2. Burada yatak var mı?

______________________.

3. Masada bardak var mı?

______________________.

4. Duvarda tablo var mı?

______________________.

5. Odada kaç sandalye var?

______________________.

6. Masada neler var?

______________________.

7. Havlu nerede?

______________________.

8. Duvarlarda neler var?

______________________.

32 Dinleyelim, işaretleyelim

Çantada Ne Var?

- ☐ Makyaj çantası
- ☐ İlaç
- ☐ Yüzük
- ☐ Cüzdan
- ☐ Ayna
- ☐ Parfüm
- ☐ Anahtar
- ☐ Kaset
- ☐ Defter
- ☐ Cep telefonu
- ☐ Sözlük
- ☐ Kitap
- ☐ Mendil
- ☐ Tarak

33 Soralım, anlatalım

Sınıfta

Sınıfta neler var?

Sınıfta kaç masa / sandalye / ... var?

Eşyalar nerede?

Sınıfta kimler var?

Sınıfta kaç öğrenci var?

2 Günlük Hayat

1. Ne Yapıyorsunuz?

1 Fotoğraflarla eşleyelim

- Gazete okuyor. ☐
- Resim yapıyor. ☐
- Cam siliyor. ☐
- Meyve suyu içiyor. ☐
- Gitar çalıyor. ☐
- Gülümsüyor. ☐
- Top oynuyor. ☐
- Fotoğraf çekiyor. ☐
- Ders çalışıyor. ☐
- Uyuyor. ☐
- Satranç oynuyor. ☐
- Bilgisayar kullanıyor. ☐

2 Tamamlayalım, söyleyelim

- Aşçı yemek pişir________.
- Çocuk yüz________.
- O kahvaltı yap________.
- Öğrenci ders çalış________.
- O mektup yaz________.
- Şoför araba kullan________.
- Turistler müzede gez________.
- Yağmur yağ________.
- Öğretmen konuş________.
- Öğrenciler sınıfta otur________.
- Bebek uyu________.
- Uçak kalk________.
- Murat parkta koş________.
- Ali piyano çal________.
- Öğrenci soru sor________.
- O gül________.

ŞİMDİKİ ZAMAN (genel)						-(I)yor
Adıl	**Eylem**	**—**	**Zaman Eki**	**?**	**Kişi Eki**	**Örnekler**
ben	yürü	-mı	-yor	mu	-yum	*Ben geliyorum.*
sen	uyu	-mi	-ıyor		-sun	*Sen yürümüyorsun.*
o	al	-mu	-iyor		—	*Biz gülüyor muyuz?*
biz	gel	-mü	-uyor		-uz/-yuz	*Biz almıyor muyuz?*
siz	gül		-üyor		-sunuz	*Siz uyuyorsunuz.*
onlar	git				(-lar)	*Onlar gitiyorlar.*

3 Tamamlayalım, söyleyelim

1. O, et *(ye-)* _yemiyor_, çünkü vejetaryen.
2. İlkbaharda sık sık pikniğe *(git-)* ________.
3. Gençler klasik müzik *(dinle-)* ________, pop müzik *(dinle-)* ________.
4. Ali ve Lale yarın *(evlen-)* ________ ________?
5. Bebek hiç *(uyu-)* ________, sanırım hasta.
6. Güzin çok güzel yemekler *(pişir-)* ________.
7. Siz spor *(yap-)* ________ ________?
8. Film saat kaçta *(başla-)* ________?
9. Ben her gün meyve *(ye-)* ________.

4 Yerleştirelim, söyleyelim

kışın • yazın • ilkbaharda • sabah • akşam
öğle • cumartesi • pazar • şubat • ocakta

1. İnsanlar _kışın_ genellikle kayak yapıyor.
2. Antalya ________ çok sıcak oluyor.
3. Her ________ kahvaltı yapıyorum.
4. ________ ve ________ çalışmıyorum.
5. Bugün 14 ________ Sevgililer Günü.
6. Ankara'da ________ çok kar yağıyor.
7. Bu ________ televizyonda güzel bir film var.
8. ________ yemeği saat 12.30'da.
9. Çiçekler ________ açıyor.

5 Soralım, anlatalım
Neler Yapıyorsun?

Bir günün nasıl geçiyor?

Sabahları ne yapıyorsun?

Öğlenleri ne yapıyorsun?

Hafta sonları ne yapıyorsun?

6 Bir meslek seçelim

Ben pilotum. Bu iş çok zevkli. Hiç sıkılmıyorum. Her hafta farklı ülkelere gidiyorum. Yeni insanlarla tanışıyorum. Farklı diller öğreniyorum.

Ben postacıyım. Ankara'da oturuyorum. Sabahları çok erken kalkıyorum. Mektup dağıtıyorum. Bu zor bir iş. Çok yoruluyorum ama işimi çok seviyorum.

Ben bir restoranda garsonum. Her gün müşterilere servis yapıyorum. Bazı günler çok bahşiş alıyorum. Hafta sonu çalışmıyorum.

Ben ________________________

____

____

____

____

____

____

____

7 Dinleyelim, tamamlayalım

Farklı Ülkelerde

Ahmet Moskova Üniversitesi'nde öğrenci. Rus Dili ve Edebiyatı bölümünde okuyor.

Rusya, benim ülkemden çok farklı. Örneğin, hava burada genellikle soğuk ______________, çünkü kış çok uzun sürüyor. Rus arkadaşlarım kışın gölde ______________ ama ben yüzmüyorum, sadece buz pateni ______________. Moskova soğuk ama güzel bir şehir.

Christoph Rio'da yaşıyor. Evli. Orada bir bankada çalışıyor.

Bence Brezilya harika bir ülke. Burada mevsim her zaman yaz. Brezilya'da farklı kültürlerden insanlar birlikte __________. Burada insanlar eğlenceden, spordan ve danstan __________. Ben de her akşam işten sonra dans kursuna __________.

Sarah Japonya'da bir okulda İngilizce öğretiyor.

Japonya çok büyük ve modern bir ülke. Ben, başkent Tokyo'da yaşıyorum. Tokyo çok kalabalık bir şehir. Burada hayat çok hızlı ve insanlar çok __________. Tokyo'da çok güzel eğlence yerleri var. Ben genellikle arkadaşlarımla __________. Biz sık sık kareoke barlarına gidiyoruz, orada çok __________.

8 Düzeltelim

Ahmet Moskova'da oturuyor. Kışın arkadaşlarıyla gölde yüzüyor ve buz pateni yapıyor.

Christoph bekar bir bankacı. Rio'da yaşıyor. Rio'da herkes dansı çok seviyor. Christoph da hafta sonları dans kursuna gidiyor.

Sarah öğretmen. O Tokyo'da çalışıyor. Ama orada hiç arkadaşı yok. Bazen tek başına kareoke barlarına gidiyor ve eğleniyor.

9 Soralım, yanıtlayalım

Kim, Neler Yapıyor?

1. Ayda kaç kez sinemaya gidiyorsunuz?
2. Türk yemekleri yiyor musunuz?
3. Spor yapıyor musunuz?
4. Alışverişte Türkçe konuşuyor musunuz?
5. Sabahları saat kaçta kalkıyorsunuz?
6. Boş zamanlarınızda neler yapıyorsunuz?
7. Ayda kaç kitap okuyorsun?
8. Türkçe müzik dinliyor musun?
9. Günde kaç saat ders çalışıyorsun?
10. Günde kaç saat uyuyorsun?

1. Sınıfta en çok kim sinemaya gidiyor?

   ______________________________.

2. Sınıfta kim(ler) hiç Türk yemeği yemiyor?

   ______________________________.

3. Sınıfta kim(ler) spor yapıyor?

   ______________________________.

4. Sınıfta kim(ler) alışverişte Türkçe konuşmuyor?

   ______________________________.

5. En geç kim kalkıyor?

   ______________________________.

6. Sınıfta kim(ler) boş zamanlarında kitap okuyor?

   ______________________________.

7. Sınıfta en çok kim mikap okuyor?

   ______________________________.

8. Kim(ler) Türkçe müzik dinliyor?

   ______________________________.

9. Sınıfta en çok kim ders çalışıyor?

   ______________________________.

10. En çok kim uyuyor?

   ______________________________.

10 Yerleştirelim

ne • nasıl • niçin • neden • hangi • kim
ne zaman • nerede

1. A: *Ne* __________ içiyorsun?
   B: Çay içiyorum.
2. A: Murat __________ konuşuyor?
   B: Murat çok hızlı konuşuyor.
3. A: Ankara'ya __________ geliyorsunuz?
   B: Hafta sonu geliyoruz.
4. A: O __________ konuşmuyor?
   B: Çünkü Türkçe bilmiyor.
5. A: __________ yemiyorsun?
   B: Çünkü aç değilim.
6. A: __________ mevsimde tatil yapıyorsunuz?
   B: Yazın tatil yapıyoruz.
7. A: __________ kazak daha güzel?
   B: Beyaz kazak.
8. A: Film __________ başlıyor?
   B: Yarım saat sonra başlıyor.
9. A: Hoş geldiniz, __________ istiyorsunuz?
   B: 1 paket makarna istiyorum.
10. A: Sen bugün __________ hiç gülmüyorsun?
    B: Çünkü hastayım.
11. A: Sınıfta __________ var?
    B: Sınıfta öğretmen ve öğrenciler var.
12. A: __________ sınıftasınız?
    B: Biz bu sınıftayız.
13. A: __________ Türkçe öğreniyorsunuz?
    B: Çünkü Türkiye'de yaşamak istiyorum.
14. A: __________ Türkçe öğreniyorsunuz?
    B: TÖMER'de Türkçe öğreniyorum.
15. A: Yarın __________ yapıyorsunuz?
    B: Yarın alışveriş yapıyorum.
16. A: Bugün __________ gün?
    B: Bugün pazartesi.

11 Okuyalım, işaretleyelim

ŞEHİR UYANIYOR

Herkese günaydın! İyi sabahlar! Burası İstanbul'un Sesi Radyosu. İstanbul, büyük ve kalabalık bir şehir, bir metropol... Bu şehirde hayat erken başlıyor. Milyonlarca insan, sokaklarda... Otobüslere, dolmuşlara, vapurlara biniyorlar. Büfelerden simit, çiçekçilerden çiçek alıyorlar. Boğaz'da tura çıkıyorlar, sahillerde yürüyorlar. Sınıflarda ders veriyorlar, telefonlarda konuşuyorlar. Acaba siz şimdi neredesiniz? Nereden nereye gidiyorsunuz? Ne yapıyorsunuz?

DURUM (yönelme, kalma, çıkma)		-(y)E, -DE, -DEn
Ad	**Ek**	***Örnekler***
sınıf	-a/-e/-ya/-ye	*Öğrenciler sınıfa giriyor.*
öğrenci	-da/-de/-ta/-te	*Öğretmen öğrenciye soru soruyor.*
park	-dan/-den/-tan/-ten	*Öğretmen okuldan eve yürüyor.*
market		*Oya marketten geliyor.*
okul		*Ayşe Bebek'te oturuyor.*
Bebek'		*Kadın parkta gidiyor.*

Dersten

hoşlanmak
nefret etmek
çıkmak
sıkılmak
korkmak

12 Yerleştirelim

korkmak • oturmak • çıkmak • gitmek • koşmak • hoşlanmak • dinlenmek • girmek • binmek
ders çalışmak • TV seyretmek • ayrılmak • nefret etmek • top oynamak • yürümek • sıkılmak

Evde	Okuldan	Kütüphaneye	Köpekten	Parkta	Otobüse	Sınıfa

13 Tamamlayalım

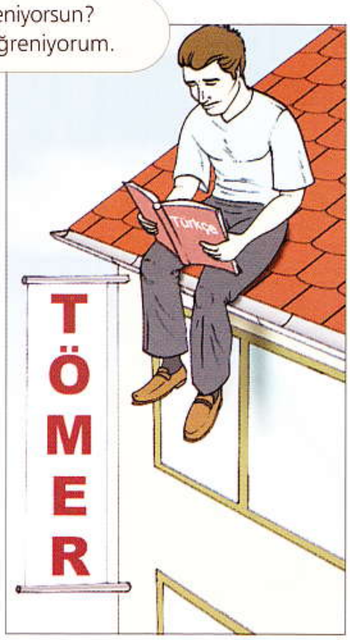

Adam kime bakıyor?
Adam ______________ bakıyor.

O nereye gidiyor?
______________ gidiyor.

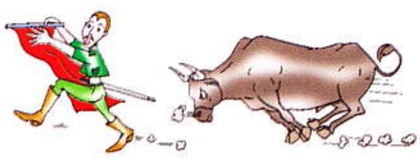
Türkçeyi nerede öğreniyorsun?
______________ öğreniyorum.

Sıra kimde?
Sıra ______________ .

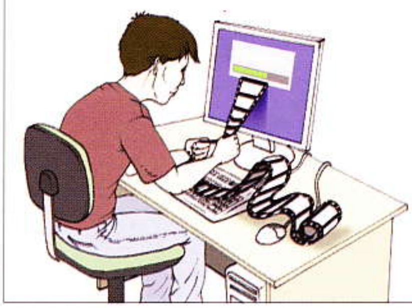
Nereden geliyorsun?
______________ geliyorum.

Adam ne yapıyor?
Adam ______________ para çekiyor.

Ali ne yapıyor?
Ali ______________ film indiriyor.

Kadın neye biniyor?
Kadın ______________ biniyor.

14 İşaretleyelim, eşleyelim

Hobiler!

Günümüzde hayat zor. Evde, işte, pek çok sorun var. Herkes trafikten, kalabalıktan, gürültüden ve daha pek çok şeyden şikayet ediyor. Günler monoton geçiyor. Evden işe, işten eve gidiyoruz. Ama daha eğlenceli yaşamak mümkün!

Ben bir doktorum. Her sabah hastaneye gidiyorum. Hastalar, raporlar, ameliyatlar... Bütün gün çalışıyorum ama sinirli, mutsuz bir insan değilim. Çünkü bir hobim var: Fotoğrafçılık! Her gün, her yerde fotoğraflar çekiyorum. Bence hobiler insana pozitif enerji veriyor, hayat daha renkli geçiyor.

Bir hobi bulmak hiç zor değil, birçok alternatif var: resim, müzik, seramik, koleksiyonlar, antikalar, el işleri...

Daha aktif bir hobi mi istiyorsunuz? Dans, spor, paraşüt. sörf, motosiklet... Mesela bir doktor arkadaşım amatör bir dağcı. Hafta sonları dağa tırmanıyor ve dağda kamp yapıyor. Bir başka arkadaşım ise evde bulmacalar hazırlıyor. Sizin de böyle bir hobiniz var mı?

	Doğru	Yanlış
1. Doktor mutlu bir insan.	☐	☐
2. Hobiler hayata renk veriyor.	☐	☐
3. Doktor dağcılık da yapıyor.	☐	☐

alternatif	dolaşmak
gezmek	hareketli
aktif	problem
sorun	yaşam
hayat	seçenek

15 İşaretleyelim, anlatalım

• Dağcılık	☐	• Maket	☐
• Fotoğrafçılık	☐	• Koleksiyon	☐
• Müzik	☐	• El sanatları	☐
• Dans	☐	• Bilgisayar	☐
• Resim	☐	• Yemek yapmak	☐

Diğer:

- ____________
- ____________
- ____________
- ____________
- ____________

16 Tamamlayalım, dinleyelim

Nurten Hanım'ın Hobisi

Benim adım Nurten. Ev hanımıyım. Zamanım genellikle ev_______ geçiyor. Hergün temizlik yapıyorum, yemek pişiriyorum. Ama boş zamanlarımda bir kurs_______ gidiyorum. Kurs_______ boncuk_______ kolyeler, bilezikler, küpeler yapıyorum. Yeni modeller öğrenmek için dergiler_______de bakıyorum. Bazen ipek kumaşlar_______ küçük yastıklar yapıyorum ve arkadaşlarım_______ hediye ediyorum. Onlar bu yastık, kolye ve küpeler_______ çok hoşlanıyorlar.

17 Eşleyelim

Yoğurt	Kumdan yapıyoruz.
Cam	Üzümden yapıyoruz.
Şarap	Topraktan yapıyoruz.
Seramik	Ağaçtan yapıyoruz.
Kağıt	Sütten yapıyoruz.

(Yoğurt → Sütten yapıyoruz.)

18 Öğrenelim, anlatalım

Sınıf Arkadaşım

1. Kaç yaşındasın?
2. Çalışıyor musun, okuyor musun?
3. Nerede çalışıyorsun / okuyorsun?
4. Ne gibi hobilerin var?
5. Ne tür müzikten hoşlanıyorsun?
6. Hangi yemekleri seviyorsun?
7. Spor yapıyor musun?
8. Hangi sporları yapıyorsun?

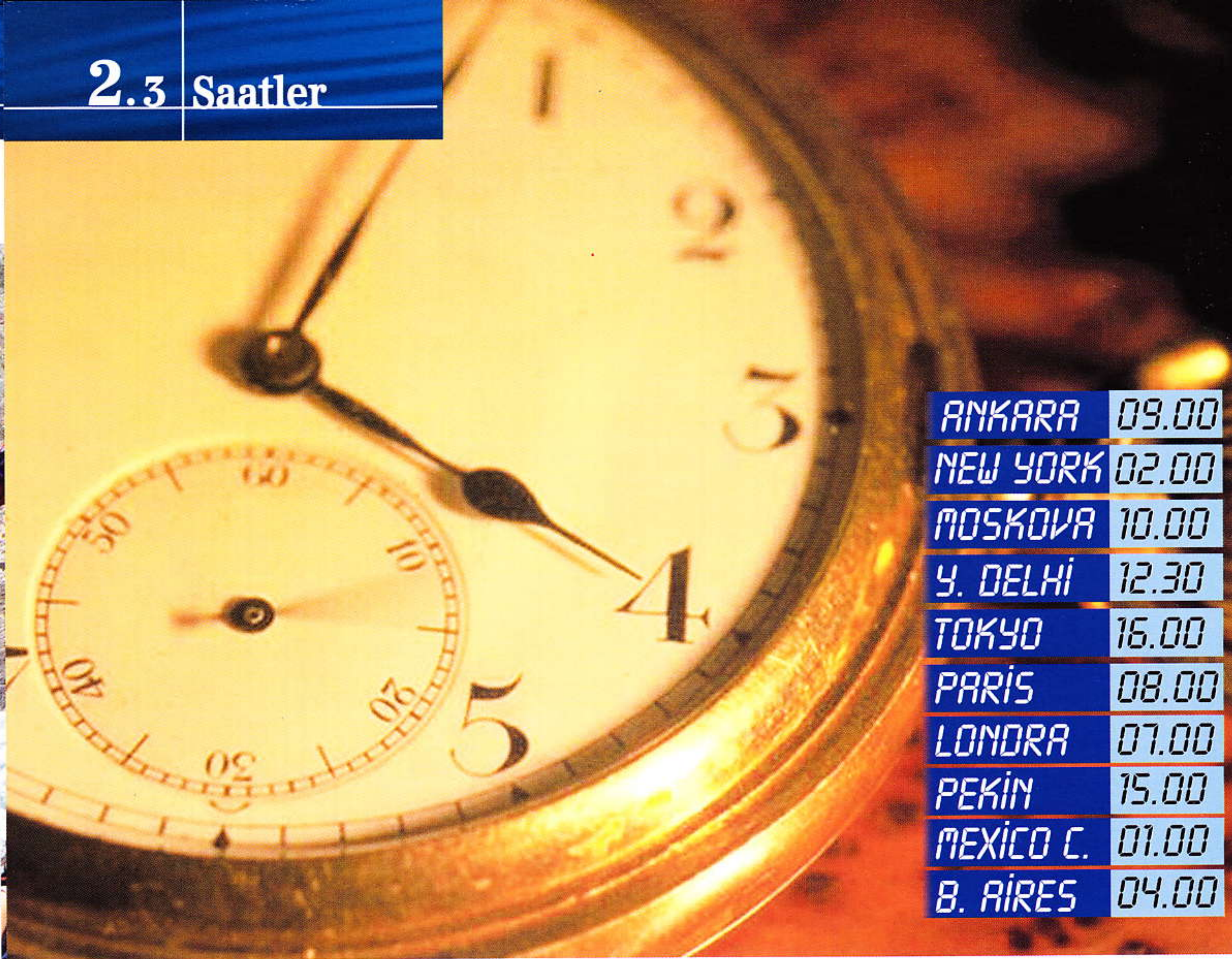
Adı: _______________
Yaşı: _______________
İşi: _______________
Mesleği: _______________
İş Yeri: _______________
Okulu: _______________
Hobileri: _______________
____
____
____

19 Yerleştirelim

boncuktan • bitkilerden • gürültüden • ışıktan
buzdan • altından • buğdaydan • kağıttan
ağaçtan • soğuktan • çiçeklerden
kumaşlardan • tahtadan • kumdan • açlıktan

1. Nurten Hanım *boncuktan* kolyeler yapıyor.
2. _______ uçak yapmak çok kolay.
3. _______ başım ağrıyor.
4. Eski _______ yeni elbiseler yapıyoruz.
5. Bilim adamları _______ ilaç yapıyor.
6. Eskimolar _______ evler yapıyorlar.
7. Arılar _______ bal yapıyorlar.
8. Sanatçılar her yaz bu sahilde _______ heykeller yapıyor.
9. Masallarda krallar _______ saraylarda yaşıyor.
10. Dedem _______ oyuncak araba yapıyor.
11. _______ midem bulanıyor.
12. _______ ellerim buz gibi oldu.
13. _______ gözlerim kamaştı.
14. Afrika'da bazı insanlar _______ evlerde yaşıyorlar.
15. Petrol şirketleri artık _______ benzin yapıyorlar.

2.3 Saatler

20 Dinleyelim, tamamlayalım

Takside

Yolcu : İyi günler. Havaalanına gitmek istiyorum.

Taksici : Tabii efendim, buyurun.

Yolcu : ________ ________ acaba?

Taksici : Saat iki.

Yolcu : İki saat sonra uçak kalkıyor. Havaalanı uzak mı?

Taksici : ________ ________ sonra oradayız. Affedersiniz, nereye gidiyorsunuz?

Yolcu : Dublin'e.

Taksici : Yolculuk kaç saat sürüyor?

Yolcu : ________ saat sürüyor. Saat ________ oradayım.

Taksici : O zaman burada saat kaç oluyor?

Yolcu : ________ saat fark var.

...

Taksici : İşte havaalanı burası. Size iyi yolculuklar.

Yolcu : Teşekkürler. İyi günler.

21 Tamamlayalım

Saat Kaçta Ne Yapıyorlar?

Ankara'da şimdi saat *dokuz* (09.00). *Ankara'da saat dokuzda birçok insan çalışıyor*

New York'ta şimdi saat ________ (02.00). ________

Moskova'da şimdi saat ________ (10.00). ________

Yeni Delhi'de şimdi saat ________ (12.30). ________

Tokyo'da şimdi saat ________ (16.00). ________

Paris'te şimdi saat ________ (08.00). ________

Londra'da şimdi saat ________ (07.00). ________

Pekin'de şimdi saat ________ (15.00). ________

Mexico City'de şimdi saat ________ (01.00). ________

Boenos Aires'te şimdi saat ________ (04.00). ________

22 Yerleştirelim, söyleyelim

geçe • geçiyor • var • buçukta
kala • yarım

1. Saat sekizi çeyrek _geçe_ evden çıkıyorum.
2. Film saat dokuz ________ başlıyor.
3. Saat ________ .
4. Saat bire on ________ .
5. Teneffüs ona çeyrek ________ .
6. Saat dördü on ________ .

13.50 İkiye on var.	11.15 On biri çeyrek geçiyor.
09.40 Ona yirmi var.	07.25 Yediyi yirmi beş geçiyor.
15.45 Dörde çeyrek var.	09.05 Dokuzu beş geçiyor.

13.50 İkiye on kala dersten çıkıyorum.	11.15 On biri çeyrek geçe radyoyu açıyorum.
15.45 Dörde çeyrek kala eve dönüyorum.	07.25 Yediyi yirmi beş geçe uyanıyorum.

23 Dinleyelim, tamamlayalım

Frank'ın Bir Günü

07.00	Uyanıyor.
______	Evden çıkıyor.
10.00	______
10.40	______
______	Yemeğe gidiyor.
______	Okula dönüyor.
______	Son derse giriyor.
18.00	______

ULAÇLAR — *-DIktEn sonra, -mEdEn önce*

Eylem	Ek	İlgeç	Örnekler
uyu	-madan/-meden	önce	*Uyumadan önce kitap okuyorum.*
bit	.....	.....	*Ders bittikten sonra sinemaya gidiyoruz.*
al	-dıktan/-dikten	sonra	*Spor yaptıktan sonra duş alıyorum.*
yap	-duktan/-dükten		*Gazete okuduktan sonra evden çıkıyorum.*
oku	-tıktan/-tikten		*Bir saat koştuktan sonra dinleniyorum.*
koş	-tuktan/-tükten		*Duş almadan sonra uyuyorum.*

24 Sırasını belirtelim

1. Dişlerimi fırçalıyorum : _Yemek yedikten sonra_ .
2. Türkçe kitap okuyorum: ________ .
3. Kahvaltı yapıyorum: ________ .
4. Ders çalışıyorum: ________ .
5. Duş alıyorum: ________ .
6. Yatıyorum: ________ .

İLGEÇLER — *-(y)E kadar, -DEn önce, -DEn sonra*

Ad	Ek	İlgeç	Örnekler
ofis	-a/-e/-ya/-ye	kadar	*Ofise kadar yürüyorum.*
ders	-dan/-den/-tan/-ten	önce	*Dersten önce çay içiyorum.*
spor		sonra	*Spordan sonra duş alıyorum.*
sen			*İş sonra sinemaya gidiyorum.*

25 Süresini belirtelim

1. Türkçe öğreniyorum: _Saat dokuzdan bire kadar_ .
2. Televizyon izliyorum: ________ .
3. Kitap okuyorum: ________ .
4. Uyuyorum: ________ .
5. Spor yapıyorum: ________ .
6. Alışveriş yapıyorum: ________ .

26 Okuyalım, tamamlayalım
Cumartesi Planı

Ezgi : Alo Selen, ne haber?

Selen : Ezgiciğim! İyilik, senden ne haber?

Ezgi : Sağol, iyiyim. Cumartesi ne yapıyorsun? Seninle buluşmak istiyorum.

Selen : Sabah saat onda dişçiye gidiyorum. Dişçiden çıktıktan sonra da annem ile alışveriş yapıyoruz.

Ezgi : Hmm... Peki alışverişten sonra ne yapıyorsun?

Selen : Saat birde okula gidiyorum, çünkü basketbol antrenmanım var ama üçten sonra boşum.

Ezgi : Ben de saat ikide kursa gidiyorum ve kurs iki saat sürüyor. Sonra ben de boşum.

Selen : O zaman ben antrenmandan çıktıktan sonra Kızılay'da seni bekliyorum.

Ezgi : Tamam, saat dörtte Kızılay'da Güvenpark'ta buluşuyoruz. Önce güzel bir yemek ve sonra sinema, tamam mı?

Selen : Tamam! Metropol Sineması'nda çok güzel bir komedi filmi var, saat altıda.

Ezgi : Harika! Cumartesi görüşürüz.

Selen : Görüşürüz!

Program

	Ezgi	Selen
09.00		
10.00		*Dişçi*
11.00		
12.00		
13.00		
14.00		
15.00		
16.00		
17.00		
18.00		
19.00		
20.00		

27 Dinleyelim, tamamlayalım
Rock Festivali

Anıl : Arkadaşlar, ____________ festivale geliyor musunuz?

Berk : Festival mi? Ne festivali?

Cem : Sen bilmiyor musun? Her yerde afişleri var. Herkes bu festivalden bahsediyor.

Anıl : Evet! Okula çok iyi rock grupları geliyor.

Berk : Aaa! Öyle mi? Çok güzel! Festival saat kaçta başlıyor?

Anıl : Saat ____________ . Ama ikiye kadar konser yok. Tavla turnuvası var. Tavla turnuvası ____________ sürüyor. Sonra festival başlıyor. İlk grup Mavi Bulut. ____________ ____________ ____________ sahneye çıkıyor.

Cem : Ben o grubu sevmiyorum. Sonraki konser ________ ________, biliyor musun?

Anıl : Hmm.. Mavi Bulut'un konseri ____________ ____________ bitiyor. Sonra Grubal Enfeksiyon konser veriyor. Konser saat ____________ ____________ ____________. Akşam ____________ ____________ da BayRock grubunun konseri var.

Cem : Festivale BayRock da mı geliyor? Süper!

Anıl : Evet, gerçekten gruplar çok iyi. Eee? Yarın festivale geliyor musunuz ?

Berk : Tabii!

Festival Programı

12.00 Tavla Turnuvası
______ Mavi Bulut
______ Grubal Enfeksiyon
______ BayRock

28 Bakalım, yanıtlayalım

Yayın Akışları

atv

- **06.45** Homedrom
- **07.35** Teletubbies
- **08.10** Beyblade
- **09.20** Harika Pazar
- **11.45** Hadi Paylaşalım
- **13.30** Dekodizayn
- **15.15** Airport
- **16.00** Çizgi Film Beyblade
- **16.50** Türk Sineması Tosun Paşa

Tosun Paşa
16.50

- **19.00** atv Ana Haber Bülteni
- **19.45** Spor
- **20.00** Eğlence İbo Show
- **23.00** Ateş Hattı
- **01.30** Son Haber
- **01.40** Homedrom

Star

- **07.00** Bocbah
- **08.00** Ayakkabıcı
- **09.00** Uçan Lastik Bot
- **11.00** Türk Sineması Bay Kamber
- **13.20** Paparazzi
- **15.30** Yerli Dizi Alanya Alamanya
- **17.10** Eğlence İbo Show

Alanya-Alamanya
15.30

- 19.00 Ana Haber Bülteni
- 20.00 Eğlence Yıldızların Altında
- 23.20 Telegol
- 01.50 Sinema Ölüm Sözleşmesi
- 03.30 Türk Halk Müziği

Show

- **07.45** Çizgi Film
- **08.45** World Challenge (Tekrar)
- **10.00** Pazar Sürprizi
- **12.15** Sinyal
- **14.00** Sol Şerit
- **15.00** Mehmetçik (Tekrar)
- **17.00** Yerli Dizi (Hayat Bilgisi)

Hayat Bilgisi
17.00

- **19.00** Ana Haber Bülteni
- **19.45** Spor Sayfası
- **20.00** Cennet Mahallesi
- **24.00** Pazar Keyfi
- **02.00** Sinema kavalye
- **03.30** Son Haber

Kanal D

- **08.00** Kanal D Çocuk Kulübü
- **10.00** Adile Teyze ve Kuzucuklar
- **11.00** Evim Güzel Evim
- **12.30** Güneri Civaoğlu ile Şeffaf Oda
- **15.00** İş Dünyası
- **16.30** Bu Toprağın Türküsü

Beyazıt Öztürk
16.30

- **19.00** Ana Haber
- **19.50** Spor
- **20.00** Türk Sineması Hırsız Var
- **22.00** Sinema Sisler Evi
- **24.00** 3. Devre
- **01.40** Türk Sineması Al Dudaklım

TRT1

- **10.15** Yörelerimiz Türkülerimiz
- **10.50** Sinema Tarafını Seç
- **13.40** Büyük Kedilerin Günlüğü
- **15.35** Türk Sineması Günah Bende mi?
- **17.25** Asya'nın Kandilleri

Türkan Şoray
15.35

- **17.55** Ters Köşe
- **19.00** Ana Haber Bülteni
- **19.45** Gezelim Görelim
- **20.25** Sinema Müthiş Dadı
- **00.35** Televizyonca
- **02.05** Sinema Tarafını Seç

1. Kanal D'de "Evim Güzel Evim" programı saat kaçta başlıyor?

_______________________________________ .

2. ATV'de çizgi film kaç dakika sürüyor?

_______________________________________ .

3. Show'da "Pazar Sürprizi" programı saat kaçtan kaça kadar?

_______________________________________ .

4. TRT 1'de ilk film saat kaçta?

_______________________________________ .

5. Star'da yerli diziden sonra ne var?

_______________________________________ .

6. Star'da ikinci eğlence programı kaça kadar devam ediyor?

_______________________________________ .

7. Show'da "Spor Sayfası" hangi programdan önce?

_______________________________________ .

8. ATV'de "Ana Haber Bülteni" saat kaçta başlıyor?

_______________________________________ .

9. TRT 1'de "Ters Köşe" programı kaçtan kaça kadar?

_______________________________________ .

29 Doldluralım

Ne Zaman?

______________ ______________

Uyandıktan sonra

______________ ______________

______________ ______________

Yatmadan önce

______________ ______________

3 Yakın Çevremiz

1. Ailem ve Arkadaşlarım

1 Okuyalım, işaretleyelim

Aile Fotoğrafı

Benim adım Seçil. Hemşireyim. Bu bizim aile fotoğrafımız. Fotoğrafta annem koltukta benim sağımda oturuyor. Annemin adı Aynur. O bir lisede öğretmen. İşini ve öğrencilerini çok seviyor. Babam da bizimle birlikte koltukta oturuyor. Adı Mehmet. O bir mimar. Özel bir şirkette çalışıyor. Ağabeyim Koray üniversitede doktora öğrencisi. Onun okulu İzmir'de. Genellikle tatillerde ve hafta sonlarında eve geliyor. O iyi bir mühendis olmak istiyor. Ablam Seda bankacı. Onun işi çok zor ve yorucu. Çok çalışıyor. Sık sık başka şehirlere gidiyor. Ağabeyimin solunda küçük kız kardeşim Zeynep var. O lisede öğrenci. Üniversiteye hazırlanıyor. Gelecekte iyi bir doktor olmak istiyor.

	Mehmet	Aynur	Seda	Koray	Zeynep
Mimar					
Mühendis					
Doktor					
Bankacı					
Öğretmen					
Öğrenci					
Baba	√				
Anne					
Abla					
Ağabey					
Kız kardeş					

2 Yerleştirelim

anne • baba • hala • teyze • amca • dayı • ağabey • abla
anneanne (nine) • babaanne (nine) • dede (büyük baba)

3 Tamamlayalım, söyleyelim

Merhaba ben Özgür.

1. Leyla benim *annem* ______.
2. Selçuk benim ______.
3. Mine benim ______.
4. Ozan benim ______.
5. Oğuz benim ______.
6. Ahmet benim ______.
7. Meral benim ______.
8. Ayten benim ______.
9. Suna benim ______.
10. Sedat benim ______.
11. Ali benim ______.
12. Sevim benim ______.

İYELİK				-(I)m, -(I)n, -(s)I, -(I)mIz, -(I)nIz, -(lEr/s)I
Adıl	**Ad**	**Ek**	**Ek**	**Örnekler**
benim	ev	-m/-ım/-im/-um/-üm	(n)-a/-e	*Paket onun arabasında*
senin	araba	-n/-ın/-in/-un/-ün	(n) -da/-de	*Onların arkadaşları çok çalışkan.*
onun	okul	-ı/-i/-u/-ü/-sı/-si/-su/-sü	(n) -dan/-den	*Senin okuluna gidiyorum.*
bizim	gözlük	-ımız/-imiz/-umuz/-ümüz		*Benim evim çok büyük.*
sizin	doktor	-nız/-niz/-nuz/-nüz/-ınız/-iniz/-unuz/-ünüz		*Sizin doktorunuz Ahmet Bey mi?*
onların	arkadaş	-ları/-leri		*Bizim gözlüğünüz nerede?*

4 Tamamlayalım, söyleyelim

1. Ben *im* ______ ev *im* ______ büyük.
2. Siz ______ ders ______ yok mu?
3. O ______ büro ______ geliyorum.
4. Biz ______ uçak ______ iki saat sonra kalkıyor.
5. Sen ______ ad ______ ne?
6. O ______ saç ______ toka var.
7. Bugün iyi görünmüyorsun. Ne ______ var?
8. Onlar ______ çocuk ______ bakıyorum.
9. Siz ______ adres ______ ne?
10. Biz ______ okul ______ burası.

5 Tamamlayalım, söyleyelim

1. Bu senin resim *in* ______ *mi* ______?
2. Benim şehir ______ çok büyük ve güzel.
3. Senin boyun ______ mu ağrıyor?
4. Sizin oğul ______ okula gidiyor mu?
5. Senin ağız ______ ne var?
6. Sizin isim ______ Ahmet mi?
7. Benim karın ______ aç.
8. Sizin kayıt ______ tamam.

6 Dinleyelim, işaretleyelim, tamamlayalım

Eş, Dost, Akraba

1

a) Bu ben______ aile______ ve burası biz______ ev______ .

b) Ben______ yan______, kuzen______ Emre var.

c) O____ anne______ ve baba______ arkada duruyor.

2

a) Burası biz______ bahçe______ .

b) Ben______ anne______ fotoğrafta solda oturuyor.

c) Diğer hanımlar biz______ komşu______ .

3

a) Fotoğrafta, ortada ben____ babaanne____ oturuyor.

b) O____ yan____, kız____ Aslı duruyor.

c) Fotoğrafta ben____ iki hala____ da var.

7 Yerleştirelim, dinleyelim

senin • değil • odam • sizin • adı • kitabım
tarihiniz • senin • bizim • kimin • çantam

1. A: Burası *senin* odan mı?
   B: Hayır, orası benim __________ değil.
2. A: Bu __________ çantanız mı?
   B: Evet, o benim __________ .
3. A: Onun __________ ne?
   B: Bilmiyorum.
4. A: Bunlar __________?
   B: __________ .
5. A: Doğum __________?
   B: 1982.
6. A: Bu kimin kitabı?
   B: Benim __________ .
7. A: Kırmızı araba __________ mi?
   B: Hayır, __________ .

8 Fotoğraflarla eşleyelim

Arkadaşım Emre

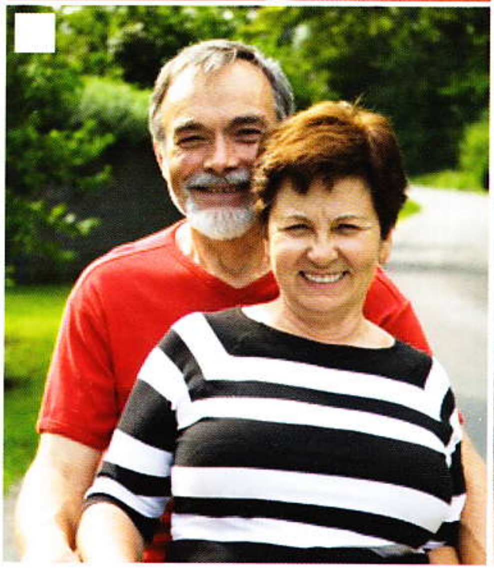

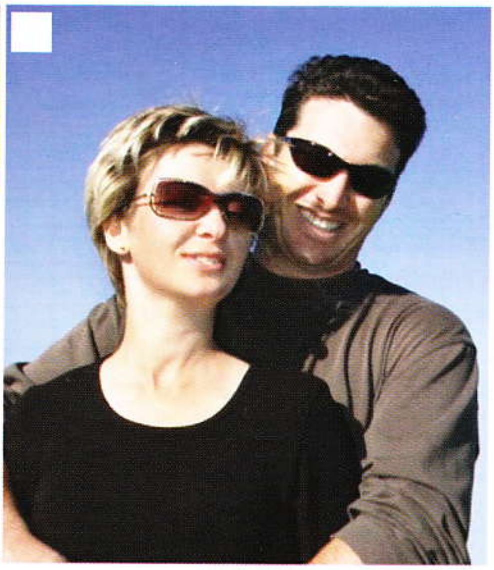
1. Benim en yakın arkadaşım Emre. O benim, liseden arkadaşım. Emre 22 yaşında. İstanbul'da yaşıyor. Şimdi üniversitede öğrenci. Onun kız arkadaşı Ekin de aynı üniversitede öğrenci. Okula birlikte gidiyorlar, birlikte ders çalışıyorlar.

2. Emre'nin ailesi Ankara'da yaşıyor. Onun annesi Berna Hanım avukat, babası Selim Bey emekli. Onlar her ay bir kez İstanbul'a geliyorlar. Tatillerini Emre'yle beraber geçiriyorlar.

3. Emre'nin iki kardeşi var. Gizem ve Sinem. Onların evi İzmir'de. Onlar İzmir'de üniversitede okuyorlar. Gizem 2. sınıfta, Sinem 4. sınıfta. Aynı evde kalıyorlar.

4. Emre'nin pek çok hobisi var. Boş zamanlarında üniversitenin tenis kortunda tenis oynuyor. Bazen doğa yürüyüşlerine katılıyor ve fotoğraf çekiyor. Bazen de arkadaşlarıyla balığa gidiyor.

9 Yanlışı çizelim

1. Benim kız arkadaşım/~~arkadaşın~~ Ekin, üniversitede öğrenci.
2. Benim ailem/ailesi Ankara'da yaşıyor.
3. Babam emekli, annem/annemiz avukat.
4. Sizin iki kardeşi/kardeşiniz var.
5. Ben boş zamanlarında/zamanlarımda tenis oynuyorum.
6. Kimin kardeşi/kardeşiniz İzmir'de okuyor?
7. Onun amcası/amcam üç dil biliyor.

10 Arkadaşımızı tanıtalım

Benim en yakın arkadaşım...

3.2 Evimiz ve Semtimiz

11 Yerleştirelim, sıralayalım

Dosya Nerede?

Can Eczanesi • kapının karşısında
çalışma odana • Kardelen Sitesi

Aysun evde çok önemli bir dosya unutuyor. Burcu'yu eve gönderiyor ama o evi bilmiyor. Aysun Burcu'ya evi tarif ediyor.

Burcu : Alo Aysun, ben şimdi taksiden iniyorum. Karşımda *Can* *Eczanesi* var. Senin evin eczanenin neresinde?

Aysun : Eczanenin sağında bir site var.

Burcu : Evet, görüyorum. ________ ________. Şimdi sitenin girişindeyim.

Aysun : Tamam. Girişte sağda bir büfe görüyor musun?

Burcu : Evet.

Aysun : Evim o büfenin arkasında. 21 numara

....

Burcu : Tamam, şimdi kapıyı açıyorum... Evet şimdi evdeyim.

Aysun : ________ ________ merdivenler var. Oradan yukarı çık.

....

Burcu : Çıkıyorum. Karşımda banyo var.

Aysun : Banyonun yanında çalışma odam var.

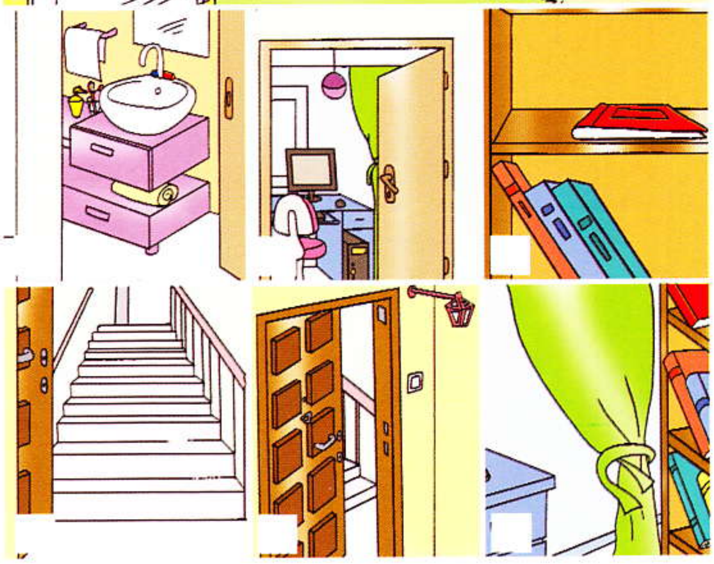
Burcu : Tamam, ________ ________ giriyorum. Dosya nerede?

Aysun : Kitaplığımın ilk rafında. Kırmızı bir dosya.

Burcu : İşte burada. Hemen sana getiriyorum.

Aysun : Teşekkürler. Görüşürüz.

12 Soralım, bulalım

Hangisi Acaba?

AD TAMLAMASI (belirtili)					AD-(n)In AD-(IEr/s)I
Tamlayan	**Ek**	**Tamlanan**	**Ek**	**(Ek)**	**Örnekler**
gözlük	-(n)ın/-(n)in	renk	-ı/-sı	(n) -a/-e	*Çocuğun ayakkabısı yeni.*
çocuk	-(n)un/-(n)ün	oda	-i/-si	(n)-da/-de	*Gölün etrafında çok ağaç var.*
oda		ayakkabı	-u/-su	(n)-dan/-den	*Gözlüğün sağ camı kırık.*
göl		etraf	-ü/-sü		*Odanın rengi beyaz.*
otel		cam	-ları		*Bu otelin odaları çok temiz.*
Ayşe		araba	-leri		*Ayşe arabasına biniyorum.*

AD TAMLAMASI (belirtisiz)				AD AD-(s)I
Tamlayan	**Tamlanan**	**Ek**	**(Ek)**	**Örnekler**
Türkçe	bahçe	-ı/-sı	(n)-a/-e	*Çay bahçesine gidiyoruz.*
çocuk	oda	-i/-si	(n)-da/-de	*Türkçe kursu nerede?*
kredi	kurs	-u/-su	(n)-dan/-den	*Kredi kartınız var mı?*
Ankara	park	-ü/-sü		*Burası çocuk parkı.*
matematik	gözlük	-ları/-leri		*Matematik soruları çok zor.*
yatak	kart			*Yatak odası şurası.*
çay	kale			*Bu güneş gözlüğü çok pahalı.*
güneş	soru			*O, el örgüsü bir kazak istiyor.*
el	örgü			*Ankara Kalesi'ye gidiyoruz.*

13 Tamamlayalım, söyleyelim

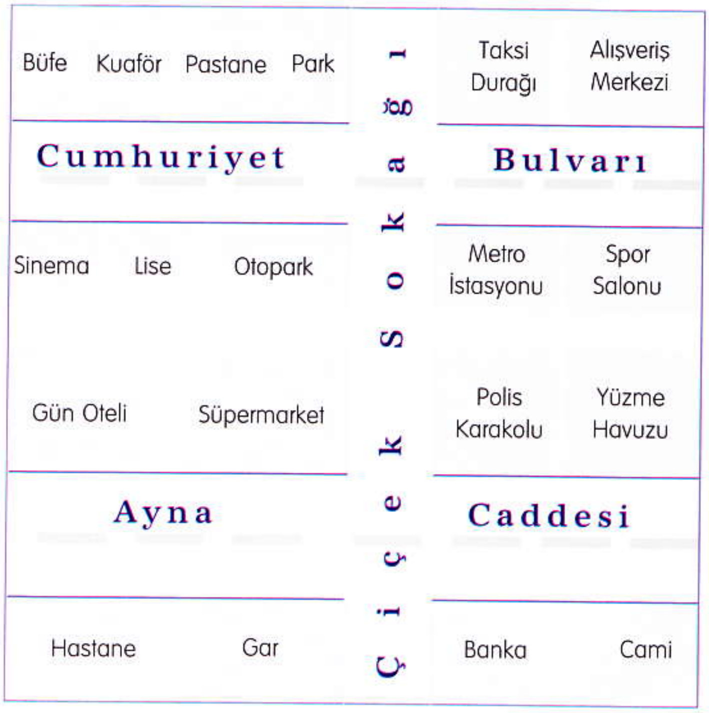
1. Bu çocuğ*un*____ ayakkabı*sı*____ çok eski.
2. Araba____ iç____ neler var?
3. Bilardo____ salon____ gidiyorum.
4. Yarın yeni bir güneş____ gözlük____ alıyorum.
5. Okul____ en üst kat____ kafeterya var.
6. Yatak____ oda____ uyuyorum.
7. Türkiye____ nüfus____ kaç?
8. Yarın bizim arkadaş____ ev____ bir parti var.
9. Bu ev____ bahçe____ çok büyük değil.
10. Murat____ çanta____ çok ağır.
11. Arkadaşım Ankara____ Üniversite____ okuyor.
12. Benim hiç spor____ ayakkabı____ yok.

14 İşaretleyelim

Sözcükler	...(n)In ...(s)I	...Ø ...(s)I
çocuk - ayakkabı	√	√
araba - bagaj	√	x
bilardo - salon		
güneş - gözlük		
okul - üst kat		
yatak - oda		
Türkiye - nüfus		
arkadaş - ev		
ev - bahçe		
Murat - çanta		
Ankara - üniversite		
spor - ayakkabı		
polis - köpek		
doğum - gün		
Türkçe - sınav		
kadın - çorap		
yarış - araba		
kahve - fincan		

15 Krokiye bakalım, tamamlayalım

1. Kuaför, Cumhuriyet Bulvarı'*nda*____, büfe ile pastane*nin arasında*____.
2. Otopark, park____.
3. Banka, Çiçek Sokağı____.
4. Yüzme havuzu, spor salonu____.
5. Süpermarket, gar____, Gün Oteli____.
6. Hastane, Ayna Caddesi____.
7. Metro istasyonu, spor salonu____.
8. Lise, sinema ile otopark____.
9. Pastane, lise____.
10. Cami, banka____.

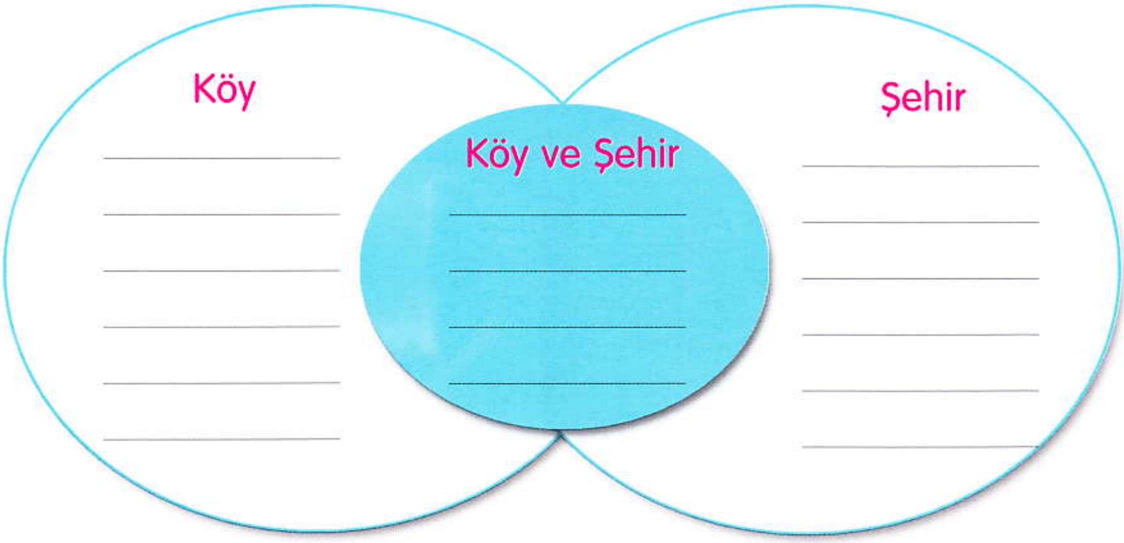
16 Bulalım

Köy mü, Şehir mi?

1. Sebze ve meyveler her zaman taze. (*köy*)
2. Kalabalık ve gürültülü. (______)
3. Hava daha temiz. (______)
4. Eğlence merkezleri yok. (______)
5. Metro kullanmak mümkün. (______)
6. Daha çok ağaç var. (______)
7. Komşuluk önemli. (______)
8. Hayvan beslemek daha kolay. (______)
9. Stres daha çok. (______)
10. İnsanlar büyük evlerde yaşıyor. (______)
11. Birçok insan apartmanlarda yaşıyor. (______)
12. Trafik yok. (______)
13. İnsanlar tarlada çalışıyor. (______)
14. İnsanlar daha yalnız. (______)

17 Yerleştirelim

tarla • dağ • tiyatro • eğlence merkezi • apartman • çiftlik • hastane • traktör • doğal ürünler • metro
kalabalık • sinema salonu • köy ekmeği • banka • üniversite • bahçe • durak • temiz hava

18 Nedenini açıklayalım

Nerede Yaşamak İstiyorum?

• Köyde yaşamak istiyorum. Çünkü ______

______

______

• Şehirde yaşamak istiyorum. Çünkü ______

______

______

19 Okuyalım, yanıtlayalım
Köyde ve Şehirde Hayat

Ben Salih Demirkan. Biz güzel bir köyde yaşıyoruz. Bizim bu köyde bir çiftliğimiz var. Çiftliğimizde tavuk ve inek besliyor, patates ve çeşitli sebzeler yetiştiriyoruz. Genellikle bütün gün çiftlikte çalışıyoruz. Eşim çok erken uyanıyor. Yumurtaları topluyor, süt sağıyor. Sütten tereyağı ve peynir yapıyor. Bazen komşularımıza da yumurta, süt ve tereyağı veriyoruz. Haftada bir gün şehre gidiyoruz ve pazarda taze yumurta, köy peyniri, patates satıyoruz. Pazarda herkes bu yiyeceklerden almak istiyor. Çünkü şehirde doğal ürünler bulmak çok zor.

Ben Selin Akman. Ankara'da yaşıyorum. Evim bir apartmanın yedinci katında. Şehirde gün çok erken başlıyor. Her sabah yedide uyanıyorum. Şehirde yaşamak zor ama ben şehri seviyorum. İşten sonra spor salonuna, sinemaya ya da tiyatroya gidiyorum. Bazı hafta sonları da arkadaşlarımla alışverişe çıkıyorum. Şehirde hava çok temiz değil, trafik her zaman problem ama bence şehrin bazı avantajları da var. Hastaneler, bankalar, üniversiteler, eğlence yerleri gibi...

1. Salih Demirkan ve ailesi nasıl bir yerde yaşıyor? ______________________________
______________________________.

2. Salih Demirkan neler yetiştiriyor? ______________________________
______________________________.

3. Salih Demirkan köyü seviyor mu? ______________________________
______________________________.

4. Selin Akman nerede yaşıyor? ______________________________
______________________________.

5. Selin Akman'a göre şehrin avantajları neler? ______________________________
______________________________.

20 Eşleyelim

Başkentler

(1)

Eski bir balıkçı kasabası, bugünün ticaret merkezi... Burası yemyeşil bir kent. Bu şehirde her türlü tropik bitki var. Çünkü burası Ekvator'a çok yakın ve burada her zaman yağmur yağıyor. İnsanlar şehrin sokaklarında, rengarenk çiçekler ve ilginç Uzakdoğu yemekleri satıyorlar. Turistler bu şehrin otantik atmosferini çok seviyor.

(2)

Avrupa'nın önemli bir şehri... Bu şehir dünya borsalarının başkenti ve bir kültür sanat merkezi. Şehrin müzelerinde çok ünlü ressamların klasik ve modern tabloları var. Madame Tussoud Müzesi'nde ise pek çok ülkenin politikacılarının ve sanatçılarının heykelleri var. Ayrıca bu şehrin hayvanat bahçesi de çok ünlü.

(3)

Sanatın ve aşkın kenti... Burası romantik gezilerin en popüler durağı. Bu şehrin sokakları çok renkli. Her sokakta bir ressam tablo yapıyor ya da bir müzisyen enstrüman çalıyor. Bu şehirde çok ünlü markaların mağazaları var. Çünkü burası modanın da başkenti.

(4)

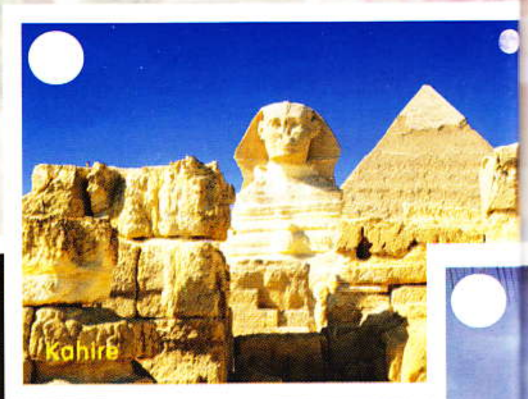
Burası bir masal şehri... Bu şehrin atmosferi çok farklı. Dünyanın en uzun nehri bu şehrin içinden geçiyor. Burada insanlar öğleden sonra sıcaktan kaçıyor ve nehre yakın çay bahçelerine gidiyor. Şehrin rengarenk çarşıları da çok ünlü. Turistler bu çarşılarda alışveriş yapmaktan çok hoşlanıyorlar.

(5)

Renkli eğlencelerin ve futbolun merkezi... Burada dükkanlar öğleden sonraları genellikle kapalı oluyor. Çünkü insanların çoğu siesta yapıyor. Fakat geceler her zaman çok renkli. Herkes şehrin labirent gibi sokaklarında geziyor. Barlarda flamenko yapıyor ve sabaha kadar eğleniyor.

AD TAMLAMASI (zincirleme)							AD(-(n)İn) AD(-(lEr/s)İ(nİn)) AD-(lEr/s)İ
Tamlayan	(Ek)	Tamlanan	Ek	Ek	Tamlanan	Ek	Örnekler
Ayşe	-(n)ın/-(n)un	anne	-ı/-sı	-nın/-nin	ofis	-ı/-sı	*Matematik dersinin öğretmeni*
bilgisayar	-(n)in/-(n)ün	müdür	-i/-si	-nun/-nün	öğretmen	-i/-si	*Ayşe'nin annesinin ofisi*
okul		üniversite	-u/-su		rektör	-u/-su	*Bilgisayar masasının üstü*
matematik		masa	-ü/-sü		üst	-ü/-sü	*Ankara üniversitesi rektörü*
Ankara		ders			eş		*Okulun müdürü eşi*

21 Tamamlayalım

1. Biz *im* öğretmen *imizin* kız *ının* adı Özlem.
2. Ev______ bahçe kapı______ üst______ sarmaşıklar var.
3. Arkadaş______ abla______ ev______ gidiyorum.
4. Çalışma kitap______ ilk sayfa______ güzel resimler var.
5. Barış______ mavi spor ayakkabı______ ne güzel!
6. Benim Türkçe kitap______ sen______ çalışma masa______ mı?
7. Yarın abla______ ev______ bahçe______ bir parti veriyorum.
8. Telefon fatura______ son ödeme gün______ yarın.
9. Güreş Türkler______ geleneksel spor______ .
10. Bilgisayar benim çalışma oda______ .
11. Evim Murat______ ev______ arka______ .
12. Kitaplar çalışma masa______ üst______ .

22 Dinleyelim, işaretleyelim
Turizm Bürosunda

1. Turist hangi tura katılmak istiyor?
   - Yurt dışı turuna. ☐
   - Yurt içi turuna. ☐
   - Dünya turuna. ☐
2. Turist tura ne zaman katılmak istiyor?
   - Yaz tatilinde. ☐
   - Hafta sonu tatilinde. ☐
   - Bayram tatilinde. ☐
3. Acente nerelere günübirlik turlar düzenliyor?
   - Ankara'ya yakın şehirlere. ☐
   - Trabzon, Artvin ve Rize'ye. ☐
   - Doğu Karadeniz'e. ☐
4. Doğu Karadeniz turunda hangi şehre gidiyorlar?
   - Artvin ☐
   - Samsun ☐
   - Bolu ☐

23 Yerleştirelim

turizm bürosu • yaz tatili • rezervasyon yaptırmak
yurt içi • yut dışı • dünya turu
bayram tatili • günübirlik

1. Bu sokakta bir *turizm bürosu* var mı?
2. Emekli olduktan sonra bir ______________ yapmak istiyorum.
3. ______________ çıkmak için pasaport gerekiyor.
4. Bu tur şirketinin ______________ turları çok ucuz.
5. Merhaba. Ben hafta sonu için ______________ istiyorum.
6. Türkiye'de insanlar ______________ genellikle evde oluyorlar.
7. Siz de ______________ denize mi gidiyorsunuz?
8. Bu telefonda sadece ______________ görüşme yapmak mümkün.

24 Okuyalım, eşleyelim, işaretleyelim

Türkiye'nin en kalabalık şehri... Burada pek çok kültür birlikte yaşıyor. İstanbul'da çeşitli dinlerin ibadet yerleri bir arada. Camiler, kiliseler, sinagoglar...

İstanbul'da iki büyük köprü var. Bunlar Boğaz Köprüsü ve Fatih Sultan Mehmet Köprüsü. Bu köprüler Asya ve Avrupa kıtalarını birbirine bağlıyor.

İstanbul'a yerli ve yabancı milyonlarca turist geliyor. İstanbul bu insanlara birçok seçenek sunuyor. Bazıları İstanbul'da vapurla Boğaz'ı geziyor, Kapalı Çarşı'da alışveriş yapıyor, adalarda faytona biniyorlar. Bazıları Ortaköy'de deniz kenarında balık yiyor, bazıları ise Çiçek Pasajı'nda Türk müziği dinliyor ve farklı lezzetler tadıyorlar.

Turistler İstanbul'un tarihi ve turistik yerlerini de görüyorlar. En çok Ayasofya Müzesi'ne, Kız Kulesi, Dolmabahçe ve Çırağan saraylarına gidiyorlar. Topkapı Sarayı en meşhurları.

İstanbul'da hayat çok hızlı. Özellikle gece hayatı çok renkli ve hareketli. Pek çok insan geceleri barlara ve gece kulüplerine gidiyor ve sabaha kadar eğleniyor.

İstanbul, tarihi yerleri ve farklı eğlence alternatifleriyle geçmişin zenginliğini bugünün renkli dünyasıyla birleştiriyor.

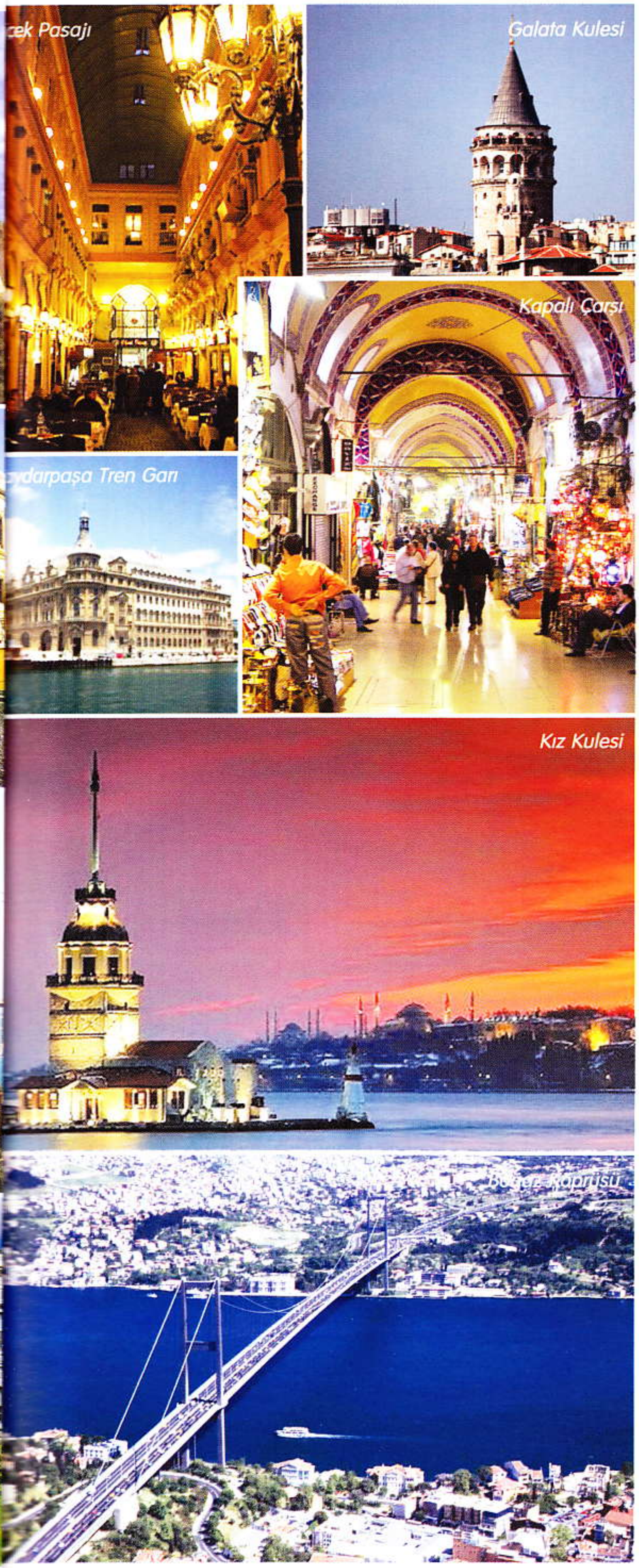

Adalar'da	müzik dinliyorlar.
Kapalı Çarşı'da	yemek yiyorlar.
Ortaköy'de	faytonla geziyorlar.
Çiçek Pasajı'nda	hediyelik eşyalar alıyorlar.

	Doğru	Yanlış
1. İstanbul'da farklı dinlerin ibadet yerleri var.	☐	☐
2. İstanbul iki kıtayı birbirine bağlıyor.	☐	☐
3. İstanbul'a yalnızca yerli turist geliyor.	☐	☐
4. Turistler İstiklal Caddesi'nde faytona biniyor.	☐	☐
5. İstanbul'un gece hayatı çok renkli.	☐	☐

1. Kalabalık	☐ İstanbul
2. en meşhur	☐ Topkapı Sarayı
3. Hareketli	☐ İstanbul'un gece hayatı
4. Hızlı	☐ Doğu ve Batı'nın kültürleri
5. Farklı	☐ İstanbul'da hayat

25 Tanıtalım

şehri,

4 Zaman Geçiyor

1. Ne Zaman Ne Oldu?

1 Tamamlayalım, eşleyelim, yanıtlayalım

Hangi Yılda?

☐ 1912: Titanic *battı* .

☐ 1945: 2. Dünya Savaşı ______________ .

☐ 1996: Bilim adamları bir koyunu ______________ .

☐ 1969: İnsanoğlu Ay' a ______________ .

☐ 2004: Endonezya'da tsunami felaketinde 100 binden fazla insan ______________ .

☐ 1999: Türkiye'de, Marmara Bölgesi'nde 7.4 büyüklüğünde deprem ______________ .

☐ 1970: İnsanlar ilk kez cep telefonu ______________ .

☐ 1953: İki dağcı Everest'in zirvesine ______________ .

☐ 1986: Çernobil'de bir nükleer santral ______________ .

☐ 1492: Kolomp Amerika Kıtası'nı ______________ .

☐ 1885: Wilhelm Conrad Rontgen X ışınlarını ______________ .

☐ 1930: Uruguay'daki ilk dünya kupasında kupayı Uruguay futbol takımı ______________ .

1. Amerika'yı kim keşfetti?
   Kristof Kolomp keşfetti .
2. İnsanlar Ay'a ne zaman gitti?
   ______________ .
3. Çernobil'de nükleer santral ne zaman patladı?
   ______________ .
4. 1996'da ne oldu?
   ______________ .
5. İnsanlar ilk defa ne zaman cep telefonu kullandılar?
   ______________ .
6. İlk dünya kupasını hangi takım kazandı?
   ______________ .
7. X ışınlarını kim buldu?
   ______________ .
8. Endonezya depreminde kaç kişi öldü?
   ______________ .
9. 1953'te ne oldu?
   ______________ .
10. Marmara depreminin büyüklüğü neydi?
    ______________ .
11. 2. Dünya Savaşı ne zaman bitti?
    ______________ .
12. Titanic 1912'de mi battı?
    ______________ .

2 Yerleştirelim

Bir hafta önce • Önceki gün • Bugüne kadar
Geçen sene • Bu sabah • Bu yıl • Az önce
Bugüne kadar hiç • Bugün • Dün

1. *Bir hafta önce* ______ arkadaşlarımla piknik yaptık.
2. ______ yurt dışına çıktın mı?
3. ______ buraya yerleştik.
4. ______ üniversiteden mezun oldular.
5. ______ kuzenime uğradım.
6. ______ büyük bir gürültüyle uyandık.
7. ______ arabamı tamir ettim.
8. ______ böyle bir insanla tanışmadım.
9. ______ akşam tatilden döndük.
10. ______ elektrikler kesildi.

GEÇMİŞ ZAMAN (Belirli) *-Dİ*

Adıl	Eylem	–	Zaman Eki	Kişi Eki	Örnekler
ben	al	-ma	-dı/-tı	-m	*Ben aldım.*
sen	çık	-me	-di/-ti	-n	*Sen okudun mu?*
o	gel		-du/-tu	–	*O geldi mi?*
biz	git		-dü/-tü	-k	*Siz düşündünüz mü?*
siz	oku			-nız/-niz/-nuz/-nüz	*Biz gitmedik.*
onlar	düşün			(-lar/-ler)	*Onlar çıkmadiler.*

3 Konuşalım

Tatilin Nasıl Geçti?

Nerede?	Kiminle?
Ne zaman?	Niçin?
Nasıl?	Ne kadar?
Hangi?	Neyle?

• Deniz kenarı	• Ucuz
• Otel	• Pahalı
• Rafting	• Uzak
• Eğlenceli	• Yakın
• Uçakla	• İki hafta

4 İşaretleyelim

1. Amcam dün Almanya'ya ______ .
   ☑ gitti ☐ gittiniz ☐ gidiyor
2. Biz geçen yıl tatile ______ .
   ☐ çıkıyoruz ☐ çıktık ☐ çıktınız
3. Ben 1968'de Trabzon'da ______ .
   ☐ doğduk ☐ doğdu ☐ doğdum
4. Dün hiç yemek ______ .
   ☐ yedin ☐ yemedin ☐ yedim
5. Paranızı nerede ______ ?
   ☐ kaybediyorsunuz
   ☐ kaybettiniz
   ☐ kaybettiniz mi
6. Dün seni çok ______ . Neredeydin?
   ☐ aramadım ☐ aradım ☐ arıyorum
7. Siz geçen haftaki konsere ______ ?
   ☐ gittik mi ☐ gitmediler mi ☐ gittiniz mi
8. Biraz önce annem telefon ______ .
   ☐ etti ☐ ediyorum ☐ etmiyor
9. Sen dün akşam ödev ______ ?
   ☐ yaptın
   ☐ yapmadı mı
   ☐ yapmadın mı
10. Geçen hafta sınava ______ .
   ☐ girmiyorum
   ☐ giriyorum
   ☐ girmedim

5 Tamamlayalım

1. A: *Dün nereye gittin / Dün ne yaptın* ______ ?
   B: Dün sinemaya gittim.
2. A: ______ ?
   B: Bugün çarşıdan 1 kilo portakal ve 2 kilo elma aldım.
3. A: ______ ?
   B: Dün akşam balık lokantasında güzel bir yemek yedik.
4. A: ______ ?
   B: Ali geçen yıl üniversiteden mezun oldu.

6 Tamamlayalım, düzeltelim

İş Görüşmesi

Özgeçmiş Formu

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı	: Ayça Yıldırım
Cinsiyeti	: E ☐ K ☐
Doğum tarihi ve yeri	: 02.08.____ / ______
Medeni durumu	: Bekar
Ev telefonu	: 0212 119 85 27
Cep telefonu	: 0508 615 24 48
Adres	: Çiçek Cad. 110/3 Çankaya/Ankara

Eğitim Bilgileri

Okul Türü	Okul adı	Giriş Yılı
Üniversite	Boğaziçi Üniversitesi Turizm ve İşletme	______
Lise	______________________	1992

Yabancı Dil Bilgisi

Dil Adı	Konuşma	Anlama	Yazma
________	çok iyi	çok iyi	çok iyi
İngilizce	çok iyi	çok iyi	çok iyi
Almanca	orta	iyi	orta

Kurslar ve Seminerler

Ankara Üniversitesi TÖMER : Diksiyon ve Hitabet Kursu

Boğaziçi Üniversitesi : Bilgisayar Kursu

Genel Bilgiler

Hobiler : Seyahat etmek, sinemaya gitmek ve su altı sporları

Ayça;

1. 1978'de İstanbul'da doğdu.

   ____ .

2. Ortaokuldan sonra burs aldı.

   ____ .

3. Fransa'da ders verdi.

   ____ .

4. Bir otelde staj yaptı.

   ____ .

5. 1996'da Boğaziçi Üniversitesi'ni bitirdi.

   ____ .

7 Formu dolduralım

Özgeçmişim

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı	: ______________________
Cinsiyeti	: E ☐ K ☐
Doğum tarihi ve yeri	: _____ - _____ - _____ / ______
Medeni durumu	: ______________________
Ev telefonu	: ______________________
Cep telefonu	: ______________________
Adres	: ______________________

Eğitim Bilgileri

Okul Türü	Okul adı	Giriş Yılı
Üniversite	______________________	______
Lise	______________________	______

Yabancı Dil Bilgisi

Dil Adı	Konuşma	Anlama	Yazma
________	______	______	______
________	______	______	______
________	______	______	______

Kurslar ve Seminerler: ______________________

____

____

Genel Bilgiler

Hobiler : ______________________________________

____

Üyelikler : ____________________________________

____

8 Mülakat Yapalım

- Reklamcı - Grafiker
- Fabrikatör - Şoför
- Firma yetkilisi - Mühendis
- Dersane yöneticisi - Öğretmen

9 İşaretleyelim, düzeltelim

	var	yok
Nevin Hanım'ın taksiciliği seçişi	☑	☐
Nevin Hanım'ın telefonları	☐	☐
Taksiciliğin zorlukları	☐	☐
Ailesinin tepkisi	☐	☐
Babasının mesleği	☐	☐
Müşterilerin düşüncesi	☐	☐
Taksiciliğin ilginç yönleri	☐	☐
Nevin Hanım'ın çocuğu	☐	☐
Babasının hastalığı	☐	☐
Nevin Hanım'ın eski işi	☐	☐

BAYAN TAKSİCİ

Gazeteci: Nevin Hanım, çok ilginç bir işiniz var. Neden taksici oldunuz?

Nevin Sağlam: Taksicilikten önce pek çok iş yaptım. En son küçük bir konfeksiyon mağazası açtım. O zamanlar taksicilik hiç aklımda yoktu ama babam taksiciydi.

Gazeteci: Peki bu mesleğe nasıl başladınız?

Nevin Sağlam: Mağazada işler kötüydü ve babam hastalandı. Ben de babamın arabasıyla taksiciliğe başladım.

Gazeteci: Mesleğinizi seviyor musunuz?

Nevin Sağlam: Her işin zorlukları var. Ben işimi seviyorum ve hep bu işi yapmak istiyorum.

Gazeteci: Peki müşterileriniz nasıl tepkiler veriyor?

Nevin Sağlam: Hiç olumsuz bir tepki almadım ama genellikle biraz şaşırıyorlar.

Gazeteci: Peki ilginç olaylar yaşıyor musunuz?

Nevin Sağlam: Evet, geçen gün taksime bir çocuk bindi. Yolda annesine telefon etmek için benden telefonumu istedi, ben de verdim. O sırada kırmızı ışık yandı ve çocuk elinde telefonumla kaçtı.

Nevin Sağlam;

1. Taksicilikten önce bir kafede çalıştı.
   Hayır, kuaförde ve mağazalarda çalıştı ______ .
2. Eski işlerinden çok para kazandı.
   ______ .
3. Meslek hayatında ilginç bir olay olmadı.
   ______ .
4. İşinden memnun değil.
   ______ .
5. Müşterilerden olumsuz tepkiler aldı.
   ______ .

10 Tanıtalım

Nevin Hanım kim?
Neden taksicilik yapıyor?
İşini seviyor mu?

Nevin Sağlam, ______

______
______
______
______
______
______
______
______

11 İşaretleyelim

Yıldız Kenter

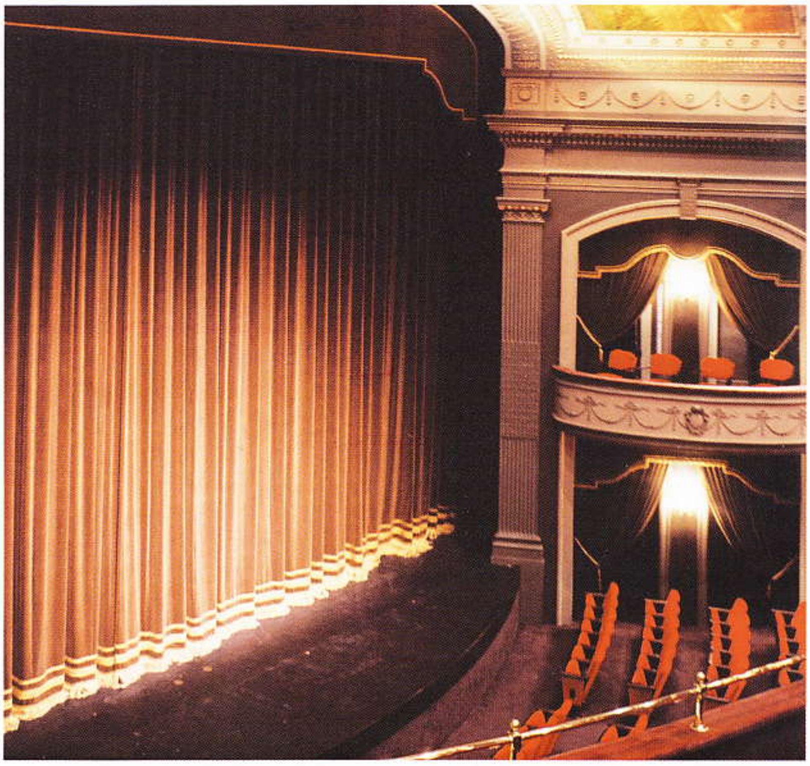
1928 yılında İstanbul'da doğdum. Babam Naci Bey diplomattı. Maddi durumumuz kötüydü ama masal gibi bir çocukluk geçirdim. Ben ailemin beşinci çocuğuydum. Babam işinden ayrıldıktan sonra Ankara'ya taşındık ve ilkokula Ankara'da devam ettim.

Tiyatroya da Ankara Çocuk Klübü'nde başladım. Çocukluk yıllarımdaki en büyük mutluluğum tiyatroydu. Aile yaşamımızda insana ait komik ve trajik durumları öğreniyordum. İlkokuldan sonra Ankara Devlet Konservatuarı'na kayıt yaptırdım. Çok başarılı bir öğrenciydim. Beş yıllık konservatuarı dört yılda bitirdim. Profesyonel tiyatro hayatım 1948'de başladı. İlk oyunum Shakespare'in "12. Gece" adlı oyunuydu.

1959 yılında kardeşim Müşfik Kenter ile İstanbul'a gittim. Bir yıl sonra birlikte "Kent Oyuncuları Topluluğu"nu kurduk. Sonraki yıllarda Amerika Birleşik Devletleri ve İngilitere'de eğitim ve oyunculuk üzerine çalışmalar yaptım. Bugüne kadar 100'den fazla oyunda yer aldım. Bu oyunlarda değişik **acılar**, heyecanlar, ve aşklar yaşadım. Zaman zaman sinema filmlerinde de rol aldım. Sinema oyuncusu olarak üç kez "Altın Portakal" ödülü aldım. 1962'de "Yılın Kadını" seçildim. 1981'de devlet sanatçısı oldum.

Bana göre tiyatro ile **ilgilenmek** dünyanın ortasında durmak demekti. Her şeyimi mesleğime verdim. Yaşamak benim için her zaman savaşmak oldu(...)

	Doğru	Yanlış
• Yıldız Kenter ilk tiyatro eğitimini ailesinden aldı.	☐	☐
• Yıldız Kenter için tiyatro sinemadan daha önemli.	☐	☐
• Yıldız Kenter mutlu bir çocukluk dönemi geçirdi.	☐	☐
• Yıldız Kenter'e göre oyunculuk zor bir meslektir.	☐	☐
• Yıldız Kenter kalabalık bir ailenin çocuğuydu.	☐	☐
• Yıldız Kenter savaşla ilgili oyunlar oynadı.	☐	☐
• Yıldız Kenter için yaşamak, savaşmak demek.	☐	☐
• Yıldız Kenter yoksul bir ailenin çocuğuydu.	☐	☐
• Yıldız Kenter Amerika'da birçok kez sahneye çıktı.	☐	☐
• Yıldız Kenter "savaş" konulu oyunlardan nefret ediyor.	☐	☐

12 Yakın anlamlısını bulalım

acılar:

zorluklar ☐ hastalıklar ☐ yanlışlıklar ☐ sıkıntılar ☐

ilgilenmek:

uğraşmak ☐ çalışmak ☐ oynamak ☐ düşünmek ☐

13 Açıklayalım

12. gece *Yıldız Kenter'in profesyonel tiyatro yaşamında ilk oyunu*

Müşfik Kenter ____________________

Naci bey ____________________

1948 ____________________

1959 ____________________

Altın Portakal ____________________

14 Metne ekleyelim

☐ Ben bu savaşı sahnede yaptım.

☐ Ama savaşmak çok kötü.

☐ Bu yüzden savaşlardan nefret ediyorum.

☐ Bu yüzden yaşamak istemiyorum.

KOŞAÇ TÜMCESİ (hikaye kipi)						-(y)dİ (< i-di)
Adıl	Ad/Sıfat	–	?	Zaman Eki	Kişi Eki	Örnekler
ben	evde	değil	mı	-dı/-ydı/-tı	-m	*Ben yorgun muydum?*
sen	yorgun		mi	-di/-ydi/-ti	-n	*O evde değil miydi?*
o	çalışkan		mu	-du/-ydu/-tu	–	*Siz hazır mıydınız?*
biz	hazır		mü	-dü/-ydü/-tü	-k	*Onlar öğrenci miydiler?*
siz	öğrenci				-nız/-niz/-nuz/-nüz	*Sen çalışkan değildin.*
onlar	genç				(-lar/-ler)	*Biz gençdik.*

15 Tamamlayalım

1. Dün çok yorgun *dunuz*. Şimdi nasılsınız?
2. Geçen yaz tatilde Alanya______, hava çok güzel______.
3. Üniversitede hiç çalışkan bir öğrenci______.
4. Geçen ay kızım doğum yaptı ve ben dede ______.
5. Tatilin nasıl geçti? Otel kalabalık ______?
6. Sen dün evde yok ______?
7. Tarkan ilk şarkısıyla çok meşhur ______.
8. Dün akşam seni aradım. Evde yoktun. Nerede______?

16 Doğrusunu işaretleyelim

1. ☐ Geçen kış hava çok soğuktu.
   ☐ Geçen kış hava çok soğuk.
2. ☐ Serap iki yıl önce öğrenci.
   ☐ Serap iki yıl önce öğrenciydi.
3. ☐ Dün akşam neredeydin?
   ☐ Dün akşam neredesin?
4. ☐ Geçen hafta hava güneşliydi.
   ☐ Geçen hafta hava güneşli.
5. ☐ Dün hastaydım, şimdi iyiyim.
   ☐ Dün hastaydım, şimdi iyiydim.

17 Tamamlayalım

Şimdi altmış üç yaşındayım. Evliyim ve anneanneyim. Saçlarım bembeyaz ve biraz kiloluyum. Şimdi emekliyim ama bundan kırk üç yıl önce...

O zaman yirmi yaşında______, genç______ ve güzel______. Saçlarım simsiyah___ ve zayıf____. O yıllarda üniversitede öğrenci____. Çok neşeli ve hareketli______. Kırk üç yıl nasıl geçti, anlamadım.

18 Tümce oluşturalım

• Şimdi	• Önce
Zayıfım.	*Çocukken şişmandım.*

19 Tamamlayalım, yeniden anlatalım

Eşimle Nasıl Tanıştık?

Serap: İyi ki bugün *buluştuk* Meralciğim. Seni, arkadaşları, Türkiye'yi çok ______.

Meral: Evet, çok uzun zaman ______. Bana en son düğün fotoğraflarını ______. Anlat bakalım, eşinle nasıl ______?

Serap: Bir gün Özlem'le birlikte bir partiye ______. Parti çok ______. Özlem'in orada çok arkadaşı ______. Özlem o gün de çok ______ ve ______. Tabii ki partide herkes Özlem'le dans etmek ______. Ben ise uzun bir süre yalnız ______.

Meral: Sonra ne ______?

Serap: Özlem bir ara bir arkadaşının yanına ______. Beni ______. Biraz sonra o genç yanıma ______. Benimle dans etmek ______. Biliyorsun, ben çok ______, teklifini kabul ______ ama o çok ısrar ______. Biraz dans ______. Adı Ali'ydi, benimle aynı ______ ve gerçekten çok ______. O akşam birbirimize aşık ______, bir yıl sonra da ______.

Meral: Çok ______. Bir gün eşinle de tanışmak isterim.

Serap: Tabii en yakın zamanda. Sen neler ______, anlat bakalım.

Meral: Beni biliyorsun...

20 Yeniden anlatalım

O akşam bir arkadaşım evinde parti veriyordu. Partide Özlem ve arkadaşı da vardı. Herkes dans ediyordu. Bir ara Özlem yanıma geldi ve

______

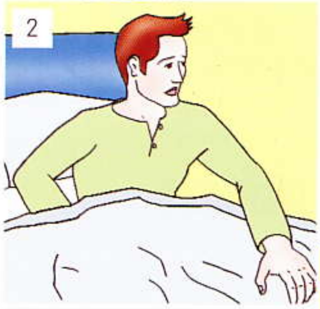
______

______

21 Eşleyelim

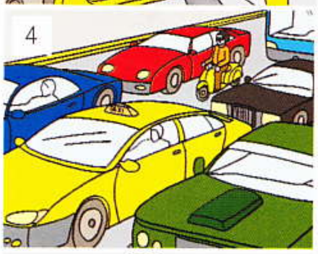
1

8

2

9

3

4

5

6

7

☐ Dün gece en iyi arkadaşım bendeydi ve geç saatlere kadar sohbet ettik.

☐ Neyse ki tam zamanında havaalanına vardım.

☐ Hemen bir taksi çağırdım.

☐ İki saat vaktim vardı ve beklemek çok sıkıcıydı.

☐ Sabah saati duymadım ve çok geç kaldım.

☐ Trafik çok sıkışıktı. "Geç kalıyorum." diye düşündüm.

☐ Uçağımın kalkış saatinden on dakika önce hazırlandım. Ama son anda "Olumsuz hava şartları nedeniyle bütün uçuşlar iptal oldu." anonsunu duydum.

☐ Uçağımın kalkış saatini kontrol etmek istedim ve panoya baktım. Panoda "Londra uçağı iki saat rötarlı" yazısını gördüm.

☐ Bir süre havaalanında dolaştım, mağazaları gezdim.

ŞİMDİKİ ZAMAN (hikaye kipi)							*-(I)yordu (< -(I)yor i-di)*
Adıl	**Eylem**	**—**	**Zaman Eki**	**?**	**Hikaye Kipi**	**Kişi Eki**	***Örnekler***
ben	yap	-mı	-yor	mu	-(y)du	-m	*Ben çocukken süt sevmiyor muydum?*
sen	sev	-mi	-ıyor		-du	-n	*Onlar konuşmuyorlardı?*
o	bil	-mu	-iyor			—	*Sen az önce gülüyordun?*
biz	otur	-mü	-uyor			-k	*O üç yıl önce İstanbul'da oturuyordu?*
siz	gül		-üyor			-nuz	*Siz Türkçe bilmiyor muydunuz?*
onlar	konuş					-lar	**Biz dün saat üçte alışveriş yapmıyorduk mu?*

22 Yanlışı çizelim

Ben Çocukken

Ben çocukken her şey daha güzeldi. Şimdiki çocuklar gibi imkanlarımız yoktu ama yine de çok mutluyduk.

Özellikle yaz akşamlarını hatırlıyorum/~~hatırlıyordum~~. Geç saatlere kadar dışarıda vakit geçirdik/geçiriyorduk. Oyunlar oynadık/oynuyorduk . Bazen de sinemaya gittik/gidiyorduk.

Şimdi bilgisayarlar, televizyonlar gençleri yalnızlaştırıyor/yalnızlaştırıyordu. Çok fazla arkadaşları yok. Genellikle evde vakit geçiriyorlar/geçiriyorlardı.

Bizim zamanımızda ilişkiler de çok farklıydı. Akşam yemeklerinde bütün aile toplandık/toplanıyorduk. Yemekten sonra sohbet ettik/ediyorduk ve bazen birbirimize fıkralar anlattık/anlatıyorduk. Birlikte çok eğlendik/eğleniyorduk.

Şimdi insanlar yemeklerini bile televizyonun karşısında yiyorlar/yiyorlardı. Birbirleriyle konuşmuyorlar/konuşmuyorlardı. Çocuklar televizyonsuz ve bilgisayarsız bir hayat düşünmek istemiyorlar/istemiyorlardı. Bizim zamanımızda her şey bu kadar kolay değildi. Ama bazen düşünüyorum/düşünüyordum; biz daha şanslıydık.

ULAÇLAR		*-(y)ken (< i-ken)*
Ad (+Ek)	**Ek**	***Örnekler***
çocuk	-(y)ken	*Çocukken çok şişmandım.*
öğrenci	iken	*Onunla öğrenciyken tanıştım.*
genç		*Gençken daha sık sinemaya gidiyordum.*
....		*Öğrenciken çok çalışkan değildim.*
arabada		*Evdeyken çok mutluydum.*
evde		*Arabadaken sigara içmiyorum.*

23 Tamamlayalım

1. İnternet yokken ______________________.
2. Televizyon yokken ______________________.
3. Elektrik yokken ______________________.
4. Otomobil yokken ______________________.
5. Telefon yokken ______________________.
6. Asansör yokken ______________________.
7. Buzdolabı yokken ______________________.
8. Çamaşır makinesi yokken ______________________.

24 Tamamlayalım

1. Saçların uzun *ken*______ daha güzel *di*______ . Niçin kestirdin?
2. Sen banyo______ bir arkadaşın ara______, ama adını söyle______ .
3. Ben beş yaşında______ bale kursuna git______ .
4. Müdür Bey, siz toplantı______ misafiriniz gel______ . Şu anda bekleme salonunda.
5. Ben küçük______ annem çalış______ . Bu nedenle bana anneannem bak______ .
6. Ayşe Hanım, biliyor musunuz? Siz tatil______ komşunun evine hırsız gir______ .
7. Sen yok______ cep telefonun çaldı.
8. Ben üniversite______ dans kursuna git______ .

25 Yanıtlayalım, işaretleyelim

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE

Bu yüzyılda gençler bilgisayar programları, internet, e-posta, mobil telefon ve plazma televizyon konusunda çok şey biliyor. Ancak tel dolap, odun sobası, kömür ütüsü hakkında hiç fikirleri yok. Bazen gençlere eski telefonlardan, süpürgelerden, siyah-beyaz televizyonlardan söz ediyorum. Örneğin geçen gün torunuma otuz yıl öncesinin ütülerini anlattım. Size de anlatayım:

Ben çocukken elektrikli ütüler yoktu. Annem pantolonlarımı yatağın altına koyuyordu. Pantolon sabaha kadar dümdüz oluyordu. Sonra bir gün babam eve bir ütü getirdi. Ütüyü ilk kez o gün gördüm. Son derece basit ama o zamanlar için önemli bir araçtı. Annem ütünün alt bölümüne kömür koyuyordu ve ütü iyice ısınıyordu. İlk ütü teknolojisi buydu işte! Daha sonra da kömürlü ütülerin yerini elektrikli ütüler aldı.

Zaman içinde diğer ev eşyaları da çok gelişti. Böylece şimdiki gençlerin işleri daha kolaylaştı.

1. Şimdiki gençler hangi konularda çok bilgili?

____

______________________________.

2. Eskiden pantolonları nasıl ütülüyorlardı?

____

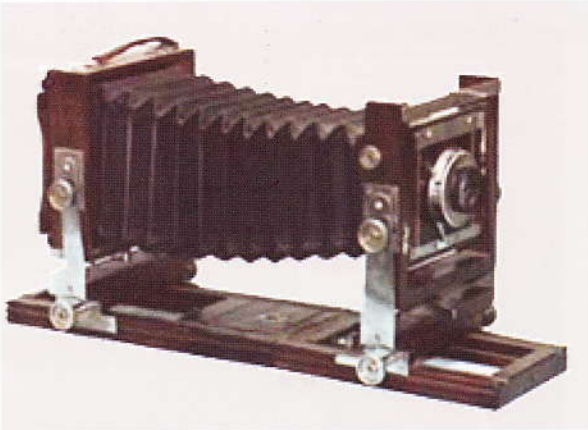
______________________________.

3. İlk ütü teknolojisi nasıldı?

____

______________________________.

26 Tamamlayalım

Eskiden fotoğraf çekmek hiç kolay değil____ . Çünkü fotoğraf makinelerini kullanmak çok zor____ . Bazı makineleri kullanmak için uzun süre eğitim almak gerek____ .

Tabi ilk fotoğraf makineleriyle fotoğraf çektirmek de zor____ . İyi bir fotoğraf için çoğu zaman birkaç dakika hiç hareket etmeden durmak ve objektife bakmak önemli____ .

Radyolar eskiden hayatımızın en önemli parçasıydı. Bir çok insan için radyo teknoloji harikası sihirli bir kutu____ . Elbette o zamanlar dijital kanallı, taşınabilir radyolar yok____ . Radyolar evin en güzel köşesinde duruyor, haberleri, müzik programlarını dinlemek için herkes onun etrafında toplan____ .

27 Karşılaştıralım
Eskiden - Şimdi

- Buzdolabı
- Televizyon
- Telefon
- Çamaşır makinesi
- Radyo
- Soba

28 Tamamlayalım

Anneannemin Fotoğraf Albümü

Anneannemi çok severim. Çok güleryüzlü ve konuşkan bir insandır. Onunla sohbet etmek çok güzeldir. Geçen gün onu ziyarete git________ ve beraber çok güzel zaman geçir________ .

Öğleyin, anneannem eski bir fotoğraf albümüyle odaya geldi. Bana eski resimlerini göstermek iste________ .

Albümün ilk sayfasında genç bir hanımın fotoğrafı var________ . "Anneanne, bu kim?" diye sor________ . "Benim, yavrum." dedi. Çok şaşırdım. Anneannem, "Niçin şaşırdın? Ben de bir zamanlar genç________ ." dedi. Resimde anneannemin yanında bir adam vardı. "Peki bu adam kim?" diye sordum. "O da deden. Tanımadın mı? Çok yakışıklı bir adam________ . Bak, şu resimde deden ve ben birlikteyiz." dedi. Anneannem başka bir siyah-beyaz fotoğraf gösterdi. Fotoğrafta anneannem bir sandalyede otur________ , dedem ise onun yanında ayakta dur________ . "Çok güzel bir fotoğraf." dedim. Anneannem gül________ , "Bu bizim birlikte ilk fotoğrafımız. Evlendikten üç-dört yıl sonra çektir________ . O zamanlar çok fazla fotoğrafçı yok________ . Fotoğraf çektirmek pahalı________ . Ama deden bir gün bana sürpriz yap________ ve eve bir fotoğrafçı çağır________ ." dedi. Anneanne, "Dedem gençken romantik ________?" diye sor________ . Anneannem güldü. "Elli yıl önce romantik olmak ayıp________ yavrum. Biz sokakta el ele gez________ , pastanelerde otur________ . Her şey gizli________ . Ama evlenmeden önce deden bana sık sık mektup yaz________ ." dedi. Anneannem anlatıyor, ben de dikkatle ve şaşkınlıkla dinliyordum. Saatler böyle geçti...

29 Tamamlayalım

A: Öğrenciler okula nasıl gidiyorlar?
B: Otobüs______ .

A: Sınıfta kimler var?
B: Öğretmen______ öğrenciler.

A: Kim______ ders çalışıyorsun?
B: Yalnız çalışıyorum .

A: Dün ne yaptın?
B: Arkadaşım______ sinemaya gittim.

Dilek ve Murat

Sevgi ve umutla yaşamlarımızı birleştireceğimiz bu güzel günde sizleri de yanımızda görmekten mutluluk duyacağız.

Aylin-Metin ÇAĞLAR   Sevinç - Hakan GÜNER

Tarih: 29 Temmuz 2007 - Pazar
Adres: Akkan Düğün Salonu - Adana

A: Dilek Murat______ ne zaman evleniyor?
B: Sanırım gelecek ay.

A: Alo. Deniz______ mi görüşüyorum?
B: Evet, buyrun ben Deniz.

BAĞLAÇLAR - İLGEÇLER		ile (> (y)lE)
Ad (+Ek)	**Ek**	**Örnekler**
araba Ayşe kitap .... arkadaşım sizin onun	ile -la/-le -yla/-yle	*Ayşe'yle Murat evleniyor.* *Okula arabayla gidiyorum.* *Masada kitapla kalem var.* *Sinemaya arkadaşımle gittim.* *Onunla ders mi çalışacaksın?* *O ile heryere gittim.* *Ben de sizinle geliyorum*

30 Tamamlayalım

1. Kim ben *imle* gelmek istiyor?
2. İşe her gün metro________ gidiyorum.
3. Kim________ görüşmek istiyorsunuz?
4. Ankara_______ İstanbul arası araba_______ üç buçuk saat.
5. Lütfen burada yüksek ses________ konuşmayın.
6. Ayşe, ailesi________ oturuyor.
7. Yarın yeni bir gömlek________ ayakkabı almak istiyorum.
8. O________ nerede tanıştın?
9. Murat çok üzgün, hiç kimse________ konuşmak istemiyor.
10. Kahvaltıda yumurta________ peynir yedim.

31 Yanıtlayalım

1. Dişlerinizi neyle fırçalıyorsunuz? ________________ .
2. Neyle çorba içiyorsunuz? ________________ .
3. Neyle çamaşır yıkıyorsunuz? ________________ .
4. Lokantada hesabı neyle ödüyorsunuz? ____________ .
5. Neyle fotoğraf çekiyorsunuz? ________________ .
6. Saçlarınızı neyle tarıyorsunuz? ________________ .
7. Eve neyle gidiyorsunuz? ________________ .

32 *ile* ile yerleştirelim

kalem • gözlük • cep telefonu • tarak • arkadaş • çatal

1. Bu mektubu senin ____ *kaleminle* ____ yazdım.
2. Uçakta ________________ konuşmak yasak.
3. Saçlarını bu ________________ mı tarıyorsun?
4. Üç boyutlu filmleri özel bir ________________ izliyoruz.
5. Bu yemeği ________________ yememek gerek.

5 Afiyet Olsun

1. Ne Yiyelim?

1 Dinleyelim, yerleştirelim

Bir Şey Lazım mı?

uğrayayım mı • etme • tamamla • yiyelim • ol
yapsın • al • hazırlayayım • alayım • alayım mı
almasın • uğra • al • almasın

Eren, Volkan ve Mert bu akşam Mert'lerde buluşuyorlar. Eren Mert'e yoldan telefon ediyor...

Eren : Alo. Merhaba Mert, ne haber?

Mert : İyilik Erenciğim, Volkan'la oturuyoruz .

Eren : Ben şimdi yoldayım, sana geliyorum. Markete ______________? Birşey lazım mı?

Mert : Evet Erenciğim, lütfen ______________. Ben kola aldım ama siz ne içmek istiyorsunuz, bilmiyorum. Bence sen birkaç tane de meyve suyu ve bira ______________.

Volkan : Meyve suyu ______________, ben aldım.

Mert : Eren, Volkan meyve suyu ______________ diyor.

Eren : Peki, o zaman yiyecek bir şeyler ______________? Cips, çikolata...

Mert : Cips aldım ama çikolata da iyi fikir. Sen bana çikolata ______________.

Eren : Tamam, sana çikolata ______________, ama benim karnım aç. Bir paket de makarna alayım. Volkan bize güzel bir makarna ______________.

Mert : Evet evet, çok iyi olur. Ben de acıktım şimdi. Ben sofrayı ______________. Haydi sen de çabuk ______________! Alışverişi ______________ da bir an önce yemek ______________.

Eren : Tamam tamam! Acele ______________. On beş dakika sonra oradayım.

Mert : Peki, görüşürüz.

Eren : Görüşürüz.

EMİR KİPİ					-sIn, -(y)In(Iz), -sIn(ler)
Adıl	**Eylem**	**—**	**Kişi Eki**	**?**	**Örnekler**
—	al	-ma		mı	*Sen git!*
sen	bekle	-me	—	mi	*Onlar beklesinler mi?*
o	git		-sın/-sin/-sun/-sün		*O almasın!*
—	oku				*Siz okuyun!*
siz	dokun		-ın(ız) / -in(iz) / -un(uz) / -ün(üz)		*Giriniz!*
	gel		-yın(ız) / -yin(iz) / -yun(uz) / -yün(üz)		*Dokunmayınız!*
	gir				*Onlar gelmesinler!*
onlar	yaz		-sınlar / -sinler / -sunlar / -sünler		*Siz yaz!*

İSTEK KİPİ						-(y)E
Adıl	**Eylem**	**—**	**Ek**	**Kişi Eki**	**?**	**Örnekler**
ben	bak	-ma	-a / -e	-yım / -yim	mı	*Sen içesin.*
sen	ye	-me	-ya / -ye	-sın / -sin	mi	*Ben yemeyeyim mi?*
o	iç			—		*O konuşa.*
biz	otur			-lım / -lim		*Siz sorasınız.*
siz	konuş			-sınız / -siniz		*Onlar bakmayalar.*
onlar	sor			-lar / -ler		*Ben otura mıyım?*

2 Tamamlayalım

1. Burcu'ya söyle, ödevini hemen bitir *sin*.
2. Çok yorulduk, haydi biraz dinlen_______.
3. Öğretmen kızıyor, bir daha geç kal_______.
4. Bugün hava güzel, şemsiyemi al_______.
5. Bu akşam yemek için dışarı çık_______ _______?
6. Teneffüste çay iç_______.
7. Kaçta çıkıyorsun? Seni işten al_______ _______?
8. Tok musun? Yemek yap_______ _______?
9. Lütfen odada sigara iç_______.
10. Sınav kağıdına mutlaka adınızı yaz_______.

3 Sözcükleri yerleştirelim

adet • avuç • bardak • demet • dilim • fiske • gram • kadeh • kalıp • kilo
kilogram • kutu • litre • paket • parça • salkım • tane • top

 bir _______ süt	 bir _______ vişne	 bir _______ meyve suyu	 bir _______ ekmek	 bir _______ elma	 bir _______ havuç
 dört _______ (tane) yumurta	 dört _______ dondurma	 bir _______ fındık	 bir _______ yoğurt	 bir _______ peynir	 bir _______ tuz
 bir _______ üzüm	 bir _______ maydanoz	 bir _______ biftek	 bir _______ şarap	 bir _______ kola	 bir _______ makarna

4 Yanıtlayalım

Gıda Alışverişinde

Marketlerde binlerce çeşit yiyecek var. Kaliteli, ekonomik ve sağlıklı alışveriş için aşağıdaki uyarıları dikkate alın.

ALIŞVERİŞ İÇİN ÖNERİLER

- ✔ Alışveriş listesi hazırlayın ve bu listenin dışına çıkmayın.
- ✔ Belirli sıklıkta alışveriş yapın.
- ✔ Açken alışveriş yapmayın.
- ✔ Ürünlerin son kullanma tarihine bakın.
- ✔ Alışverişte besin etiketlerini okuyun.
- ✔ Ekonomik boy veya aile paketleri her zaman avantajlı değil, dikkatli olun.
- ✔ Fiyatlara bakın ve ürünler arasında karşılaştırma yapın.
- ✔ Marketler arasındaki fiyatları karşılaştırın.
- ✔ Güvenilir markaları tercih edin.

1. Ne sıklıkta gıda alışverişi yapıyorsunuz? Belli aralıklarla mı? Topluca mı? Yoksa ihtiyacınıza göre mi?
2. Ne tür yerlerden alışveriş yapıyorsunuz? Mahalle bakkalından mı? Büyük marketlerden mi?
3. Gıda alışverişinde nelere dikkat ediyorsunuz? "Alışveriş İçin Öneriler"i yerinde buluyor musunuz?
4. Gıda alışverişinde ne gibi sorunlarla karşılaşıyorsunuz? Hangi konulardan şikayet edersiniz?
5. Aşağıdaki durumlarda siz neler yaparsınız? Bu iki durum alışveriş önerilerinden hangileri ile ilgilidir?

1. Durum: Geçen hafta markette yeni bir salam markası gördüm ve denemek istedim. Evde salamı açtım ve her tarafa berbat bir koku yayıldı.

2. Durum: Pazar günü eşimle haftalık alışveriş için süpermarkete gittik. Fakat market çok kalabalıktı. Fiyatlara ve etiketlere bile bakmadık, aceleyle alışverişimizi tamamladık.

5 Yerleştirelim

haşlamak • kaynatmak • bölmek
rendelemek • doğramak • pişirmek
karıştırmak • çırpmak • kızartmak • süzmek

1. Annem diyet yapıyor. Sebzeleri suda *başlıyor* ve yağsız yiyor.
2. Sen köfte yap, ben de patates ________ . Çocuklar patates kızartmasına bayılıyor.
3. Kızım, salata yapmak için domates ________ ve havuç ________ .
4. Hülya makarna için önce suyu ________ , piştikten sonra süzgeçle ________ .
5. Bu sandviç bana çok fazla. İkiye ________ , yarısını sen ye.
6. Ablam kek için önce yumurta ve şekeri ________ .
7. Çayına şeker koymadım, sen koy ve ________ .
8. Akşama misafirimiz var, yemeğe ne ________ ?

6 Sıralayalım

Beraber Pişirelim

MALZEMELER

- 250 gr. pirinç
- 1 çay bardağı sıvı yağ
- 1 havuç
- 5 yemek kaşığı bezelye
- 0.5 lt. su
- 1 tatlı kaşığı tuz

→ Sizce bu yemeğin adı ne? ______

7 Bir yemek tarif edelim

Malzemeler

____

____

____

____

____

____

____

____

Tarif

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

8 Okuyalım, yanıtlayalım

ÇINAR *Restoran*

Garson : Hoş geldiniz efendim. Ne alırsınız?

Oğuz : Eeee... Menüye bir bakalım... Ben bir karışık pizza alayım ama zeytinsiz olsun lütfen.

Hülya : Ben zeytinli bir pizza istiyorum ama henüz karar vermedim. Acaba hangisinden olsun?

Garson : Zeytinli... O halde Dört Mevsim ya da Akdeniz deneyin. Sucuklu pizza seviyor musunuz?

Hülya : Evet, seviyorum.

Garson : O zaman Dört Mevsim alın.

Hülya : Peki, Dört Mevsim olsun. Ama lütfen domatesli olmasın.

Garson : Tabii ki. Ne içmek istiyorsunuz?

Oğuz : Bol buzlu ve limonlu birer maden suyu içelim mi Hülya?

Hülya : Evet maden suyu iyi fikir ama ben buzsuz alayım lütfen.

Garson : Tatlı ister misiniz?

Hülya : Şimdilik hayır. Belki yemekten sonra.

Garson : Peki efendim. Siparişleriniz 15 dakika sonra hazır.

Oğuz : Çok teşekkür ederiz.

Menü

Çorbalar

Domates Çorbası . . . . 3 TL
Mercimek Çorbası . . . . 2,5 TL
Ezogelin Çorbası . . . . 3,5 TL
Mantar Çorbası . . . . 2 TL

Salatalar

Mevsim Salatası . . . . .4 TL
(Domates, marul, salatalık, biber, maydanoz)

Çoban Salata . . . . .3 TL
(Domates, yeşil biber, soğan, maydanoz)

Karışık Salata . . . . .3 TL
(Havuç, turp, maydanoz, domates)

Pizzalar

	Küçük	Orta	Büyük
Akdeniz	6,90 TL	12,70 TL	17,50 TL
(Mozarella peyniri, beyaz peynir, siyah zeytin, domates)			
Karışık	7,40 TL	14,20 TL	18,90 TL
(Mozarella peyniri, mantar, salam, sucuk, zeytin)			
4 Mevsim	8,40 TL	14,70 TL	19,70 TL
(Mozarella peyniri, pepperoni, sucuk, mantar, siyah zeytin)			
Anadolu	8,90 TL	17,30 TL	19,70 TL
(Mozarella peyniri, pepperoni, yeşil biber, sucuk)			

1. Kim, ne ısmarladı?

   Oğuz: ______________________

   Hülya: ______________________

2. Sizce hesap ne gelecek?

   Ayrı ayrı [   ] TL

   Ortak [   ] TL

Ana Yemekler

Karnıyarık .... 6 TL
Mantı .... 7 TL
İzmir Köfte .... 6 TL
Yaprak Sarma .... 6 TL

İçecekler

Portakal Suyu .... 5 TL
Ayran .... 4 TL
Kola .... 4 TL
Su .... 2 TL

Tatlılar

_______________ _____
_______________ _____
_______________ _____
_______________ _____
_______________ _____
_______________ _____
_______________ _____

9 Yazalım

Menünün "tatlılar" bölümünü siz hazırlayınız. Listede sizin favori tatlınız da olsun.

_______________.

Menüden hareketle bir sipariş listesi de siz hazırlayınız.

_______________.

SIFATLAŞTIRMA *-li, -siz*

Ad	Ek		Örnekler	
akıl	-lı	-sız	*akıllı (çocuk)*	*akılsız (adam)*
boya	-li	-siz	*boyalı (duvar)*	*boyasız (duvar)*
süt	-lu	-suz	*sütlü (kahve)*	*sade (kahve)*
alkol	-lü	-süz	*alkollü (içecek)*	*alkolsüz (içecek)*
uzun boy			*uzun boylu (kız)*	*kısa boylu (kız)*
mavi gömlek			*mavi gömleksiz (adam)*	

10 Tamamlayalım

1. İki oda*lı*_____, mobilya*lı*_____ bir ev arıyorum.
2. Babam şeker_____ çay içiyor, çünkü tatlı sevmiyor.
3. Benim arabam klima_____ .
4. Onun babası iyi kalp_____ bir adam.
5. Süt_____ kahve istiyor musun?
6. Hava çok rüzgar_____, zor yürüyorum.
7. Ahmet çok akıl_____ bir çocuk. Her şeyi çok çabuk öğreniyor.
8. Denge_____ beslenmek çok önemli.
9. Mavi göz_____ kız bana bakıyor.
10. Kafein_____ kahveyi çok seviyorum. Çünkü daha sağlıklı.

11 Zıt anlamlısını işaretleyelim

Evli	Evsiz	☐	Bekar	☑
Bulutlu	Bulutsuz	☐	Açık	☐
Düzenli	Düzensiz	☐	Dağınık	☐
Hızlı	Hızsız	☐	Yavaş	☐
Pahalı	Pahasız	☐	Ucuz	☐
Sinirli	Sinirsiz	☐	Sakin	☐
Kilolu	Kilosuz	☐	Zayıf	☐
Yaşlı	Yaşsız	☐	Genç	☐
Sütlü	Sütsüz	☐	Sade	☐
Kirli	Kirsiz	☐	Temiz	☐

12 Yemeğe davet edelim

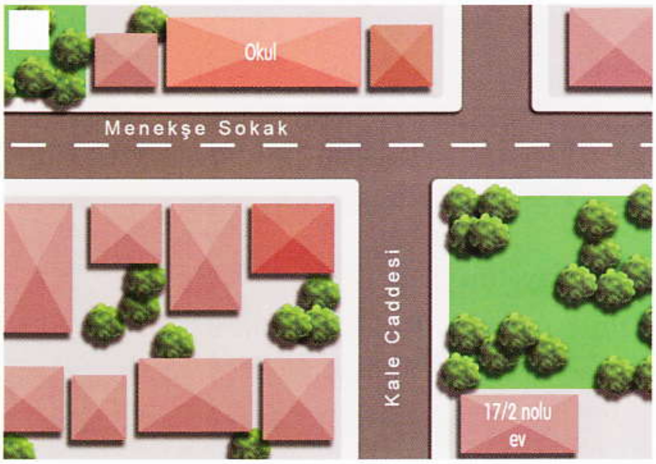
Nasıl Bir Yer Olsun?

- et lokantası
- ev yemekleri
- pizzacı
- Çin lokantası
- İtalyan lokantası
- balık restoranı

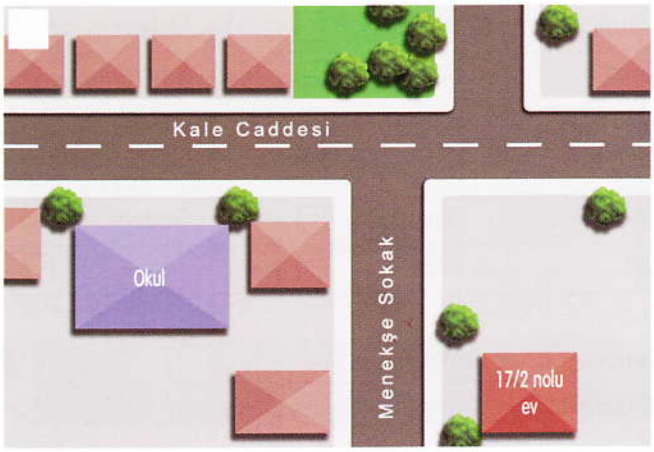
- sigarasız bölümde
- terasta
- bahçede
- kenarda
- ocak başında

13 Adresi bulalım

Paket Servisi

	Doğru	Yanlış
1. Selim iki kaşarlı pide, bir ayran istiyor.	☐	☐
2. Garson Çankaya'yı bilmiyor.	☐	☐
3. Garson mavi boyalı okulu biliyor.	☐	☐
4. Selim'in siparişi 30 dakika sonra evinde olacak.	☐	☐

14 Telefonla sipariş verelim

Müşterisiniz...

- Pizza isteyiniz.
- Neli pizza istiyorsunuz, belirtiniz.
- İçecek de istiyor musunuz?
- Fiyatını sorunuz.
- Ne zaman gelir, sorunuz.

Pizzacısınız...

- Müşteriye "merhaba" deyiniz.
- Pizza çeşitlerini anlatınız.
- Başka ne ister sorunuz.
- Adresi alınız.
- Fiyatı ve teslim süresini belirtiniz.

15 Tamamlayalım

peşin • taksitli • nakit • kredi kartı • vade farkı

NASIL Ödeyeceksiniz?

Korhan : İyi günler. Bu kazak ne kadar?

Satıcı : 80 TL. efendim. Ama _peşin_ ödemelerde %20 indirim var.

Korhan : Anlıyorum, ama henüz para çekmedim ve yanımda o kadar ________ para yok.

Satıcı : ________ ile tek seferde ödemeniz de mümkün, aynı indirimi yapıyoruz. Fakat taksitli ödemelerde indirim yok.

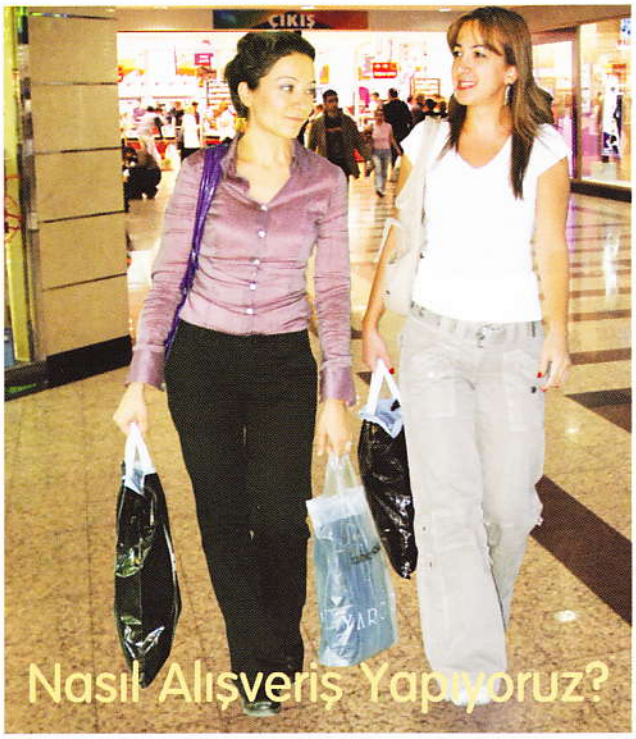
Korhan : Peki, ________ ödemeler kaç aydan başlıyor?

Satıcı : 3 aydan 10 aya kadar bölüyoruz. Hem de peşin fiyatına. Yani ________ yok.

Korhan : O zaman ben kredi kartıyla alayım. 10 ay taksitli olsun.

Satıcı : Tabii efendim, kasaya buyurun.

16 Okuyalım, işaretleyelim

Türkiye'de insanlar peşin, taksitle ya da kredi kartıyla alışveriş yapıyorlar. Her tür alışverişte kredi kartı kullanmak mümkün. Kredi kartına taksit yaptırmak da çok yaygın. Taksitler 2 ay ile 24 ay arasında değişiyor. Bunun için çoğu insan peşin alışveriş yapmıyor.

Artık insanlar mahalle aralarındaki bakkallardan ya da mağazalardan eskisi kadar çok alışveriş yapmıyor. Gıda ürünlerini büyük süpermarketlerden; giyim, mobilya, beyaz eşya vb. ürünleri büyük alışveriş merkezlerinden alıyor. Çünkü bu tür yerler daha hesaplı ve çok pratik oluyor. Alışveriş merkezlerindeki mağazalar genellikle sezon sonlarında indirim yapıyor. İnsanların çoğu da alışveriş için bu zamanları bekliyorlar.

Türkiye'de kataloglardan, televizyonlardan ve internetten alışveriş son yıllarda başladı, ama bunlar henüz çok yaygın değil. Çünkü pek çok insana göre bu tür alışverişler güvenli değil.

	Doğru	Yanlış
1. Türkiye'de kredi kartı yaygın değil.	☐	☐
2. İnsanlar peşin alışverişi çok tercih etmiyor.	☐	☐
3. Ucuzluk sezonunda insanlar alışveriş yapmıyor.	☐	☐
4. Türkiye'de internetle alışveriş yapmak yaygın.	☐	☐
5. Alışveriş merkezlerinde alışveriş kolay oluyor.	☐	☐

17 Eşleyelim

☐	Çocuklardan uzak tutunuz.
☐	Soğuk içiniz.
☐	30 derecede, elde yıkayınız.
☐	Vücut temizliğinde kullanmayınız.

1

2

3

4

18 Yanıtlayalım

- Ülkenizde taksitli alışveriş var mı?
- Kredi kartına vade ve taksit olur mu?
- Peşin ödemelerde ekstra indirim mümkün mü?
- İnsanlar alışverişlerde pazarlık yaparlar mı?
- İnternetten alışveriş yaygın mı?
- Her ürün için garanti belgesi şart mı?
- Hangi tür ürünlerle birlikte kullanma talimatı da olur?
- Siz alışverişten sonra kullanma talimatlarına uyuyor musunuz?

5.3 Dünya Mutfakları

19 Okuyalım, yanıtlayalım

Bir Gezginin Gözüyle

Mutfak Kültürleri ve Sağlığımız

Coşkun Aral

Bugüne kadar birçok ülke gördüm, her kıtaya gittim. İnsanların beslenme alışkanlıkları ve damak tatları her kültürde farklı. Yani, her ülkenin farklı, özel bir mutfak kültürü var.

Dünya mutfaklarının başında Çin mutfağı geliyor. En eski, en büyük uygarlıklardan biri... Kocaman bir ülke, her bölgesi farklı bir coğrafya ve iklim... Sonuç, binlerce farklı yemek, farklı tatlar ama Uzak Doğu mutfak kültüründe en önemli yiyecek pirinç ve soya fasulyesi. Her yemeğin yanında mutlaka pirinç oluyor. Başlıca sos da soya sosu. Soya sosları çok tuzlu. Çinliler sebzeleri yağda, yüksek ateşte kavuruyor. Bu yöntem vitaminlerin ölmesini engelliyor ama zararlı bakterileri vemikropları tam olarak öldürmüyor. Ya Japon usulü çiğ balık! Adı üstünde, hiç pişmiyor ama yanında bir yeşil hardal var ki zehir mi zehir.

İtalyanların geleneksel mutfağında makarna, spagetti ve pizza gibi unlu yiyecekler ön planda. Lezzetine söz söylemeyelim ama salamlı, sosisli, jambonlu yemekler, tereyağlı, kremalı soslar bu mutfağı da bir mayın tarlasına çeviriyor... Fransız mutfağı peynir çeşitleriyle ünlü. Sofranın başlıca içeceği kırmızı şarap doğrudan "kalbinize hitap ediyor"... Ama sorun bakalım enfes merloların yanında genellikle ne var; kırmızı et! Hem de ızgaralık, yağlı kanlı kırmızı et. Ve şarap şişesinin üstünde o tehlikeli tavsiye: "Özellikle kırmızı etle tüketin."

Arap mutfağı, sıcak ülkelerin tipik etlik hayvanının "işgali altında": koyunlar. O enfes kebapları başka etlerden de yaparsınız ama orijinali koyun etidir, en yağlı etlerden biri. Et kömür ateşinde "yağlı yağlı" cızırdayacak ki kebap lezzetli olsun... "Kebap yiyeyim ama ağzım dilim de kavrulsun mu diyorsunuz?" Gelsin kebabın yanında çeşit çeşit acı biber... Allahtan Arap yemeklerinin yanında yoğurt ve nohut eksik olmuyor. Mezelerin iki ana malzemesi... Patlıcanı da unutmayın.

Daha birçok mutfağı saymadım ama şunu ekleyeyim, bitireyim: Beyaz et, beyaz et, beyaz et... Uzmanların dilinden bu söz düşmüyor ama bence tavsiyeler biraz yanıltıcı. İnsanlar ne yesin? Bu önemli değil. Ölçülü ve dengeli yedikten sonra herşeyi yesin.

1. Coşkun Aral'ın Çin, İtalyan, Fransız ve Arap mutfakları hakkındaki görüşlerinin hangilerine katılıyor, hangilerine katılmıyorsunuz?
2. Sizin de başka mutfaklar hakkında böylesi düşünceleriniz var mı?
3. Türk mutfağı hakkında ne düşünüyorsunuz?

20 Sıralayalım, tartışalım

Liste	İkram Sırası	Liste	İkram Sırası
mezeler	☐	meşrubat/içki	☐
çorba	☐	ekmek	☐
tatlılar	☐	pirinç	☐
ara sıcaklar	☐	makarna	☐
ana yemek	☐	çay/kahve	☐
meyveler	☐	salatalar	☐

21 Eşleyelim

kızartma →	kömür	→ tava
haşlama	su	fırın
buğulama	buhar	tencere
ızgara	→ yağ →	mangal

KARŞILAŞTIRMA				*-DEn daha*
Ad	**Ek**		**Sıfat**	***Örnekler***
bu sınıf New York tenis Ali Ankara	-dan / -tan -den / -ten	daha	büyük kalabalık tehlikeli çalışkan yavaş pahalı	*(O sınıf) bu sınıftan daha büyük.* *(Tokyo) New York'tan daha kalabalık.* *(Boks) tenisten daha tehlikeli bir spordur.* *(Ahmet) Ali'den daha çalışkan.* *(İstanbul) Ankara daha pahalı.*

ÜSTÜNLÜK						*en*
Adıl	**Ek**		**Sıfat**	**Ad**	**Ek**	***Örnekler***
sınıf dünya Türkiye kitap	-ın / -i(n) -un / -ün -nın / -nin -nun / -nün .... -daki / -taki -deki / -teki	en	çalışkan renkli büyük yüksek	öğrenci il tepe sayfa dağ	-ı / -sı -i / -si -u / -su -ü / -sü	*Dünyanın en yüksek tepesi, Everest'tir.* *O, sınıfın en çalışkan öğrencisidir.* *Türkiye'nin en büyük ili hangi ildir?* *Kitabın en renkli sayfası bu.* *Ağrı Dağı Türkiye'de en yüksektir.* *Sınıftaki en çalışkan öğrenci, kimdir?* *İstanbul, Türkiye'deki en renkli ili.*

22 Tabloya göre yanıtlayalım

	Aslıhan	Orhan	Pınar	Demet
Yaşı	18	19	20	16
Boyu	1.75	1.84	1.62	1.70
Kilosu	65	80	58	53
Ayakkabı numarası	38	42	36	37

1. En uzun boylu kim? ______________.
2. Kim Aslıhan'dan daha şişman? ______________.
3. Kim Orhan'dan daha büyük? ______________.
4. Kim Demet'ten daha kısa? ______________.
5. En zayıf kim? ______________.
6. En genç kim? ______________.
7. Kimin ayağı en büyük? ______________.
8. En küçük ayaklı kim? ______________.
9. En kilolu kim? ______________.

23 Eşleyelim

Uzmanından

Kaliteli Bir Hayat İçin 10 EMİR

Osman Müftüoğlu
www.yasasinhayat.com

1. Dengeli beslenin.
2. Damar sağlığınıza dikkat edin.
3. Bağışıklık sisteminizi güçlendirin.
4. Kötü şeyleri az tüketin.
5. Sigaradan ve dumanından sakının.
6. Kas ve kemiklerinizi takviye edin.
7. Ağız bakımınıza özen gösterin.
8. Belleğinizi güçlü tutun.
9. Gereksiz yere ilaç kullanmayın.
10. Sağlık kontrollerinizi ihmal etmeyin.

- [6] Düzenli egzersiz yapın ve hareketli yaşayın. Yeterli miktarda kalsiyum ve D vitamini alın.
- [ ] Yeni şeyler öğrenin. Yeni bir dil, yeni bir hobi, yeni bir oyun için şansınızı deneyin.
- [ ] Kan değerlerinizi, özellikle kolestrolünüzü dikkatle izleyin. Tansiyonunuzu kontrol altında tutun. Daha çok egzersiz yapın, daha az strese girin.
- [ ] Alkolü, kafeini, beyaz unu ve tuzu ölçülü tüketin.
- [ ] Düzenli olarak kontrol yaptırın. Doktorunuzun önerilerini uygulayın, ilaçlarınızı düzenli kullanın.
- [ ] Gerekli aşılarınızı (Hepatit, zatürree, grip vs.) yaptırın. Unutayın düzenli uyku, egzersiz ve dinlence bağışıklık sisteminizi güçlendirir.
- [ ] Gereksiz yere ve yüksek dozda ilaç kullanmayın.
- [ ] Sigara içmeyin. Sigara dumanından uzak durun.
- [ ] Dişlerinizi düzenli fırçalayın. 6-8 ayda bir diş hekiminize uğrayın.
- [ ] Az yiyin. Kalori ihtiyacınızı farklı besinlerden karşılayın. Hayvansal yağları daha az, zeytinyağını daha çok kullanın.

24 İşaretleyelim, tamamlayalım

Restoran Seçimi

İpek'in doğum günü için iki arkadaş yemek planı yapıyorlar.

	Müzik	Yemekler	Fiyatlar
Mavi Restoran			
Kumsal Restoran			

Mavi Restoran, Kumsal Restoran'dan daha avantajlı, çünkü ______________________.

Kumsal Restoran, Mavi Restoran'dan daha avantajlı, çünkü ______________________.

25 Haftalık menü hazırlayalım

Ölçü		İçecek		Yemek	
dilim	parça	çay	kahve	tavuk budu	çorba
adet	paket	şarap	kola	köfte	ızgara balık
bardak	kutu	ayran	meyve suyu	nohut	kuru fasulye
porsiyon	gram	soda	gazoz	bulgur pilavı	mantar sote
kaşık	demet	bira	cacık	zeytin	peynir
kase	kalıp	hoşaf	rakı	taze fasulye	kıymalı bezelye
tabak	kadeh	süt	su	kıymalı patates	balık çorbası

26 Bir araba seçelim

İkinci El Oto

Markası	Renault Clio (1.4)	Opel Astra (1.6)	VW Polo (1.8)	Ford Focus (1.6)
Modeli	2006 (Sedan)	2004 (Hatchback)	2005	2007 (Sedan)
Özelikleri	Klima, tek hava yastığı, radyo-CD çalar	ABS, 4 hava yastığı, klima, alarm, radyo-kaset çalar	2 hava yastığı, klima, dizel, sun-roof, radyo-CD çalar	Sürücü ve yolcu hava yastığı, otomatik vites, otomatik klima, yükseklik ayarlı direksiyon
Kimden	Galeriden	Bayandan	Sahibinden	Doktordan
Fiyat	14.000 TL. (Pazarlıksız)	13.000 TL. (Vade olur)	16.000 TL. (Krediye uygun)	Pazarlık

27 Tamamlayalım, eşleyelim

Selam! Benim adım Natalia. Mavi göz*lüyüm* ve kızıl saç______. Benim ülkemde hava kışın çok soğuk ve kar yağış______. Ülkem______ ______ ünlü şehir Moskova.

Merhaba, adım Chan. Benim ülkem dünya______ en kalabalık ülke______. Ülkemde bir milyar______ fazla insan yaşıyor. Bizim ilginç ve zengin bir kültürümüz var.

Merhaba, ben Carmen. Akdeniz______ en sıcak ülke______ yaşıyorum. Ülkem Flamenko dansıyla ünlü. Şarap ______ dansı seviyor musunuz? O zaman Madrid'de buluşalım.

1

2

3

28 Kendimizi tarif edelim

- uzun
- kısa
- orta

} boylu

- sarışın
- kumral
- esmer

- zayıf
- kilolu
- toplu

- sakin
- neşeli
- utangaç

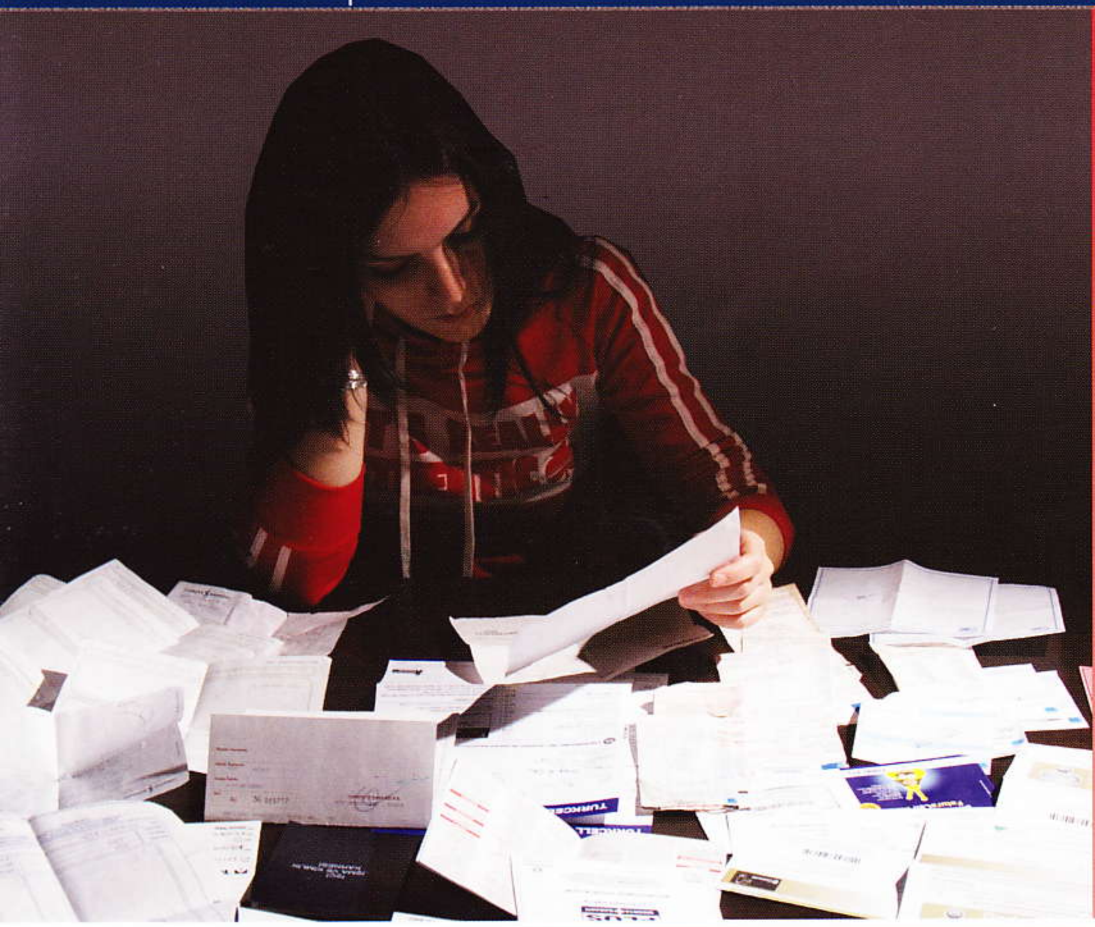
- yeşil
- ela
- mavi

} gözlü

Ben ______________________________

6 Bürokrasi Her Yerde!

1. Sayın Yetkili

1 Yerleştirelim, yanlışı çizelim

Türkiye'de İlk Günlerim

kiralamak • randevularımı • öğrenmek • ödüyorum • oluyorum

Adım İsabel. Türkiye'ye üç ay önce geldim. Buradaki ilk günlerimi hiç unutmadım. Yabancı bir ülkede ilk günler çok zor geçiyor. Ev ____________, banka işlemleri, kimlik işlemleri, faturaları yatırmak, önemli yerlerin adreslerini, telefonlarını ____________ hiç kolay olmuyor. O günlerde arkadaşlarım çok yardım etti. Çünkü Türkçe bilmiyordum. Ama artık işlerimi kendim yapıyorum. Bu üç ay içinde biraz Türkçe de öğrendim. Artık faturalarımı kendim ____________, doktor ____________ kendim alıyorum. Banka ve kredi kartımla ilgili işlemleri kendim yapıyorum. Bir kütüphaneye ya da spor merkezine kendim üye ____________. Yabancı bir ülkede yaşamak benim için eskisi kadar zor değil.

1. İsabel Türkiye'ye ~~henüz~~ / birkaç ay önce / ~~çok önceden~~ geldi.
2. Türkiye'deki ilk günlerini hala hatırlıyor / hiç hatırlamıyor.
3. İlk günlerde birçok işi kolaylıkla / zorlukla yaptı.
4. Arkadaşları hiç / hep yardım etti.
5. Biraz Türkçe öğrendi ve hayat onun için artık daha zor / kolay.

2 Tahmin edelim, anlatalım

Ne Yapmak Gerekiyor?

- ev bulmak
- üye olmak
- posta göndermek
- faturaları yatırmak
- vize almak
- kimlik çıkarmak
- gümrükten geçmek
- banka işlemleri
- ikametgah almak
- abone olmak

3 Tamamlayalım, bulalım
Fotoğrafçıda

Ayşe : Günaydın.
Fotoğrafçı : Günaydın Ayşe Hanım, buyurun.
Ayşe : Pasaport için vesikalık fotoğraf çektirmek istiyorum.
Fotoğrafçı : Tabii. Kaç adet olsun?
Ayşe : 12 adet.
Fotoğrafçı : Resminizin arkasına ne renk fon yapalım?
Ayşe : __________ __________. Mavi olsun.
Fotoğrafçı : Bence __________ yapalım.
Ayşe : Tamam öyle olsun.
Fotoğrafçı : Siz içeriye girin, ________ yapın, ________ tarayın, hazırlanın. Ben birazdan geliyorum.

...

Ayşe : Off! Poz vermek çok zor, fotoğraf çektirmek bana çok zor geliyor.
Fotoğrafçı : Önce kolyenizi düzeltin. __________ biraz sağa çekeyim, şimdi oturun, __________ düz tutun. Sağa ya da sola çevirmeyin. __________ dik tutun. Şimdi biraz gülümseyin. Çekiyorum... Geçmiş olsun.
Ayşe : Teşekkür ederim, ne zaman alabilirim?
Fotoğrafçı : Yarım saat sonra hazır.
Ayşe : Tamam, teşekkürler. İyi günler.
Fotoğrafçı : İyi günler.

DURUM (belirtme) *-(y)İ*

Ad (+Ek)	Ek	Örnekler
çocuk	-ı/-yı/-i/-yi	*Bu arabayı alıyorum.*
okul	-u/-yu/-ü/-yü	*Çocuğu gördün mü?*
araba		*Çocuklar okulu sevmiyor.*
....	....	*Adam araba bahçede yıkıyor.*
annesi	(-n)-ı/-i/-u/-ü	*Annesini çok özlüyor.*
şapkanız		*Şapkanızı çıkarın lütfen.*
....	....	*Onun annesi tanıyorum.*
Emre	-ı/-yı/-i/-yi	*Emre'yi gördünüz mü?*
Türkiye	-u/-yu/-ü/-yü	*Turistler Türkiye'yi çok beğeniyor.*
....	....	*Ben Emre seviyorum.*
ben	(-n)-ı/-i/-u/-ü	*Herkes onu bekliyor.*
o		*Kimse ben görmedi.*

4 Yanlışı çizelim

1. Şu ~~tuzluk~~/tuzluğu bana uzatır mısın?
2. Dün yeni bir bluz/bluzu aldım.
3. Ablam makarna salatası/makarna salatasını çok iyi yapar.
4. Dünkü film/filmi seyrettin mi? Sonunda ne oldu?
5. Hangi diller/dilleri biliyorsunuz?
6. Her akşam yatmadan önce birkaç sayfa kitap/kitabı okuyorum.
7. Sen/Seni çok aradım. Neredeydin?
8. Maç/Maçı evde izliyoruz.
9. Kapıcı saat 20.30'da çöpler/çöpleri topluyor.
10. Dün akşam konserde liseden bir arkadaşım/arkadaşımı gördüm.
11. Kazağın/kazağını annen mi ördü?
12. Hafta sonu hiç evden çıkmadım, film/filmi izledim.
13. Şimdi son konuşmacımız Mehmet Öztürk/Mehmet Öztürk'ü dinliyoruz.
14. Babam bahçenin kapısı/bahçenin kapısını boyuyor.

5 Eşleyelim, işaretleyelim

Faturalar ve Kimlikler

• son ödeme tarihi ☐	• hesap kesim tarihi ☐	• adres ☐
• ünvan ☐	• dönem ☐	• kart numarası ☐
• üye ☐	• bölüm ☐	• sicil numarası ☐
• abone ☐	• görev ☐	• dosya numarası ☐
• müşteri numarası ☐	• ödeme yerleri ☐	• geçerlilik süresi ☐

1

maximum

KREDİ KARTI HESAP ÖZETİ

SN. ZUHAL AKIN

TÖMER
ANKARA ÜNİV. GMK BULVARI N.84 MALTEPE

ANKARA
Son Ödeme Tarihi:26/12/2007

İnteraktif Müşteri Numarası : 7155378
Kart Numarası: 5437********8750
Mastercard Standart Kredi Kartı Hesap Özetiniz
Hesap Kesim Tarihi: 16.12.2007
Son Ödeme Tarihi: 26.12.2007
Hesap Özeti Borcu: 744.61 YTL
Ödenmesi Gereken Asgari Tutar: 148.92 YTL
Bir Sonraki Hesap Kesim Tarihi: 15.01.2008
Bir Sonraki Son Ödeme Tarihi: 25.01.2008

TOPLAM MAXIPUAN 10.97 YTL

T.C. ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
Öğrenci Kimlik Kartı
ÖĞRENCİ NO 53467891029
ADI AYŞE
SOYADI GÜLDAL
DOĞUM TARİHİ 13.08.1982
FAKÜLTE / BÖLÜM AÖF/HALKLA İLİŞ
2004-2005
118132
2

BASIN KARTI Press Card
T.C BAŞBAKANLIK
BASIN YAYIN VE ENFORMASYON GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
REPUBLIC OF TURKEY OFFICE OF THE PRIME MINISTER DIRECTORATE GENERAL OF PRESS AND INFORMATION
ADI SOYADI / Full name
ASLI DORUK
GÖREVİ / Position held
BASIN-YAYIN VE ENF. GENEL MÜD.
EV ADRESİ / Home adress
GONCA SOKAK
ZAFER APT. 21/3 K.ESAT
№ 14536
5

3

ELEKTRİK FATURA BİLDİRİMİ

BAŞKENT
ELEKTRİK DAĞITIM A.Ş.

İşletme	006.02.65.00.00 ESAT ABONE ISLERI SEF		
Dosya No	1278-00	Abone No	Tarife 5.08.1.0
Sıra No.	224/00	10437150	KENT-MESKEN
EMRE YURDAKUL K.DERE YALIM SK.NO.6/3TEL.4185615			Dönem 2006/11
			Ekip
AKTİF	999027 ESI	Çarpan	1.000
	Gündüz	Puant	Gece
Son Endeks	13 766.000		
İlk Endeks	13 635.000		
(+/-) KWh	0.000		
Tüketim	131.000		
Tüketim Tut.	16.74		
ENDÜKTİF		Çarpan	
Son Endeks		İlk Okuma Tarihi	13.10.2006
İlk Endeks		Son Okuma Tarihi	13.11.2006
(+/-) KWh		Okuma Saati	09:49.34
Tüketim		Tebliğ Tarihi	13.11.2006
Tüketim Tut.		Kira-Bakım	0.00
Enerji Tutarı	16.74	Güç Bedeli	0.00
Tüketim Ver.	0.84	K.D.V.	3.16
(+/-) Tutar	0.00	Teşvik İndirimi	
FATURA TUTARI	20.74YTL		Yuvarlama +0.00
ÖDEME TAR.	17.11.2006 - 28.11.2006		
Eski Borç (Gecikme Zammı Hariç)		Borcu Bulunmamakta	
ÖDEME YERLERİ	BAŞKENT E.D.A.Ş.VEZNELERİ ŞEKER-PAMUK-VAKIF-HSBC-TEKSTİL-AKBANK-YAPI KREDİ-İŞ-OYAK-ALTERNATİF-FİNANS-GARANTİ-HALK-ANADOLU-DIŞ-TURKISH-P.T.T-KOÇ-DENİZ-TEB-ASYA FNS ZİRAAT BANKALARI		

ADALET BAKANLIĞI
SOSYAL TESİSLERİ
GİRİŞ KARTI
4
ÜYE YAKINININ ADI-SOYADI
DERYA ATMACA
YAKINLIK DERECESİ
KIZI
ÜYENİN ADI -SOYADI
MUSTAFA ATMACA
GÖREV / UNVAN
HAKİM
SİCİL NO : 13425
GEÇERLİLİK SÜRESİ 08.11.2008

	Ayşe	Zuhal	Aslı	Derya	Emre
Anadolu Üniversitesi'nde öğrenci.					
Faturasının son ödeme tarihi 28.11.2006.					
Halkla İlişkiler bölümünde okuyor.					
Maltepe'de oturuyor.					
Babası hakim.					
Eski tarihlere ait borcu yok.					
Bu dönem kartıyla 744.61 liralık harcama yaptı.					
Kartı 2008'in Kasım ayına kadar geçerli.					
Başbakanlıkta çalışıyor.					

6 Eşleyelim

son ödeme tarihi	kütüphane
para çekmek	hastane
üye olmak	havaalanı
acil servis	sigorta
sipariş vermek	pasaport
rötar	fatura
prim	restoran
uyruk	apartman
gidiş-dönüş	banka
aidat	uçak bileti

7 Tamamlayalım, eşleyelim

1

Kadın: Lütfen biraz hızlı gider misiniz? __________ kaçıracağız.

Erkek : Merak etmeyin. Zamanında havaalanında oluruz.

Kadın: Şu müziğin __________ de biraz kısın lütfen!

2

Kadın: İndirim için öğrenci __________ görebilir miyim?

Erkek : Kimliğim yanımda değil. Sanıyorum yurtta unuttum.

Kadın: O zaman tam bilet alın lütfen.

3

Kadın: __________ gördünüz mü? Yarım saat önce şuraya park ettim.

Erkek: Trafik polisleri __________ otoparka çektiler.

Kadın: Hay Allah! Otopark ne tarafta ?

4

Kadın: İyi günler. Konya'ya iki __________ istiyorum.

Erkek : Yataklı vagon mu, koltuklu vagon mu olsun?

Kadın: Yataklı olsun. Yol çok uzun.

takside • garda • sinemada • sokakta

1. diyalog	☐ takside
2. diyalog	☐ garda
3. diyalog	☐ sinemada
4. diyalog	☐ sokakta

8 Yanlışı çizelim

Dilekler ve Şikayetler

~~dilek~~ / şikayet

Sayın Yetkili,

Personeliniz müşterilere yeterince kibar davranmıyor. Lütfen bu konuda personelinizi eğitin.

dilek / şikayet

Sayın Yetkili,

Uzun zamandır tüm takım elbiselerimi mağazanızdan alıyorum. Ürünlerin kalitesinden çok memnunum. Lütfen reyonlarınızda spor kıyafetlere de yer verin.

dilek / şikayet

Sayın Yetkili,

10 katlı bir binada neden asansör yok, anlamıyorum. Yaşlı ve hasta insanları düşünmüyor musunuz?

dilek / şikayet

Sayın Yetkili,

Lokantanız çok şık. Yemekler de lezzetli. Bu güzel ortamda lezzetli yemekleri klasik müzik eşliğinde yemek isteriz.

9 Anlatalım

Dilek	Şikayet

10 Yerleştirelim, yanıtlayalım

çarpmak • hasar • ifade almak • karşı taraf • kaskolu
poliçe • rapor tutmak • şerit • şikayetçi olmak
tamir ettirmek • yola çıkmak

TRAFİK KAZASI

Gün iyi başladı. Saat 7'de uyandım. Elimi, yüzümü yıkadıktan sonra biraz gazetelere baktım Kahvaltı yaptım ve evden çıktım. İşe gitmek için arabama bindim. Garajın önünde bir kamyon vardı. Sahibini aradım ama yoktu. Bir süre bekledim. On dakika sonra geldi. Benden bir özür bile dilemeden gitti. Ben de işyerime doğru ______________. Çok hızlı gitmiyordum. Birden önüme yaşlı bir adam çıktı. Adama ______________ için hemen frene bastım ve o anda arabama arkadan başka bir araba çarptı. Arabadan indim. Arkadaki arabanın sahibi yanıma geldi ve bana "Siz suçlusunuz hanımefendi, çünkü aniden durdunuz." dedi. Ben de ona "Hayır, siz suçlusunuz çünkü bana arkadan çarptınız." dedim. O sırada trafik polisi geldi. ______________. Olay yerini inceledi ve bir ______________. Bu kazada kesinlikle ______________ hatalıydı. Yine de ben ondan ______________. Arabada da önemli bir ______________ yoktu. Ayrıca arabam ______________. Kaza yerinde iki saatim geçti. Saat 10.30'da iş yerime gittim. Akşam işten çıktıktan sonra tamircide arabamı ______________. Ama fatura konusunda başka bir sürpriz beni bekliyordu. Çünkü kasko ______________ süresi dolmuştu. Tamircinin parasını kendim ödedim.

1. Kadın garajın önünde kimi arıyor?

______________________________.

2. Polis kaza yerinde neler yaptı?

______________________________.

3. Kadın işten sonra ne yaptı?

______________________________.

4. Tamirciye kim ödeme yaptı?

______________________________.

1. İşe gitmek için neye bindim?
   - ☐ arabaya ☐ kamyona ☐ taksiye
2. Adama çarpmamak için neye bastım?
   - ☐ yere ☐ frene ☐ arabaya
3. Trafik polisi neyi inceledi?
   - ☐ olay yerini ☐ kaza raporunu ☐ arabaları
4. Ben kimden şikayetçi olmadım?
   - ☐ adamdan ☐ polisten ☐ tamirciden
5. Tamircinin parasını kim ödedi?
   - ☐ adam ☐ ben ☐ sigorta

Eylem	Ø	-(y)I	-(y)E	-DE	-DEn
başla-	√				
uyan-					
yıka-					
yap-					
çık-					
git-					
bin-					
ara-					
bekle-					
dile-					
in-					
gel-					
dur-					
de-					
geç-					
dol-					
öde-					

11 Öneride Bulunalım

Ne Yapayım?

A: Apartmanın önünde bir kaza oldu.

B: *Polisi ara, ambulansa haber ver* .

A: Evde gaz kokusu var.

B: ______________________________ .

A: Yarın için çok ödevim var ama bilgisayar bozuk.

B: ______________________________ .

A: Yandaki apartmandan dumanlar yükseliyor.

B: ______________________________ .

A: Saat 02.00 ve üst kattakiler çok gürültü yapıyor.

B: ______________________________ .

A: Araba çalışmıyor.

B: ______________________________ .

A: Banka kartım ATM'de kaldı.

B: ______________________________ .

A: Pasaportumu kaybettim.

B: ______________________________ .

A: Bence bu telefon faturasında bir yanlışlık var.

B. ______________________________ .

A: Çok acıktım, yiyecek bir şeyler var mı?

B: Yok, ______________________________ .

A: Anahtarımı evde unuttum!

B: ______________________________ .

A: Aaa! Eve hırsız girmiş!

B: ______________________________ .

12 Eşleyelim

a. Hırsızı gördünüz mü? Nasıl biriydi?

b. Oturma iznimin süresi bitti. Uzatmak istiyorum?

c. – Dolsun mu?
   – Hayır, 50 liralık yeter.

d. Hafta sonu apartmanımızda su akmadı. Sorun nedir acaba?

e. Hesap cüzdanım yok, maalesef. Ama banka kartım var.

f. Benim adıma bir paket geldi mi acaba?

g. Muayene olmak istiyorum. Ne zaman geleyim?

h. Yosun banyomuzu gördünüz mü? Tavsiye ederim.

ı. Japon Yeni almak istiyorum.

i. Sakal tıraşı olmak istiyorum.

j. Karanlıkta kaldık.

k. Çilingir servisiniz var mı? Sokakta kaldık.

l. Amerika'ya mektup kaç günde gidiyor?

m. Evden eve taşıma ücretiniz ne kadar?

1. Nakliye şirketi	m
2. Hastane	
3. Banka	
4. Kargo	
5. Postane	
6. Döviz bürosu	
7. Benzin istasyonu	
8. Anahtarcı	
9. Kuaför	
10. Güzellik salonu	
11. Karakol	
12. Emniyet Müdürlüğü	
13. Sular İdaresi	
14. Elektrik İdaresi	

13 Yanıtlayalım, kontrol edelim

Karakolda

Komiser : 10 Nisan'da, saat beşten sonra ne yaptınız?
Sanık : ________________ .
Komiser : Evet. Saat sekiz buçuk gibi. Çok içtiniz mi?
Sanık : ________________ .
Komiser : Peki. Saat dokuza doğru bardan çıktınız, değil mi?
Sanık : ________________ .
Komiser : Hangi filme?
Sanık : ________________ .
Komiser : O gün Akün Sineması'nda Cesur Yürek filmi yoktu sanıyorum.
Sanık : ________________ .
Komiser : Peki. Bayındır Sokak size bir şey hatırlatıyor mu?
Sanık : ________________ .
Komiser : Emin misiniz? Bir taksi şoförüne göre o akşam oradaydınız.
Sanık : ________________ .
Komiser : Efes dediniz. Demek Efes Kafe'yi biliyorsunuz.
Sanık : ________________ .
Komiser : 10 Nisan'da, saat on birde Efes Kafe'de bir soygun oldu.
Sanık : ________________ .
Komiser : Hırsızın robot resmi size uyuyor. Avukatınız var mı?

14 İşaretleyelim, tamamlayalım

	Doğru	Yanlış
1. Sanık, sabah evden çıktı ve doğruca bara gitti.	☐	☐
2. Sanık çok neşeliydi.	☐	☐
3. Komiser, sanığı sekiz buçukta barda gördü.	☐	☐
4. Sanık Akün Sineması'nda "Cesur Yürek" filmini izledi.	☐	☐
5. Sanık, Bayındır Sokak'ı ve Efes Kafe'yi biliyor.	☐	☐
6. Soygun, 10 Nisan'da Efes Kafe'de oldu.	☐	☐

15 Özetleyelim

Sanık anlatıyor...

Saat beşte ____________ çıktım. ____________ çok bozuktu. ____________ için Likya Bar'a ____________ . Bir iki duble ____________ . Sonra Akün ____________ "Cesur Yürek" filmini ________________ . Filmden sonra eve ____________ .

16 Bir öykü oluşturalım

Kişiler

- Kasiyer ☐
- Taksi şoförü ☐
- Temizlik görevlisi ☐
- Güvenlik elemanı ☐
- Yaşlı bir kadın ☐
- Üniversite öğrencisi ☐
- Hizmetçi ☐

Yer

- Benzin istasyonu ☐
- Market ☐
- Banka ☐
- Karanlık bir sokak ☐
- Bir villa ☐
- İşlek bir cadde ☐
- otobüs ☐

Olay

- Biri 155'i arıyor. ☐
- Biri ambulans çağırıyor. ☐
- Biri çığlık atıyor. ☐
- Biri hızla kaçıyor. ☐
- Biri saklanıyor. ☐
- Biri ateş ediyor. ☐
- Biri bayılıyor. ☐

Zaman

- Sabaha karşı ☐
- Gece 00:00 ☐
- Akşam 18:00 suları ☐
- Sabah 07:00 ☐
- Öğle molası ☐
- Pazar günü ☐
- İş çıkışı ☐

17 Bulalım, tamamlayalım

E	K	L	İ	F	S	U	N	D	U	R	K	Ş
C	R	A	M	İ	Ş	Ö	Z	E	G	M	A	L
E	E	H	A	R	İ	T	A	N	Ö	L	R	T
Ş	T	P	K	A	R	T	V	İ	Z	İ	T	E
R	İ	H	R	N	U	H	N	U	L	V	P	M
U	K	N	D	H	Ç	N	R	İ	Ü	P	O	Y
N	E	R	O	U	A	R	D	E	K	H	S	H
N	R	D	I	İ	K	R	O	A	T	R	T	P
E	D	O	S	İ	G	A	R	A	K	Ü	A	D
İ	I	T	E	L	E	F	O	N	M	Ö	L	A

1. – Pasaportunu ve *uçak* biletini unutma.
   – Tamam teşekkür ederim.
2. – Hafta sonu tatil için Karadeniz'e gidiyorum.
   – Harika. Bana oradan ________ gönder. Tamam mı?
3. – Size nasıl ulaşırım? Yanınızda ________ var mı?
   – Tabii buyurun.
   – İşte bu da benimki.
4. – ________ içmek istiyorum.
   – Maalesef. Burada yasak.
5. – Bugün ________ faturasının son günü.
   – Merak etme. Yatırdım.

18 Bulalım

FEETONL ☐☐☐☐☐☐☐ (1)

US ☐☐ (4)

DAGĞALZO ☐☐☐☐☐☐☐☐ (2)

ALŞIREVİŞ ☐☐☐☐☐☐☐☐☐ (5)

KTRELİKE ☐☐☐☐☐☐☐☐ (3)

NAKBA ☐☐☐☐☐ (6)

☐☐☐☐☐☐
1 2 3 4 5 6

ŞİMDİKİ ZAMAN (resmi) *-mEktE*

Adıl	Eylem	—	Zaman Eki	?	Kişi Eki	Örnekler
ben	çalış	-ma	-makta	mı	-yım / -yim	*Ben bilmekteyim.*
sen	uyu	-me	-mekte	mi	-sın / -sin	*Sen uyumakta mısın?*
o	al				—	*O oturmamakta.*
biz	gel				-yız / -yiz	*Biz gelmekteyiz.*
siz	otur				-sınız / -siniz	*Onlar almaktalar.*
onlar	bil				(-lar / -ler)	*Siz çalışmekte misiniz?*

19 Tamamlayalım, yeniden yazalım
Bunları Biliyor musunuz?

1. Olimpiyat oyunlarına dört yılda bir farklı ülkelerden binlerce sporcu katılıyor.
   Olimpiyat oyunlarına dört yılda bir farklı ülkelerden binlerce sporcu katılmakta .
2. UNICEF çocuk hakları, sağlık ve eğitimle ilgili çalışmalar yapıyor.
   ____ .
3. Türkiye'ye en çok Avrupa ülkelerinden turist geliyor.
   ____ .

6.3 Yardım İstiyorum

20 Okuyalım, tamamlayalım
Paketiniz Var

1. ben de/bende • 2. ora da/orada
3. dairem de/dairemde • 4. bina da/binada
5. üstün de/üstünde • 6. zarf da/zarfta

Kurye : Affedersiniz, ben Çiçek Sokağı'nı arıyorum. Nerede biliyor musunuz?

Adam: Evet biliyorum, çünkü (1) __________ (2)__________ oturuyorum. Siz kaç numarayı arıyorsunuz?

Kurye : 57 numarayı.

Adam: Aaa, benim (3)__________ o (4)__________. Hangi daire?

Kurye : 5 numara.

Adam: 5 numara mı, bu benim dairem. Siz kimi arıyorsunuz?

Kurye : Can Yılmaz'ı.

Adam: İsim doğru da soyadı yanlış. Benim soyadım Yılmaz değil, Yıldız.

Kurye : Ah, özür dilerim. Bu paketin (5)__________ 'Can Yıldız' yazıyor. O zaman bu paket sizin, ayrıca bu (6)__________ .

Adam: Teşekkür ederim. İyi günler.

Kurye : Size de.

21 Okuyalım, yanıtlayalım
Televizyonum Bozuk

Murat: Dünkü basketbol maçını izledin mi?

Ali : Hayır. Çünkü televizyonum bozuk.

Murat: Seninki de mi bozuk? Bugünlerde hiç kimsenin televizyonu çalışmıyor.

Ali : Neden? Başka kiminki bozuk?

Murat: Hakan'ınki. Bir hafta önce bozuldu. Üç gün önce servise götürdü.

Ali : Hangi servise?

Murat: Bizim sokaktaki servise. Hala orada.

Ali : Ben yeni bir televizyon almak istiyorum.

Murat: Bugünkü gazetelere baktın mı? Bazı mağazalar televizyon promosyonları yapıyor. Çok ucuz ve güzel televizyonlar var.

Ali : Hayır bakmadım, ama ben Erol'unkinden almak istiyorum.

Murat: Akşam işten sonra caddenin karşısındaki mağazaya bakalım mı?

Ali : Tamam. Arka sokaktakine de bakalım.

1. Murat ve Ali hangi basketbol maçı hakkında konuşuyorlar?
   ______________________________________ .
2. Kimin televizyonu bir hafta önce bozuldu?
   ______________________________ bozuldu.
3. Hangi gazetelerde televizyon reklamları var?
   ______________________________ gazetelerde.
4. Ali hangi televizyondan almak istiyor?
   ______________________________ almak istiyor.
5. İşten sonra hangi mağazalara bakacaklar?
   Caddenin __________ ve arka __________ bakacaklar.

İLGİ EKİ		-ki
Ad (+Ek)	**Ek**	**Örnekler**
önce dün .... benim onun .... bahçede onda üst katta	-ki	*önceki (soru)* *dünkü (gazete)* *dünki (dersimiz)* *benimki* *onunki* *benki* *bahçedeki (çocuklar)* *üst kattaki (komşular)* *ondeki (kitaplar)*

22 Yeniden yazalım

1. Dün akşam bir film seyrettim. Çok komikti.
   Dün akşamki film çok komikti.
2. Yarın bir konser var. O konsere bilet aldım.
   ______________________.
3. Bu sabah toplantıya katıldık. Çok sıkıcıydı.
   ______________________.
4. Öğlen bir randevum vardı. Onu iptal ettim.
   ______________________.
5. Müdürle bugün görüşmem var. Bu görüşme çok önemli.
   ______________________.
6. Gazetede dün bir haber vardı. Onu okudunuz mu?
   ______________________.
7. Salı günü sınav var. Ona geç kalmayın.
   ______________________.
8. Geçen gece fırtına çıktı. O fırtınada salonun camı kırıldı.
   ______________________.
9. Bu duraktan sonra bir durak var. O durakta iniyorum.
   ______________________.
10. Bu grubun konserlerini daha önce de izledim. O konserler bu kadar kalabalık değildi.
    ______________________.
11. Şimdi çocuklar her şeyi biliyor. Onlar çok akıllı.
    ______________________.
12. Geçmişte bazı hatalar yaptım. O hatalardan ders aldım.
    ______________________.
13. Gelecek yıl projeler yapmak istiyoruz. O projeler şirketimiz için çok önemli.
    ______________________.
14. Günümüzde birçok teknolojik alet kullanıyoruz. Bu aletler hayatımızı kolaylaştırıyor.
    ______________________.
15. Şimdi sırada bir şarkı var. Bu şarkıyı Ayşe ve Murat için çalıyoruz.
    ______________________.

23 Konuşalım

sağda • solda • önde • arkada • ortada • katta • altta • üstte

BAĞLAÇLAR		de/da
Ad (+Ek)	**Ek**	**Örnekler**
ben Murat biliyor sabah	de/da	*Murat da burada, Ahmet de.* *Ben de geliyorum.* *Biliyor da söylemiyor.* **Sabah ta görüşelim.*

24 Dinleyelim, tamamlayalım

1. A: Ben öğretmenlik yapıyorum.
   B: ______________ öğretmenim.
2. A: Bende hiç para yok.
   B: ______________ yok.
3. A: Yazları İzmir'de hava çok sıcak oluyor.
   B: ______________ öyle.
4. A: Özgür'ün ailesi İstanbul'da yaşıyor.
   B: ______________.
5. A: Bizim odamızda kaloriferler yanmıyor.
   B: ______________ yanmıyor.

25 Yerleştirelim, tamamlayalım

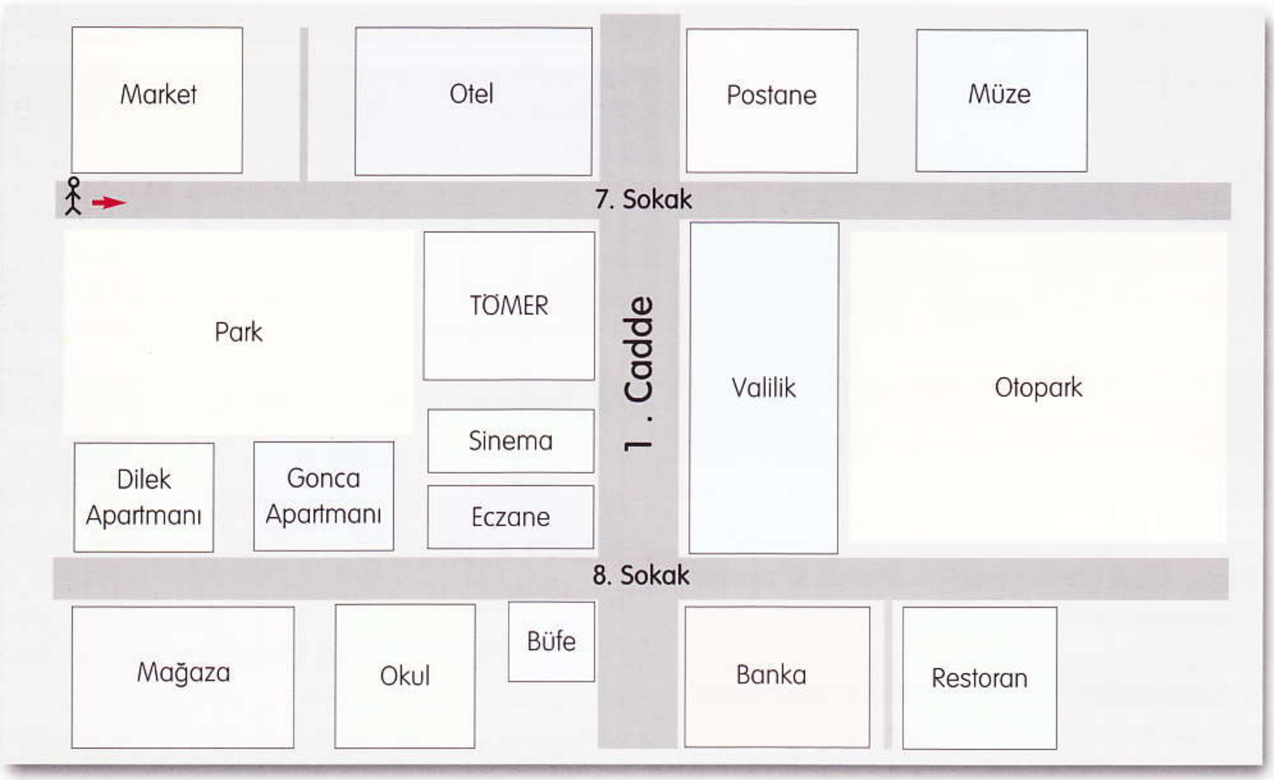
önceki • dünkü • sonraki • her zamanki • bugünkü • yarınki • bu ayki • geçen haftaki
her günkü • sabahki • akşamki • öğlenki • dün geceki • geçmişteki • gelecekteki • geçen seferki

1. – *Önceki* derste ne yaptınız?
   – ________________________________.
2. – Dün ____________ yemeği beğendin mi?
   – Evet, fena değildi.
3. – Saat 13.30'daki uçağı kaçırdınız.
   – ____________ uçak ne zaman?
4. – ____________ partiye geliyor musun?
   – Tabii geliyorum.
5. – Sence bu ayakkabı nasıl oldu?
   – ____________ daha iyiydi.
6. – Toplantı saat kaçta?
   – ____________ gibi saat onda.
7. – Ben ____________ filmi hiç beğenmedim.
   – Ben de. ____________ daha iyiydi.
8. – Lütfen tam zamanında gel. ____________ gibi geç kalma.
9. – Çok merak ediyorum. ____________ binalar nasıl olacak.
10. – Uykusuz görünüyorsun.
    – Evet, ____________ gibi bu sabah da erken kalktım.

26 Yolu tarif edelim

Murat telefonda Oya'ya adresini tarif ediyor.

"Oya, şimdi otele kadar dosdoğru yürü. Oradan karşıya geç ve TÖMER'den sonra sağa dön. Köşede bir eczane var. Evim o eczanenin yanında."

2. tarif
• Oya bankaya gitmek istiyor.

3. tarif
• Oya okula gitmek istiyor.

4. tarif
• Oya sinemaya gitmek istiyor.

27 Eşleyelim, başlığını yazalım
İki Film, İki Roman

☐ ______________________

1907'de Sholem Aleichem yazdı. Orijinal adı "Tevye ve Kızları"ydı. 1964'te Brooadway'de seyircilerle buluştu ve bir müzikal klasiği oldu. 1971'de Norman Jewison filme çekti. Film 8 dalda Oscar'a aday oldu. Film, sütçü Tevye'nin ailesini ve ailenin Amerika'ya göçünü anlatmaktadır. "If I Were A Rich Man" şarkısı ve keman sololarıyla ünlü bir filmdir.

☐ ______________________

Ya aşk ya da taht... İran Şahı Rıza Pehlevi seçimini yaptı. Karısı Süreyya yedi yıllık saray hayatının ardından saraydan ayrıldı ve ülkesini terk etti. Kaygısız ve görkemli bir hayat yaşamaya başladı. Bu masal yedi yıl sürdü. "Tahran'da altın bir kafeste gibiydim. Çok yalnızdım. Şah her zaman çok meşguldü." Bu sözler de masalın özetiydi.

☐ ______________________

Balzac'ın en güzel kitaplarından biridir. Balzac romanında evli bir kadın ve kendisinden çok daha genç bir erkeğin arasındaki aşkı anlatmaktadır. Yazar bu romanda aşkın üzücü yüzünü okuyuculara yansıtmıştır.

☐ ______________________

Filmin kahramanları Laura (Julia Roberts) ve Martin (Patrick Bergin) 4 yıllık evli bir çifttir. Çiftin evliliği dışarıdan çok mükemmeldir ama gerçekler çok farklıdır. Laura çok mutsuzdur. Çünkü Martin sinirli ve takıntılı bir insandır. Sonunda Laura evinden kaçar ve başka şehre yerleşir. Ancak kocası onu kısa sürede bulur.

SÜRGÜNDEKİ PRENSES	DAMDAKİ KEMANCI
YATAĞIMDAKİ DÜŞMAN	VADİDEKİ ZAMBAK

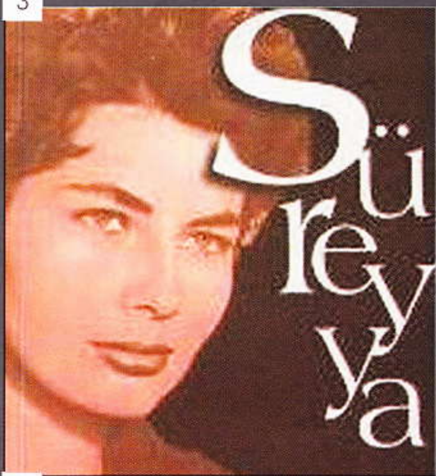
1

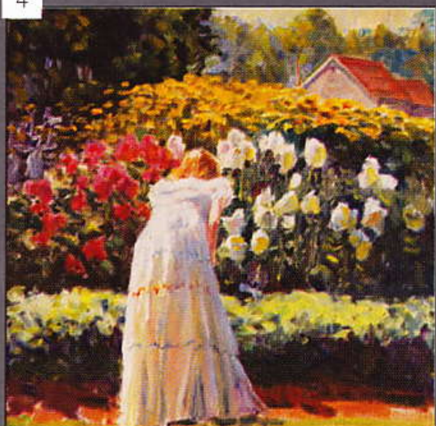
2

3

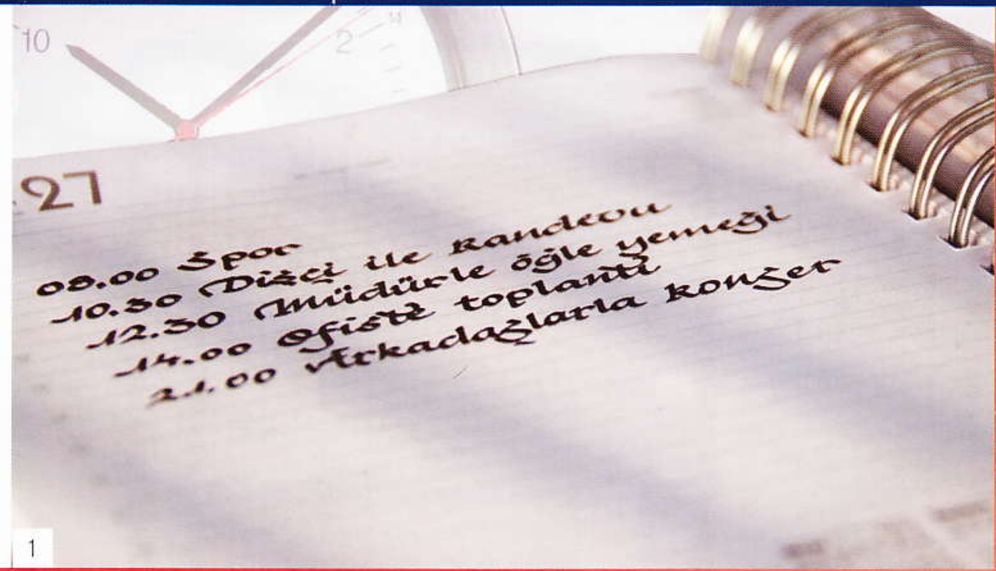

4

7 Gelecek de Bir Gün Gelecek

1. Planınız Ne?

1

2

3

4

5

6

1 Okuyalım, işaretleyelim

Büyük Ödül

Sunucu : Tebrikler Suzan Hanım! Yarışmamızın büyük para ödülünü kazandınız! Neler hissediyorsunuz?

Suzan Demir: Çok mutluyum, herkese çok teşekkür ederim.

Sunucu : Suzan Hanım, bu parayla neler yapacaksınız? Bir planınız var mı?

Suzan Demir: Önce tatile çıkacağım. Güzel bir otelde uzun bir tatile çok ihtiyacım var.

Sunucu : Peki tatilden sonra?

Suzan Demir: Şu anda nişanlıyım. Büyük bir ev alacağım ve evleneceğim.

Sunucu : O zaman şimdiden size mutluluklar dileyelim. Son bir soru: Bu ödülü nasıl kutlayacaksınız?

Suzan Demir: En yakın zamanda evimde bir parti vereceğim. Ailemle ve arkadaşlarımla bu ödülü kutlayacağım.

Sunucu : Biz de sizi tekrar tebrik ediyor ve kısa bir reklam arası veriyoruz.

Suzan Demir: Sağolun.

1. Sizce bu diyalog nerede geçiyor?

☐ televizyon stüdyosunda ☐ evde ☐ otelde ☐ partide

2. Diyalogda aşağıdakilerden hangisi geçmektedir?

☐ yarışmacının planları ☐ yarışmanın türü ☐ ödül miktarı ☐ sunucunun duyguları

GELECEK ZAMAN						-(y)EcEk
Adıl	Eylem	–	Zaman Eki	?	Kişi Eki	Örnekler
ben	anlat	-ma	-acak/-yacak	mı	-ım / -yım / -im / -yim	*Ben söyleyeceğim.*
sen	gir	-me	-ecek/-yecek	mi	-sın / -sin	*Sen tutmayacaksın.*
o	tut				–	*O oynayacak mı?*
biz	oyna				-ız / -yız / -iz / -yiz	*Onlar girmeyecekler.*
siz	dinle				-sınız / -siniz	*Siz anlatmayacak mısınız?*
onlar	söyle				(-lar / -ler)	*Biz dinlemeyecekiz?*

2 Tamamlayalım

yağmak • gitmek • taşınmak • buluşmak
mezun olmak • başlamak • evlenmek • atlamak

1. Şemsiyeni yanına al. Birazdan yağmur *yağacak* .
2. Çok kilo aldım. Diyete ________ .
3. Ali ve ben tıp fakültesi dördüncü sınıftayız. İki yıl sonra ________ .
4. Uçak yükseldikten sonra adam paraşütle ________ .
5. Murat, arkadaşına telefon etti ve ona "Yarın İzmir'e ________ ________?" diye sordu.
6. Can ile Canan nişanlı. Meraklı arkadaşları onlara "Siz ne zaman ________?" diye soruyor.
7. Arkadaşlar, yarın saat kaçta ________?
8. Yeni bir ev aldık, gelecek hafta sonu oraya ________ .

3 Yanlışı çizelim

1. Yarın bütün gün evden çıkmayacağım / ~~çıkmadım~~.
2. Haftaya İstanbul'dan ayrılacağım / ayrıldım.
3. Dün bütün gün alışveriş yapacağız / yaptık.
4. Geçen hafta sonu Galatasaray ile Fenerbahçe maç yapacak / yaptı.
5. Siz önümüzdeki ay TÖMER'e devam edecek misiniz / ettiniz mi?

4 Yerleştirelim

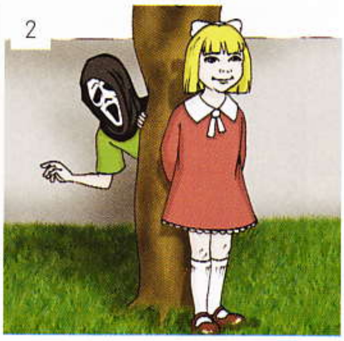
eskiden • geçen • seneye • önümüzdeki • yakında

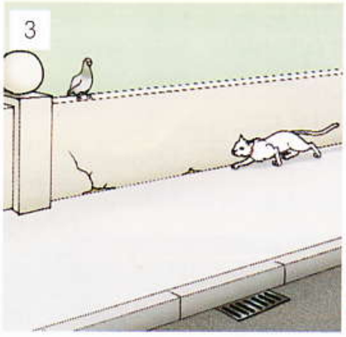
1. ________ televizyon yoktu.
2. Çok ________ insanlar daha hızlı haberleşecek.
3. ________ yüzyıllarda pek çok insan hastalık nedeniyle öldü.
4. ________ yıllarda çevre kirliliği artacak.
5. Eminim, ________ bu telefonun yeni bir modelini üretecekler.

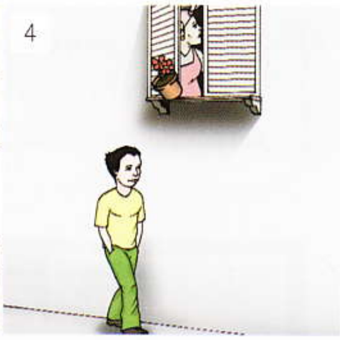
5 Tümce yazalım

Ne Olacak?

1

2

3

4

6 Planlarımızı anlatalım

Ne Yapacağım?

Bugün dersten sonra...

Bu hafta içinde...

7 Okuyalım, işaretleyelim

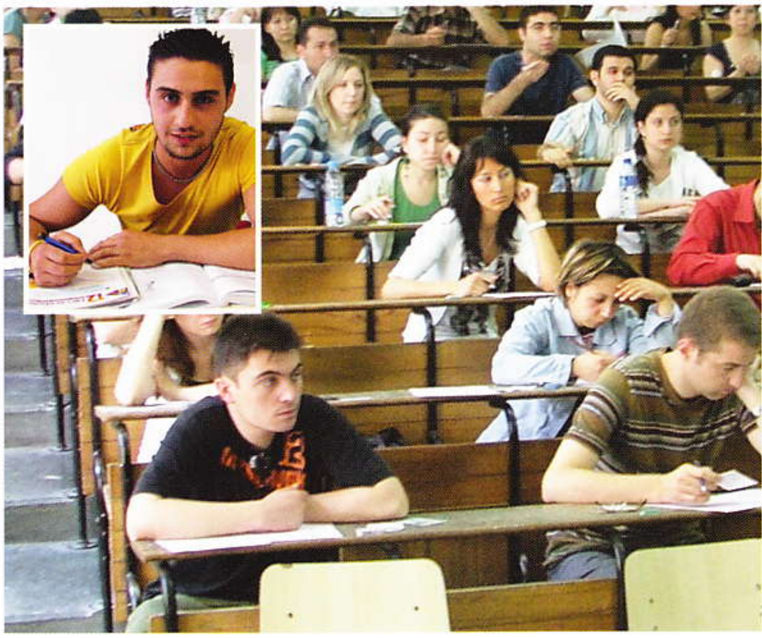
Kim Ne Yapacak?

Murat yarın önemli bir toplantıya katılacak ve bir konuşma yapacak. Bu yüzden yarın sabah çok erken kalkacak. Konuşmasını son kez kontrol edecek. Saat onda toplantı salonunda olacak. Saat on birde toplantı başlayacak. Toplantıdan sonra arkadaşlarıyla yemeğe gidecek.

Duygu Hanım bir moda tasarımcısı. Bu hafta onun için çok zor geçecek. Çünkü bu hafta sonu büyük bir gelinlik defilesi düzenleyecek. Pazartesi gazetecilerle bir toplantı yapacak ve defileyi duyuracak. Salı günü mankenlerle prova yapacak. Çarşamba defile salonunu kontrol edecek. Perşembe arkadaşlarıyla dekoru ve ses sistemini yerleştirecek, ışıkları düzenleyecek. Cuma günü salonda son bir prova yapacak. Cumartesi sabahı erkenden defile salonunda olacak.

Ender altı ay sonra üniversiteden mezun olacak. Bu altı ay içinde çok ders çalışacak. Hafta sonları hiç dışarı çıkmayacak. Sinemaya, konsere, pikniğe gitmeyecek. Sınavlardan sonra bir arkadaşıyla birlikte tatil için yurt dışına çıkacak. Bu yaz uzun bir tatil yapacak. Ülkesine Ağustos'ta dönecek. Sonbaharda onun için zor bir dönem başlayacak. Çünkü hem bir iş arayacak hem de yüksek lisans yapmak için sınavlara girecek.

	Murat	Duygu	Ender
Yoğun bir hafta geçirecek.		√	
Uzun bir tatil yapacak.			
Gazetecilerle toplantı yapacak.			
Bir toplantıda konuşma yapacak.			
Bir süre sinemaya gitmeyecek.			
Toplantıdan sonra yemeğe çıkacak.			
Salonda prova yapacak.			

8 Yerleştirelim

bugün • hafta sonu • haziranda • yazın • öğleden sonra
mezun olduktan sonra • haftaya • akşam • bir süre sonra
sınavdan sonra • yemekten sonra • toplantıdan sonra
birazdan • sonbaharda • bir iki saat sonra
bir iki güne kadar • ay sonunda • gelecek hafta

Günlük Plan	Haftalık Plan	Yıllık Plan
bugün	*hafta sonu*	*haziranda*

1. *Haziranda* ______ tatile gideceğiz.
2. ______ öğretmen olacağım.
3. ______ yapraklar sararacak.
4. ______ soda içeceğim.
5. ______ rapor yazacağım.
6. Acelem var, ______ çıkacağım.
7. ______ evde dinleneceğim.
8. Beni ______ tekrar ara. Şu anda meşgulüm.

9 Tamamlayalım

1. Türkçe öğrendikten sonra ______ .
2. Okul bittikten sonra ______ .
3. Yarın öğleden sonra ______ .
4. Bu akşam ______ .
5. İnsanlar 50 yıl sonra ______ .
6. Bence gelecek yüzyılda ______ .
7. 30 yıl sonra ______ .
8. Bir daha asla ______ .
9. Önümüzdeki hafta sonu ______ .

10 Dinleyelim, düzeltelim

Düğün Hazırlığı

Selin iki ay sonra evleniyor. Ama düğün için çok fazla hazırlık yapmadı. Çünkü hiç zamanı yoktu. O bir hastanede çalışıyor. Gelecek hafta izin alacak ve düğün için hazırlık yapacak. Önce mobilya alacak sonra bir gelinlik diktirecek. Davetli listesi hazırlayacak ve davetlilere telefon edecek. Sonra da eşyalarını yeni evine taşıyacak. Bu hazırlıklara nişanlısı da yardım edecek. Onlar balayına çıkmayacaklar.

11 Soralım, anlatalım

Arkadaşımın Tatil Planı

Gelecek yaz tatilini nerede geçireceksin?
Neden orası?
Yalnız mı gideceksin?
Ne kadar kalacaksın(ız)?

Notlarım:

7.2 Neler Olacak?

12 İşaretleyelim, dinleyelim

Bebeğimiz Olacak

Cenk ve Ayşegül çok mutlu bir çift. Onlar bugünlerde çok heyecanlı. Çünkü yakında bir çocukları olacak. Cenk bir erkek çocuk istiyor. Ayşegül ise kız. Çocuklarının cinsiyetini bilmiyorlar ama ikisi de hayaller kurmaya başladılar bile!

Çocuğumuz,

1. Kız olacak.	☐
2. Erkek olacak.	☐
3. Çalışkan bir öğrenci olacak.	☐
4. Çok akıllı olacak.	☐
5. Onunla sinemaya gideceğiz.	☐
6. Ona satranç öğreteceğim.	☐
7. Futbol maçlarına gideceğiz.	☐
8. Avukat olacak.	☐
9. Çok para kazanacak.	☐

10. ______________________

Çocuğumuz,

1. Kız olacak.	☐
2. Erkek olacak.	☐
3. Çalışkan bir öğrenci olacak.	☐
4. Çok akıllı olacak.	☐
5. Onunla sinemaya gideceğiz.	☐
6. Ona satranç öğreteceğim.	☐
7. Futbol maçlarına gideceğiz.	☐
8. Avukat olacak.	☐
9. Çok para kazanacak.	☐

10. ______________________

KOŞAÇ TÜMCESİ (gelecek zaman)							olacak
Adıl	Ad	ol	–	Zaman Eki	?	Kişi Eki	Örnekler
ben sen o biz siz onlar	mezun hasta meşgul yorgun evde burada	ol	-ma	-acak/-yacak	mı	-ım / -yım -sın — -ız / -yız - sınız (-lar)	*Ben bu yıl mezun olacağım.* *Onlar yorgun olacaklar.* *O meşgul olmayacak.* *Biz evde olacağız.* *Siz burada olmayacak mısınız?* *Sen hastayacaksın.*

13 Tamamlayalım

1. Uçak bir saat sonra Amerika'da *olacak* .
2. Ben öğretmen ________ .
3. Acaba yarın hava güzel ________ ________?
4. Doktor Bey, eşim eskisi gibi sağlıklı ________ ________?
5. Yarın ofisiniz________ ________ ________?
6. Hava soğuk. İnce giyinme, hasta ________ .
7. Kutlamalar bugün ________, yarın ________ .
8. Sen bu akşam ev________ ________ ________?
9. Bu çocuk çok şımarık ________ .
10. Sınav soruları zor mu ________?

14 Tamamlayalım

1. – Sen dün ev *de* *miydin* ?
   – Hayır, ev *de* *değildim* .
   – Evet, ev *deydim* .
2. – Yarın burada ________ ________ ?
   – Evet, ________ .
   – Hayır, ________ .
3. – Geçen hafta sonu nere________ ?
   – Antalya________ .
4. – Gelecek yaz nere________ ________ ?
   – Karadeniz________ ________ .
5. – Üç yıl önce kaç yaşında________ ?
   – Üç yıl önce yirmi yaşında________ .
6. – Bundan beş yıl sonra kaç yaşında ________?
   – Bundan beş yıl sonra yirmi sekiz yaşında ________ .
7. – Sen şimdi öğrenci ________?
   – Evet, şimdi öğrenci________ .
   – Hayır, ben şimdi öğrenci ________ .
8. – Müdür Bey, şu anda meşgul ________?
   – Evet, meşgul________ .
   – Hayır, meşgul ________ .

15 Dinleyelim, düzeltelim

Falcıda

Ayten fal baktırıyor ama falı pek iyi değil. Çünkü fala göre gelecek altı ay biraz şanssız olacak. Uzun boylu genç bir adamla iş görüşmesi yapacak ama yakın zaman içinde çok para kazanamayacak. Gelecekte Ayten'in aşk hayatı fena olmayacak. İki yıl sonra sözlenecek ve evlendikten sonra da iki çocuğu olacak.

16 Yerleştirelim

Allah Allah • inanmıyorum • inşallah • eyvah • ne olur

1. ________ ! Bu ne güzel sürpriz.
2. ________ ! Bu saatte kim geldi acaba?
3. Falcı "Yakında evleneceksin." dedi. ________ !
4. ________ ! Cüzdanım yok!.
5. Abla, bir daha okulu asmayacağım, söz! ________ anneme söyleme.

17 Okuyalım, eşleyelim
İdoller, Hevesler

Ben örümcek adam gibi olacağım. Benim de onun gibi güçlerim olacak ve insanlara yardım edeceğim.

Ronaldinho gibi bir futbolcu olacağım. Dünyanın en iyi takımlarında oynayacağım. Benim de onunkiler gibi son model arabalarım olacak.

Ben üç yıl sonra 18 yaşına gireceğim ve ondan sonra hayatım çok güzel olacak. Çünkü bir kuş gibi özgür olacağım. Akşamları arkadaşlarımla çıkacağım, babamın arabasıyla gezeceğim. Hayır, hayır! On sekiz yaşında benim de babamınki gibi bir arabam olacak.

Bir yıl sonra üniversiteden diplomamı alacağım ve avukat olacağım. Önce iyi bir şirkette işe başlayacağım. O zaman kendi evim de olacak ve ailemin yanından taşınacağım.

1. hayatını kurmak	☐ ilk çocukluk
2. özgür olmak	☐ çocukluk
3. Ronaldinho olmak	☐ ergenlik
4. Örümcek adam olmak	☐ gençlik

İLGEÇLER *gibi, kadar*

Ad / Adıl		Örnekler
Ali öğretmen tilki .... babam .... senin .... onunki	gibi kadar	*Sen babam kadar yaşlı değilsin.* *O senin gibi çalışmıyor.* *Sınıfa öğretmen gibi girdi.* *Benim arabam da onunki gibi.* *Murat, Ali kadar çalışkan değil.* *Tilki gibi kurnaz.*

18 Yerleştirelim

sizin • seninki • onun • senin • seninkiler • sizinki

1. Ben de _sizin_ gibi iyi bir öğretmen olmak istiyorum.
2. Bizim evimiz de ________ kadar büyük.
3. ________ gibi biriyle daha önce hiç karşılaşmadım. Gerçekten çok ilginç bir insan.
4. Benim çocuklarım da ________ gibi yaramaz.
5. Kardeşin de ________ kadar çalışkan mı?
6. Ben de ________ gibi bir araba almak istiyorum.

19 Yerleştirelim

kar • inci • keçi • taş • pamuk • tüy • mis • biber
arı • buz • deli • cehennem • şeker • tavşan

1. _kar_ gibi beyaz	8. ______ gibi hafif
2. ______ gibi yumuşak	9. ______ gibi inatçı
3. ______ gibi tatlı	10. ______ gibi korkak
4. ______ gibi acı	11. ______ gibi koku
5. ______ gibi sert	12. ______ gibi çalışkan
6. ______ gibi sıcak	13. ______ gibi aşık
7. ______ gibi soğuk	14. ______ gibi diş

20 Tümce kuralım
Nasıl Biri?

Arkadaşım _melek_ gibi bir insan. Ben onun kadar _yardımsever_ başka bir insan daha tanımadım.

Babam ________ gibi/kadar ________________.

Annem ________ gibi/kadar ________________.

Kardeşim ________ gibi/kadar ________________.

Eşim ________ gibi/kadar ________________.

Arkadaşım ________ gibi/kadar ________________.

21 Okuyalım, eşleyelim

Burçlar

21 Mart
20 Nisan

KOÇ: Sizin için çok hızlı bir hafta olacak. Kendinize vakit ayıracak, arkadaşlarınızla birlikte gezecek, eğlenecek, mutlu olacaksınız. İş yoğunluğunuz azalacak.

21 Nisan
20 Mayıs

BOĞA: Hırslısınız. Bu durum çevrenizdekileri rahatsız edecek. Sevgiliniz iş temposundan şikayet edecek, küçük sorunlar yaşayacaksınız.

21 Mayıs
21 Haziran

İKİZLER: Aşk kapınızı çalacak. Sürprizlerle karşılaşacaksınız. Çok şaşıracak ve sevineceksiniz. Sağlığınıza dikkat edin, yoksa hasta olacaksınız.

22 Haziran
22 Temmuz

YENGEÇ: Sıkıntılarınız yavaş yavaş geride kalıyor. Yakında kendinizi daha iyi hissedeceksiniz. Yeni insanlarla tanışacaksınız, güzel zaman geçireceksiniz.

23 Temmuz
23 Ağustos

ASLAN: Eski bir arkadaşınızla görüşeceksiniz. Onunla iyi zaman geçireceksiniz. Birlikte bir iş yapacaksınız ve başarılı olacaksınız.

24 Ağustos
23 Eylül

BAŞAK: Gelecekle ilgili planlar yapacaksınız. Karşınıza yeni fırsatlar çıkacak ve hayatınız değişecek.

24 Eylül
23 Ekim

TERAZİ: İşinizle ilgili sorunlar yaşayacaksınız, belki de işe ara vereceksiniz. Yeni şeyler deneyecek, her zamankinden farklı düşüneceksiniz.

24 Ekim
22 Kasım

AKREP: Bir yolculuk yapacak, yeni yerler ve insanlar tanıyacaksınız. Kendinizi yorgun hissedeceksiniz. Planlarınız değişecek..

23 Kasım
21 Aralık

YAY: Uzun ve zorlu bir tempoya gireceksiniz. Ama bu temponun sonunda mutlu olacak ve bol bol dinleneceksiniz.

22 Aralık
20 Ocak

OĞLAK: Güzel bir haber alacaksınız ve çok sevineceksiniz. Aileniz ile daha çok zaman geçireceksiniz ve birlikte kısa bir seyahate çıkacaksınız.

21 Ocak
19 Şubat

KOVA: Hobilerinizle ilgileneceksiniz. Kendinize zaman ayıracaksınız. Sakin bir hafta geçireceksiniz.

20 Şubat
20 Mart

BALIK: Her işte başarılı olacaksınız. Dikkat çekeceksiniz. Biri size sürpriz yapacak ve kalbinizi kazanacak.

1	Bu hafta çok başarılı ve dikkat çekici olacak.	________
2	Ailesiyle birlikte kısa bir seyahate çıkacak.	________
3	İşinde bazı problemler olacak, belki de işinden ayrılacak.	________
4	Bu hafta çok gezecek ve eğlenecek.	________
5	Yeni insanlarla tanışacak, yeni yerler görecek ve biraz gergin olacak.	________
6	Eski bir arkadaşıyla yeni bir işe başlayacak.	________

22 Yorumlayalım

Burç Yorumu

Sizin Burcunuz: ________

____
____
____
____
____
____
____
____
____

Arkadaşınızın Burcu: ________

____
____
____
____
____
____
____
____
____

23 Anlatalım

On Yıllık Planlarım

Eğitim	Hobiler
Kariyer	Aşk
Aile	Para

Böyle mi Olacaktı?

24 Yerleştirelim, dinleyelim

Planımız Neydi?

gidecektik • kuracaktım • arayacaktım
çekecektim • verecektin • konuşacaktım

Nil : Alo, Selin?
Selin : Hmm, efendim?
Nil : Sen hala uyuyor musun?
Selin : Evet, dün gece çok geç yattım.
Nil : Ama seninle bugün için planımız vardı. Sabah erkenden alışverişe *gidecektik* ______. Unuttun mu?
Selin : Aaa, evet. Dün yatmadan önce saati ______ ama unutmuşum.
Nil : Neyse, hemen kalkıp hazırlan hadi.
Selin : Ama bu kadar kısa sürede nasıl hazırlanacağım?

Nil : Bilmiyorum, onu da sen düşün.
Selin : Tamam, siz Özlem'le önceden buluşun, ben size sonra katılayım. Özlem de geliyor, değil mi?
Nil : Bilmem. Ona sen haber ______, aramadın mı?
Selin : Dün tam onu ______, kapı çaldı. Arkadaşlarım geldi. Geç vakte kadar oturdular. Yani aramayı unuttum.

Nil : Sana inanmıyorum Selin. Aslında dün aklıma geldi. Özlem'le ben de ______ ama sonra vazgeçtim.
Selin : Ben şimdi ararım onu.
Nil : Tamam, gerek yok. Sen hemen hazırlan, taksiyle buraya gel.
Selin : Bir şey daha söyleyeceğim, ama kızacaksın. Ben dün işten sonra bankadan para ______ ama unutmuşum. Taksi için param yok. Ancak dolmuşla gelebilirim.
Nil : Selin, niye bu kadar unutkansın? Tamam o zaman, ben seni alışveriş merkezinin kapısında bekleyeceğim. Sen taksiyle kapıya gel. Ben paranı ödeyeyim.
Selin : Canım, çok iyisin. Tamam kapatıyorum, 15 dakika sonra oradayım.

GELECEK ZAMAN (hikaye kipi) *-(y)EcEkti (< -(y)EcEk idi)*

Adıl	Eylem	—	Zaman Eki	?	Hikaye Kipi	Kişi Eki	Örnekler
ben sen o biz siz onlar	çık al dur görüş uyu yürü	-ma -me	-acak / -yacak -ecek / -yecek	mı mi	-(y)di -(y)dı -tı -ti	-m -n — -k -nız/-niz (-lar/-ler)	*Ben çıkacaktım?* *Sen uyuyacak mıydın?* *Biz bugün görüşecek miydik?* *Onlar almayacaklar mıydı?* *Onlar almayacak mıydılar?* *Siz durmayacaktınız mı?*

25 Tamamlayalım

1. Dün hastaneye git *decektin*, gittin mi?
2. Ağaç oldum burada! Hani zamanında gel______?
3. Dolaptaki pastanın hepsini yedim, sana bırakmadım. Sen de ye______ ______?
4. Hatırlamıyorum, sen önümüzdeki sene mi mezun ol______?
5. Aslında dün hiç dışarı çık______ ama bir arkadaşım beni sinemaya davet etti.
6. Tam evden çık______, telefon çaldı.
7. Biz bugün mü buluş______?
8. Onunla bir daha hiç konuş______ ama benden özür diledi.
9. Öğretmenim, 4. alıştırmayı da yap______ ______?
10. Geçen gün annemle size uğra______ ama telefon ettik, evde yoktunuz.

26 Yerleştirelim

işten ayrılacaktım • ressam olacaktım
tatile çıkacaktım • yeni araba alacaktım
diyete başlayacaktım • bu yıl mezun olacaktım
aslında yeni kursa devam etmeyecektim
onu affetmeyecektim • işten erken çıkacaktım
seni arayacaktım

1. *İşten ayrılacaktım* ama müdür maaşıma zam yaptı.
2. ____________ fakat annem dün harika bir pasta yaptı!
3. ____________ ama yurt dışından misafirlerimiz geldi.
4. ____________ fakat ailem "O işte para yok." dedi.
5. ____________ ama almadım.
6. ____________ ama benden özür diledi.
7. ____________ fakat telefon numaranı kaybettim.
8. ____________ ama final sınavından kaldım.
9. ____________ fakat müdür beni toplantıya çağırdı.
10. ____________ ama Türkçem hala çok iyi değil.

27 Yeniden yazalım

1. Bu sabah kursa yürüyerek gelmek istiyordum ama geç kaldım, taksiyle geldim.
   Bu sabah kursa yürüyerek gelecektim ama geç kaldım, taksiyle geldim.
2. Dün arkadaşlarımla sinemaya gitmek için plan yaptık ama sinemada bilet yoktu. Evde televizyon izledik.
   ____
   ____________.
3. Geçen hafta bütün sınıf pikniğe gitmek istiyorduk ama yağmur yağdı. Gelecek hafta gideceğiz.
   ____
   ____________.
4. Bugün planım alışveriş yapmaktı ama işte çok yoruldum. Alışverişe başka bir gün çıkacağım.
   ____
   ____________.

28 Dinleyelim, işaretleyelim

Hayalim Bu Değildi

Ahmet: Üff! Sıkılıyorum her gün aynı işleri yapmaktan. Her sabah erken kalk, akşama kadar çalış, sonra yorgun argın eve dön...

Gizem: Hepimiz aynı şeyleri yapıyoruz ama senin kadar şikayet etmiyoruz!

Ahmet: Belki senin için bu hayat güzel ama benim hayalim bambaşkaydı.

Gizem: Öyle mi? Neydi ki?

Ahmet: Bir konservatuarda okumaktı ve sanatçı olmaktı. Çok ünlü ol____________. Bir sürü hayranım ol____________. Birçok ülke gör____________. Dünya turnesine çık____________. Konserlerde hayranlarım benim şarkılarımı söyle____________.

Gizem: Bu hayalini niye gerçekleştiremedin?

Ahmet: Çünkü ailem konservatuarda okumama izin vermedi. Ben de bankacı oldum... Senin yok muydu bir hayalin?

Gizem: Aslında ben de küçük bir kasabada yaşamak istiyordum. Güzel, bahçeli bir evde otur____________. Çocuklarım rahatça oyna____________. Büyük şehrin gürültüsünü, sıkıntısını çekmeyecektik. Ama ben senin gibi hayalimden vazgeçmedim. Yalnızca erteledim. Belki emekli olduktan sonra...

Ahmet: Ne güzel! Senin hala bir hayalin var. Ama ben...

	Doğru	Yanlış
1. Gizem işinden memnun değil.	☐	☐
2. Ahmet sanatçı olmadı. Çünkü ailesi izin vermedi.	☐	☐
3. Gizem dünyayı dolaşmak istiyor.	☐	☐
4. Ahmet çok ünlü olmak istiyordu.	☐	☐
5. Gizem'in hayallerini gerçekleştirme şansı var.	☐	☐
6. Ahmet gelecekle ilgili hayaller kuruyor.	☐	☐

29 Yanlışı çizelim, eşleyelim

1. Yarın akşam Murat'ın doğum günü partisi olacak/~~olacaktı.~~ → Ona bir hediye alalım.
2. Hafta sonu arkadaşlarla sinemaya gittik/gidecektik.
3. Aslında buraya daha erken geldim/gelecektim.
4. Dün bana bir şey söyledin/söyleyecektin.
5. Bunu size daha önce de anlattım/anlatacaktım.
6. Bu sabah saat 09.00'da seninle kütüphanede buluştuk/buluşacaktık.
7. Dünkü sınav nasıl geçti/geçecekti?
8. O geçen hafta okula hiç gelmedi/gelmeyecekti.
9. Dün seni aradım/arayacaktım.
10. Arkadaşım üniversiteden mezun oldu/olacaktı.
11. Hani artık sigara içmeyeceksin/içmeyecektin.
12. Bu gömlekten sana da aldım/alacaktım.

Ama iş bulamadı.
Ona bir hediye alalım.
Yine elinde sigara var.
Acaba hasta mıydı?
Ama film için bilet yoktu.
Ama telefonun kapalıydı.
Ama sadece bir taneydi.
Sence iyi bir not alacak mısın?
Neden gelmedin?
Ama vazgeçtin. Merak ediyorum, neydi?
Trafik kalabalıktı, geç kaldım.
Unuttunuz mu?

30 Okuyalım, eşleyelim

20. Yüzyılın Ortalarından 2000'li Yıllara Ait Tahminler

Geçen yüzyılın ortalarında bazı bilimadamları 2000'li yıllar için şu tahminleri yaptılar. Onlara göre;

- 21. yüzyılda yeni bir buzul çağı başlayacaktı.
- Öğleye kadar yaz, öğleden sonra kış olacaktı.
- Meyve sebze yetiştirmek mümkün olmayacaktı.
- Kapsüllerle beslenecektik.
- Nüfus hızla artacaktı.
- Gelişmiş ülkeler uzayda koloniler kuracaktı.
- Gezegenler arasında yolculuk mümkün olacaktı.

31 Tahmin edelim

Gelecekte Nasıl Olacak?

- ulaşım
- sağlık-yaşam
- yaşam alanları
- iletişim
- yeme-içme
- bitkiler
- giyim-kuşam
- hayvanlar

EŞİTLİK		-CE
Sıfat	Ek	Örnekler
şişman zayıf güzel .... sessiz yavaş gizli .... yüz saat	-ca / -ce -ça / -çe	güzelce (bir kız) şişmanca (bir adam) yüksekçe (bir bina) zayıfca (bir çocuk) Sessizce bekleyiniz. Yavaşça kalktı. Gizlice çıktılar. yüzlerce (sayfa) Saatlerce yürüdük.

GÖRELİK			-(y)E GÖRE
Ad / Adıl	Ek	İlgeç	Örnekler
Mustafa öğretmen o onlar .... ben sen biz siz	-a / -ya -e / -ye .... -ca / -ce -ça / -çe	göre	Mustafa'ya göre İstanbul çok pahalı. Bizce bu doğru değil. Sizce doğru mu? Bence doğru. Onca da doğru mu? Sence bu elbise nasıl? Bu kitap ona göre biraz ağır. Bana göre yemek güzel değildi. Öğretmence bu sınıf çok tembel.

32 Tamamlayalım

1. Evimizin küçük *çe* bir bahçesi ve bahçemizde büyük *çe* bir çınar ağacı var.
2. Sonunda kızım dönüyor, yıl________ bu anı bekledim.
3. Kulağıma sessiz________ bir şeyler söyledi.
4. Mehmet, ay________ bu proje üzerinde çalıştı. Ama projeyi kimse beğenmedi, bu________ emek boşa gitti.
5. Aysel İngiliz________, Alman________, Fransız________ biliyor ama Arap________ bilmiyor.
6. İnsan________ yaşamak istiyoruz.
7. Sana çok dost________ davrandım.
8. Aylin uzun boylu, güzel________ bir kız.
9. Orman yangınlarında yüz________ ağaç yok oluyor.
10. Görevli kütüphanedeki öğrencileri kibar________ uyardı.

33 Farklı sözcüğü bulalım

1. bence/ sana göre/ kanımca/ güzelce
2. Türkçe/ saatlerce/ İngilizce/ Almanca
3. yavaşça/ sessizce/ onca/ kolayca
4. Çince/ günlerce/ yıllarca/ aylarca
5. insanca/ dostça/ büyükçe/ çocukça
6. sınıfça/ ailece/ toplumca/ sıcakça

34 Yerleştirelim, sürdürelim

Kampta

uzunca • yüksekçe • beraberce • çocukça
sakince • sessizce • dakikalarca

Uzunca bir süredir tatil yapmayı hayal ediyordum ama lüks bir otelde değil. Yemyeşil ağaçlar arasında, ________ bir yerde... Geçen hafta arkadaşım Deniz beni bir kampa davet etti. Tabii hemen kabul ettim.

Kamp maceramız cumartesi sabahı başladı. Saat 7:30 gibi Deniz beni evden aldı ve ________ bir heyecanla yola çıktık. Arabada Deniz'in iki arkadaşı daha vardı: Onur ve Cenk. Yol boyunca sohbet ettik, müzik dinledik ve ________ şarkılar söyledik. Bir buçuk saat sonra kamp yerine, yani Düzce ve Bolu arasındaki Pürenli Yaylası'na ulaştık. Manzara muhteşemdi. Çevrede ahşap kulübeler ve ağaçlarla kaplı ________ tepeler vardı. Arabadan indik ve bir süre ________ manzarayı seyrettik. Sonra çadırlarımızı kurmak için yer aramaya başladık. ________ dolaştıktan sonra nihayet ormana yakın güzel bir yer bulduk.

Çadırlarımızı kurduktan sonra eşyalarımızı yerleştirdik. Tabii karnımız zil çalıyordu. Deniz ve Cenk mangal için odun topladılar. Onur'la ben etleri pişirdik. Tam yemek yiyorduk ki, yanımıza bir adam geldi ve "Üzgünüm ama bu mevsimde bu bölgede kamp yapmak yasak. Lütfen orman alanının dışına çıkın." dedi.

8 Rivayet Odur Ki...

1. Bir Zamanlar

1

2

3

4

1 Yerleştirelim, eşleyelim
Evvel Zaman İçinde

Alice • Kül kedisi • Pamuk prenses • Kırmızı Başlıklı Kız

☐ Bir gün prens sarayda bir balo düzenlemiş ve bütün bekar kızları bu baloya davet etmiş. Bizim iki üvey kardeş de hemen hazırlıklara başlamışlar. ________ de baloya gitmek istemiş ama üvey kardeşleri ona "Sen çok çirkinsin ve hiç güzel kıyafetin yok!" demişler. Onunla alay etmişler.

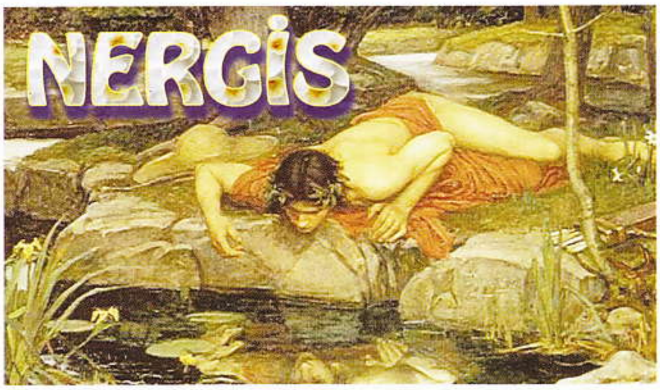
☐ Bir tavşan yolda telaşla koşuyormuş çünkü randevusuna geç kalmak istemiyormuş. Tavşan bir deliğe girmiş. ________ onu takip etmiş ve kendisini olağanüstü bir serüvenin içinde bulmuş. Bu serüvenin içinde garip olaylar, tuhaf yaratıklar varmış. Bu dünya önce ona çok cazip gelmiş ama sonra...

☐ Küçük kız büyükannesinin evine gitmiş ve kapıyı çalmış. Kurt, içeriden yumuşak bir sesle seslenmiş: "Kim o?" Küçük kız, "Benim, ________ . Sana çörek getirdim." demiş ama "Büyükannemin sesi ne kadar da garip böyle." diye düşünmüş. Kurt o sırada "Kapı açık, hadi içeriye gir." demiş. O da hemen kapıyı açmış ve içeriye girmiş.

☐ Bir gün kraliçe yine aynaya sormuş: "Ayna, ayna! Söyle bana, var mı benden daha güzel biri bu dünyada?" Ayna cevap vermiş: "Kraliçem siz de güzelsiniz ama ________ sizden bin kat daha güzel!" Kraliçe çok sinirlenmiş. Bunun üzerine sarayın avcısını çağırmış ve ona "Üvey kızımı hemen ormana götür ve öldür." demiş.

GEÇMİŞ ZAMAN (belirsiz)						-miş
Adıl	Eylem	—	Zaman Eki	?	Kişi Eki	Örnekler
ben sen o biz siz onlar	yaz- ver- ara- öde- iyileş- anla-	-ma -me	-mış -miş -muş -müş	mı mi mu mü	-ım/-im/-um/-üm/-yım/-yim/-yum/-yüm -sın/-sin/-sun/-sün — -ız/-iz/-uz/-üz/-yız/-yiz/-yuz/-yüz -sınız/-siniz/-sunuz/-sünüz (-lar/-ler)	*Ben borcumu ödememiş miyim?* *Sen iyileşmemişsin.* *Beni o aramamış mı?* *Biz, sana kitabını vermemiş miyiz?* *Siz adınızı yazmamışsınız.* *Onlar anlamamış mılar?*

2 Okuyalım, işaretleyelim

Eski bir Yunan efsanesi nergisi diğer çiçeklerden ayırır. Bu çiçek adını efsaneden alır:

Efsaneye göre Eko adında bir peri kızı bir gün bir avcı görmüş ve ona hemen aşık olmuş, çünkü Narkissos adlı avcı çok yakışıklıymış. Ancak Narkissos Eko'nun aşkına karşılık vermemiş. Eko bu durum karşısında üzüntüden günden güne erimiş, bir deri bir kemik kalmış ve ölmüş. Kemik yığını vücudu kayalara, sesi de bu kayalarda yankıya dönüşmüş...

Olimpos Dağı'ndaki tanrılar Narkissos'a çok kızmışlar ve onu cezalandırmaya karar vermişler.

Günlerden bir gün Narkissos avda susamış ve bir su kenarına gelmiş. Su içmek için eğilmiş ama suda kendi yüzünü görmüş. Kendi güzelliği karşısında adeta büyülenmiş, öylece kalakalmış. O güzel vücudu da nergis çiçeklerine dönüşmüş.

	Doğru	Yanlış
1. Efsanenin ismi nergis çiçeğinden gelmiştir.	☐	☐
2. Tanrılar Narkissos'u Olimpos Dağı'nda cezalandırmış.	☐	☐
3. Eko Narkissos'un aşkını reddetmiş.	☐	☐
4. Narkissos suyu içememiş, çünkü adeta donmuş.	☐	☐

3 Tamamlayalım

1. Kilo al*mışsın*______. Artık spor yapmıyor musun?
2. Babam gençken şarkıcı olmak iste______ ama dedem izin ver______.
3. Size "Bugün gelin." demedim. Siz beni yanlış anla______.
4. Bana biraz borç verir misin? Cüzdanımı evde unut______.
5. Yemeklerimden yemiyor musun? Yoksa güzel yap______?
6. Bu saç modeli bana yakış______ ______?
7. Televizyondan duyduğuma göre benzine zam gel______.
8. Çiçekleri vazoya koymadım. Hepsi sol______.
9. Ahmet beni ara______ ama ben telefonu duy______.
10. Yemeğe bak, piş______ ______?

4 Bir masal oluşturalım

prens • saray • prenses • aşk

Bir gün...

KOŞAÇ TÜMCESİ (rivayet kipi)						-(y)miş (< i-miş)
Adıl	Ad / Sıfat	—	?	Zaman Eki	Kişi Eki	Örnekler
ben	öğrenci	değil	mı	-mış / -ymış	-ım/-im/-um/-üm/-yım/-yim/-yum/-yüm	*Ben küçükken çok sevimliymişim.*
sen	toplantıda		mi	-miş / -ymiş	-sın/-sin/-sun/-sün	*Öğretmene göre sen başarısız mıymışsın?*
o	başarısız		mu	-muş / -ymuş	—	*O pilot değilmiş.*
biz	sevimli		mü	-müş / -ymüş	-ız/-iz/-uz/-üz/-yız/-yiz/-yuz/-yüz	*Biz eskiden çok zenginmişiz.*
siz	pilot				-sınız/-siniz/-sunuz/-sünüz	*Dün aradım, ama siz toplantıdaymışsınız.*
onlar	zengin				(-lar/-ler)	*Onlar öğrencimişler.*

5 Tamamlayalım

1. Dün akşam Okan ve Eray sinemaya gitmişler. Film çok korkunç *muş* ______.
2. Annem gençken çok zayıf________ .
3. Ben çocukken çok uslu________, hiç yaramaz ________ .
4. Duyduğuma göre siz eskiden çok ünlü bir futbolcu________ .
5. Benim babam gençken çok yakışıklı________, seninki de yakışıklı ________?
6. Akşam annemle konuştum. İstanbul'da hava hiç soğuk ________ .
7. Aaa! Aslı evli ________?
8. Ceren ve Selin kardeş ________? Ben onları kardeş zannediyordum.
9. Bugün onun yaş günü ________? Hemen hediye alalım.
10. Ankara'daki en iyi lokanta burası ________?

6 Dinleyelim, işaretleyelim

Bana Bir Masal Anlat Anne

	Doğru	Yanlış
1. Kelebek adamla kalmak istemiş.	☐	☐
2. Kelebek başka biriyle dost olmuş.	☐	☐
3. Adam kelebeği evine almamış.	☐	☐
4. Kelebek bir süre sonra tekrar gelmiş.	☐	☐

7 Aktaralım

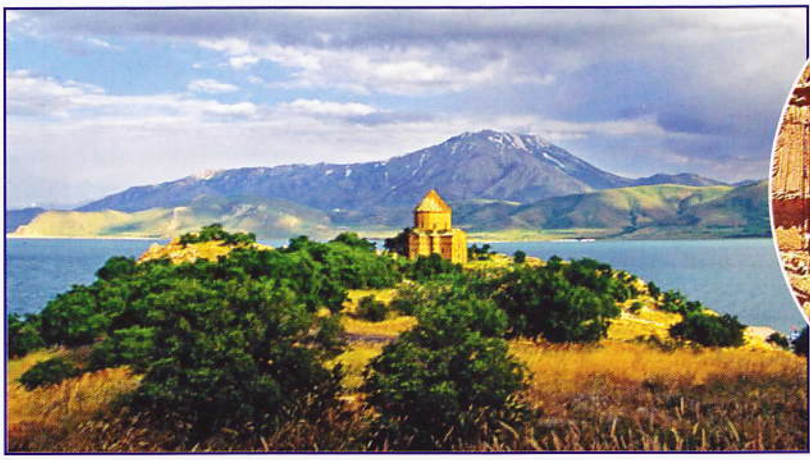
DÜN NE YAPTIM?

Dün sabah çok erken kalktım. Odanın penceresini açtım ve dışarı baktım. Hava çok güzeldi. Elimi yüzümü yıkadım, tıraş oldum. Eşofmanımı giydim ve karşıdaki parka gittim. O sabah park çok sessizdi. Sadece kuşların sesi vardı. Derin bir nefes aldım, burnuma çiçek kokuları geldi. Yaklaşık bir saat parkta yürüyüş yaptım. Sonra eve döndüm. Güzel bir kahvaltı yaptım. Daha sonra işe gittim.

Sabah çok erken kalkmış...

8 Okuyalım, yanıtlayalım

Ah Tamara!

Efsaneye göre, bugün Van Gölü'ndeki Akdamar adasında çok eskiden bir babayla kızı yalnız yaşıyorlarmış. Tamara adındaki kızın dillere destan bir güzelliği varmış ama babası onu bu adada herkeslerden uzak tutuyormuş.

Karşı kıyıdaki köylerin delikanlılarından biri bir gün çok merak etmiş, adaya yüzmüş. Delikanlı kıyıya çıkmış ve çok geçmeden Tamara'yla karşılaşmış. İki genç göz göze gelmişler ve birbirlerine oracıkta aşık olmuşlar.

O günden sonra genç kız her gece kıyıda ateş yakıyormuş, delikanlı da ateşin ışığına doğru yüzüyor, kıyıya çıkıyor ve Tamara'yla gizli gizli buluşuyormuş ama kızın babası bu durumu fark etmiş. Öfke içinde bu görüşmeleri engellemenin yollarını düşünmüş.

Bir gece Tamara ateş yakmak için tam kıyıya inecekmiş ama birden hava bozmuş, fırtına başlamış. Bu havada gölde yüzmek tehlikeli olur diye Tamara ateş yakmaktan vazgeçmiş, kendi kendine "Bugün de buluşmayız." demiş. Ama babası kızından habersiz sinsice kıyıya kendisi gitmiş ve ateş yakmış. Delikanlı karşı kıyıdan ateşi görmüş ve fırtınaya hiç aldırmadan kendini göle atmış. Fakat Tamara'nın babası ateşi bir müddet sonra söndürmüş.

Delikanlı artık fırtınalı havada ve karanlıkta yüzüyormuş, bu nedenle yönünü yitirmiş. Bir türlü kıyıya çıkamıyormuş. Nihayet bütün gücü tükenmiş, ancak "Ah Tamara... Ah Tamara..." diyebiliyormuş. Tamara bu sesleri duymuş ve hemen kıyıya koşmuş ama artık çok geçmiş, sevgilisinin seslerini duyamıyormuş. Tamara durumu anlamış ve o da kendisini gölün azgın dalgaları arasına bırakmış.

O günden sonra insanlar bu adaya "Ah Tamara" adası demişler. Bu ad zamanla değişmiş, "Akdamar" olmuş. Akdamar adasında bugün 10. yüzyıldan kalma kabartmalarla süslü, tarihi açıdan çok değerli bir kilise bulunmaktadır.

1. Bu efsanedeki olay nerede geçiyormuş?

   ☐ Van Gölü'nde ☐ köylerde ☐ Akdamar Adası'nda ☐ karşı kıyıda

2. Aşağıdakilerden hangisi bu efsanenin asıl kahramanlarından biri değil?

   ☐ Tamara ☐ Tamara'nın babası ☐ delikanlı ☐ köydekiler

3. Fırtınalı gecede ateşi kim yakmış?

   ☐ Tamara ☐ Tamara'nın babası ☐ delikanlı ☐ köydekiler

9 Yeniden yazalım, anlatalım

Delikanlı artık fırtınalı havada ve karanlıkta yüzüyormuş, bu nedenle yönünü yitirmiş. Bir türlü kıyıya çıkamıyormuş...

10 Tamamlayalım, dinleyelim
Tuğba Evleniyormuş

Nil : Alo! Eda, nasılsın?
Eda : İyiyim Nil. Televizyon seyrediyorum.
Nil : Biliyor musun? Az önce Tuğba aradı.
_______________ . Beni düğününe davet etti.
Eda : Öyle miymiş? Kiminle evleniyormuş?
Nil : Arda adında biriymiş. Ben tanımıyorum, İstanbulluymuş.
Eda : Ne iş _______________?
Nil : Mühendismiş, bir şirkette yöneticilik _______________ .
Eda : Nasıl biriymiş? _______________?
Nil : Evet. Esmer, uzun boylu, mavi gözlüymüş.
Biraz Tom Cruise'a _______________ .
Eda : Düğün ne zamanmış? Nerede _________?
Nil : 3 Haziran'da Çırağan Sarayı'ndaymış.
Eda : Ne kadar güzel. Umarım mutlu olurlar.
Gidecek misin düğüne?
Nil : Evet, gideceğim.

ŞİMDİKİ ZAMAN (rivayet kipi) — *-(I)yormuş (< -(I)yor i-miş)*

Adıl	Eylem	—	Zaman Eki	?	Zaman Eki	Kişi Eki	Örnekler
ben	gel	-mı	-(ı)yor	mu	-muş	-um	*Ben uykuda konuşuyormuşum.*
sen	konuş	-mi	-(i)yor		-ymuş	-sun	*Doktoruna göre sen dengeli besleniyor muymuşsun?*
o	yaşa	-mu	-(u)yor			—	*O eskiden nerede yaşıyormuş?*
biz	beslen	-mü	-(ü)yor			-uz	*Müdüre göre biz iyi çalışmıyormuşuz.*
siz	iç					-sunuz	*Anneniz söyledi, siz hiç süt içmiyormuşsunuz.*
onlar	çalış					-lar	*Bu akşam onlar da geliyormuşlar.*

GELECEK ZAMAN (rivayet kipi) — *-(y)EcEkmiş (< -(y)EcEk i-miş)*

Adıl	Eylem	—	Zaman Eki	?	Zaman Eki	Kişi Eki	Örnekler
ben	konuş	-ma	-acak/-yacak	mı	-mış / -ymış	-ım/-im	*Ben bu ilaçtan her gün bir tane içecekmişim.*
sen	yap	-me	-ecek/-yecek	mi	-miş / -ymiş	-sın/-sin	*Yarın toplantıda sen konuşacakmışsın.*
o	katıl					—	*O bize katılmayacak mıymış?*
biz	bin					-ız/-iz	*Biz onu beklemeyecekmişiz.*
siz	iç					-sınız/-siniz	*Onlar bizim için de rezervasyon yapacaklarmış.*
onlar	bekle					(-lar/-ler)	*Siz bu otobüse binmeyecekmişsinizmiş?*

11 Tamamlayalım

1. – Serpil sinemaya niçin gelmedi?
   – Yarın önemli bir sınavı varmış, ders çalış*acakmış* .
2. Dün lisedeki arkadaşlarımdan biriyle karşılaştım. Şimdi bir şirkette yöneticilik yap__________ .
3. Televizyondan öğrendiğime göre havalar yakında soğu__________ .
4. Duyduğuma göre kardeşin yeni bir iş ara__________ .
5. Doktorum bana çok kızıyor. Bundan sonra bir sigara bile iç__________ .
6. Bu sabah öğretmenin aradı, söylediğine göre derslere hiç git__________ .
7. İnsanlığın gelecek yüzyıldaki en büyük sorunu susuzluk ol__________ .
8. Yılbaşı için Deniz Restoran'a gidelim. Duyduğuma göre orada çok iyi bir grup çal__________ .

12 Bilgi verelim
O devirlerde...

O devirlerde mektup, telgraf, telefon gibi haberleşme araçları yoktu. Antropologlara göre tarih öncesi devirlerde insanlar haberleşmek için duman kullanıyormuş. Farklı duman şekilleri, farklı anlamlara geliyormuş. Tabi bu haberleşme aracını her zaman kullanmak mümkün değilmiş. Çünkü yağmurlu, karlı havalarda ateş yakmak sisli havalarda dumanı görmek imkansızmış.

13 Tamamlayalım, sürdürelim

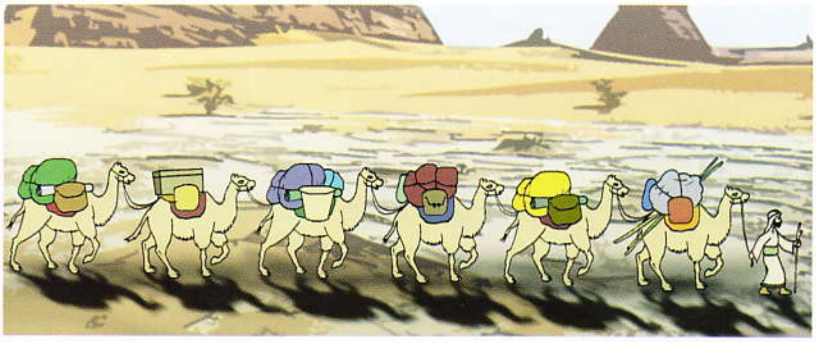

Tarihte ilk mektupları bundan 4000 yıl önce Anadolu'da Hititler kullan__________ . Ama bu mektuplar, bugünkü mektuplara hiç benze__________ . Bu mektupları yazmak da bir yere ulaştırmak da çok zor__________ . Çünkü o zamanlar kağıt yok__________ . İnsanlar bu mektupları taş üzerine yaz__________ .

Taşlara mektup yazmak birkaç gün, hatta birkaç hafta belki birkaç ay sür__________ . Bu yüzden Hititler sadece çok önemli durumlarda birbirlerine mektup gönder__________ .

O devirlerde hesap makinaları yoktu. Bilim tarihçilerine göre... ____________________

____

____

____

Eskiden bugünkü hızlı ulaşım ve taşıma araçları yoktu. Tarihçilere göre... ____________________

____

____

____

14 Yerleştirelim

sanki • sözde • duydum ki • güya

1. __________ kendisi her şeyi doğru yapıyormuş gibi bana kızıyor.
2. __________ tatilde Paris'teymiş. Onun her zamanki yalanlarından biri bence.
3. __________ benimle bir daha görüşmek istemiyormuşsun. Doğru mu?
4. __________ aramış ama telefonum kapalıymış. Telefonum hep açıktı.

15 Okuyalım, doğrusunu yazalım

DEDİKODU İÇİN EN UYGUN ZAMAN

İngiliz bilim adamları 2000 kişi üzerinde "dedikodu" hakkında bir araştırma yapmış. Araştırmaya göre insanların dedikodu alışkanlıkları şöyle:

1. İnsanlar dedikodu için en çok pazartesi gününü ve saat 16.00'yı tercih ediyor ve dedikoduların konusu çoğunlukla geçen hafta sonu oluyor.
2. İnsanların %97'si, sırf dedikodu olsun diye dedikodu yapıyor. %5'i ise kötü niyetle dedikodu yapıyor.
3. İnsanların % 62'si boş zamanlarında dedikodu yapıyor.
4. İnsanlar dedikodularında önemli olayları değil, magazin olaylarını konuşuyor.
5. En önemli dedikodu konusu arkadaşlar ve aile çevresi.
6. İnsanlar en çok iş yerinde, yemeklerde ve partilerde dedikodu yapıyor.
7. İnsanların %17'si ilk randevuda dedikodu yapıyor.
8. Erkekler dedikoduyu kadınlardan daha çok seviyor.

1. İnsanların çoğu kötü niyetle dedikodu yapıyormuş.

   ______________________________.

2. İnsanlar en çok iş yerindeki olaylar hakkında konuşuyormuş.

   ______________________________.

3. Kadınlar dedikoduyu erkeklerden daha çok seviyormuş.

   ______________________________.

4. İnsanlar uzun dedikoduları hafta sonuna saklıyormuş.

   ______________________________.

16 Dinleyelim, işaretleyelim

Magazin Haberleri

Neler Yapmış?	Tarkan	Cem Yılmaz	Hülya Avşar	İbrahim Tatlıses
Çok değişmiş.				
Doğum gününü kutluyormuş.				
Okul yaptırıyormuş.				
Televizyonda filmi varmş.				
Uzun zaman ABD'de yaşamış.				
Yaşını söylemek istemiyormuş.				

17 Okuyalım, yazalım
İster İnan, İster İnanma

1

Günümüzde insan hayatı için üst sınır 120 yıl ama tıptaki gelişmeler sayesinde artık insanların 150 yıl yaşaması mümkün olacakmış. Yakın gelecekte bilim adamları kanser, AİDS gibi hastalıklara çare bulacakmış. Böylece insan ömrü uzayacakmış.

2

İngilizler trafik sorununun çözümünü göklerde bulmuş. Jetpod adlı hava taksileri 2010 yılından sonra hizmete girecekmiş. Bu taksilerle 40 km. yolu 3-4 dakikalık bir zamanda gitmek mümkün olacakmış. Fiyatı da günümüz taksilerinden daha pahalı olmayacakmış. Ayrıca bu hava taksileri daha hızlı ve daha az gürültülüymüş.

3

Yakında köpek sahipleri, cep telefonlarından köpekleri ile ilgili mesaj alabilecekmiş. Bunun için telefona bir çip takmak yeterliymiş. Bu çip köpeklerin o anki durumunu yorumlayacak ve sahibine bilgi verecekmiş. Böylece sahibi o anda köpeğinin psikolojik durumunu öğrenecekmiş.

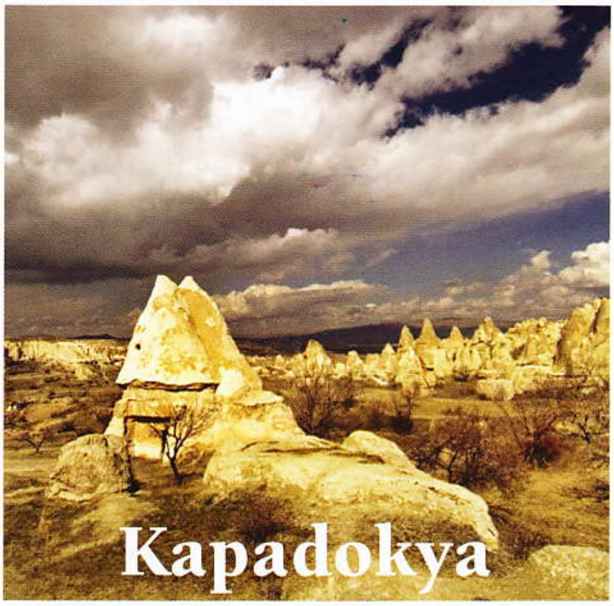

18 Bir tane de biz ekleyelim

8.3 Ne Olmuştur?

19 Eşleyelim, işaretleyelim

Kapadokya adı Pers dilinde "Güzel Atlar Ülkesi" anlamına gelmektedir.

Jeolojik dönemlerde aktif yanardağların lavları Kapadokya bölgesine yayılmış; milyonlarca yıl içinde rüzgar, yağmur, kar ve akarsuların etkisiyle bu lavlardan doğal sütunlar meydana gelmiştir. Daha sonra insanlar peribacalarından kendilerine barınaklar, kiliseler, yer altı şehirleri yapmış; bu yapıtların duvarlarını da resimlerle süslemişlerdir.

Kapadokya'da her biri farklı özelliklerde pek çok turistik yer bulunmaktadır. Göreme'de büyük bir açıkhava müzesi; Zelve Vadisi'nde bisiklet turlarına, at sırtında gezilere ve uzun yürüyüşlere uygun doğa; Avanos'ta ziyaretçiler için çömlek atölyeleri; Soğanlı Köyü'nde şaşırtıcı mimarisiyle Kubbeli Kilise, Ortahisar'da görkemli bir kale, Ürgüp'te ise çok sayıda şarap mağazası bulunmaktadır.

Kapadokya'da doğa olayları peribacalarını oluşturmuş, insanlar da bu peribacalarının içine ev ve kilise yapmış ve böylece binlerce yıllık medeniyetlerin izini günümüze taşımıştır.

1. yapıt	☐ uygarlık
2. görkemli	☐ etkin
3. medeniyet	☐ eser
4. aktif	☐ etkileyici

	Doğru	Yanlış
1. Kapadokya bölgesinin adı Türkçede "Güzel Atlar Ülkesi" anlamına gelir.	☐	☐
2. İnsanlar peribacalarından kendilerine evler yapmışlardır.	☐	☐
3. Ortahisar'da büyük bir kilise bulunmaktadır.	☐	☐
4. Peribacalarının içindeki resimler eski medeniyetlere aittir.	☐	☐
5. Peribacaları doğa olayları sonucunda oluşmuştur.	☐	☐

20 Yerleştirelim

büyülemektedir • yaşamıştır • bazılarıdır
merkezidir • bulunmaktadır • gerçekleşmiştir • vardır

Bir Kent

Balıkesir, küçük kasabaları ve doğal güzellikleriyle eskiden beri ziyaretçileri *büyülemektedir*. Ege ve Marmara kıyıları boyunca kilometrelerce uzunluktaki kumsalları, masmavi denizi ve doğası yerli ve yabancı turistleri bu şehre çekmektedir.

Balıkesir'de pek çok uygarlık __________ . Kent çevresinde doğal güzellikler ve tarihi kalıntılarla iç içe pek çok kasaba __________ . Edremit ve Altınoluk (Oksijen Cenneti) bu yöredeki kasabalardan __________ .

Bandırma'dan 30 km. uzaklıktaki Gönen, şifalı kaplıcalarıyla ünlü bir dinlenme __________ . Akçay da şifalı kaynak sularıyla bir başka kaplıca merkezidir. Mitolojiye göre dünyanın ilk güzellik yarışması burada __________ ve üç güzel tanrıça arasından Afrodit birinci olmuştur.

Bölgedeki ilginç bir başka yer de Bandırma yakınlarındaki Kuş Cenneti'dir. Kuş Cenneti'nde 257 tür kuş __________ .

PEKİŞTİRME *-Dir*

Eylem	Ek	Örnekler
postacı hasta uyuyor gelmiş yazacak İstanbul	-dır/-tır/-dir/-tir -dur/-tur/-dür/-tür	*– Telefonu açmıyor.* *– Uyuyordur.* *Türkiye'nin en kalabalık şehri İstanbul'dur.* *– Kapı çalıyor...* *– Postacıdır.* *– Çok geç kaldık.* *– Herkes gelmiş midir?* *– Mektubuma cevap yazmadı.* *– Bekleme, yazmayacaktır.*

21 Tamamlayalım

BİLİYOR MUSUNUZ?

- Güney Kore'nin başkenti Seul, Kore dilinde 'başkent' anlamında *dır* .

- Sahra Çölü'ndeki Tidikelt kasabasında on yıl boyunca hiç yağmur yağ______ .

- Eiffel Kulesi'nin tepesine kadar 1792 basamak var______ .

- Geçen 3500 yılın sadece 230 yılı savaşsız geç______ .

- Rusya'nın dörtte biri ormanlarla kaplı______ .

- Mumyaların ayak parmakları tek tek sarılarak mumyalan______ .

- Rodin'in ünlü "Düşünen Adam" heykeli İtalyan şair Dante'ye ait______ .

- En fazla asfaltlı yol Fransa'da______ .

- Dünyanın en yüksek şelalesi Angel Falls Venezuella'da ______ ve yüksekliği 979 metre______ .

22 Okuyalım, işaretleyelim

GAZETE İLANLARI

1

Pazarlama Direktörleri

Şirketimiz,
Kozmetik ve bebek ürünlerinin
Türkiye genelinde pazarlanması konusunda,

- En az beş yıl deneyimli
- İngilizce sertifika ya da diploma sahibi
- Sürücü belgeli

Pazarlama direktörleri alacaktır.

Firmamız;

- *Boğaziçi Üniversitesi ya da ODTÜ mezunu*
- *Ecza depolarının ve süpermarketlerin çalışma sistemleri hakkında deneyimli*

adayları tercih edecektir.

Tel: (0312) 222 45 31
zoralu@groupnota.com.tr

2

DCL
ŞİRKETLER GRUBU

- Şirket yönetiminde deneyimli
- Konusunda uzman
- Yabancı dil sertifikalı

Bay - bayan elemanlar alacaktır

Adayların fotoğraflı özgeçmişlerini aşağıdaki faks numarasına göndermeleri gerekmektedir.

Faks: (0243) 312 33 44

3

Siyah *Butik*

- ***Lise mezunu***
- ***Satış konusunda en az 3 yıl deneyimli***
- ***25 yaşından küçük***

SATIŞ ELEMANI ALACAKTIR

Adres: Gölköy Sok. 48/1 Emek / ANKARA

4

KARATAŞ&KOMTAŞ

İnşaat sektöründe lider KARATAŞ&KOMTAŞ şirketler grubu yeni elemanlar aramaktadır

HALKLA İLİŞKİLER UZMANI

- **En az 3 yıl deneyimli**
- **Üniversite mezunu**
- **Yeniliklere açık**
- **Ekip çalışmalarında başarılı**
- **İnsan ilişkileri güçlü**

Fotoğraflı özgeçmişler için:
e-mail: karatas@karatas.com.tr
Faks: 0212 799 25 24

5

ADA İnşaat A.Ş.

Şirketimiz
Yol yapım işlerinde tecrübeli
İNŞAAT VE HARİTA
mühendisleri alacaktır

ada-as@ada.com

	1. ilan	2. ilan	3. ilan	4. ilan	5. ilan
• Boğaziçi Üniversitesi mezunlarını tercih ediyor.	√				
• Faks numarası var.					
• E-mail adresi yok.					
• En az beş yıl deneyimli eleman arıyor.					
• En fazla 25 yaşındaki kişileri tercih ediyor.					
• Yabancı dil için sertifika ya da diploma istiyor.					
• Yabancı dil önemli değil.					
• Fotoğraflı özgeçmiş istiyor.					
• Yaş önemli.					

23 Dinleyelim, işaretleyelim

Acaba Ne Yapıyordur?

Bir tanem acaba şimdi ne yapıyordur? İştedir. Büyük ihtimalle çalışıyordur. Geçenlerde hastaydı, grip gibiydi. İyileşmiş midir? Umarım kendini daha iyi hissediyordur. Orada hava nasıl acaba? Bu sabah saat 10.00'da toplantısı vardı. Eminim iyi geçmiştir. Aaa, saat 12.00 olmuş! Birazdan öğle tatiline çıkacaktır. Çok özlüyorum onu. O da beni özlüyor mudur? Dün akşam telefonda "Öğlen ararım seni." dedi. Arayacaktır mutlaka, unutmaz. Ama en iyisi ben arayayım onu.

	Doğru	Yanlış
1. Şu anda işte, çalışıyor.	☐	☐
2. Bu hafta kendini daha iyi hissediyor.	☐	☐
3. Birazdan yemeğe çıkacak.	☐	☐
4. Birazdan Gökay'ı arayacak.	☐	☐
5. Toplantı yarın olacak.	☐	☐
6. Gökay'ı özlüyor.	☐	☐

24 Biz de tahmin edelim

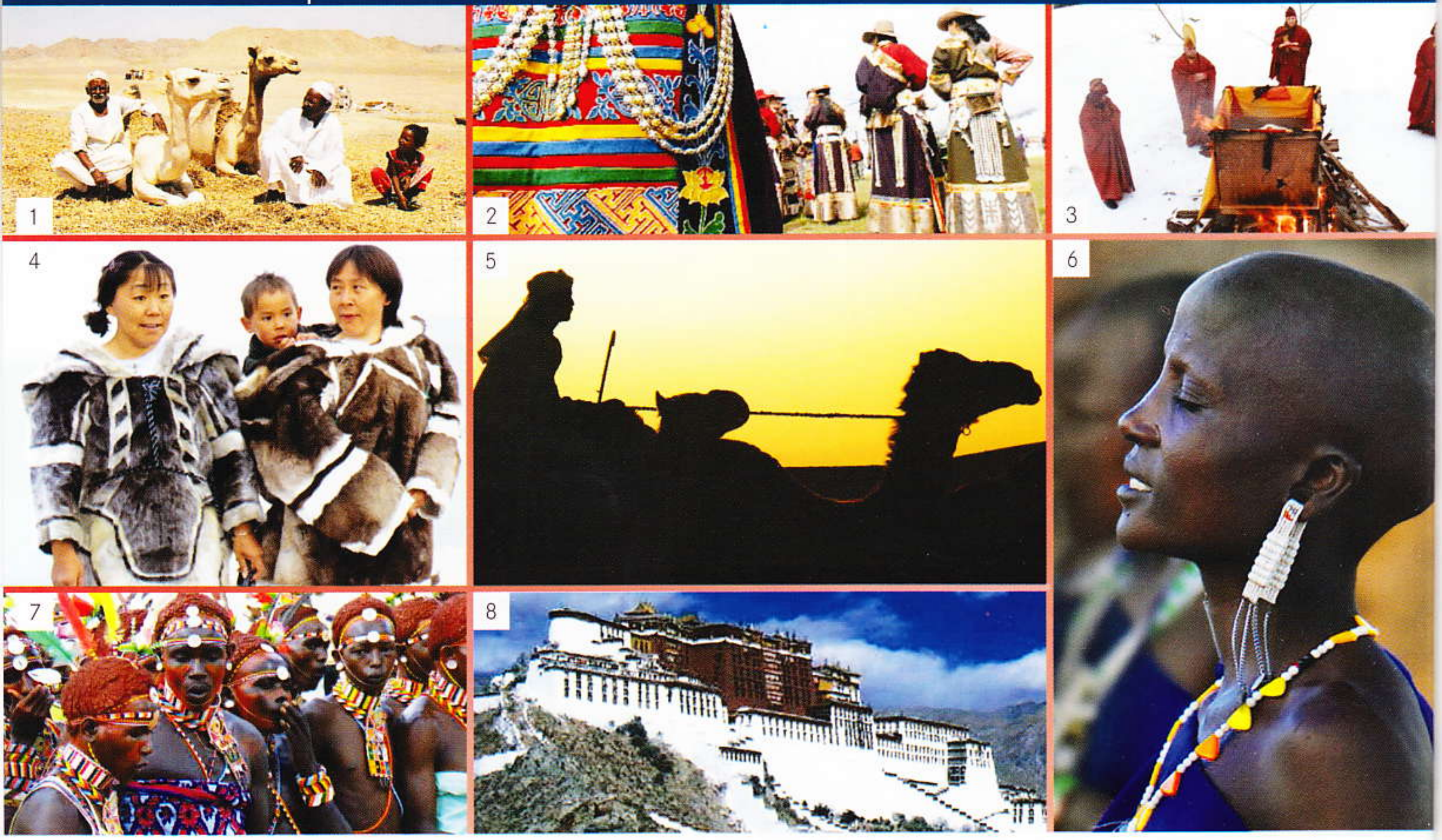
Eşim ☐ Çocuğum ☐ Annem ☐ Babam ☐ Arkadaşım ☐

- Nerededir?
- 1 saat önce ne yapmıştır?
- Şimdi ne yapıyordur?
- Nasıldır?

Eminim şimdi ______________________________

9 Farklı Dünyalar

1. Çok Kültürlü Bir Dünya

1 Dinleyelim, tamamlayalım

ESKİMOLAR

Kanada, Sibirya, Grönland, Alaska gibi Kuzey Kutbu'na yakın bölgelerde yaşa*rlar*. Toplam nüfusları 100.000'i bile bul____. Kendilerine İnuit de____. Giysilerini ve ayakkabılarını hayvan derisinden yap____. Barışçı, dürüst, neşeli ve misafirperver insanlardır. Burunlarını birbirine sürterek selamlaş____. Konuk ağırlamaktan büyük zevk duy____. Kavga, hırsızlık gibi şeyler Eskimo topluluklarında hiç ol____.

BEDEVİLER

Özellikle Arabistan, Irak, Suriye ve Ürdün çöllerinde yaş____. Büyük çoğunluğu çobandır. Deve, koyun ve keçi yetiştir____, onların eti ve sütü ile beslen____. Aile düzeni çokkarılılığa dayalı ataerkil bir düzendir. Aileleri şeyhler yönet____, onlar da aşiret denilen feodal yönetim düzenine bağlıdırlar.

AFRİKALILAR

Afrika coğrafyasında çoğu bağımsız elliye yakın devlet vardır ama birçok ülkenin özellikle taşra bölgelerinde hala kabile hayatı egemendir. Afrikalılar atalarına büyük saygı duyarlar ve onların ruhunu sürekli yanlarında hisset____. Bu nedenle akıl dışı olaylara, büyü ve büyücülere çok inan____. Büyücüler insanlara ceza verebil____, hatta onları kurban edebil____.

TİBETLİLER

Denizden tam 5.000m. yükseklikte adeta "Dünyanın damında" yaşa____. Sayıları 2 milyonu geç____ ve Çinlilerden çok Moğollara benze____. Halkın büyük çoğunluğu et ye____. Ölülerini göm____, çünkü onlar için cansız bedenin bir anlamı yoktur. Cesetleri parçala____, bir ırmağa ya da ıssız tepelere at____. Soyluların cesetlerini ise yak____.

2 İşaretleyelim, anlatalım

Bana çok ilginç geldi, çünkü

- Eskimolar selamlaşmak için burunlarını birbirine sürtüyor. ☐
- Tibetliler ölülerine gömmezler. Soyluların cesetlerini yakarlar. ☐
- Aile düzeni ataerkildir. Çokkarılılık vardır. ☐
- Afrikalı büyücüler insanları kurban edebilir. ☐

GENİŞ ZAMAN						-(E/İ)r
Adıl	**Eylem**	**—**	**Zaman Eki**	**?**	**Kişi Eki**	**Örnekler**
ben	yardım et-	-ma	-r	mı	-m/-ım/-im/-um/-üm/-yım/-yim/-yum/-yüm	*Ben dondurmayı çok severim.*
sen	sev	-me	-ır/-ir/-ur/-ür	mi	-sın/-sin/-sun/-sün	*Sen bana biraz yardım eder misin?*
o	iç	-maz	-ar/-er	mu	—	*Biz yağlı yiyecekler yemeyiz.*
biz	söyle	-mez		mü	-ız/-iz/-uz/-üz/-yız/-yiz/-yuz/-yüz	*Siz hiç içki içmez misiniz?*
siz	ye				-sınız/-siniz/-sunuz/-sünüz	*Onlar hiç yalan söylemezler.*
onlar	gel				(-lar/-ler)	*O buraya sık sık geler.*

3 Tamamlayalım

1. Güneş doğudan doğ_*ar*_, batıdan bat_*ar*_.
2. Dünya, Güneş'in çevresinde dön____.
3. Biz her yaz tatilinde köydeki evimize git____.
4. Ben asla yalan söyle____ ve yalancılardan nefret et____.
5. Aylin vejetaryendir; asla et ye____.
6. Sen sarışınsın, bu renk sana yakış____.
7. Sen beni bekleme. Akşam evde görüş____.
8. Aylin okumayı çok sever. Haftada üç kitap oku____.
9. Türkiye'de bankalar akşam saat beşte kapan____.
10. Biz çok iyi arkadaşız; asla kavga et____.
11. Lütfen şurayı imzala____ ____?
12. Anne, bana para ver____ ____?

4 Eşleyelim

[4] Benim ülkemde karnavallarda herkes samba yapar.

[ ] Benim ülkemde festivallerde su gibi bira içeriz.

[ ] Benim ülkemde laleler ve değirmenler dünyaca ünlüdür.

[ ] Benim ülkemde kadınlar renkli kıyafetleri sever, bazı bölgelerde evli kadınlar kaşlarının arasına kırmızı ben (bindi) yaparlar.

[ ] Benim ülkemde basketbol çok popüler bir spordur, NBA maçlarını hiç kaçırmam.

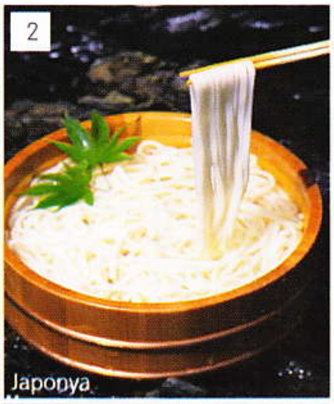
[ ] Benim ülkemde, insanlar yemeklerini çubukla yer.

[ ] Benim ülkemde, başkenti Kremlin Sarayı süsler.

[ ] Benim ülkemde, Pamukkale, Kapadokya gibi pek çok doğal güzellikler vardır.

1

Hindistan

2

Japonya

3

Hollanda

4

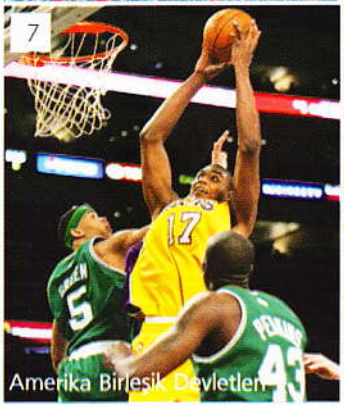
Brezilya

5

Almanya

6

Rusya

7

Amerika Birleşik Devletleri

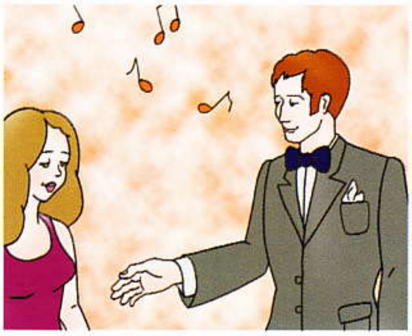
8

Türkiye

5 Eşleyelim

1. Doğum günüme gelir misin?	Tabii, hangisini istersin.
2. Biraz sessiz olur musunuz lütfen!	Bir çay alırım.
3. Sence Mert bu hediyeyi beğenir mi?	Bütün renkleri severim.
4. Bana bir kalem verir misin?	Tabii gelirim. Ne zaman?
5. Ne içersin?	Çok sürmez.
6. Benimle evlenir misin?	Çok isterim.
7. Sinemaya gelmek ister misiniz?	Hemen efendim.
8. Sence toplantı ne kadar sürer?	Bence bayılır!
9. En çok hangi renkleri seversin?	Affedersiniz.
10. Garson bey, hesabı alır mısın?	Evlenirim!

6 Tümce yazalım

1. ______________________? 2. ______________________?

3. ______________________? 4. ______________________?

7 Dinleyelim, işaretleyelim

	A		B	
	Teklif	Rica	Kabul	Ret
1. Diyalog		√	√	
2. Diyalog				
3. Diyalog				
4. Diyalog				
5. Diyalog				

8 Yerleştirelim

düşünürüz • teşekkür ederim • özür dilerim • affedersiniz • kutlarım • tebrik ederim • korkarım • fark etmez • yine bekleriz • rica ederim • umarım • sen bilirsin • sanırım • mutluluklar dilerim • bilmem • olur

1. A: Baba, bana yeni bir bisiklet alır mısın?
   B: Sen sınıfını geç, *düşünürüz* .
2. A: Yemekler harikaydı, teşekkürler.
   B: Afiyet olsun efendim, __________ .
3. A: Doktor bey, tahlil sonuçlarım nasıl?
   B: __________ . pek iyi sayılmaz.
4. A: Annemin bilgisayarında oyun oynayalım mı?
   B: __________ ; annen kızmaz mı?
5. A: Filiz nerede?
   B: __________ kafeteryada.
6. A: Cem, sınavı kazanmışsın.
   __________ .
   B: Sağol!
7. A: Ne? Evlendin mi?
   B: Evet.
   A: __________ hep mutlu olursun.
8. A: Birbirinize çok yakışmışsınız;
   __________ .
   B: Teşekkür ederiz.
9. A: Saçların güzel olmuş.
   B: __________ .
10. A: __________ , geç kaldım.
    B: Önemli değil. Buyurun, oturun.
11. Bu sınıfta en yüksek puanı sen aldın.
    __________ .
    B: Sağolun.
12. A: __________ . Bu gömleğin fiyatı nedir?
    B: 50 TL. efendim.
13. A: Akşam yemeğini dışarıda yiyelim mi?
    B: __________ .
14. A: Yardımlarınız için çok teşekkür ederim.
    B: __________ .
15. A: Sence hangi elbiseyi alayım?
    B: Mavi elbise çok güzel ama diğeri de daha ucuz. __________ .

9 Okuyalım, işaretleyelim, eşleyelim

Dünyada YILBAŞI Kutlamaları

Bütün dünyada yılbaşı günü önemli bir gündür. 31 Aralık gecesi çeşitli kutlamalarla geçer. Miladi takvime göre yılbaşı gecesi bir yıl biter, yeni bir yıl başlar. İnsanlar birbirlerine "İyi seneler", "Mutlu yıllar" der, yeni yıldan mutluluk, sağlık, başarı, şans gibi iyi şeyler dilerler.

Yeni yılı sokakta karşılamak, bunun için meydanlarda toplanmak, birlikte dans etmek ve şarkı söylemek... Eski yılın son saniyelerini hep bir ağızdan yüksek sesle geriye saymak... Bütün dünyada yılbaşı gecesini topluca kutlamanın yaygın yolu. Ama Finlandiya, İsveç, Norveç gibi kuzey ülkelerinde yılbaşı, yalnızca yeni bir yıla girmek anlamına gelmez. Yeni yılla birlikte uzun karanlık geceler de kısalmaya başlar. Avustralya ve Brezilya gibi güney ülkelerinde yılbaşı yaz mevsimine denk gelir ve kutlamalara soğuk hava ve kar yağışı değil, daha çok deniz kıyıları, kumsallar eşlik eder. Çin, Japonya, Kore gibi uzak doğu ülkeleri ise iki kat daha şanslıdır çünkü bu ülkeler miladi takvim için ayrı Çin takvimi için ayrı günlerde yılbaşı kutlaması yapar.

Türkiye'de de yılbaşı önemli bir kutlama günüdür, öyle ki yılbaşının ertesi günü resmi tatil olur. İnsanlar yeni yıla genellikle aileleri ve yakın dostları ile birlikte girerler. Bazıları geceyi dışarıda geçirmek ister. Onlar yılbaşı baloları için büyük otellerin salonlarına, resmi kurumların lokallerine, lüks restoranlara giderler. Birçok insanın tercihi, yılbaşını evde geçirmektir. Televizyon kanalları evdekilerin başlıca eğlence kaynağıdır. Birçok kanal yılbaşı gecesi için özel program hazırlarlar. İnsanlar evlerde sofraları yılbaşı için özenle hazırlarlar, şans oyunları oynarlar ama yeni yılda ilk büyük şansı yakalamanın asıl yolu, piyango bileti almaktır. Televizyon ve radyolar yılbaşı piyangosunun büyük ikramiyesini yeni yılın ilk dakikalarında açıklarlar.

	Doğru	Yanlış
1. Türkiye'de yılbaşı günü resmi tatildir.	☐	☐
2. Uzakdoğu ülkelerinde iki yılbaşı kutlaması vardır.	☐	☐
3. Türkiye'de yılbaşını bazı insanlar evlerinde, bazıları dışarda kutlar.	☐	☐
4. Türkiye'de yılbaşı gecesi için televizyonlar tombala çekilişi düzenler.	☐	☐
5. Kuzey ülkelerinde yılbaşı Brezilya ve Avustralya'ya göre daha kısa sürer.	☐	☐

1. denk gelmek
2. kutlama yapmak
3. eşlik etmek
4. şansı yakalamak

☐ Aynı yerde bulunmak, iç içe olmak.

☐ Piyango gibi para ödüllü oyunlarda kazanmak.

☐ Önemli bir gün veya olay için özel tören düzenlemek.

☐ Aynı zamanda olmak, rast gelmek, rastlamak.

10 Anlatalım

Benim ülkemde yeni yılı şöyle kutlarlar:

____

____

____

____

11 Okuyalım, işaretleyelim
Hangisi Söyler?

Biz Erkekler Çok Şanslıyız

- Karizmatiğiz!
- Kavanoz kapaklarını kolayca açabiliriz.
- Sokakta çantasız dolaşabiliriz.
- Sıcak bir günde gömleğimizi çıkarabiliriz.
- Beş günlük tatil için küçük bir çanta bize yeter.
- Cips, kola, çikolata... Biz her şeyi rahatça yiyebiliriz.
- Sevgilimizle sorunlarımızı bir gül ile çözebiliriz.
- 30 saniye içinde bir telefon konuşması yapabiliriz.
- İki çift ayakkabıyı yirmi farklı yerde giyebiliriz, kimse anlamaz.
- Kuaför harcamalarımız çok az.
- 10 dakika içinde tıraş olabilir, duş alabilir, giyinebilir ve evden çıkabiliriz.
- Yüzümüzdeki tüm renkler orijinaldir ve suyla akmaz!
- Geç saatlerde sokakta yalnız dolaşabiliriz.

Biz Kadınlar Çok Şanslıyız

- Güzeliz!
- Kendi yemeğimizi yapabiliriz.
- Topuklu ayakkabı ile boyumuzu 10 cm uzatabiliriz.
- Bebeklik albümlerimizde çıplak fotoğraflarımız yok.
- Yüzümüzdeki sivilceleri makyaj malzemeleriyle kapatabiliriz.
- Horlamıyoruz!
- Çoraplarımızı kolayca bulabiliriz.
- Bir eğlence yerine partnersiz girebiliriz.
- "Her başarılı erkeğin arkasında bir kadın vardır!" sözünü erkekler söyler.
- Hayatımızdaki özel günleri kolayca hatırlayabiliriz.
- Sinemada rahatça ağlayabiliriz.
- Saçımızı her renge boyayabiliriz.
- Ve... Anne olabiliriz.

	Erkek	Kadın
1. Yemekte ne var? Çok açım!	☐	☐
2. Hiç kıyafetim kalmadı!	☐	☐
3. Pazartesi rejime başlıyorum!	☐	☐
4. Toplantı uzadı. Biraz gecikeceğim.	☐	☐
5. Sen kilo mu aldın?	☐	☐
6. Hala hazırlanamadın mı?	☐	☐
7. Diziyi açar mısın? Başlamıştır.	☐	☐
8. Çoraplarım nerede?	☐	☐

YETERLİK *-(y)Ebil- / -(y)EmE-*

Eylem	–		Ek	Zaman Eki	Kişi Eki	Örnekler
Al	-a/-ya	mı	-abil / -yabil	-(I)yor	-(y)Im / -m	*alabiliyorum / alabildim / alabileceğim / alabilirim...*
çık	-e/-ye	mi	-ebil / -yebil	-DI	-sIn / -n	*çıkamam / çıkmayabilirim / çıkamayabilirim ...*
gel		mu		-(y)AcAk	—	*gelemiyor / gelemedi / gelemeyecek / gelememiş ...*
git		mü		-mIş	-(y)Iz / -k	*gidebiliyor / gidemedi / gidemeyecek / gidemez ...*
konuş		ma		-r / -Ir / -Ar	-sInIz / -nIz	*konuşabiliyor / konuşamıyor / konuşamayabilir ...*
koş		me			-lAr	*koşamıyor / koşamadı / koşamayacak / koşamaz ...*
gör		maz				*göremem / görmeyebilirim / göremeyebilirim ...*
anla		mez				*anlayabilmiyor / anlayabilmedim / anlayabilmem ...*

12 Tamamlayalım

1. Bak baba! Bak! Bisikleti sür*ebiliyorum*______ .
2. Sesim çok kötüdür, asla şarkı söyle____________ .
3. Bugün şirkete müfettişler gel____________ . Hazırlıklı olalım.
4. Beyefendi lütfen cep telefonunuzu kapatın. Bu otobüste telefon kullan____________ .
5. Bu sabah otobüse yetiş____________ ve sınava geç kaldım.
6. Maalesef yarınki pikniğe biz git____________ .
7. Pardon, bu sandalye boş mu? Otur____________?
8. Büyük ihtimalle yazın iş yerinde yeni bir projeye başlayacağız. Bu yüzden, bu yıl tatile çık____________ .

13 Okuyalım

Erkek Dadılar

Eskiden kadın ve erkeklerin meslekleri farklıydı ama son yıllarda bu böyle değil. Artık kadınlar erkeklerin işlerini, erkekler de kadınların işlerini yapabiliyor. Günümüzde kadın şoförler, kadın güvenlik görevlileri ya da erkek hemşireler, erkek aşçılar görebiliyoruz. Dadılığı da artık kadınlar kadar erkekler de yapabiliyor.

Burak Acar 35 yaşında ve bekar. Gerçek işi elektrik teknisyenliği. Ancak şimdi Akademi Dadı Eğitim Merkezi'nde dadılık öğreniyor. Aslında bu kursa çocuk gelişimi hakkında bilgi almak için başlamış. "Gelecekte çocuğum için daha iyi bir baba olabilirim." diye düşünmüş. Ancak şimdi "Dadı olabilirim." diyor.

Koray Göksu 29 yaşında. O da kursa babalık öğrenmek için girmiş. Fakat sonra onun da düşünceleri değişmiş. "Özellikle yurt dışındaki Türk ailelerinin evinde dadılık yapabilirim." diyor.

14 Meslekleri tartışalım

Kadınlar/Erkekler bütün meslekleri yapabilir/yapamaz.

Çünkü ______________________

Mesela ______________________

Kadınlar/Erkekler bazı meslekleri yapamaz.

Mesela ______________________

Çünkü ______________________

15 Tamamlayalım, sürdürelim

Dertleşme

Kaan : Murat, neyin var bugün senin? Hiç iyi görünmüyorsun.

Murat: Yok bir şey.

Kaan : Var, var... Söyle haydi. İşle ilgili bir sorun mu? Bana ______________ .

Murat: Off! Hayır değil... Sorun Yonca.

Kaan : Ne oldu? Kavga mı ettiniz?

Murat: Hmm... Ankara'dan taşınmak istemiyor. "İşimden ______________ diyor!" Ama biliyorsun, ben de Antalya'daki bir şirketten iş teklifi aldım. Benim için çok iyi bir fırsat! Orada terfi et______________ ve kariyer yap______________ .

Kaan : Ama, bencillik ediyorsun. Kız haklı! Boşuna mı okudu yıllarca? Sen okulu yedi yılda ______________ . Sen üniversitedeyken, o hem doktorasını yapıyordu, hem çalışıyordu. Şimdi de çok iyi bir işi var; koskoca şirketin personel müdürü!

Murat: ______________! Sonuçta biz artık evliyiz. Bu işe başladıktan sonra Antalya'da daha iyi para ______________ !

Kaan : ______________________________ .

Murat: ______________________________ .

16 Yerleştirelim

para kazanmak • işten ayrılmak
terfi etmek • kariyer yapmak

1. Babam üniversitedeyken *para kazanmak* için garsonluk yapmış.
2. Duyduğuma göre Aylin, çocuğu olduktan sonra ______________ .
3. ______________ sonra maaşım da arttı.
4. Artık kadınlar erken evlenmiyor çünkü evlilikten önce ______________ istiyorlar.

17 İşaretleyelim, tamamlayalım

	Yapabilirim	Yapamam	
ata binmek	☐	☐	Ben ata ______________.
kayak	☐	☐	Ben kayak ______________.
bisiklet sürmek	☐	☐	Ben bisiklet ______________.
piyano çalmak	☐	☐	Ben piyano ______________.
uçak kullanmak	☐	☐	Ben uçak ______________.
motosiklet kullanmak	☐	☐	Ben motosiklet ______________.
paraşütle atlamak	☐	☐	Ben paraşütle ______________.
bale yapmak	☐	☐	Ben bale ______________.
resim çizmek	☐	☐	Ben resim ______________.
araba kullanmak	☐	☐	Ben araba ______________.

18 İnceleyelim, tartışalım

İşe Hangisini Alalım

Özellikler	Sedef	Koray
Bilgisayar	Ofis prog. grafik	Ofis prog.
Yabancı Dil	İngilizce (iyi) Japonca (iyi) Rusça (fena değil)	Almanca (iyi) İngilizce (fena değil)
Deneyim	2 yıl	3 yıl
Çalışma Saatleri	09.00 - 18.00	09.00 - -
Çalışma Günleri	Hafta içi, cumartesi	Hafta içi
Ehliyet	Var	Yok
Seyahat Engeli	Var	Yok

19 Dinleyelim, yazalım

Telefon Mesajları

A
Kim arıyor? ______________
Kimi arıyor? ______________
Mesaj: ______________
____

B
Kim arıyor? ______________
Kimi arıyor? ______________
Mesaj: ______________
____

C
Kim arıyor? ______________
Kimi arıyor? ______________
Mesaj: ______________
____

D
Kim arıyor? ______________
Kimi arıyor? ______________
Mesaj: ______________
____

20 İşaretleyelim, savunalım
Kadınlar ve Erkekler

Kadınlar ve erkekler... Kimi zaman birbirlerine deli gibi aşık olur, kimi zaman birbirleriyle hiç anlaşamaz, sürekli tartışırlar. Kadınların ve erkeklerin birbirleri hakkında genel fikirleri vardır ama bu fikirler çoğu zaman yanlıştır.

Harvard ve Brandais Üniversitesi profesörü Zick Rubin aşk hakkında çeşitli anketler yapıyor. Bu anketlerin sonuçlarına göre erkekler kadınlardan daha çabuk aşık olabiliyor ve aşkın ilk günlerinde sevgililerine güzel sürprizler hazırlayabiliyorlar. Ancak ne yazık ki duygularını kolay gösteremiyorlar ve sevgililerine her zaman güzel sözler söyleyemiyorlar. Bu yüzden de kadınlardan daha fazla ayrılık acısı çekiyor, uzun süre sevgililerini unutamıyorlar.

Elbette bu anketler kadın ve erkek davranışları ile ilgili kesin sonuçlar vermiyor ama anlıyoruz ki aslında erkekler kadınları, kadınlar da erkekleri çok iyi tanımıyor.

	Doğru	Yanlış
1. Kadınlar erkeklerden daha romantik planlar yapabilir.	☐	☐
2. Kadınlar daha kolay aşık olabilir.	☐	☐
3. Erkekler sevgililerine duygularını kolayca gösteremez.	☐	☐
4. Erkekler kadınlardan daha çabuk unutabilir.	☐	☐

21 İşaretleyelim, yorumlayalım
Hangisine Neden Katılıyorsunuz?

1

☐ Katılıyorum

2

☐ Katılıyorum

3

☐ Katılıyorum

4

☐ Katılıyorum

☐ Katılıyorum

☐ Katılıyorum

☐ Katılıyorum

☐ Katılıyorum

22 Tamamlayalım, işaretleyelim

Eskiden Nasıldı?

a. Bütün çocuklar harçlık alır. Eskiden bana da her hafta annem harçlık verirdi. Küçük bir miktardı ama ben yine de paramın hepsini harcamaz, birazını biriktirirdim. Küçük bir ____________ vardı. Paralarımı onun içinde saklardım.

b. Dedem klasik Türk müziğini çok severdi. Geniş bir plak koleksiyonu vardı. Sesi gençken çok güzelmiş. Müziğe merakı da oradanmış. Geçen hafta ondan kalma eski ____________ çalıştırdım. Eski plaklardan birini koydum ve onu sevgiyle andım.

c. Bir yeni yıl sabahı babam eve elinde kocaman bir kutuyla geldi. Kutuyu yavaş yavaş açtı. İçinden gıcır gıcır bir ________ çıktı. Onu salonun en güzel köşesine koyduk. O zamanlar her evde televizyon yoktu; bu nedenle çok değerli bir eşyaydı.

d. Anneannem eskiden tek katlı, bahçeli bir evde yaşardı. Artık bizimle birlikte sekiz katlı bir apartmanda oturuyor. Ama hayatından hiç memnun değil. "Bu kaloriferli evde hiç ısınamıyorum, yavrum. Ben ____________ alışkınım. Onun sıcaklığı bambaşkaydı." diyor.

	Doğru	Yanlış
1. Kaloriferlerin sıcaklık dereceleri sobalarınkinden farklıdır.	☐	☐
2. Bütün çocuklar gibi ben de çocukken harçlık alırdım.	☐	☐
3. Televizyon kutusunu salonun bir köşesine koyduk.	☐	☐
4. Dedem, sesi çok güzel bir müzisyendi.	☐	☐
5. Harçlıklarımın hepsini kumbaramda biriktirirdim.	☐	☐
6. Dedemden kalma gramofon hala çalışıyor.	☐	☐

GENİŞ ZAMAN (hikaye kipi)							-(E/İ)rdi (< -(E/İ)r idi)
Adıl	**Eylem**	**—**	**Zaman Eki**	**?**	**Zaman Eki**	**Kişi Eki**	**Örnekler**
ben sen o biz siz onlar	ara yüz giy oyna oku al	-maz -mez	-r -ır/-ir/-ur/-ür -ar/-er	mı mi mu mü	-dı / -ydı -di / -ydi -du / -ydu -dü / -ydü	-m -n — -k -nız / -niz / -nuz / -nüz (-lar / -ler)	*Ben eskiden daha çok kitap okurdum.* *Sen beş yıl önce de futbol oynar mıydın?* *O gençken çok iyi yüzerdi.* *Biz lisedeyken jean pantolon giymezdik.* *Bir kahve de siz alır mıydınız?* *Onlar önceden bizi her gün arardılar.*

GENİŞ ZAMAN (rivayet kipi)							-(E/İ)rmiş (< -(E/İ)r imiş)
Adıl	**Eylem**	**—**	**Zaman Eki**	**?**	**Zaman Eki**	**Kişi Eki**	**Örnekler**
ben sen o biz siz onlar	ara gir kullan yüz bin ağla	— -maz — -mez	-r -ır/-ir/-ur/-ür -ar/-er	mı mi mu mü	-mış/-ymış -miş/-ymiş - muş/-ymuş -müş/-ymüş	-ım/-im/-um/-üm -sın/-sin/-sun/-sün — -ız/-iz/-uz/-üz -sınız / -siniz / -sunuz / -sünüz (-lar / -ler)	*Ona göre ben araba kullanamazmışım.* *Sen bebekken çok ağlar mıymışsın?* *O gençken çok iyi yüzermiş.* *Görevli söyledi, bu odaya giremezmişiz.* *Doktorunuza göre uçağa binebilir miymişsiniz?* *Onlar önceden bizi her gün ararmıymışlar.*

23 Tamamlayalım

1. Güzel havalarda oğlumla göl kenarında piknik yaparız. Ben de küçükken babamla göle gider ya da ormanda kamp yap*ardım*______ .
2. Hatırlıyor musun? Lisedeyken sinemaya gitmek için okuldan kaç________ .
3. Siz eskiden beni sık sık ziyaret et________ . Artık hiç kapımı çalmıyorsunuz.
4. Senin annen lisedeyken makyaj yap________ ________?
5. Gençken şişman değildim; çünkü sürekli spor yap________ .
6. Ben çocukken çok yaramazlık yap________ .
7. Dede, televizyon yokken insanlar nasıl zaman geçir________?
8. Ablam bebekken hiç süt iç________ .
9. Annenden duyduğuma göre sen çok iyi yemek pişir________ .
10. Evlenmeden önce bana her gün çiçekler gönder________ .
11. Bir zamanlar, uzak ülkelerin birinde korkunç bir dev yaşa________ .
12. Küçükken dedem bize çok güzel masallar anlat________ .
13. Ona göre bu işi benden başka hiç kimse başar________ .
14. Siz eskiden de tenis oyna________ ?
15. Esra Hanım, bir dilim kek daha ye________ ?

24 Dinleyelim, tamamlayalım

Çok Yorgunum

Aylin : Ay...Off...

Babaanne : Ne oldu Aylin? Hasta mısın?

Aylin : Hayır babaanneciğim. Hasta değilim. Çok yoruldum. Şurada biraz yatayım... Off...

Babaanne : Kızım, ne yaptın da yoruldun bu kadar?

Aylin : Çamaşırları astım. Kollarım koptu.

Babaanne : Aaa! Ben de iş yaptın sandım.

Aylin : Bu iş değil mi babaanne?

Babaanne : Değil tabii. Ben senin yaşındayken evi ______, camları ______, bulaşıkları ______ ... O zamanlar ne elektrik süpürgemiz vardı, ne bulaşık makinemiz. Her işimizi elimizde ______ . En zor iş de çamaşırdı. Giysileri büyük kazanlarda kaynatırdık, sonra da saatlerce elimizde ______ .

Aylin : İnanamıyorum! Çok yorucu!

Babaanne : Ya, şimdi tekrar düşün bakalım. Gerçekten yorgun musun?

	Doğru	Yanlış
1. Aylin kendini yorgun hissediyor, çünkü çamaşırları yıkadı.	☐	☐
2. Babaannesi Aylin'in yaşındayken evi elektrik süpürgesiyle süpürmezmiş.	☐	☐
3. Babaanne gençliğinde çamaşırları makinede yıkamazmış.	☐	☐

25 Dinleyelim, işaretleyelim

Eskinin Modası

1920'ler

1940'lar

	Doğru	Yanlış
1. Geçmişte de insanlar modaya ilgi duymuştur.	☐	☐
2. 1920'li yıllarda bayanlar uzun kolyeler takarlardı.	☐	☐
3. 1920'lerde erkekler şapka takardı.	☐	☐
4. 1940'larda düğmeli elbise modası vardı.	☐	☐

26 Tartışalım

Hangisine Katılıyorsunuz?

1. düşünce

Moda zevklerin gelişmesidir.

2. düşünce

Yakışıyor mu? O halde moda o.

3. düşünce

Modayı izlemek bir özentidir.

4. düşünce

Moda bir pazarlama yoludur.

27 Sıralayalım

☐ Yardım edebilir miyim hanımefendi?

☐ Biraz pahalıymış. İndirim yapamaz mısınız?

☐ Evet, deneyeyim.

☐ 89 TL.

☐ Güle güle kullanın efendim. Kasamız şu tarafta.

☐ Teşekkürler, iyi günler.

☐ Maalesef, hanımefendi. Şu anda zaten indirimdeyiz.

☐ Hmm.. Evet, güzel. Peki, fiyatı nedir?

☐ Evet, lütfen. Bu ceketin 38 bedenini alabilir miyim?

☐ Hmm... Peki, alıyorum.

☐ Tabii, buyurun. Denemek ister misiniz?

☐ Ayna şurada.

28 Yerleştirelim

hem...hem (de) • belki ... belki (de)
ya ... ya (da) • ne ... ne (de)

1. Seni anlayamıyorum. _hem_ "Diyetteyim" diyorsun _hem_ pasta yiyorsun.
2. Bu yaz ________ Kemer'e ________ Kaş'a giderim; henüz karar vermedim.
3. Burcu'ya kırgınım. Hastalığımda ________ telefon etti ________ ziyaretime geldi.
4. ________ o ________ ben! Kararını ver!
5. Akşama sana ________ uğrarım ________ uğramam. Şimdi bilmiyorum.
6. Bugün neyin var? ________ konuşuyorsun ________ gülüyorsun. Hasta mısın?
7. ________ doğru dürüst yemeğini ye ________ sofradan kalk.
8. Dün ________ kar ________ yağmur yağdı.
9. Kızım ________ mühendis ________ doktor olmak istiyor.
10. Ahmet son zamanlarda derslerini çok ihmal ediyor. ________ ödev yapıyor ________ kompozisyon yazıyor.

29 Doğrularını yazalım

Çocukluğum tek katlı bahçeli bir evde geçti. Bizim zamanımızda ~~ya~~ / ne / ~~hem~~ / ~~belki~~ uzaktan kumandalı oyuncak arabalar ya / ne / hem / belki bilgisayar oyunları vardı. Ama meyve ağaçlarıyla dolu bahçemiz bize yetti / yeterdi. Bazı günler mahallemizdeki diğer çocuklarla hiç yemek yemeden akşama kadar oyun oynar, zamanı unuttuk / unuturduk.

O zamanlar, okullar bugünkü kadar uzak, evler şimdiki gibi küçük değildi. Okul servisleri yoktu. Çünkü hepimiz mahallemizdeki okula gittik / giderdik.

Bugünün çocukları ise ya / ne / hem / belki yalnız ya / ne / hem / belki mutsuz. Çünkü onların dünyalarında ya / ne / hem / belki robotlar ya / ne / hem / belki de internet arkadaşları var. Körebe, saklambaç, beş taş gibi oyunları çoktan unuttu / unuturdu onlar.

30 Okuyalım, örnek verelim

70'li Yıllardan Küçük Detaylar

Biz çocukken yaşlılardan "Şimdiki çocuklar çok şanslı." sözünü çok sık duyardık. Bize sürekli "Bizim zamanımızda elektrik yoktu. Mum ışığında ders çalışırdık." derlerdi. Biz gerçekten şanslı mıydık?

70'ler çocuklar için özgürlük yıllarıydı. Sokaklarda, bahçelerde oynardık. Bahçeler baharları bin bir çeşit yabani otla, çiçekle dolardı. Bazen bir ağaç dalını, bazen birkaç taşı, bazen de küçük bir yaprağı oyuncak yapardık.

O yıllarda okulda siyah önlük giyerdik. Kızlar saçlarına kocaman beyaz kurdeleler takardı. O zamanlarda karatahta ve tebeşir okulların simgesi ve en büyük eğlence aracıydı. Hepimiz teneffüslerde tebeşir savaşı yapar ya da tahtaya "Ali Ayşe'yi seviyor." gibi okulun magazin haberlerini yazardık.

O zamanlarda aşklarımızı kolay kolay dile getiremezdik. Hemen yüzümüz kızarır, dilimiz dolanırdı. Bu nedenle birbirimize aşk mektupları yazardık. Zarfın içine de kuru çiçekler, bir tutam saç ya da fotoğraf koyardık. Bazı gençler "Aşkın beni yakıyor." demek için mektup kağıdının ucunu yakardı. Sevgilimizi biraz tanıdıktan sonra pastanede buluşur, sohbet ederdik.

Bir örnek de ben vereyim.

Eskiden ________________.
Gençken ________________.
Çocukken ________________.
Okuldayken ________________.

10 Medya

1. Haberiniz Var mı?

1 Yerleştirelim

Televizyon Dünyası

ulaşmak • öğrenmek • paylaşmak • görmek • izlemek • tanık olmak • gelişmesi • tanımak

Kitle iletişim araçları hızla gelişiyor. Günümüzde habere ve bilgiye _ulaşmak_, bilgiyi başkalarıyla __________ eskiye göre çok daha kolay. Bu kolaylığı medya, özellikle de televizyon sağlıyor. Medyanın __________, dünyayı her gün biraz daha küçültüyor. Ülkeler ve kültürler arasındaki sınırları ortadan kaldırıyor. Dünyadaki tüm gelişmeleri birkaç saat içinde __________, televizyon sayesinde uzak ülkelerdeki insanları, onların kültürlerini, alışkanlıklarını, yaşam biçimlerini yakından __________ mümkün. Artık olimpiyat oyunlarını __________, dünya rekorlarına __________, hatta savaşlara canlı yayında __________ için televizyonunuzu açmanız yeterli.

2 Konuşalım

	Evet	Hayır	Neden / Nasıl?
• Televizyonu yalnızca bilgi ve haber alma amacıyla izliyorum.			
• Spor programlarını izlemekten büyük keyif alıyorum.			
• Kadın programlarını hiç kaçırmıyor, düzenli olarak izliyorum.			
• Televizyonda bir yarışma programına katılabilirim.			
• Bence televizyon yalnızca bir eğlenme aracıdır.			
• Sürekli televizyon izlemek insanları birbirlerinden uzaklaştırıyor.			

3 Tamamlayalım, başlık bulalım

Gazete Haberleri

Haber 1

Avrupa'daki en katı sigara ______ yasağı İspanya'da.

Yasaya göre kapalı yerlerde sigara ______ ______ cezası 30 ile 600 bin Euro arasında değişiyor. Bu yasayla iş yerlerinde, kültür ve alışveriş merkezlerinde, otobüs, metro, tren gibi toplu ______ araçlarında sigara içmek yasak. 100 metrekareden daha büyük bar, lokanta, kafe gibi kapalı yerlerde de sigara için ayrı bir bölüm ______ gerekiyor.

Haber 2

Hindistan'ın güneyinde dün sabah bir tren kazası oldu, kazada 109 kişi öldü.

Andra Prades eyaletindeki kazaya, küçük bir köprünün ______ neden oldu ve tren nehre yuvarlandı. Nehirde arama ve ______ çalışmaları bugün de devam ediyor. Kazadan birçok kişi yaralı olarak kurtuldu.

Haber 3

Bir elektronik firması, otomobiller için otomatik park ______ sistemi geliştirdi.

Sistem sokaktaki boş yerleri buluyor ve otomobili kendisi park edebiliyor. Firmanın mühendisleri "Park yeri ______ sürücülerin en büyük problemi. Bu sistem sürücülere büyük kolaylıklar getirecek." diyor. Mühendisler yeni sistemi Almanya'da test ______ başladı.

Metin	Başlık
Haber 1	
Haber 2	
Haber 3	

ADLAŞTIRMA — *-mE, -mEk, -(y)İş*

Eylem	–	Ek	İyelik Eki	Örnekler
izle	-ma	-mak	–	*Burada müzik dinlemem sizi rahatsız ediyor mu?*
çalış	-me	-mek		*Doğum günümü hatırlamaman çok kötü.*
yüz				*Bugün TV izlemek istemiyorum.*
bak		....	....	*Bence daha çok çalışması gerek.*
git		-ma	-m / -ım / -im / -um / -üm	*Yanında olmamız ona şans getirdi.*
kullan		-me	-n /-ın / -in / -un / -ün	*Burada yüzmek çok tehlikeli.*
getir		-ış / -yış	-ı / -i / -u / -ü / -sı / -si / -su / -sü	*Bu ilaçları kullanmanız çok önemli.*
hatırla		-iş / -yiş	-mız / -miz / -ımız / -imiz / -umuz / -ümüz	*Yarın okula gitmek düşünmüyorum.*
dinle		-uş / -yuş	-nız / -niz / -ınız / -iniz / -unuz / -ünüz	*Onun bakışları çok etkileyici.*
		-üş / -yüş	-ları / -leri	

4 Tamamlayalım

1. Bazı ülkelerde, öğrencilerin üniversiteye girmek için sigara iç*memeleri* gerekiyormuş.
2. Elektronik firmaları yeni bir sistem geliştirdi. Bu sistemle, arabaların kendi kendine park et______ mümkün.
3. Hindistan'daki tren kazasının ardından yaralıları kurtar______ çalışmaları devam ediyor.
4. Yabancıların bu filmi anla______ çok zor.
5. Yarın sana gel______ mümkün değil.
6. Çok yorgunum hemen uyu______ istiyorum.
7. Görevliden başkasının gir______ yasaktır.
8. Etrafınızdaki insanlara yardım et______ çok güzel bir davranış.
9. En büyük zevkim yağmurda yürü______ .
10. Doğum günümü hatırla______ beni çok mutlu etti.
11. Salonun duvarlarını kırmızıya boya______ kimin fikriydi?
12. Günümüzdeki en büyük çevre sorunu buzulların eri______ .

5 Okuyalım, eşleyelim

Tam Haberlik Bunlar!

Haber 1

____

Extramagazine dergisi, "dünyanın en büyük dergisi" unvanıyla Guinness Rekorlar Kitabı'na girmeye hazırlanıyor. Dünyanın en büyük dergisi rekoru şu anda 70 x 100 cm ölçüleriyle Dubai'nin elinde. Ama Extramagazine dergisi, tüm sayfaları açıkken 148 metrekarelik bir alanı kaplayacak.

Haber 2

____

Bir İngiliz kadın, İngiltere'nin başkenti Londra'da 3 Mart 1950 tarihinde postaya bir mektup verdi ancak bu mektup tam 56 yıl sonra adrese ulaştı. The Sun gazetesinin haberine göre mektupta, Gwen isimli kadın, erkek arkadaşı George Green'i öğle yemeğine davet ediyordu. Mektupta şu ifadeler yer alıyordu:
"George, önümüzdeki hafta Monty'de buluşalım. Saat 2 senin için uygun mu? Sevgiler Gwen."

Haber 3

____

Japon bilim adamlarının araştırmasına göre, Antartika üzerindeki ozon tabakası deliği yakın bir gelecekte küçülmeye başlayacak ve 2050'de tamamen yok olacak. Ancak bunun için insanların çevre konusunda daha dikkatli davranması, çevreye zararlı ürünleri kullanmaması gerekiyor.

Haber 4

____

Edirneli kravat satıcısı Sebahattin Kara, Guinness Rekorlar Kitabı'na girmek amacıyla bir rekor denemesi yaptı ve 1 saatte 1354 kravat bağladı. Kara'nın bir kravatı bağlaması ortalama iki buçuk saniye sürdü. Jüri üyeleri, rekor denemesi sırasında doğru şekilde bağlanmayan kravatları eledi.

- ☐ Bağlamak mı Zor Çözmek mi?
- ☐ Kendi Kendini Onaracak
- ☐ 56 Yılcık Gecikme
- ☐ Oku Oku Bitmez

6 Yerleştirelim, işaretleyelim

Şimdi Haberler

eğitim • sağlık • spor • sanat • ekonomi • güzellik
teknoloji • magazin • alışveriş

	Konusu
1. Haber	
2. Haber	
3. Haber	
4. Haber	
5. Haber	
6. Haber	

	1. Haber	2. Haber	3. Haber	4. Haber	5. Haber	6. Haber
cihaz						
başarılı						
kazanmak						
oyuncu						
gazeteci						
ilaç						

	Doğru	Yanlış
1. Spordan sonra kahve içmek kas ağrılarını azaltıyor.	☐	☐
2. Aylin Özer İstanbul Üniversitesi'nde konserler veriyor.	☐	☐
3. Yeni MP3 çalar birkaç ay önce piyasaya çıktı.	☐	☐
4. Hızlı okuma, üniversiteye giriş sınavları için çok önemli.	☐	☐
5. Nicole Kidman, Avustralya'ya yeni yıl tatili için geldi.	☐	☐
6. Ceramica takımının maçını Türkiye'den birçok insan izledi.	☐	☐

7 Tümceleri tamamlayalım

1. Hemen gitmem lazım, çünkü ______________________.
2. Yarın erken kalkmam gerek, çünkü ______________________.
3. Konuşmamız gerek, çünkü ______________________.
4. Uyumam lazım, çünkü ______________________.
5. Çıkmanız gerek, çünkü ______________________.
6. Sigara içmemeniz gerek, çünkü ______________________.

8 Çözüm önerelim, sorunu bulalım

Ne Yapmam Lazım?

1. Üşüyorum. *Kalın elbiseler giymen lazım*
2. Acıktım. ______________
3. Yorgunum. ______________
4. Hastayım. ______________
5. Yağmur yağıyor. ______________
6. Hava çok sıcak. ______________

Problem 1: Hakan'ın bir arkadaşı onu ülkesine davet etti. Gitmek istiyor ama bir problemi var. Uçaktan çok korkuyor.
Çözüm: ______________________.

Problem 2: Tuncay'ın üst kattaki komşusu televizyonun sesini çok açıyor ve bu durum onu rahatsız ediyor. Daha önce bir kez söylemiş ama durum değişmemiş.
Çözüm: ______________________.

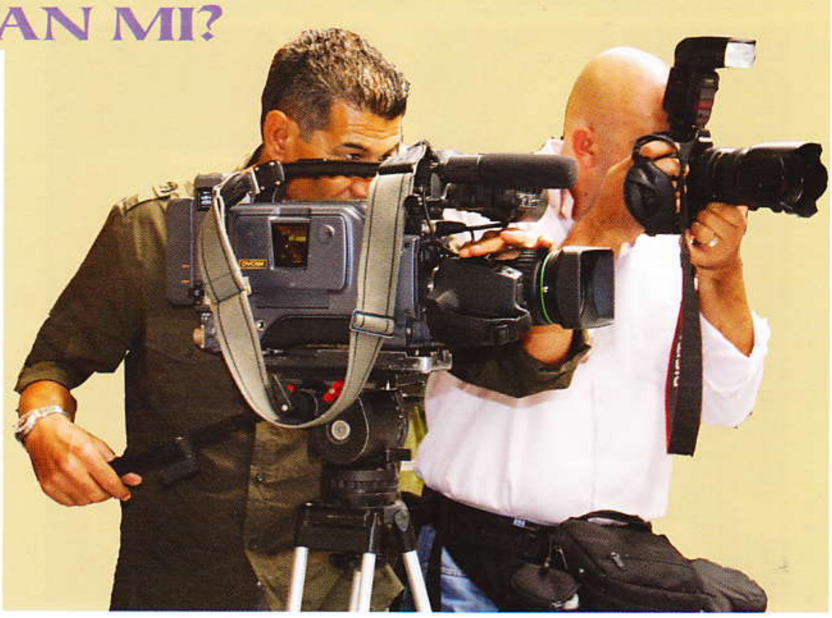
Problem 3: Arda 19 yaşında yakışıklı bir genç. Üniversite öğrencisi. Okulda Aynur adında bir kızdan hoşlanıyor ama bunu ona söyleyemiyor.
Çözüm: ______________________.

Problem: ______________________

Çözüm: Eksik eşyalarını belirlemen, hiçbir şeye dokunmaman ve polisi araman gerek.

9 Okuyalım, diğerlerini bulalım

HABER Mİ İNSAN MI?

"İnsan mı, haber mi önce gelir?" Bugünlerde medya ile ilgili en çok bu soruyu tartışıyoruz. İyi bir gazeteci zor durumdaki bir insana yardım mı eder, bunu haber mi yapar? Birçok gazeteci mesleğinde bu sorunla sıkça karşılaşıyor. İşte bir örnek: Oregon Journal gazetesi muhabiri William T. Murphy işine giderken bir intihar olayına rastlar. 40 yaşlarında bir erkek köprüden atlamak için korkuluklara doğru koşmaktadır. Eşi, adamı yakalamaya çalışmaktadır. Gazeteci hemen fotoğraf makinesine sarılır ve bir fotoğraf çeker. O sırada otomobillerindeki birçok insan bu olayla hiç ilgilenmemektedir. Murphy bu durumun da fotoğrafını çeker. O anda adam köprünün kenarına ulaşmıştır. Gazeteci yavaş yavaş adama yaklaşır. Onunla konuşmaya başlar. Ama artık çok geçtir. Bu konuşma bir işe yaramaz ve adam köprüden atlar. O sırada Murphy üçüncü fotoğrafını da çeker. Şimdi şöyle düşünelim: Haber gazetede bütün ayrıntıları ile yer almıştır. Murphy'de görevini eksiksiz yapmıştır. Ama tüm bunların karşılığı bir insanın ölmesi olmuştur.

"Önce haber mi, insan mı?" sorusunu şöyle de sorabiliriz. Önce insan olmak mı, gazeteci olmak mı gelir? Usta gazeteciler bu soruya farklı yanıtlar veriyor. Bazılarına göre, bir haber kaçabilir. Gazeteci bunun yerine başka bir haber bulabilir. Ama birine yardım etmek için ikinci bir şansınız olmayabilir. Yani onlara göre insan olmak gazeteci olmaktan önce geliyor. Ama bazıları için ise önce görev.

Adlaştırma örnekleri

atlamak ______ ______ ______ ______

______ ______ ______ ______ ______

______ ______ ______ ______ ______

Konular

1) *W. T. Murphy'nin bir intihar olayına rastlaması* .

2) ______ .

3) ______ .

4) ______ .

10 İşaretleyelim

Metinde kırmızı yazılmış "bu olay" sözü,

☐ Otomobillerindeki insanların olayla ilgilenmemesini

☐ Kadının eşini yakalamaya çalışmasını

☐ Adamın intihar etmek istemesini

☐ Gazetecinin fotoğraf makinasına sarılmasını

anlatmaktadır.

	Doğru	Yanlış
1. Gazeteciler bazı olaylar karşısında zor durumlara düşebilir.	☐	☐
2. T. Murphy köprünün korkuluklarındaki adamı yakalamaya çalışmış.	☐	☐
3. Usta gazetecilerin "İnsan mı haber mi önce gelir?" sorusuna yanıtları farklı.	☐	☐

11 Dinleyelim, tamamlayalım

Dizi Kirliliği

Televizyonda dizi __________ hoşlanıyoruz. Ancak bu dizilerin çoğu hayatımızı olumsuz etkiliyor. Televizyonlardaki dizi kirliliği en çok çocukları ve gençleri etkiliyor. Gençler ve çocuklar artık gerçek hayatı bir dizi gibi _________ başladılar. Birbirleriyle _________ zaman ayırmıyorlar. Televizyondaki diziler nefes ________ bile izin vermiyor. Biri bitiyor, diğeri başlıyor. Diziler ahlak dışı olaylarla, ihanetlerle, cinayetlerle, kan ve gözyaşıyla dolu. Çocukların ve gençlerin ruh sağlığı bu diziler yüzünden tehlike altında. Çünkü çoğu, o dizilerdeki kahramanlara __________ istiyor. Program yapımcıları ise bu tür diziler _____________ ısrar ediyor. Onlara göre bunu halk istiyor!

12 Anket uygulayalım

Ne Tür Programlar İzliyorsunuz?

Sınıftakiler:	Haber	Müzik	Spor	Belgesel	Dizi	Film

ADLAŞTIRMA (+İYELİK)+DURUM — *-mE / -mEk / -(y)İş* (+iyelik) + durum

Eylem	–	Ek	Ek	Ek	*Örnekler*
izle ara yüz zayıfla bitir söyle gül yürü	-ma -me	-mak -mek .... -ma -me -ış -iş -yış -yiş -uş -üş -yuş -yüş	— .... -m / -ım / -im / -um / -üm -n / -ın / -in / -un / -ün -ı / -i / -u / -ü / -sı / -si / -su / -sü -mız / -miz / -ımız / -imiz / -umuz / -ümüz -nız / -niz / -ınız / -iniz / -unuz / -ünüz -ları / -leri	-ta/-te -tan/-ten .... (n) -a/-e -ya/-ye -da/-de -ta/-te -dan/-den -tan/-ten -ı/-i -yı/-yi -la/-le -yla/-yle	*Stadyumda maç izlemekten çok hoşlanıyorum.* *Bu işi bitirmeleri çok uzun sürer.* *Yarın arkadaşımla yüzmeye gideceğiz.* *Yarın arkadaşımla yüzmeke gideceğiz.* *Onun bana yalan söylemesinden bıktım.* *Arkadaşım onu aramamama çok kızıyor.* *Ayşe sürekli zayıflayamamaktan şikayet ediyor.* *Onun, yürüyüşü çok farklı.* *Onun gülüşü herkesin dikkatini çekiyor.*

13 Tamamlayalım

1. Yalan söyle*mekten* nefret ederim.
2. Geceleri yalnız kal__________ korkuyorum.
3. Hasta görünüyorsun. Doktora git________ yarar var.
4. Süt içmek kahve iç__________ daha yararlıdır.
5. Türkiye'de yaşa__________ alıştım.
6. Çocuklar piknik yap__________ çok sever.
7. Gençler pop müzik dinle__________ klasik müzik dinle__________ tercih ediyor.
8. Hata yap__________ çekinmeyin.

1. Şimdi uyumak istemiyorum, çünkü *televizyonda güzel bir film var*.
2. Alışveriş yapmayı çok seviyor. Bu nedenle ____________________.
3. Dans etmekten çok hoşlanmıyorum. Bu nedenle ____________________.
4. Konuyu tekrar düşünmekte fayda var. Çünkü ____________________.
5. Her gün spor yapmaya gidiyorum. Çünkü ____________________.

14 Okuyalım, işaretleyelim

Dünya Umurunda Değil

Bebekler televizyon seyretmeye daha ilk aylarında başlıyor. Seslerin aniden yükselmesi ve alçalması, görüntülerin hızla değişmesi, onların hemen ilgisini çekiyor. Hele reklamlar... Reklamların başlaması demek bebeklerin artık birkaç dakika donması demek.

Çocuklar ekran karşısındayken yalnızca hareketsiz kalmıyorlar; sürekli çikolata, bisküvi gibi sağlıksız yiyecekler de yiyorlar. Böylece hareketsiz kalmaları ve sağlıksız beslenmeleri gelişimlerini engelliyor. Bu nedenle çocukların uzun saatler boyunca televizyon seyretmemeleri gerekiyor.

Çocuklukta televizyon bağımlılığı her yıl daha da artıyor. Zamanla bu bağımlılık ebeveynlerin müdahale etmesini gerektiriyor. Ama ne yazık ki çoğu anne baba çocuklarını televizyonun karşısında yalnız bırakıyor. Bu nedenle çocuklar zararlı programlar da dahil her programı izler oluyorlar. Halbuki psikologlar ebeveynleri "Çocuklarınız tek başına televizyon izlemesinler." diye sürekli uyarıyorlar.

	Doğru	Yanlış
1. Bebekler daha çok ekrandaki görüntülerle ilgileniyor.	☐	☐
2. Çocukları televizyon karşısında yalnız bırakmamak gerekiyor.	☐	☐
3. Televizyon izlemek çocukların sağlıklarını da olumsuz etkiliyor.	☐	☐
4. Çocukların tek başlarına TV. izlememeleri gerek.	☐	☐

15 Yazalım

Geçen gün gazetede bir haber okudum. Haberin başlığı şöyleydi:

KENDİSİNİ ÖRÜMCEK ADAM SANAN ÇOCUK CAMDAN ATLADI!

Bu haberi okuduktan sonra iyice anladım ki ailelerin çocukları için televizyon programlarını dikkatli seçmesi gerekiyor. Çünkü ______________________________

____

____

____

____

____

____

____

16 Yerleştirelim

sansür • canlı/naklen • banttan • yayın akışı • izlenme

1. ________ oranı düşük diziler kısa zaman içinde yayından kaldırılıyor.
2. Saat 21.00'da başlayacak Türkiye – Belçika karşılaşması kanalımızdan ________ yayınlanacak.
3. Sayın seyirciler ________ değişiklik nedeniyle yayınımıza yarışma programı " Banko" yerine " Aşk ve Gurur" adlı sinema filmiyle devam ediyoruz.
4. Programımız ________ yayınlanacağı için heyecanlanmanıza gerek yok, hatalarınızı düzeltme şansımız var.
5. Film çocuklarında izleyeceği bir saatte yayınlanacak. Bu nedenle bazı sahnelere ________ uygulamak zorundayız.

17 Eşleyelim

Medya Tarihinden Notlar

1. Gutenberg'in matbaayı icat etmesi
2. Baird'in görüntü ve sesi bir yerden bir yere aktarma düşüncesi
3. ABD'nin İlk yayını 1906'da gerçekleştirmesiyle birlikte
4. Çinli dağcılar, Everest'e 50 yıl önce yapılan ilk başarılı tırmanışı kutlamak için,
5. Renkli televizyonun hayatımıza girişi
6. 1941'te ekrana bir saat görüntüsünün gelmesi ve spikerin saati tanıtması
7. 1910 yılında, ünlü tenor Enrico Caruso'nun aryalarının radyo ile yayınlanması

- ☐ tarihteki ilk televizyon reklamıdır.
- ☐ zirveden ilk canlı televizyon yayınını yaptılar.
- ☐ televizyonu icat etmesinin ilk adımıdır.
- ☐ sanatçının çok sayıda müziksevere ulaşmasını sağladı.
- ☐ 1950'lere dayanıyor.
- ☐ radyo insanların hayatında önemli bir yere sahip oldu.
- ☐ modern gazeteciliğin başlangıcı oldu.

18 Anlatalım

Medya Sizi Nasıl Etkiliyor?

- ☐ Televizyondaki haberlerin iyi ya da kötü olması o gün psikolojimi etkiliyor.
- ☐ Günlük işlerimi televizyon programlarına göre ayarlıyorum.
- ☐ Medya insanların olaylara bakış açılarını değiştiriyor.
- ☐ Televizyon çocukların küçük yaşta dünya hakkında çok fazla bilgi sahibi olmasını sağlıyor.
- ☐ Bence gazetelerdeki haberlerin hepsinin doğru olması mümkün değil.

19 Okuyalım, eşleyelim

Hangi Kanal?

Az ya da çok hepimiz televizyon izliyoruz. (1) *Çünkü televizyonda herkes için uygun bir programı var*. Haber programları, eğlence programları, müzik programları, yarışmalar, belgeseller, spor programları, diziler... Uzmanlar programları dikkatli seçmemizi söylüyor ama çoğu zaman bu kadar çok programın arasından kendimize uygun bir program seçmekte zorlanıyoruz. (2)______________ .

Ekranların Kralı Futbol

2005 yılında en çok reytingi futbol karşılaşmaları aldı. 2005 yılında en yüksek izlenme oranlı programlar arasında Türkiye-İsviçre Dünya Kupası maçı ilk sırada yer aldı. Bir araştırma şirketi Televizyon ve telefon sahibi 38 milyon 935 bin 633 kişiyle anket uyguladı. (3)______________ . Ankete göre, Türkiye-İsviçre maçı % 30,4'le 2005 yılının en yüksek reytingli programı oldu.

Reklamlara Dikkat!

Televizyon reklamlarındaki yeni ürünler ve reklam programlarının bu ürünleri sunuş biçimi nedeniyle çocukları bilinçli tüketim konusunda daha erken yaşlarda eğitmemiz gerekiyor. Çocuklar ve gençler birbirlerini dikkatle izliyor, kendilerini bir grubun içinde hissetme duygusuyla hareket ediyor. (4)______________ . Çocuk veya genç, kendisine arkadaşları arasında yetenekleriyle, zekasıyla değil, kıyafetlerinin markasıyla bir yer bulmaya çalışıyor.
(5)______________ .

Televizyonu eğitim için kullanın

Televizyon yayınlarının çoğu yararsız, kalitesiz. Ama yine de vazgeçemiyoruz televizyondan. (6)______________ . Tabii ki evet. Çünkü televizyon sadece bir eğlence kutusu değil. Televizyonunuzun karşısına oturup yabancı dil öğrenmeniz, lise ya da üniversite diploması almanız da mümkün. Belgesel programlar sayesinde farklı konularda bilgi sahibi olabilirsiniz. Tarihi öğrenmek için sadece tarih kitaplarını okumak zorunda değilsiniz. Televizyonunuzda doğru kanalı seçmeniz yeterli. Eğitici çocuk programları çocuğunuza öğretmenlik yapabilir. (7)______________ .

• Çünkü dünyanın bütün ülkelerinde televizyonlarda onlarca, belki yüzlerce kanal var.	
• Peki televizyonu eğitim için kullanmak da mümkün mü?	
• Ve ne yazık ki bazı anne babalar farkında olmadan bunu destekliyor.	
• Anketörler 2200 evde 8500 kişiyle görüştü.	
• Çünkü televizyonda herkes için uygun bir program var.	1
• Sağlık programları size daha sağlıklı bir hayatın formülünü verebilir.	
• Bu da aralarında marka tutkusunun ön plana çıkmasına neden oluyor.	

DOLAYLI ANLATIM (emir kipi)					"..." / -mE
Eylem	—	Ek	Ek	Ek	Örnekler
iç kapat göster gel geç kal yaz	-ma -me	-ma / -me	-m -n -sı / -si -mız / -miz -nız / -niz -ları / -leri	-ı / -i	*Öğretmen kompozisyon yazmamızı istiyor / söylüyor.* *Doktorum içki içmemi söylüyor.* *Hostes cep telefonlarımızı kapatmamızı ısöyledi.* *Trafik polisi belgelerimi göstermemi istedi.* *Ona bir daha geç kalmamasını söyledim.* *Sekreteriniz bugün gelmemi söyledi.* *Sekreteriniz bugün gelmemi dedi.*

20 Tümce yazalım

1. Trafik polisi çocuklara "Trafik kurallarına mutlaka uyun." diyor.
Trafik polisi çocuklara trafik kurallarına uymalarını söylüyor. / Trafik polisi çocuklardan trafik kurallarına uymalarını istiyor
2. Uzmanlar "Günde 2 saatten çok TV izlemeyin." diyor.
3. Biz ona "Sakın eve geç kalma." dedik.
4. Meteoroloji müdürlüğü "Yarın büyük bir fırtınaya hazırlıklı olun." diyor.
5. Öğretmen bize "Daha çok Türkçe konuşun." diyor.
6. Doktor Murat'a "İlaçlarınızı düzenli kullanın." diyor.
7. Görevli bana "Lütfen adınızı tekrar söyleyin." dedi
8. Kütüphane görevlisi öğrencilere "Lütfen çevrenizdekileri rahatsız etmeyin." diyor.
9. Resepsiyonist, müşteriye "Formu doldurun." dedi.
10. Müdür sekreterine "Bana bir saat telefon bağlama." dedi.
11. Doktorlar "Son yemeğinizi uyumadan en az 3 saat önce yiyin." diyor.
12. Ona "Artık beni arama." diyeceğim.
13. Murat bana "Yarın bize gel." dedi.
14. Öğretmen "Yarınki sınavda soruları dikkatli okuyun." diyor.
15. Müdür bey bize "Hepiniz yarın 9.30'da burada olun." dedi.
16. Görevli yolculara "Lütfen uçağa gidin." diyor.
17. Anne çocuğuna "Yemeğini bitir." dedi.
18. Ali arkadaşlarına "Yarın bize gelin" dedi.

21 Yerleştirelim, işaretleyelim, eşleyelim

Televizyon Programları

belgesel • reklam • tartışma • sağlık • haber
müzik • yarışma • dizi • spor • magazin

1. program türü : *belgesel* .
2. program türü : ______ .
3. program türü : ______ .
4. program türü : ______ .
5. program türü : ______ .
6. program türü : ______ .
7. program türü : ______ .
8. program türü : ______ .

	Doğru	Yanlış
1. Reklamlarda 2 ürünün reklamı var.	☐	☐
2. Müzik programı 50 dakika sürecek.	☐	☐
3. Sağlık programı uyku sorunlarıyla ilgili.	☐	☐
4. Kuşlar Güney Amerika'ya göç ediyor.	☐	☐

su altı • son dakika • hava durumu • promosyon
ödül • peşin fiyatına taksitle • yarışmacı • son bölüm
turnuva • ürün • güneş sistemi • ana haber
konuşmacı • doğa olayları • klip • karşılaşma • kupa
eleştiri • aşk • beste • canlı yayın • türkü • sahne

Belgesel	*su altı,*
Haber	
Reklam	
Tartışma	
Spor	
Müzik	
Magazin	
Sağlık	

22 Tamamlayalım, anlatalım

Kumanda Kavgası

izlemek • izlemekten • hoşgörülü olmak
görüşmek için saygı göstermek
televizyon almak • seyretmek istiyor
izlemeyi tercih ediyor • seyretme odası

Bir ailede herkes birbirini sever. Ancak her ailede bazı küçük sorunlar çıkıyor. Örneğin, akşamları birlikte televizyon *izlemek* birçok aile için büyük bir sorun. Anneler genellikle bir pembe dizi ya da bir aşk filmi ______ . Babalar için durum farklı. Onlar özellikle futbol maçı ______ . Kadınlar akşamları maç ______ nefret ediyor ama erkekler için bu büyük keyif. Belki de bu sorunun çözümü evin her odasına bir ______ .

Ama o zaman da ailedeki kişilerin birbiriyle ______ randevu alması gerekebilir. Ya da daha ekonomik bir çözüm: Evde kadınlar için ayrı, erkekler için ayrı birer televizyon ______ ______ yapabiliriz. Bunu da mı beğenmediniz? Galiba her iki taraf için de çözümlerin en iyisi biraz ______ ve birbirine ______ .

Sizde Nasıldır?

- Kumanda kimdedir?
- Ne tür programlar izlersiniz?
- Kumanda kavgası nasıl biter?

23 Eşleyelim

şampuan • deterjan • parfüm • cep telefonu • sabun
araba • diş macunu • nemlendirici

Ürün	Slogan
....	• Yalnızca bir yıkamadan sonra farkı fark edeceksiniz. Beyazlarınız daha beyaz, renklileriniz daha parlak.
....	• Siz geçerken herkes dönüp size bakacak.
....	• Dostlarınızın sesi her yerde hep yanınızda olacak.
....	• Şimdi banyolarınız daha keyifli.
....	• Yeni modelimizle geleceğe yolculuk yapmak için acele edin.
....	• Artık daha beyaz güleceksiniz.
....	• Gün boyu etkili. Kokunuzu çantanızda taşımayın.
....	• Cildinizi korumak onun işi, siz hayatınıza devam edin! Artık güzellik salonlarına gitmeniz gerekmiyor.

24 Slogan yazalım

Ürün	Slogan
• Limonata	
• Hava Yolları	
• Güneş yağı	
• Tıraş bıçağı	
• Dondurma	
• Mutfak robotu	

25 Yeniden yazalım

• Erkek kadına televizyonu kapatmasını söylüyor.

• Erkek kadından televizyonu kapatmasını istiyor.

....
....
....
....

....
....
....
....

....
....
....
....

....
....
....
....

....
....
....
....

....
....
....
....

....
....
....
....

11 Sağlıklı Bir Yaşam

1. Sağlığınız İçin

1 Okuyalım, eşleyelim

Sağlıklı Olmak

(1) Sağlıklı bir yaşam için ne mucize ilaçlara, ne de sihirli formüllere ihtiyacımız vardır. Egzersiz yapmak ve sağlıklı beslenmek, sağlıklı bir biçimde yaşamak için yeterlidir.

(2) Egzersizin ve pozitif düşünmenin yanında sağlıklı yaşamın en önemli şartlarından biri de doğru beslenmedir. Yararlı besinleri tüketmek, vücudunuzun hastalıklara karşı korur.

(3) Nasıl daha doğru beslenebilirsiniz? Öncelikle öğünlerinizin düzenli olması gerekir. Sabah sıkı bir kahvaltı yapıp yeni güne hazırlanın. Öğlen ve akşam ise daha hafif ve sağlıklı yemekler yiyin. Beslenme alışkanlıklarınızda da bazı değişiklikler yapabilirsiniz. Kafein, alkol, şekerli gıdaları hayatınızdan çıkarın. Bunların yerine sebze, meyve, balık ve süt ürünlerini tüketin. Bu ürünlerin tüketiminde de bazı noktalara dikkat edin. Örneğin; meyveleri kabuğunu soymadan, sebzeleri çok fazla pişirmeden yiyin.

(4) Hastalanmamak için doğru beslenme ve iyi bir yaşam tarzı çok önemlidir. Unutmayın, akıllıca seçimler yapıp daha sağlıklı bir hayat yaşamak sizin elinizde.

- ☐ Doğru beslenmenin kuralları.
- ☐ Spor ve doğru beslenmeyle sağlıklı bir hayata ulaşabilme şansı.
- ☐ Beslenmenin sağlıklı bir hayatın önemli bir şartı olması ve yararlı yiyeceklerin vücudumuzu güçlendirmesi.
- ☐ Hastalanmadan önce beslenme ile hastalıklara karşı önlem alma.

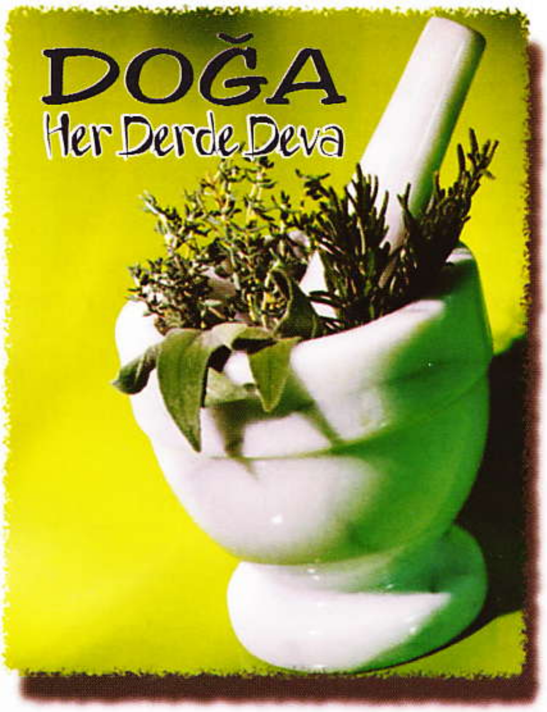
• sıkı →	• besin
• gıda	• stil
• pozitif	→ • güçlü
• şart	• olumlu
• tarz	• koşul

2 Yerleştirelim

formunu korumak • abur cubur yemek
öğün atlamak • formda kalmak • dengeli beslenmek
vücudunu forma sokmak • diyet yapmak

1. Deniz *formunu korumak* için her zaman yiyeceklerine dikkat ediyor. Bu yüzden her zaman aynı kiloda kalıyor.
2. ______________ vücudumuzun dengesini bozar. Bu yüzden sabah, öğlen ve akşam mutlaka düzenli yemek yemeliyiz.
3. ______________ , vücudumuz için gerekli tüm besinlerden yeteri kadar yemektir.
4. Yemek aralarında kuruyemiş, cips gibi ______________ bir çok kişinin sağlıksız beslenmesine sebep olur.
5. Son zamanlarda çok kilo aldım. ______________ için aerobik yapmaya başladım.
6. Sadece spor salonuna gidip egzersiz yapmak kilo vermek için yeterli değildir. Aynı zamanda ______________ da gereklidir.

3 Ekleyelim

1. Havuç ve kereviz uykusuzluğa çok iyi gelir.
2. Çilek sigara dumanının etkilerini azaltır.
3. Lahana yaşlanmayı geciktirir.
4. Kayısı cildinizin daha güzel olmasını sağlar.
5. Elma enerji verir.
6. ______________.

ULAÇLAR		-(y)Ip / -mEdEn
Eylem		**Örnekler**
sor oku yap çal bak	-ıp/-ip/-up/-üp -yıp/-yip/-yup/-yüp -mayıp/-meyip -madan/-meden	*Lütfen kapıyı çalmadan içeri girmeyin.* *Kahvaltı yapıp evden çıktım.* *Bugün hiçbir şey yapmayıp evde oturalım.* *Soruları iyice okumadan cevaplamayın.* *Pencereden bakıp düştü.* *Öğretmen sorup biz yanıtladık.*

4 Yeniden yazalım

1. Kadın elmayı soyuyor. Kadın elmayı yiyor.
   Kadın elmayı soyup yiyor .
2. Kadın elmayı soymuyor. Kadın elmayı yiyor.
   ______________ .
3. Kadın elmayı kendisi yemiyor. Çocuğa veriyor.
   ______________ .
4. Çocuk ayakkabılarını çıkarıyor. Çocuk eve giriyor.
   ______________ .
5. Çocuk ayakkabılarını çıkarmıyor. Çocuk eve giriyor.
   ______________ .
6. Çocuk eve girmiyor. Bahçede oynuyor.
   ______________ .
7. Adam ceketini giydi. Evden çıktı.
   ______________ .
8. Adam ceketini giymedi. Evden çıktı.
   ______________ .
9. Adam ceketini giymedi. Bavuluna koydu.
   ______________ .
10. Murat ödevlerini yapacak. Dışarı çıkacak.
    ______________ .
11. Murat ödevlerini yapmayacak. Dışarı çıkacak.
    ______________ .
12. Murat ödevlerini yapmayacak. Sinemaya gidecek.
    ______________ .

5 Tamamlayalım

1. Lütfen randevu al*ıp*______ gelin.
2. Lütfen randevu al*madan*______ gelmeyin.
3. İşlerimi bitir______ tatile çıkacağım.
4. İşlerimi bitir______ tatile çıkmayacağım.
5. İyice düşün______ karar ver.
6. İyice düşün______ karar verme.
7. Bu ilaçları yemek ye______ iç.
8. Bu ilaçları yemek ye______ içme.

6 Dolduralım

Kim Nasıl Besleniyor?

• Akşam yemeğinden sonra meyve yiyor.	*Emre*
• Akşamları sebze pişirip yiyor.	
• Sabahları iyi bir kahvaltı yapmadan evden çıkmıyor.	
• Tatlı yemeyi çok seviyor.	
• Gece bitki çayı içip uyuyor.	
• Haftada üç-dört defa balık yiyor.	
• Bazı günler çay içiyor ve kurabiye yiyor.	

7 Okuyalım, yeniden yazalım

Basit ama Etkili: DOĞAL MASKELER

Daha güzel ve canlı bir cilt mi istiyorsunuz? O halde buzdolabınızı açın. Bu kez sağlıklı yemekler pişirmek için değil, değişik maskeler yapmak için meyve ve sebzelerden yararlanacağız.

Öncelikle cildinizin erken yaşlanmaması için üzüm maskesinin tarifi: Önce üzümleri bir kaseye koyun ve çatalla ezin. Suyunu süzün ve posayı cildinize sürün. 20 dakika yüzünüze hiç dokunmayın ve bekleyin. Sonra yüzünüzü bol suyla yıkayın.

Yorgun bir cilt için muz maskesi ideal. Muzu püre haline getirin ve yüzünüze sürün. 15 dakika sonra bir pamuğu ılık suya batırın. Cildinizi bu pamukla temizleyin.

Şimdi de yüzünüzdeki küçük lekeler için bir maske hazırlayalım. 1 avuç çileği ezin. 2 çorba kaşığı süt kreması ekleyin. Maskeyi sürmeden önce yüzünüzü yıkayın sonra maskeyi uygulayın. 10 dakika bekleyin ve yüzünüzü kurulayın.

Yağlı ciltler için de bir çözüm var. 2 limonun kabuğunu soyun. Yarım bardak suyun içinde üç dakika bekletin. Daha sonra limonları robotta püre haline getirin. Maskeyi pamukla uygulayın ve birkaç dakika sonra ılık suyla temizleyin.

Gördüğünüz gibi doğal yollardan güzelleşmek hiç zor değil. 20 dakika ve biraz meyveyle güzel bir cilde sahip olabilirsiniz.

1. *Üzümleri bir kaseye koyup çatalla ezin* .
2. ______ .
3. ______ .
4. ______ .
5. ______ .
6. ______ .

8 Dinleyelim, işaretleyelim

Her Zaman Genç

• Kadınlar erkeklerden daha uzun yaşıyor.	
• Bir uzman yardımıyla spor yapmak daha etkilidir.	
• Meyve ve sebze vücut için çok faydalıdır.	
• Merdiven çıkmak gibi günlük işler egzersiz sayılır.	
• Sağlıklı bir hayat için strese girmemeli ve iyi beslenmeliyiz.	
• Meyve suyu ve su vücudumuz için vazgeçilmezdir.	
• İnsanlar son zamanlarda kendilerine daha fazla önem vermeye başladı.	

9 Anlatalım

Genç Kalmanın Yolları

- Spor yapmak
- Sağlıklı beslenmek
- Stressiz yaşamak
- Mutlu bir aile yaşamı
- Düzenli uyku

10 Okuyalım, işaretleyelim

Spor Yapalım

Hareketsizlik çağımızın en büyük sorunlarından biri. Artık her yere arabayla, otobüsle, metroyla gidiyoruz. Gün boyu iş yerinde yerimizden hiç kalkmadan çalışıyoruz. Teknoloji sayesinde az çabayla birçok iş yapabiliyoruz. Bu kadar hareketsiz bir hayatın içinde en azından haftada iki günü spora ayırmak gerekiyor.

Bazen hareketsizlik yüzünden merdiven çıkma, bir yükü taşıma gibi günlük işlerimizi yapmak bile bize zor geliyor. Oysa spor, kaslarımızı güçlendirip bu işleri yorulmadan yapmamızı sağlıyor. Spor sayesinde hem fiziksel rahatsızlıkları engelleyebiliyoruz hem de psikolojik olarak rahatlıyoruz. Spor, günlük hayatın sıkıntılarından uzaklaşıp mutlu olmamızı sağlıyor.

Bunlar sporun faydalarından yalnızca birkaçı. Ama bu kadarını bilmek bile spora başlamak için yeterli.

	Var	Yok
1. Spor yapmamak kilo almaya neden oluyor.	☐	☐
2. Doktorlar spor yapmamızı öneriyor.	☐	☐
3. Spor ruh sağlığımızı da olumlu etkiliyor.	☐	☐
4. Fazla spor yapmak fiziksel rahatsızlıklara neden olabiliyor.	☐	☐

11 Tümceleri yerleştirelim
Mutlu Hayat Uzundur

Çoğu zaman çok gergin bir hayat yaşıyoruz. Fakslar, telefonlar, trafik, hava kirliliği gibi etkenler vücudumuzu ve ruhumuzu yoruyor. ☐ ______________________________.

Aslında bir parça stres günlük hayattaki zorluklarla başa çıkmak için gerekli enerjiyi ve gücü sağlıyor. ☐ ______________________________.

İnsanların bedensel ve ruhsal sağlığını tehlikeye sokuyor.

Stres, vücudumuzda bazı rahatsızlıklara yol açıyor. Aşırı stres sonucunda uyku bozuklukları, baş ağrısı, omuz ve sırt ağrısı gibi hastalıklar meydana geliyor.

Stresin bu olumsuz etkilerinden kurtulmak bizim elimizde ☐ ______________________________.

Zamanı iyi değerlendirmek, zor işleri basamaklara ayırarak yapmaya çalışmak, tek bir çözüme bağlanmadan sorunları çözmeye çalışmak stresimizi azaltabilir. ☐ ______________________________.

Bu sorunlar karşısında doğru tepki vererek stresi hayatımızdan çıkarabiliriz.

1. Öncelikle olumlu düşünmeyi öğrenmek gerek.
2. Ancak uzun süreli ve fazla miktarda stres, yorgunluğa sebep oluyor.
3. Çağımızın hastalığı stres, bu nedenlerden dolayı ortaya çıkıyor.
4. Hayat kimi zaman insanların karşısına sorunlar ve zorluklar çıkarır.

12 Dolduralım yanıtlayalım
Çok sıkılıyorum

 Özgür	Pınar
İş yerindeki yoğunluktan çok sıkılıyorum.	İş hayatını özel hayatından ayırarak daha mutlu olabilirsin.
Evde çok sıkılıyorum.	______________________________
Güzel vakit geçirmek istiyorum ama hareket etmeye gücüm yok.	______________________________
İş yerindeki stresten sıkılıyorum.	______________________________

1. Pınar her zaman neşeli olmayı nasıl başarıyor?
2. Özgür Pınar'ın hangi önerilerini kabul etmiyor?

13 Anlatalım
Sizin Derdiniz Ne?

- Bence en büyük stres kaynağı trafik.
- Anne baba olmak çok zor.
- İşyerinde en çok ben çalışıyorum.
- Bu parayla rahat ve mutlu yaşamak mümkün mü?
- Sürekli ders çalışıyorum. Bıktım bu sınavlardan.
- Bu şehir beni boğuyor. Artık yalnız kalmak istiyorum.
- Bürokrasi bütün zamanımı alıyor.

Benim sorunum bambaşka, ______________________________

14 Yerleştirelim

strese girmek • stresle başa çıkmak
olumlu düşünmek • gergin olmak

Şehrin gürültüsü ve karmaşası yüzünden ______________ . Bazen hayatın bu günlük sıkıntıları yüzünden çok ______________ . Bu durumdan kurtulmak ve ______________ için yeni çözüm yolları arıyorsunuz.

O halde size bir önerimiz var.

Şehrin 30 km uzağındaki tesislerimiz her mevsim huzur bulmanız için sizi bekliyor. Buradaki yemyeşil doğa, temiz hava sayesinde ruhunuzu dinlendirecek, daha ______________ başlayacaksınız. Kendinize bu iyiliği yapmak istemez misiniz? O halde aşağıdaki numaralarımızdan bize ulaşıp randevu alın.

Tel: 05677907743 - 05678087391

15 Bir reklam yazalım

____
____
____
____
____
____
____
____

ULAÇLAR		-(y)ErEk
Eylem	**Ek**	**Örnekler**
davran çöz dinle konuş bak sor	-arak/-erek -yarak/-yerek -mayarak/-meyerek	*O dün gece müzik dinleyerek ders çalıştı.* *Sorumlu davranmayarak herkesi üzüyorsun.* *Sorunlarınızı konuşarak çözmeye çalışın.* **Pencereden bakarak düştü.* **Öğretmen soru sorarak biz yanıtladık.*

olarak		
Ad	**Ek**	**Örnekler**
öğretmen doktor	olarak	*Öğretmeniniz olarak size daha çok çalışmanızı öneriyorum.* *Üç yıl yurt dışında öğrenim görüp doktor olarak Türkiye'ye döndü.*

16 Yeniden yazalım

1. Geçen yıl yalnızca spor yaptım. Kilo verdim.
   Geçen yıl yalnızca spor yaparak kilo verdim .
2. Her gün en az bir litre su için. Güzel bir cilde sahip olun.
   ______________________________ .
3. Ayda sadece 600 TL. ödeyeceksiniz. Bir araba sahibi olacaksınız.
   ______________________________ .
4. İşlerimi önceden planlıyorum. Daha rahat çalışıyorum.
   ______________________________ .
5. Alper beni uzun zamandır aramıyor. Beni çok üzüyor.
   ______________________________ .
6. Arkadaşının teklifini kabul etmedin. Onu çok kırdın.
   ______________________________ .

17 Tamamlayalım

1. Müzik dinle*yerek*______ ders çalışmayı çok seviyorum.
2. Antalya'ya turist ol__________ geldim ama 10 yıldır burada yaşıyorum
3. Her gün işe yürü__________ gidiyorum.
4. Hayata pozitif bak__________ bu hastalığı yenebilirsin.
5. Ailesini dinle__________ büyük bir hata yaptı.
6. İyi bir anne ol__________ çocuklarımın bütün sorunlarıyla ilgilenirim.

18 Okuyalım, sıralayalım

Ruhumuza Sağlık

1 Günlük işlerden sıkılıyorsunuz, sağlıksız besleniyorsunuz. Her şeyden kaçıp uzaklaşmak, huzur bulmak istiyorsunuz. Yeni bir günü bu problemler olmadan karşılamak ister misiniz?

Önce yogadan biraz bahsedelim. Yogayı herkes, her yerde özel giysiler giymeden ve aletler kullanmadan uygulayabilir. Yogada amaç bedenin, ruhun ve zihnin birleşmesini sağlamaktır.

Tüm bu uygulamalar daha kaliteli bir hayat yaşamanızı sağlar. Bunların dışında düzenli spor yaparak, uykunuza dikkat ederek, insanlarla iyi ilişkiler kurarak ve en önemlisi kendinize değer vererek de kaliteli bir yaşama sahip olabilirsiniz.

Sanıyoruz bu soruya cevabınız "Evet." O zaman ruhunuzu dinlendirmeye ve sağlıklı bir hayata başlamaya hazırsınız. Hem de çok uzaklara gitmeden ve çok fazla çaba göstermeden... Üç farklı yöntem size bu konularda yardımcı olabilir. Bunları insanlar yıllardır rahatlamak için uyguluyorlar.

İnsanlar ruhsal ve fiziksel sağlıklarını korumak için yoga ve meditasyon gibi ayurvedadan da yararlanırlar. Ayurvedada amaç, hayatı uzatmak, hastalıkları vücuttan uzak tutmaktır. Bu sistemde hastalanıp tedavi olmaya ihtiyaç duymadan önce sağlığı korumak için çaba göstermek esastır.

Yoganın dışında meditasyon da bir rahatlama tekniğidir. Meditasyon, zihnimize doğru şeyler öğretmenin yoludur. Meditasyon iç huzurumuzun sakinliğimizle beslenip güçlenmesidir.

19 Dinleyelim, yazalım

Renklerin Dili

- Kırmızı
- Turuncu
- Yeşil
- Sarı
- Mavi
- Mor

20 Renklerimizi anlatalım

- Sizce renkler hayatımızı etkiliyor mu?
- Siz dekorasyonda, kıyafetlerinizde hangi renkleri tercih ediyorsunuz? Neden?

21 Yerleştirelim, tartışalım

Hayatı Nasıl Yaşıyorsunuz?

her zaman • çoğu zaman
zaman zaman • nadiren

- Müzik duyunca (__________) hemen kulak verir, (__________) tempo tutarım.
- (__________) Hediyenin küçüğü büyüğü, ucuzu pahalısı olmaz derim.
- (__________) Arkadaşlarımla buluşup vakit geçiririm.
- Sanatsal etkinlikleri izlemeye vakit ayırmak için (__________) çabalarım.
- Vücut bakımıma (__________) özen gösteririm, (__________) para da harcarım.
- Hobilerimi geliştirmek için (__________) gayret gösteririm.
- Etrafımdaki güzel bir eşya, manzara (__________) hemen dikkatimi çeker.
- Haftalık izin günlerimde (__________) faalimdir.

22 Dinleyelim, tamamlayalım

Canın Sağolsun

Ahmet : Merhaba arkadaşlar!

Murat : Aa Ahmet! Hoş geldin. Geçmiş olsun, çok merak ettik seni.

Ahmet : Teşekkür ederim. Geçen hafta hep evde yattım. Sanırım üşütmüşüm. Şimdi daha iyiyim. Ama sizi ve ofisi özledim gerçekten.

Selim : Aslında seni arayacaktım ama zaman bulamadım işte...

Ahmet : ________ ________ önemli değil.

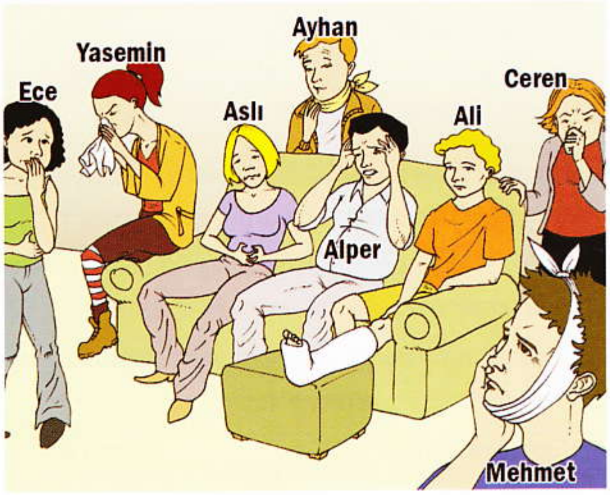
Murat : Doktora gittin mi?

Ahmet : Hayır evdeki ilaçlarla idare ettim. Bu arada benim işlerimi de siz yaptınız. Sağolun.

Selim : ________ ________. Bir sorun yok. Ama ________ ________ son raporu bitiremedik.

Ahmet : ________ ________. Onu da ben bitiririm.

23 Eşleyelim

1. Aslı'nın	dişi ağrıyor.
2. Mehmet'in	başı ağrıyor.
3. Alper'in	öksürüyor.
4. Ali'nin	nezle.
5. Yasemin	karnı ağrıyor.
6. Ayhan'ın	boğazı ağrıyor.
7. Ece'nin	midesi bulanıyor.
8. Ceren	bacağı kırık.

24 Okuyalım, işaretleyelim

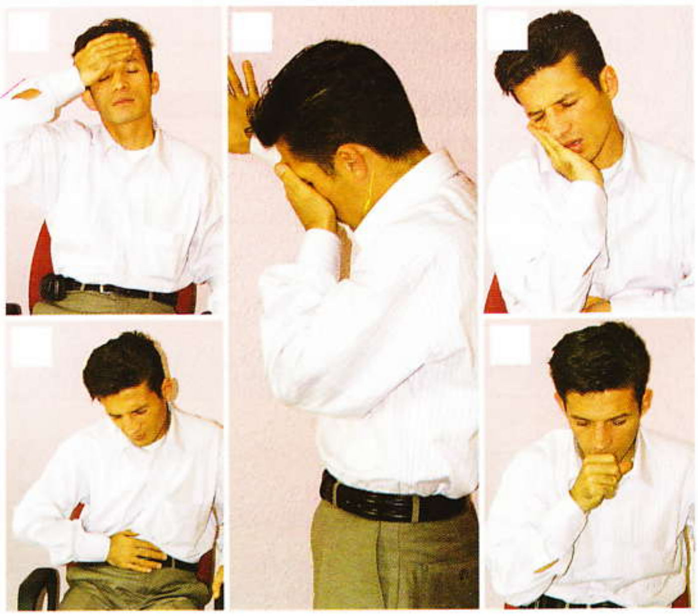
Kendimi İyi Hissetmiyorum

Selin : Cem, neyin var? Bugün yüzün bembeyaz.
Cem : Kendimi hiç iyi hissetmiyorum. Çok üşüyorum.
Selin : Dur bir bakayım. Cem, çok ateşin var. Çok kötü de öksürüyorsun.
Cem : Biraz da başım dönüyor.
Selin : Sen herhalde grip olacaksın. Bence izin alıp eve git.
Cem : Haklısın. En iyisi eve gidip dinlenmek.

...

Selin : Alo Cem. Nasıl oldun? Seni çok merak ettim.
Cem : Çok iyi değilim. Yolda taksiden indim. Midem bulandı. Bu yüzden eve yürüye yürüye geldim.
Selin : Sesin de kısılmış. Hiç itiraz etme, senin için doktora telefon edip randevu alacağım.
Cem : Tamam, ama sen de benimle gel.

25 Dinleyelim, tamamlayalım
Doktor Randevusu

MEDİ KLİNİK

Hastanın Adı : ____________

Randevu Saati : ____________

Randevu Tarihi : ____________

Bölüm : ____________

26 Randevu alalım
Sen Hastasın, O Sekreter

- Şikayeti
- Hastane adı
- Randevu tarihi ve saati
- Hastanın adı

ULAÇLAR		-(y)E...-(y)E
Eylem		**Örnekler**
al	-a/-ya...-a/-ya	*Yanlış yapa yapa doğru yapmayı öğreneceksiniz.*
sev	-e/-ye...-e/-ye	*Ala ala bu arabayı mı aldın?*
konuş	-maya...maya	*Size seve seve eşlik ederim.*
yap	-meye...meye	*Konuşmaya konuşmaya Türkçeyi unuttum.*
bak		*Pencereden baka baka düştü.*
sor		*Öğretmen soru sora sora biz yanıtladık.*

27 Tamamlayalım

1. Ayşe vitrinlere bak*a*____ bak*a*____ yürüyor.
2. Çocuk elindeki çikolatayı ye____ ye____ bize doğru geliyor.
3. Gel____ gel____ bizim evin yolunu unuttun.
4. Adam söylen____ söylen____ işini yapıyor.
5. Spor yap____ yap____ kilo aldım.
6. İnsanlar konuş____ konuş____, hayvanlar koklaş____ koklaş____ anlaşır.
7. Görüş____ görüş____ birbirimizden uzaklaştık.

28 Yerleştirelim

bata çıka • düşe kalka • bile bile • ağlaya sızlaya
güle oynaya • seve seve • istemeye istemeye
hıçkıra hıçkıra • dura kalka

1. Çocuklar karda *bata çıka* yürüyorlar.
2. Genç kız ____________ arkadaşlarıyla buluşmaya gitti.
3. Bebekler ____________ yürümeyi öğrenirler.
4. Kadın gözyaşları içinde ____________ hayatını anlattı.
5. Ahmet'in sinemaya gitme teklifini ____________ kabul ettim. Çünkü macera filmlerinden hiç hoşlanmam.
6. Sen benim en iyi arkadaşımsın. Sana ____________ yardım ederim.
7. Çok yorgunum, görüyorsun. Bunu ____________ benden işleri bitirmemi istiyorsun.
8. Kar nedeniyle iki saatlik yolu ____________ beş saatte gidebildik.
9. Filmin son sahnesi çok acıklıydı. Kendimi tutamayıp ____________ ağladım.

29 Tamamlayalım

tedavi • reçete • muayene • ilk yardım
kan tahlili • idrar tahlili • eczane • poliklinik
ambulans

1. Modern tıpta birçok *tedavi* yöntemi geliştirdiler.
2. ______________ gidip ilaçlarımı aldım.
3. Hemşireler kaza yerindeki yaralılara ______________ yaptılar.
4. ______________ sirenlerini çalarak hızla hastaneye doğru gitti.
5. Doktor hastasına ______________ yazdı.

30 Yerleştirelim
Bekleme Odasında

tedavi etmek • tedavi görmek
ameliyat olmak • kan aldırmak

Cem ve Selin bekleme odasında bekliyorlar.

Cem : Üff, beklemekten çok sıkıldım. Hiç sevmiyorum doktora gelmeyi.

Selin : Niye? Doktor seni ______________ ve bütün sıkıntılarından kurtulacaksın.

Cem : Evet, ama bıktım doktora gidip gelmekten.

Selin : Niye, çok mu hasta oldun?

Cem : Evet. Çocukken üç defa dizimden ______________ ______________. Sonra lisede bir kaza geçirdim. Bir çok kere de çeşitli hastalıklar yüzünden ______________. Doktora gide gele birçok hastalık hakkında bilgi sahibi oldum.

Selin : Gerçekten de doktorla ilgili çok maceralar yaşamışsın.

Cem : Umarım ______________ zorunda kalmam. Beni kan tutar da.

Selin : Cem ne kadar da nazlısın!

Sekreter : Buyurun, doktor bey sizi bekliyor.

31 Sıralayalım
Geçmiş Olsun

Cem : Çok üşüyorum. Midem bulanıyor ve öksürüyorum. ☐

Doktor : Buyurun Cem Bey, şikayetiniz nedir? ☐

Doktor : Sizi muayene etmem gerekiyor. Önce stetoskopla ciğerlerinizi dinleyeyim. Sırtınızı açar mısınız? ☐

Cem : Neyim var doktor? Çok hasta mıyım? ☐

Doktor : Rica ederim. Geçmiş olsun. ☐

Cem : Peki, çok teşekkür ederim. ☐

Doktor : Öksürün. Hımm... Ciğerlerde problem yok. Giyinebilirsiniz. ☐

Cem : Tabii. ☐

Doktor : Korkmayın, yalnızca soğuk algınlığı. Size öksürük şurubu ve antibiyotik yazıyorum. Boğazınız için de pastil. Antibiyotiği günde üç defa yemeklerden sonra içeceksiniz. ☐

32 Muayene olalım
Sen Hastasın, O Doktor

- Muayene
- Tedavi
- Tahlil
- Şikayet
- Teşhis
- Doktor

33 Tamamlayalım

ECZANEDE

Eczacı : Buyurun.

Cem : İyi günler. Ben reçetedeki ilaçları almak istiyorum.

Eczacı : Öksürük şurubu, antibiyotik ve pastil. Grip salgınından siz de etkilendiniz demek.

Cem : Evet, maalesef. Aslında bu sene grip aşısı olmak istedim ama "Bugün giderim, yarın giderim." de________ de________ en sonunda şifayı kaptım.

Eczacı : Birçoğumuz sizin gibiyiz. Aslında herkesin hasta olmayı bekle____________ önceden gerekli önlemleri alması gerekiyor.

Cem : Evet, doğru söylüyorsunuz. Bir de ben hava sıcak diye geçen hafta ince kıyafetler giy__________ dışarı çıktım.

Eczacı : Bu mevsim için uygun kıyafetler giy__________ evden çıkmak da hasta olmamıza sebep oluyor. Onun dışında beslenmeye dikkat etmemek de vücudumuzun güçsüz olmasına neden oluyor.

Cem : O konuda da biraz suçluyum. Bu aralar iş yoğunluğundan beslenmeme çok fazla dikkat et__________ yaşıyorum.

Eczacı : Basit önlemlerle bile hastalığı önleyebilirsiniz. Örneğin, öğle yemeklerinizde kola gibi içecekler iç____________ taze portakal suyunu tercih edebilirsiniz. Bu arada ilaçlarınız hazır.

Cem : Teşekkür ederim. Borcum ne kadar?

34 Yanıtlayalım

1. Cem eve nasıl gitti?

   ______________________________________.

2. Selin doktordan nasıl randevu aldı?

   ______________________________________.

3. Doktor Cem'in ciğerlerini nasıl dinliyor?

   ______________________________________.

4. Cem nasıl hasta oldu?

   ______________________________________.

5. Hastalıklara karşı nasıl önlem alabiliriz?

   ______________________________________.

35 Dinleyelim, işaretleyelim

Farklı Tedavi Yöntemleri

	Doğru	Yanlış
1. Tıp biliminin dışındaki yöntemlerle tedaviye "alternatif tıp" denir.	☐	☐
2. Alternatif tıp modern tıbbın karşısındadır.	☐	☐
3. Alternatif tıpta bitkilerin dışında da tedavi yöntemleri bulunur.	☐	☐

12 Yolculuk

1. Nereye Gidelim?

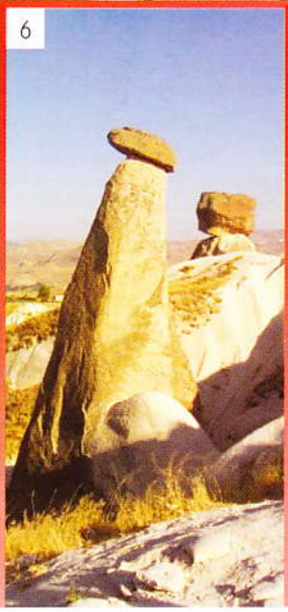

1

2

3

4

5

6

7

8

9

1 Eşleyelim

1. *Çin Seddi*
2. ______
3. ______
4. ______
5. ______
6. ______
7. ______
8. ______

2 Yanıtlayalım

Yolculuk yapmayı seviyor musunuz?
Tatillerinizi nerede geçirmekten hoşlanırsınız?
Tatillerinizde genellikle neler yaparsınız?

3 İşaretleyelim

Niçin Tatil Yaparız?

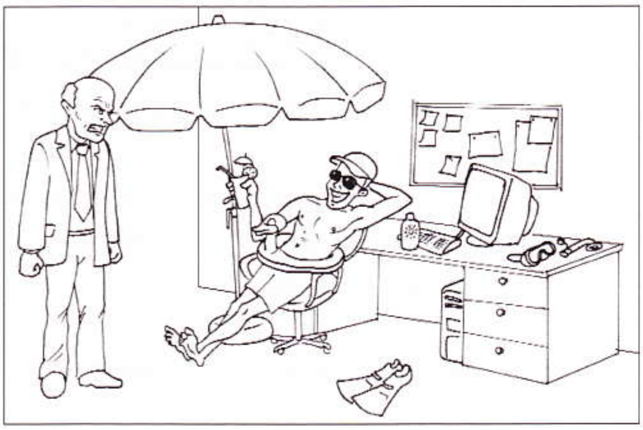
1. Gezmek için ☐
2. İşe/okula gitmemek için ☐
3. Güneşlenmek için ☐
4. Ailemle zaman geçirmek için ☐
5. Sabahları erken kalkmamak için ☐
6. Stresten kaçmak için ☐
7. Farklı yerler görmek için ☐

4 Eşleyelim

1. Uçakta bunları koymak için yeterli yer var mıdır?
2. Bu mevsimde gitmek için en ideal tatil yeri neresi?
3. Boşuna bekleme. Bu yıl sana tatil yok!

ULAÇLAR					-mE (+iyelik) için / -mEk için
Eylem	**–**	**Ek**		**İlgeç**	**Örnekler**
iyileş	-ma	-mak / -mek	–	için	*Zayıflamak için diyet yapıyor.*
zayıfla	-me				*Kışın hasta olmamak için bol C vitamini alın.*
et					*Sözcük öğrenmek için kitap okuyun.*
yardım					*O Türkçe öğrenmesi için TÖMER gidiyor.*
hasta ol		....	....		*Gözlerinizin ağrımaması için okuma gözlüğü kullanın.*
konuş		-ma / -me	-m		*İyileşmen için kendine dikkat etmen gerek.*
öğren			-n		*Size yardım edebilmem için adresinizi almam gerekiyor.*
ağrı			-sı / -si		*İyi konuşmaları için çok pratik yapmaları gerekiyor.*
ol			-mız / -miz		*Çocuğumun iyi bir insan olmak istiyorum.*
			-nız / -niz		
			-ları / -leri		

5 Tamamlayalım

1. Bu sabah derse zamanında yetiş *mek* *için* taksiye bindim.
2. Sınavda basit hatalar yap______ ______ soruları çok iyi okumanız gerek.
3. Ödevlerini bitir______ ______ sana tam bir saat veriyorum!
4. Çocukların sigara gibi kötü alışkanlıklar edin______ ______ büyüklerin onlara iyi örnek olmaları gerek.
5. Sizinle konsere gelebil______ ______ babamdan izin alacağım.
6. Kısa zamanda iyileş______ ______ ilaçlarınızı düzenli olarak kullanmanızda yarar var.
7. Kursa kayıt yaptır______ ______ kimliğinizin bir fotokopisini ve iki fotoğraf getirmeniz lazım.
8. Okula git______ ______ "Hastayım." diyor.
9. Ailem tıp oku______ ______ bana çok ısrar etti ama ben güzel sanatları tercih ettim.
10. Bilgisayarımı kullan______ ______ seni bin kere uyardım!
11. Tatilde oku______ ______ size birkaç kitap önereceğim.
12. Biraz yalnız kalıp kafamı dinle______ ______ kısa bir tatile çıkmayı düşünüyorum.
13. Sabah erken kalk______ ______ akşamdan saatin alarmını kurdum ama alarm çalmadı.
14. Bir an önce ailemle görüş______ ______ sabırsızlanıyorum.

6 Dinleyelim, tamamlayalım, işaretleyelim

Üç Macera: Karada, Havada, Suda...

1. Kaçkarlar doğa ile baş başa ________ ________ en ideal yerlerden biri.
2. Kaçkarlar'a ________ ________ en uygun zaman Ağustos.
3. Alaçatı sörf ________ ________ çok uygun bir bölge.
4. Alaçatı'da uçurtma sörfü ________ ________ çok çeşitli kurslar bulunuyor.
5. Birçok turist yamaç paraşütü ile gökyüzünde ________ ________ Fethiye'ye gidiyor.

	Doğru	Yanlış
1. Kaçkar Dağları'na gitmek için tura katılmak mümkündür.	☐	☐
2. Kaçkarlar Karadeniz Bölgesi'ndedir.	☐	☐
3. Alaçatı'ya gitmek için bir sörf tahtası gereklidir.	☐	☐
4. Yamaç paraşütü yapmak için eğitim almak gereklidir.	☐	☐

7 Okuyalım, yanıtlayalım

Seyahat, yollar ve haritalara dair

Bir Röportaj

Ece Temelkuran

Özgün : "Seyahat etmenin hayatınızdaki yeri nedir?" sorusuyla başlamak istiyorum sohbetimize. Seviyor musunuz yolları?

Ece : Geçen yıldan beri sürekli dolaşıyorum. Evime çok az gittim. Benim için seyahatin en önemli yeri, otel odaları. Hem yurt içinde, hem de yurt dışında. Yolculuk etmeyi seviyorum, çünkü kendimi daha özgür hissediyorum.

Özgün : Seyahatleriniz çoğunlukla işinizle mi ilgili?

Ece : İş ile hayat benim için ayrı şeyler değil. İş benim için otel odasının penceresinden, karla kaplı bir çocuk bahçesine bakıp hayal kurmak, onları yazmak. Siz burada onları okuyorsunuz ve ben para kazanıyorum. Güzel bir işim var yani!

Özgün : Tatiller hakkında ne düşünüyorsunuz? Tatil yapıyor musunuz?

Ece : Benim hayatımda "tatil" ve "iş" diye iki ayrı şey yok. Zaten beş yıldızlı tatiller bana göre değil. Bir zamanlar, öyle bir tatil yapmaya çalıştım ama o çok yorucu bir şey ve bittikten sonra gerçekten bir tatile ihtiyacınız oluyor. Sadece yatmak ve yemek yemek "tatil" değil bence...

Özgün : Gezginlik felsefesi bu bence. Seyahat etmek; görmek, tanımak ve keşfetmek... Sizin yaşam seyahatiniz nasıl peki? Haritanız, rotanız var mı?

Ece : Var ama "Şunu olmak istiyorum, bunu yapmak istiyorum, şuna sahip olmak istiyorum" diye değil. Şu andaki en büyük amacımı biliyor musunuz? Korkmamak... En önemli şey bu... Çünkü kendi hayatının haritasını çıkarman için kendi gücünle buluşman gerekiyor. İnsan, korkularından kurtulduktan sonra bu güçle buluşuyor ve özgürlük de, gerçek yolculuk da aslında o zaman başlıyor. İnsan, iç yolculuğu ile dünyayı geziyor aslında...

Özgün : Çok doğru... Bu güzel sohbet için çok teşekkür ederim.

Ece : Ben teşekkür ederim.

1. Ece Temelkuran çok yolculuk ediyor mu?

   ______________________________.

2. Ece Temelkuran'ın tatil anlayışı nasıl?

   ______________________________.

3. Ece Temelkuran'ın hayattaki amacı nedir?

   ______________________________.

4. Ece Temelkuran'a göre gerçek yolculuk nedir?

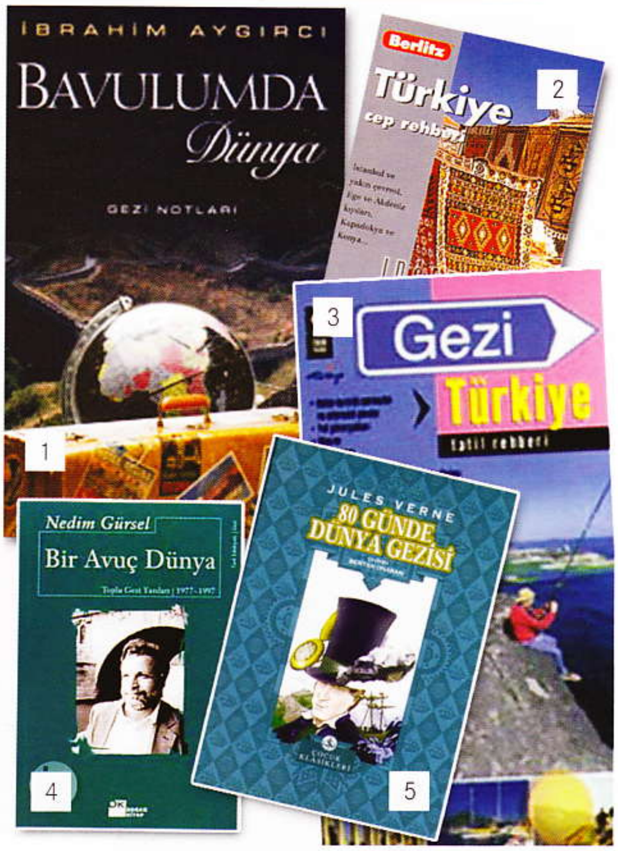
   ______________________________.

5. Ece Temelkuran'ın görüşlerine katılıyor musunuz? Niçin?

   ______________________________.

8 Dinleyelim, işaretleyelim

Ne Okuyalım?

Kitapta yol haritaları bulunuyor.	
Kitap Cinius Yayınevi'nden çıkmış.	
Kitap, zengin bir İngiliz'in dünya turunu anlatıyor.	
Kitapta turistik yerlerin fotoğrafları bulunuyor.	
Kitap Asya, Avrupa ve Amerika hakkında bilgiler veriyor.	

9 Okuyalım, tamamlayalım
Stressiz Bir Tatil

Niçin tatil yapmak isteriz? Elbette, günlük streslerden uzaklaşıp huzur bulmak ve dinlenmek için. Ama çoğumuz biliriz ki, tatile çıkmak da çok stresli bir iştir. Tatilde en küçük bir aksilik moralimizi bozar. Aile arasındaki kavgalar, otel odalarının darlığı, hayal kırıklıkları derken dinlenmek imkansız hale gelir. Bu gibi sorunlarla karşılaşmamak için tatile çıkmadan önce iyi bir plan yapmak gereklidir. Bu planın tatil planı değil, dinlenme planı olması lazımdır.

İnsanların çoğu "Pahalı bir tatil, iyi bir tatildir." diye düşünür ama bu yanlıştır. Çünkü lüks otellerde yemek saatine yetişmeye çalışmak ve animasyonlara katılmak oldukça yorucudur. Güneşin altında bütün gün yatmak da dinlenmeniz için yeterli değildir. İyi bir tatilin anahtarı kafanızdaki sorunlardan kurtulmaktır. Bunun en iyi yolu da sevdiklerinizle zaman geçirmek ve kendinize biraz zaman ayırmaktır. Üstelik bunlar için büyük paralar harcamanız gerekmez.

1) ______________________________

______________ tatil yapmak isteriz.

2) Tatile çıkmak stresli bir iştir, çünkü ______________

______________________________ .

3) ______________________________

bir dinlenme planı yapmak gereklidir.

4) Kafamızdaki sorunlardan kurtulabilmek için ______________

______________________________ .

5) ______________________________

______________ çok para harcamak gerekli değildir.

10 Yorumlayalım
Artık Gitme Zamanı

"Çok okuyan değil, çok gezen bilir."

Bana göre gezme, ______________________________

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

____

11 Yardımcı olalım
Neler Hazır, Neler Değil?

12 Okuyalım, işaretleyelim
Gemi Seyahati

Gözlerinizi kapatın. Kendinizi suda, lüks bir otelde, küçük bir şehirde, hatta dünyanın en güzel şehrinde yolculukta hayal edin. İşte gemi yolculuğunu böyle özetleyebiliriz!

Gemiyle yolculuklar her gün biraz daha popüler oluyor. Gemi yolculuğu önceleri yalnızca emekli ve yaşlı insanların tercihiyken, bugün pek çok insanın ilgisini çekiyor. İşte son günlerin bu ilgi çekici yolculuk türü hakkında bazı sorular ve yanıtları!

Sıkılacak mıyım?

Büyük bir gemiyle yolculuk yaparken sıkılmanız mümkün değil. Neredeyse her köşede insanları eğlendirmek ve dinlendirmek üzere aktiviteler vardır. Örneğin, misafir konuşmacıları dinleyebilir, şarap seminerlerine katılabilirsiniz. Ya da spor yapmak için spor salonlarını ve yüzme havuzlarını tercih edebilirsiniz. Ayrıca alışveriş yapmak için çeşitli dükkanlar, vakit geçirmek için film salonları gibi pek çok alternatif de sizi bekliyor. Böyle etkinliklerle dolu bir yolculuğa arkadaş grubunuzla da rahatlıkla çıkabilirsiniz çünkü gemide herkesin zevkine uygun bir etkinlik bulunmaktadır.

"Benim amacım sessiz, sakin bir yerde tatil yapıp dinlenmek." mi diyorsunuz? O zaman daha küçük bir gemide, daha az sayıda insanla yolculuk yapmayı da tercih edebilirsiniz. Yani yolculuğa çıkma amacınıza ve kişiliğinize göre farklı türde gemi yolculuğu seçebilirsiniz.

Pahalı bir yolculuk mu?

Toplam fiyat size ilk bakışta fazla gelebilir ama bu fiyatlara konaklama, yiyecek içecek, etkinlikler ve gece eğlenceleri de dahildir. Bu durumda gemi yolculuğu karadaki tatillerden daha karlıdır bile diyebiliriz. Ancak bu yolculuklarda ödemeyi tatile çıkmadan önce yapmak gerekiyor. Bu bir dezavantaj gibi görünebilir. Ama bu uygulama sizi tatilde hesap yapma stresinden de uzaklaştırır. Elbette gemi yolculuğu fiyatları, yolculuk dönemine, geminin özelliklerine ve yolculuk süresine göre çeşitlenmektedir. Bütün bunları göz önünde bulundurarak bütçenize uygun bir tatil planı yapabilirsiniz.

	Doğru	Yanlış
1. Gemi yolculuğunu çok fazla insan tercih etmiyor.	☐	☐
2. Günümüzde gemi yolculuğunu daha çok yaşlılar ve emekliler tercih ediyor.	☐	☐
3. Gemi yolculuklarında pek çok eğlenceli aktivite bulunmaktadır.	☐	☐
4. Gemi yolculuğu her zaman kara yolcuğundan daha pahalıdır.	☐	☐
5. Gemi yolculuğunun dezavantajı ödemeyi baştan yapmaktır.	☐	☐
6. Gemi yolculuğunun dönemine göre fiyat değişebilir.	☐	☐
7. Gemi yolculukları sakin bir tatil için uygun değildir.	☐	☐
8. Gemi yolculuğu sadece küçük gruplar için uygundur.	☐	☐

13 Bir tur satın alalım
Mavi Yolculuk

yolculuk tarihleri	rota
yolculuk süreleri	aktiviteler
yeme - içme	fiyatı

14 Yerleştirelim

liman • havaalanı • feribot • vapur • gemi • tren • metro otobüs • araba • helikopter • istasyon • uçak • terminal • sürücü garaj • kompartıman • makinist • şoför • pilot • kaptan

liman

15 Eşleyelim

1. Hat	4. Tünel
2. Toplu taşımacılık	5. Vagon
3. Yeraltı	6. İstasyon

☐ İnsanları çeşitli araçlarla bir yerden bir yere götürmek.

☐ Yerin yüzey altındaki bölümü.

☐ Lokomotifin arkasına bağlı demir yolu aracı.

☐ Bir yerden diğer bir yere geçebilmek için yerin altında ya da dağın içinde açılan yol

☐ Ulaşım sağlayan bir taşıtın uğradığı yerlerin bütünü.

☐ Tren, metro durağı.

ULAÇLAR				-mEk üzere
Eylem	**–**	**Ek**	**İlgeç**	**Örnekler**
dön ye kazan	-ma -me	-mak -mek	üzere	*Geri dönmemek üzere evden ayrıldı.* *Bir şeyler yemek üzere mutfağa gitti.* *Sınavı kazanmak üzere çok çalıştı.*

16 Tamamlayalım

1. Hemşire her üç saatte bir tansiyonumu ölç *mek* *üzere* yanıma geldi.
2. Kimsesiz çocuklar yararına para topla________ ________ bir konser düzenlediler.
3. Bu konuyu hiçbir zaman aç________ ________ kapattık.
4. Yabancı konukları karşıla________ ________ bir saat sonra havaalanına gideceğiz.
5. Bir daha dön________ ________ buradan gidiyorum.
6. Geç kalıyoruz, taksiye binelim. Ders başla________ ________.
7. Önümüzdeki ay tekrar görüş________ ________ bugünkü toplantımızı bitiriyoruz.
8. Nerede kaldın? Annem meraktan öl________ ________.

17 Yanlışları çizelim

1. Piyangodan para kazanabilmek için / kazanabil~~mek üzere~~ bilet aldım.
2. Ayşe Hanım dinlenmek üzere / dinlenmek için odasına çıktı.
3. Başarılı olabilmek üzere / olabilmek için çok çaba harcıyorum.
4. Terfi etmek üzere / etmek için iş yerindeki bütün görevlerini yerine getirmeye çalışıyor.
5. İyileşmek üzere / İyileşmek için ilaçlarını düzenli kullanmalısın.
6. Filme geç kalmamak için / kalmamak üzere evden erken çıktık.
7. Mutlu olmak üzere / olmak için küçük problemleri kafanıza takmayın.
8. Sabah erkenden doktora gitmek üzere / gitmek için evden çıktı.
9. Şimdi biraz dinlenmek üzere / dinlenmek için toplantıya yirmi dakika ara veriyoruz.
10. Benimle görüşmemek üzere / görüşmemek için telefonlarıma çıkmıyor.
11. Başbakan basın açıklaması yapmak üzere / yapmak için salona girdi.
12. Dokuzda ofiste olabilmek üzere / olabilmek için evden yedide çıkıyorum.

18 Tamamlayalım

1. *Hasta olmamak için* bol bol C vitamini alın.
2. *Akşam gitmek üzere* güzel bir restorandan yer ayırttı.
3. ________ Türkçe öğreniyorum.
4. ________ spor yapıyorum.
5. ________ eve erken döneceğim.
6. ________ tatile çıktı.
7. ________ yurt dışına çıktı.
8. ________ İstanbul'a yerleşti.
9. Yemek yemek üzere *iş yerinden çıktı*.
10. Ailem yabancı dil öğrenmem için ________.
11. Mektupları göndermek için ________.
12. Zengin olmak için ________.
13. Arkadaşıyla görüşmek üzere ________.
14. Her yıl aynı tarihte buluşmak üzere ________.
15. Doğum gününü kutlamak üzere ________.
16. Ondan özür dilemek için ________.
17. Konuşmacı sözlerine başla________ ________ kürsüye yöneldi.
18. Organizatörler hepimizin rahat et________ ________ her şeyi düşünmüşler.
19. Anahtarı evde unutmuşum. Kapıyı aç________ ________ çilingir çağırdım.
20. İzmir'e git________ ________ iş yerinden iki gün izin aldım.
21. Biraz daha bekle, işim bit________ ________.
22. Kendimi iyi hissetmiyorum, bayıl________ ________.
23. Otobüs hareket et________ ________, biraz acele et.
24. Lütfen biraz bekleyin, tahlil sonuçlarınız çık________ ________.

19 Biz de yer ayırtalım

Otobüs	Uçak
• cam kenarı	• şehir içi servis
• koridor	• ekonomik sınıf
• mola	• bagaj ağırlık limiti
• tek kişilik koltuk	• gidiş dönüş

REZERVASYONUNUZ TAMAM

A : İyi günler, nasıl yardımcı olabilirim?

B : Merhaba. Ben Ankara'dan İstanbul'a gitmek için yer ayırtmak istiyorum.

A : Elbette. Hangi tarihte seyahat etmek istiyorsunuz?

B : 12 Şubat'ta.

A : 12 Şubat'ta Ankara'dan İstanbul'a, sabah 09.00'da ve akşam 19.00'da olmak üzere iki tren var. Hangi saati tercih edersiniz?

B : Yolculuk kaç saat sürüyor ? Gece uykusuz kalmak istemem.

A : Altı saat efendim. Ama akşam trenimizde yataklı vagonlarımız da var. Rahat bir yolculuk yapabilirsiniz.

B : Anlıyorum ama sanırım sabah 09.00'da gitmek benim için daha uygun olacak.

A : Tabii, nasıl isterseniz...

B : Bu durumda öğleden sonra Haydar Paşa İstasyonu'nda olabileceğim, değil mi?

A : Evet efendim. Rezervasyon için adınızı alabilir miyim?

B : Güliz Batur.

A : Güliz Hanım, bilgilerinizi tekrarlıyorum; Seyahat tarihiniz 12 Şubat, hareket saati 09.00, hareket noktanız Ankara, varış yeriniz ve saatiniz İstanbul 15.00.

B : Evet, bileti ne zamana kadar almam gerekiyor?

A : En geç yolculuk tarihinizden bir gün önce biletinizi almanız gerekiyor. Ama telefonda ya da internet üzerinden kredi kartınızla da biletinizi satın alabilirsiniz.

B : Tamam, teşekkür ederim.

A : Rica ederim. İyi günler.

20 Sıralayalım

Havaalanına girdikten sonra....

- ☐ Bavulunuz için el arabası bulursunuz.
- ☐ Pasaport kontrolünden geçersiniz.
- ☐ Kapı numaranız için gidiş panosunu kontrol edersiniz.
- ☐ Bekleme salonunda beklersiniz.
- ☐ Uçağa binersiniz.
- ☐ Bavulunuzu kontrol ettirirsiniz ve uçağa biniş için geçiş izni alırsınız.

21 Dinleyelim, tamamlayalım

Havaalanında

Uçuş Numarası	Varış Noktası	Uyarı
BA516		
SK 832		
AF 472		
LH 309		
VS 876		

22 Okuyalım, işaretleyelim

Stressiz Bir Tatil

Bu sene tatilde değişik bir şeyler yapalım dedik. Yeni yerler görmek için yola çıktık. Kültür ve tarih açısından zengin bir ülkeye, İspanya'ya gitmeye karar verdik. Önce şehirleri haritada işaretledim. Bir tur şirketinden izin tarihlerimize göre tur satın aldık. Bu şekilde uçak ve otel masrafları daha az tuttu. İspanya, Avrupa Birliği'ne üye bir ülke. Bu sebeple, Türk vatandaşlarından Schengen vizesi istemekte. Ağustos, İspanya'nın en sıcak ayıdır. Ancak biz oradayken hava serindi. Hemen her gün hava kapalıydı. Bu yüzden güzel fotoğraflar çekemedik. Ağustos ayında genelde halk tatil yapmak için güneydeki sahil bölgesine gidiyor. Çalışma ve yemek saatleri bize göre daha farklı. Sabah on ve iki, akşam beş ve sekiz arası çalışıyorlar. Öğle arası siesta yapıyorlar. Akşam yemeğini de en erken gece onda yiyorlar. Hatta saat sekiz civarı açık restoran bulmak zormuş, ancak biz daha çok turistik şehirlere gittik ve bu nedenle yemek yemek için yer bulmakta hiç zorlanmadık.

Restoranlarda servis biraz yavaştı. Ayrıca, yemek saatleri bizim saatlerimize uymuyordu. Bu sebeple, şehri daha çok yaşamak, gezmek için yirmi dört saat açık hamburgercilerde yemek yedik. Sonuçta, İspanya'dan çok güzel anılarla ayrıldık.

	Doğru	Yanlış
1. İspanya yalnızca deniz ve güneş görmek isteyenler için idealdir.	☐	☐
2. Ağustos ayı normalde İspanya'da yağmurlu geçer.	☐	☐
3. Türkiye ve İspanya'da çalışma saatleri aynı değildir.	☐	☐
4. İnsanlar İspanya'da akşam yemeğini çok geç yiyorlar.	☐	☐

23 Dinleyelim, işaretleyelim

MANOLYA OTELİ

PERSONELİMİZİ DEĞERLENDİRİN

	İyi	İdare eder	Kötü
❑ Ev sahipliğimiz	☐	☐	☐
❑ Nezaketimiz	☐	☐	☐
❑ Servis Personeli Hizmeti	☐	☐	☐

ODANIZI DEĞERLENDİRİN

	İyi	İdare eder	Kötü
❑ Dekorasyon	☐	☐	☐
❑ Oda ve Banyo Temizliği	☐	☐	☐
❑ Tesisat ve Teknik Servis	☐	☐	☐

YİYECEK VE İÇECEKLERİ DEĞERLENDİRİN

	İyi	İdare eder	Kötü
❑ Yiyecek Kalitesi	☐	☐	☐
❑ Yiyecek Çeşitliliği	☐	☐	☐
❑ Hijyen	☐	☐	☐

GENEL DEĞERLENDİRME

	İlk	İkinci	Diğer
❑ Tesisimizde daha önce kaldınız mı?	☐	☐	☐
	Evet	**Belki**	**Hayır**
❑ Tesisimizi tekrar tercih eder misiniz?	☐	☐	☐

GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİNİZ:

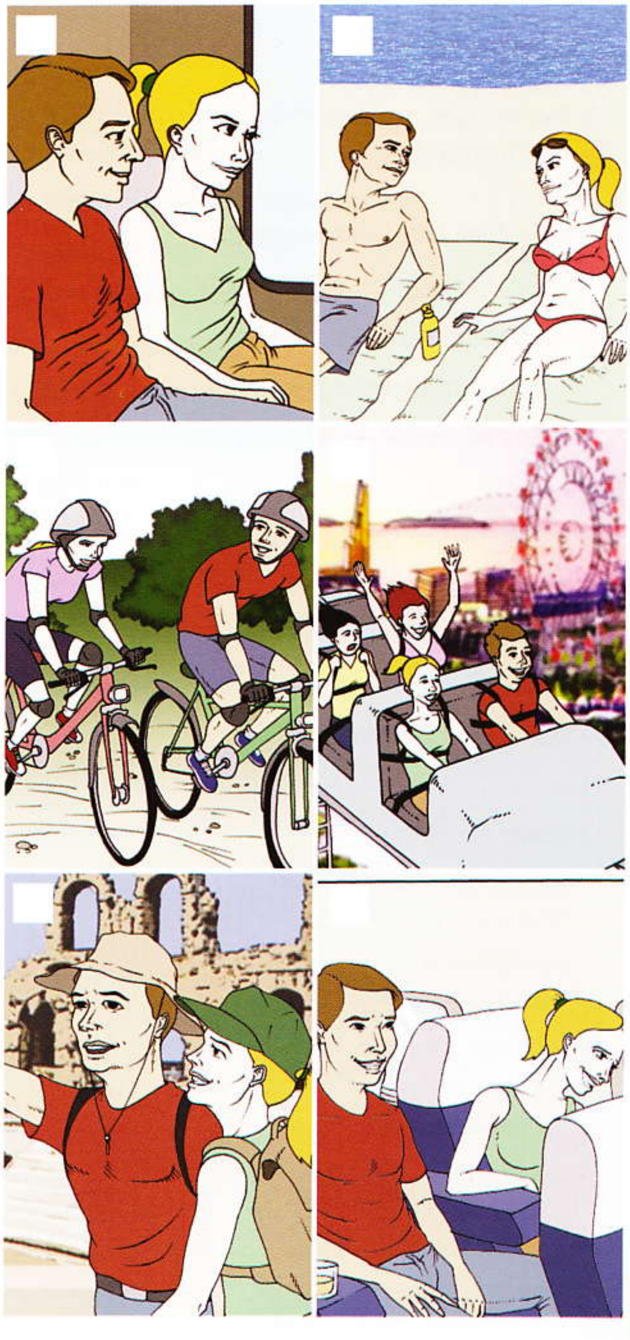
BAĞLAÇLAR			*çünkü, bu nedenle, bu yüzden*
Tümce		**Tümce**	***Örnekler***
Telefon numarasını bilmiyorum.	Çünkü	Çalışmadı.	*Onu arayamam. Çünkü telefon numarasını bilmiyorum.*
Başarılı olamadı.	Bu nedenle	Telefon numarasını bilmiyorum.	*Telefon numarasını bilmiyorum. Bu nedenle onu arayamam.*
Daha sağlıklı olmak istiyor.	Bu yüzden	Daha sağlıklı olmak istiyor.	*Başarılı olamadı. Çünkü çalışmadı.*
Çalışmadı.		Bugün çok meşguldü.	*Çalışmadı. Bu nedenle başarılı olamadı.*
Bugün çok meşguldü.		Başarılı olamadı.	*Spor yapıyor. Çünkü daha sağlıklı olmak istiyor.*
Onu arayamam.		Onu arayamam.	*Daha sağlıklı olmak istiyor. Bu nedenle spor yapıyor.*
Spor yapıyor.		Spor yapıyor.	*Bugün çok meşguldü. Bu nedenle onu yarın ziyaret edeceğim.*
Onu ziyaret edeceğim.		Onu yarın ziyaret edeceğim.	*Onu yarın ziyaret edeceğim. Çünkü bugün çok meşguldü.*
			Spor yapıyor. Bu nedenle daha sağlıklı yaşamak istiyor.

24 Tamamlayalım

1. Dün gece geç yattım, *bu nedenle* sabah çok zor kalktım.
2. Sana yardım edemem, __________ ders çalışacağım.
3. Yüzmeyi çok seviyorum, __________ her hafta sonu havuza gidiyorum.
4. Biraz kilo vermek istiyorum, __________ rejim yapıyorum.
5. Ben hemen çıkıyorum, __________ işe yetişeceğim.
6. Çok para kazanmak istiyorum, __________ çok çalışıyorum.
7. Çok sağlıklıyım, __________ her sabah spor yapıyorum.
8. Çok yorgunum, __________ tatile çıkacağım.
9. Sizinle sinemaya gelmeyeceğim, __________ __________. o fimi daha önce iki kere seyrettim.
10. Başı çok ağrıyormuş, __________ eve gidip dinlenecekmiş.
11. Ablam gelecek ay evlenecek, __________ düğün hazırlıkları yapıyor.
12. Akşam yemeğe misafir geliyor, __________ markete gidip alışveriş yapacağım.
13. Dün pikniğe gitmedik __________ hava yağmurluydu.
14. Başka bir eve taşınmayı düşünüyoruz __________ __________ ev sahibimiz kiraya çok zam yaptı.

25 Sıralayalım

Farklı Bir Tatil

26 Dinleyelim, işaretleyelim
Tatil Ödülü

1. Bu diyalog nerede geçmektedir?
   - Limanda ☐
   - Havaalanında ☐
   - Hayvanat bahçesinde ☐
   - Nevin Hanım'ın evinde ☐

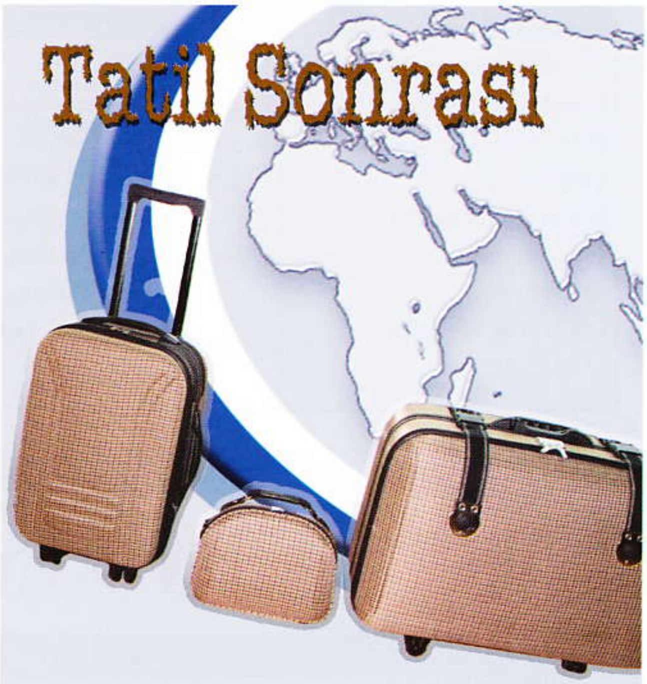
2. Erol Bey ve ailesinin tatili ne kadar sürdü?
   - Bir hafta ☐
   - İki gün (cumartesi ve pazar) ☐
   - Bir ay ☐
   - Dört gün ☐

3. Metne göre aşağıdaki tümcelerden hangileri doğrudur? İşaretleyiniz.

	Doğru	Yanlış
• Tatilden bütün aile memnundu.	☐	☐
• Erol bey ve ailesi bu tatili bir TV kanalı izleyerek kazandı.	☐	☐
• Hazal tatilde çok eğlenmedi.	☐	☐
• Erol Bey'in oğlu bir okul gezisine katıldı.	☐	☐
• Nevin Hanım sık sık ata biniyor.	☐	☐

	Erol Bey	Nevin Hanım	Hazal	Can
• Dalış kursuna katılmış.				
• İlk kez ata binmiş.				
• Hayvanat bahçesinde çok eğlenmiş.				
• Sabahtan akşama kadar havuza girmiş.				
• Açıkhavada yürüyüşler yapmış.				

27 Başlık seçelim, tamamlayalım

Tatil günlerinin sona ermesiyle birlikte insanlarda kızgınlık, sinirlilik, yorgunluk ve sosyal etkinliklere karşı istek kaybı ortaya çıkar.

Tatilden eve dönmek için bavullarınızı topluyorsunuz. Bir ya da iki hafta her gün denize girdiniz. Sıcak havada güneşlenerek ilk günden ıstakoz gibi kıpkırmızı oldunuz ya da dışarıda lapa lapa kar yağıyordu, siz odanızda şömine karşısında sıcaklığın keyfini yaşadınız. Sayılı günler çabuk geçiyor. Artık rüya bitti. Bunun için tatilin son günü stres yaşıyorsunuz. Bu stresi ortadan kaldırmanız mümkün.

Örneğin, işe ya da okula başlamadan bir-iki gün önce eve dönün. Böylece eşyalarınızı yerleştirip eski düzeninize kolayca geri dönersiniz. Evinizde bir süre dinlendikten sonra kendinizi sokağa atın. Bu sizin eski ortamınıza ısınmanızı sağlar. Arkadaşlarınızla oturup sohbet edin. Eşiniz, sevgiliniz ya da iyi bir arkadaşınızla tiyatro, sinema gibi yerlere gidin. Çünkü bu etkinlikler rutin sosyal hayatınıza geri dönmenizi sağlar. İş yerindeki değişikliklere alışmak için iş arkadaşlarınızla konuşun. İş yerinde ilk gün kendinizi iyi hissetmek istersiniz. Bunun için ilk gün işe yeni kıyafetlerle bakımlı bir şekilde işe gidin.

Bütün bunlar tatil dönüşündeki sıkıntılarınızı ortadan kaldırmanız için yeterli gelmedi mi? O zaman gelecek yaz tatili için plan yapmaya başlayın.

- [ ] Güzel Bir Tatil
- [ ] Sayılı Günler
- [ ] Tatilin Son Günü
- [ ] Tatil Dönüşü Sendromu

1. Eşyalarınızı yerleştirip eski düzeninize geri dönmek istiyorsunuz, bunun için ______________________________ .
2. Eski ortamınıza tekrar ısınmanız gerekir, bu sebeple ______________________________ .
3. İlk gün işyerine yeni kıyafetlerle gidersiniz, çünkü ______________________________ .

28 Yanıtlayalım

Son Tatilim

Son tatilinizde nereleri gezdiniz?

Yeni insanlarla görüştünüz mü?

Tatilden sonra tatil arkadaşlarınızla görüştünüz mü?

Tatile giderken hangi ulaşım araçlarını kullandınız? Niçin?

Tatilinizde nelerden hoşlandınız, nelerden hoşlanmadınız? Neden?

29 İşaretleyelim, tamamlayalım

Alternatif Tatil

1. Semih'in borçlarının sonu gelmiyor, çünkü ______________________________ .
2. Bir uzman Semih'e test uyguladı, çünkü ______________________________ .
3. Semih tatilde bütün hizmetlerden yararlanmak istedi, çünkü ______________________________ .
4. Semih tatil tercihini değiştirdi, çünkü ______________________________ .
5. Semih bu tatilden çok memnun kaldı, çünkü ______________________________ .

	Doğru	Yanlış
1. SPA'da yalnızca vücut sağlığına yönelik hizmetler var.	☐	☐
2. Semih SPA ile ilgili bilgileri bir arkadaşından öğrendi.	☐	☐
3. SPA'da rahatlatma ve dinçleştirme programları var.	☐	☐
4. Semih tatilde çok fazla para harcadı.	☐	☐
5. Semih'in ruh ve beden dengesi arasında uyum sorunu vardı.	☐	☐
6. Semih SPA merkezinde tüm hizmetlerden yararlandı.	☐	☐

30 Eşleyelim

1. uzman	[1] Bir konuda bilgi, görüşü ve becerisi çok kimse
2. uyum	[ ] Korkunç, dehşetli, şaşırtıcı
3. müthiş	[ ] Bir bütünün parçaları arasındaki uygunluk
4. bedel	[ ] Üzüntüden, sıkıntıdan kurtulmak, sakinleşmek
5. rahatlamak	[ ] Bir şeyin değeri, fiyatı, kıymeti

Karşılıklı Konuşma

İÇİNDEKİLER

I. ÜNİTE
Burası Ne?
- A Grubu 153 • B Grubu 154

II. ÜNİTE
Nerede Ne Yapıyorsun?
- A Grubu 155 • B Grubu 156

III. ÜNİTE
Hangi Şehir?
- A Grubu 157 • B Grubu 158

IV. ÜNİTE
5N1K
- A Grubu 159 • B Grubu 160

V. ÜNİTE
Ürün Seçelim
- A Grubu 161 • B Grubu 162

VI. ÜNİTE
Hangisi Daha Uygun?
- A Grubu 163 • B Grubu 164

VII. ÜNİTE
Kim Daha Hızlı?
- A Grubu 165 • B Grubu 166

VIII. ÜNİTE
Neleri Hatırlıyorsun?
- A Grubu 167 • B Grubu 168

IX. ÜNİTE
Bizimkiler
- A Grubu 169 • B Grubu 170

X. ÜNİTE
Başlığın Haberi Ne?
- A Grubu 171 • B Grubu 172

XI. ÜNİTE
Tabu Oynayalım
- A Grubu 173 • B Grubu 174

XII. ÜNİTE
Bodrum mu, Fethiye mi?
- A Grubu 175 • B Grubu 176

1. Ünite A

Anlatalım, soralım, not alalım

Burası Ne?

	Doğru	Yanlış
1. Burası ne?	☐	☐
2. Burada tabak var mı?	☐	☐
3. Bardaklar nerede?	☐	☐
4. Burada pencere var mı?	☐	☐
5. Çaydanlık kırmızı mı?	☐	☐
6. Tencereler nerede?	☐	☐

Karşılıklı Konuşma

1. Ünite B

Anlatalım, soralım, not alalım

Burası Ne?

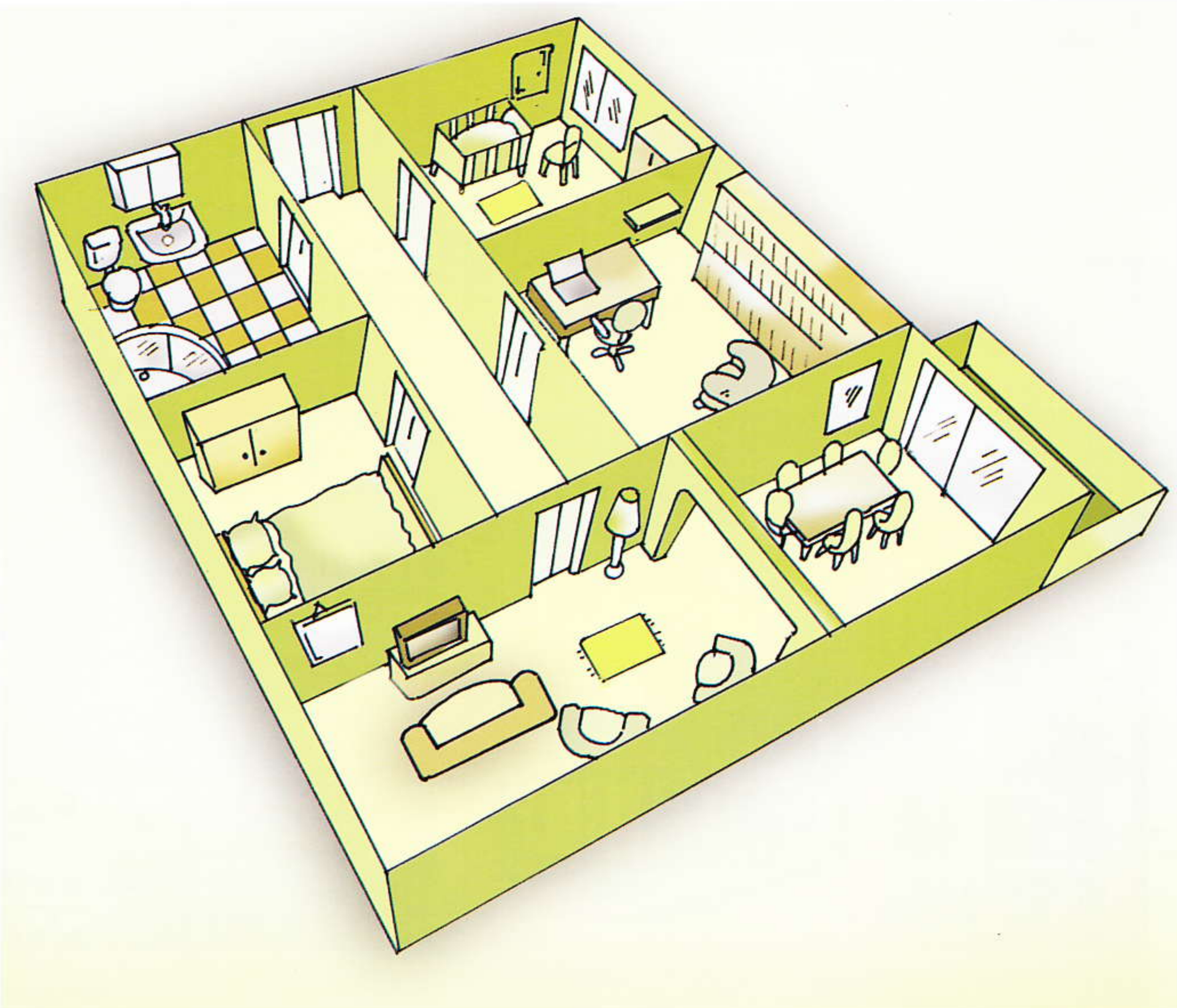

	Doğru	Yanlış
1. Burası ne?	☐	☐
2. Parfümler nerede?	☐	☐
3. Duvarda neler var?	☐	☐
4. Burada ayna var mı?	☐	☐
5. Vazoda çiçek var mı?	☐	☐
6. Küvet dolu mu?	☐	☐

2. Ünite A

Anlatalım, soralım

Nerede Ne Yapıyorsun?

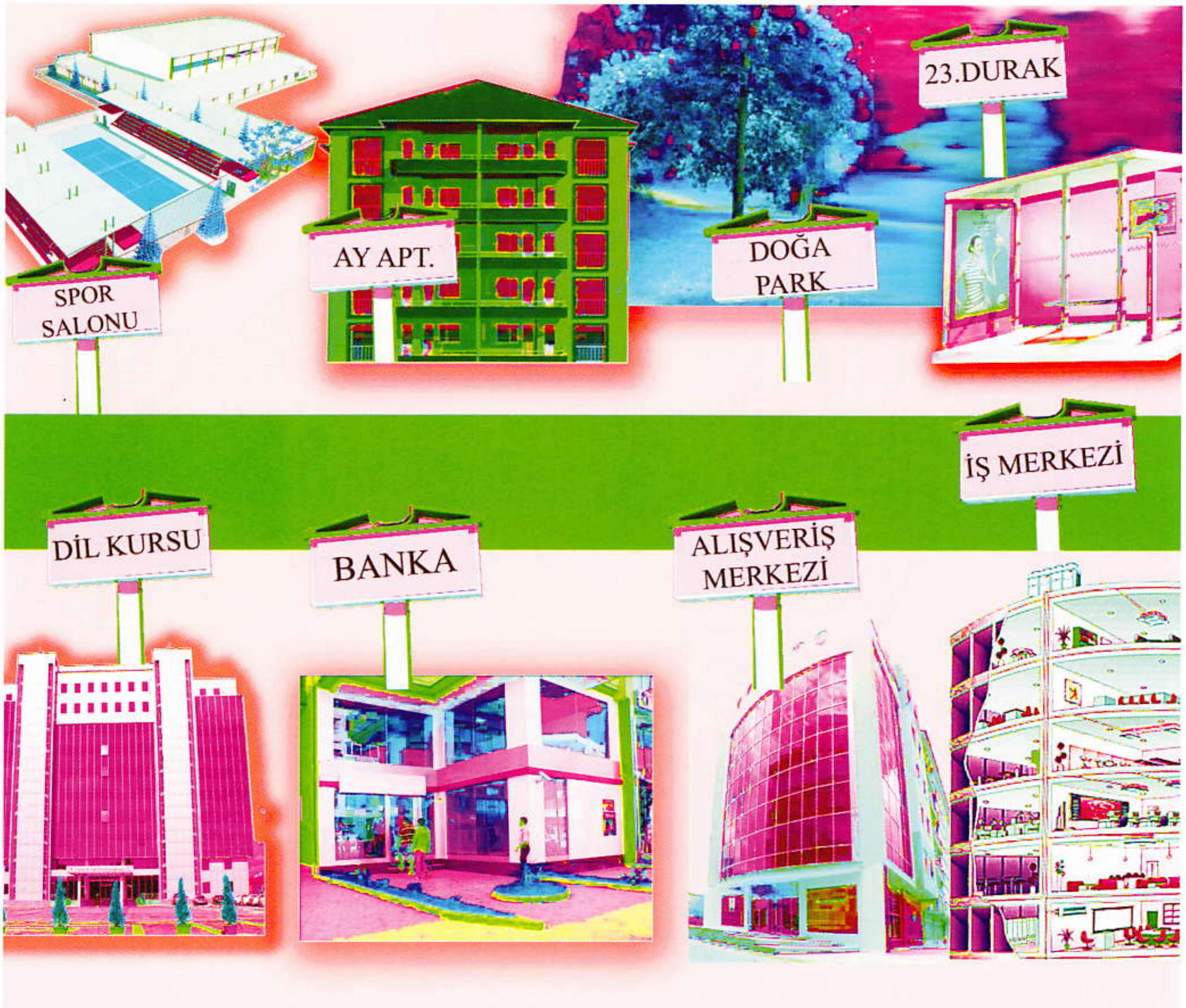

		Doğru	Yanlış
1. Banyoda ne yapıyorum?	Nerede dinleniyorum?	☐	☐
2. Salonda ne yapıyorum?	Nerede yemek yapıyorum?	☐	☐
3. Mutfakta ne yapıyorum?	Nerede çalışıyorum?	☐	☐
4. Çalışma odasında ne yapıyorum?	Nerede kitap okuyorum?	☐	☐
5. Balkonda ne yapıyorum?	Nerede uyuyorum?	☐	☐
6. Yatak odasında ne yapıyorum?	Nerede giyiniyorum?	☐	☐
7. Girişte (antrede) ne yapıyorum?	Nerede yemek yiyorum?	☐	☐
8. Çocuk odasında ne yapıyorum?	Nerede televizyon izliyorum?	☐	☐

2. Ünite B

Anlatalım, soralım

Nerede Ne Yapıyorsun?

		Doğru	Yanlış
1. Parkta ne yapıyorum?	Nerede otobüse biniyorum?	☐	☐
2. Durakta ne yapıyorum?	Nerede tenis oynuyorum?	☐	☐
3. Bankada ne yapıyorum?	Nerede dinleniyorum?	☐	☐
4. Spor salonunda ne yapıyorum?	Nerede Türkçe öğreniyorum?	☐	☐
5. Evde ne yapıyorum?	Nerede çalışıyorum?	☐	☐
6. Kursta ne yapıyorum?	Nerede yemek yiyorum?	☐	☐
7. İş merkezinde ne yapıyorum?	Nerede koşuyorum?	☐	☐
8. Alış veriş merkezinde ne yapıyorum?	Nerede döviz bozduruyorum?	☐	☐

Karşılıklı Konuşma

3. Ünite A

Soralım, not alalım, bulalım

Hangi Şehir?

Tokyo

		Evet	Hayır	Bilmiyorum
Bu başkent hangi kıtada?	*Avrupa'da*			
Bu başkentte büyük bir nehir var mı?				
Bu başkentte deniz var mı?		√		
Bu başkentin nesi ünlü?				
Çok eski bir şehir mi?		√		
Kalabalık bir şehir mi?				
Orada hiç kar yağıyor mu?				
Orada insanlar en çok hangi spordan hoşlanıyor?				
Bu şehre çok turist gidiyor mu?				
Bu ülkenin bayrağı nasıl?				
Bu şehirdeki en ünlü turistik yer neresi?				
Bu ülkenin kuzeyinde hangi ülke var?				
Bu şehrin en ünlü yemeği ne?				

3. Ünite B

Soralım, not alalım, bulalım

Hangi Şehir?

		Evet	Hayır	Bilmiyorum
Bu başkent hangi kıtada?	*Asya'da*			
Bu başkentte büyük bir nehir var mı?				
Bu başkentte deniz var mı?		√		
Bu başkentin nesi ünlü?				
Çok eski bir şehir mi?		√		
Kalabalık bir şehir mi?				
Orada hiç kar yağıyor mu?				
Orada insanlar en çok hangi spordan hoşlanıyor?				
Bu şehre çok turist gidiyor mu?				
Bu ülkenin bayrağı nasıl?				
Bu şehirdeki en ünlü turistik yer neresi?				
Bu ülkenin kuzeyinde hangi ülke var?				
Bu şehrin en ünlü yemeği ne?				

4. Ünite A

Öyküleyelim, yanıtlayalım

5N1K

Kimler var?

Ne oluyor?

Ne zaman oluyor?

Nerede oluyor?

Nasıl bitiyor?

Niçin böyle bitiyor?

4. Ünite B

Öyküleyelim, yanıtlayalım

5N1K

Kimler var?	
Ne oluyor?	
Ne zaman oluyor?	
Nerede oluyor?	
Nasıl bitiyor?	
Niçin böyle bitiyor?	

5. Ünite A

Karşılaştıralım, karar verelim

Ev Kuruyoruz

VESTEL 32PF5331 LCD TV

Ücretsiz Montaj

- 82 ekran
- Dolby Digital ses sistemi
- 450 cd/m2 parlaklık
- 99 kanal hafızası
- 700 Teletekst sayfası
- Bilgisayar girişi
- Garanti süresi 2 Yıl

Axess ve Maximum ile peşin fiyatına 16 taksit!

2.200 YTL.

PANASONIC SC-PM91 MÜZİK SETİ

- CD KAPASİTESİ: 5
- FM/AM Radyo kanalları
- Otomatik kanal kaydetme
- MP3 özelliği

Peşin ödemede %10 indirim

Bonus ile 4 taksit

500 YTL.

ARISTON L 61 BULAŞIK MAKİNASI

- 5 ana yıkama planı
- **Özel Programlar:** Güçlü yıkama, ekonomi, duşlama, 25 dakikada yıkama
- **Kapasite:** 12 kişilik yemek takımı
- 85 x 60 x 60 cm.

Bonus ve Axess ile 12 ay vade fırsatı

699 YTL.

MULTITEK MC-90 KABLOLU TELEFON

- 20 telefon hafızası
- Duvara monte özelliği
- 50 kapasiteli telefon defteri
- Hesap makinası

Bonus ile 4 taksit!

20 YTL.

Ürün	Özellikleri	Fiyat	Ödeme Şekli

5. Ünite B

Karşılaştıralım, karar verelim

Ev Kuruyoruz

BEKO 9CS60 LCD TV

- 62 ekran
- 70 kanal hafızası
- Aynı anda iki kanal seyretme
- Çocuk kilidi
- Garanti süresi 2 Yıl

Televizyon sehpası hediye!

Axess ve Maximum ile peşin fiyatına 8 taksit!

1.500 YTL.

SONY MHC-50 MÜZİK SETİ

- CD kapasitesi: 3
- FM/AM Radyo Kanalları
- DVD formatlı CD çalma

Axess ve Maximum ile peşin fiyatına 8 taksit!

450 YTL.

SIEMENS SE 55 M BULAŞIK MAKİNASI

- 5 yıkama programı
- Hızlı yıkama
- Bardak koruma sistemi
- Tek sepet yıkama
- Sessiz yıkama
- Çocuk kilidi
- **Kapasite:** 12 kişilik yemek takımı

Bonus ve Axess ile 12 ay vade fırsatı

750 YTL.

PANASONIC KX-TG1070 KABLOSUZ TELEFON

- 6 zil sesi
- 50 kapasiteli telefon rehberi
- Telesekreter
- Konferans görüşme

Bonus ve Axess ile 12 ay vade fırsatı

69 YTL.

Ürün	Özellikleri	Fiyat	Ödeme Şekli

6. Ünite A

Anlatalım, dinleyelim

Hangisi Daha Uygun?

Anlatalım, dinleyelim

Hangisi Daha Uygun?

ANKA
Spor Merkezi

ANKA SPOR MERKEZİ

HİZMETLER
Spor Merkezi
Spa
Çocuk Klübü

ÜYELİK
Yalnızca 1 yıllık

ÇALIŞMA SAATLERİ
Hafta içi: 06.00 - 22.00
Hafta sonu: 07.00 - 23.00

Havuzlar hafta içi 20.00, hafta sonu 21.00'a kadar açıktır.

SPOR DALLARI
- Jimnastik
- Kardio
- Grup Egzersizleri
- Raketli Sporlar
  Squash
  Masa Tenisi
- Takım Sporları
  Basketbol
  Voleybol
  Futbol
- Yüzme
  Açık ve kapalı havuzlar

SPA
- Vücut Bakımı
- Cilt Bakımı
- Masajlar
- Günlük Spa Paketleri

7. Ünite A

Yarışalım

Kim Daha Hızlı?

Başla

1. Bir sonraki tatiliniz
2. En yakın arkadaşınızın planları
3. Hafta sonu planlarınız
4. En büyük hayaliniz
5. Bir sonraki pahalı alışverişiniz
6. Kariyer planlarınız
7. Bir sonraki unutmamamız gereken randevunuz
8. Akşam yemeğiniz
9. Bir sonraki yolculuğunuz
10. Bir sonraki fiziksel aktivite planınız
11. Gelecekle ilgili endişeleriniz
12. Bu dersten sonraki planlarınız
13. Ailenizden biriyle buluşma zamanınız
14. Bir sonraki kıyafet alışverişiniz
15. Sağlıkla ilgili planlarınız

Bitir

3 Dakikada ANLATIN

Karşılıklı Konuşma

7. Ünite B

Yarışalım

Kim Daha Hızlı?

Başla

1. Bu dersten sonraki planlarınız
2. Gelecekle ilgili düşünceleriniz
3. Ailenizle ilgili planlarınız
4. Bir sonraki kıyafet alışverişiniz
5. Sağlıklı yaşam planlarınız
6. Eğitim planlarınız
7. Okumayı planladığınız kitap
8. Bu akşam için planlarınız
9. Yaşlılık planlarınız
10. Önümüzdeki 5 yıl için kişisel gelişim planlarınız
11. En büyük hayaliniz
12. Tatil planlarınız
13. Bu haftaki sosyal etkinlik planlarınız
14. İşinizle ilgili planlarınız
15. Çocuklarınızla ilgili planlarınız

Bitir

3 Dakikada ANLATIN

8. Ünite A

Okuyalım, anlatalım

Neleri Hatırlıyorsun?

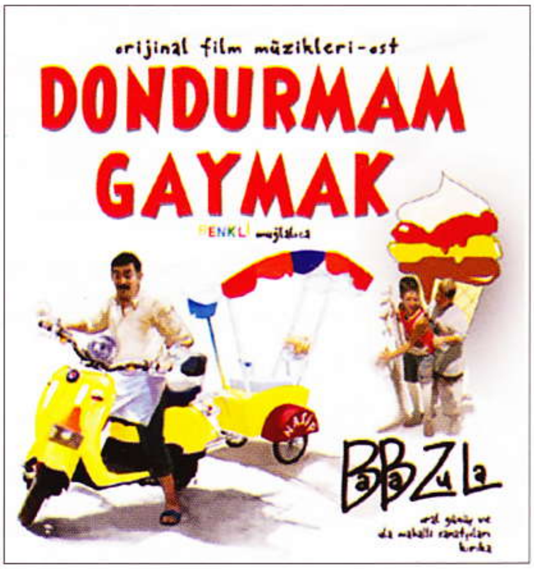
Sadık, Egeli bir çiftçinin oğludur. Üniversitede gazetecilik okumak için İstanbul'a gider. Üniversite yıllarında politikayla ilgilenir ve cezaevine girer. Bu nedenle babası Hüseyin Bey Sadık'a kızar ve onunla bir daha konuşmaz. Sadık İstanbul'da evlenir ve bir oğlu olur. Ne yazık ki eşini doğumda kaybeder. Yıllar geçer, küçük oğlu Deniz beş yaşına gelir ancak Sadık'ın sağlığı çok kötüdür. Sadık, ölmeden önce oğlunu babası Hüseyin Bey'in yanına, Ege'ye götürmek ister. Deniz, çiftlikte çok çılgın, harika bir aileyle karşılaşır. Dedesi, babaannesi, amcası, yengesi ve kuzenleri ile tanışır ve çiftlikte Deniz için çok güzel bir hayat başlar. Deniz orada mutluyken babası ve dedesi arasındaki tartışmalar devam etmektedir.

Ali Usta Muğla'da, bir köyde dondurmacıdır ☐ . Ancak son zamanlarda işleri kötü gitmektedir ☐ , çünkü herkes büyük markaların dondurmalarından almaktadır ☐ . Ali Usta kendi dondurmalarının reklamını yapmak ister ☐. Bunun için son parasıyla bir dondurma arabası alır ☐ ve köy köy gezmeye başlar ☐ . Ancak kasabanın yaramaz çocukları bedava dondurma yemek isterler ☐ ve bir gün Ali Usta'nın arabasını çalarlar ☐ . Bir nehrin yakınında oturup dondurmaların hepsini bitirirler ☐ . Ali Usta uzun süre arabasını arar ☐ ama bulamaz ☐ . "Arabamı büyük dondurma firmalarından biri çaldı!" diye düşünür ☐ . Kasabadaki bütün dondurmacılara gider ve arabasını ister ☐ . O sırada yaramaz çocuklar tek tek hasta olur ☐ .

8. Ünite B

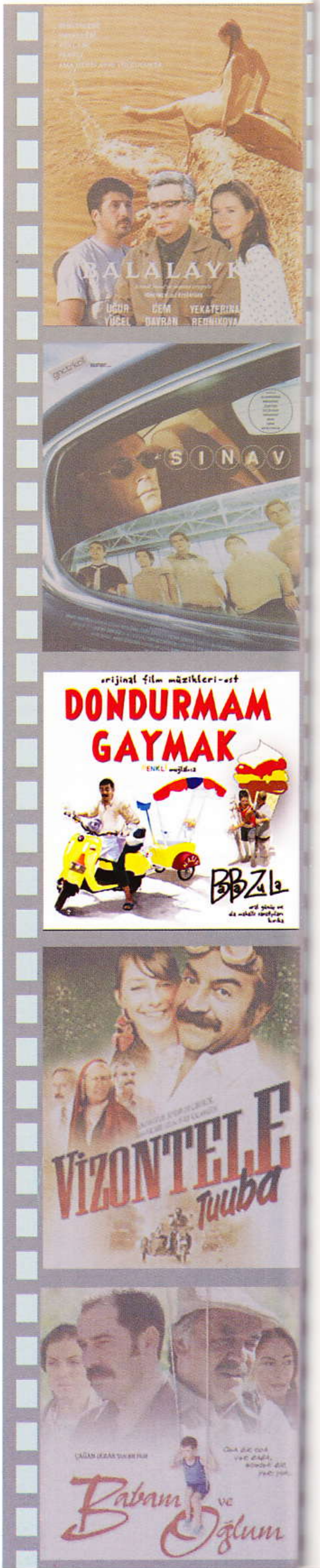
Okuyalım, anlatalım

Neleri Hatırlıyorsun?

Ali Usta Muğla'da, bir köyde dondurmacıdır. Ancak son zamanlarda işleri kötü gitmektedir, çünkü herkes büyük markaların dondurmalarından almaktadır. Ali Usta kendi dondurmalarının reklamını yapmak ister Bunun için son parasıyla bir dondurma arabası alır ve köy köy gezmeye başlar. Ancak kasabanın yaramaz çocukları bedava dondurma yemek isterler ve bir gün Ali Usta'nın arabasını çalarlar. Bir nehrin yakınında oturup dondurmaların hepsini bitirirler. Ali Usta uzun süre arabasını arar ama bulamaz. "Arabamı büyük dondurma firmalarından biri çaldı!" diye düşünür. Kasabadaki bütün dondurmacılara gider ve arabasını ister. O sırada yaramaz çocuklar tek tek hasta olur.

Sadık, Egeli bir çiftçinin oğludur ☐ . Üniversitede gazetecilik okumak için İstanbul'a gider ☐ . Üniversite yıllarında politikayla ilgilenir ☐ ve cezaevine girer ☐ . Bu nedenle babası Hüseyin Bey Sadık'a kızar ☐ ve onunla bir daha konuşmaz ☐ . Sadık İstanbul'da evlenir ☐ ve bir oğlu olur ☐ . Ne yazık ki eşini doğumda kaybeder ☐ . Yıllar geçer, küçük oğlu Deniz beş yaşına gelir ☐ ancak Sadık'ın sağlığı çok kötüdür ☐ . Sadık, ölmeden önce oğlunu babası Hüseyin Bey'in yanına, Ege'ye götürmek ister ☐ . Deniz, çiftlikte çok çılgın, harika bir aileyle karşılaşır ☐ . ve çiftlikte Deniz için çok güzel bir hayat başlar ☐ . Deniz orada mutluyken babası ve dedesi arasındaki tartışmalar devam etmektedir ☐ .

9. Ünite A

Yanıtlayalım, karşılaştıralım

Bizimkiler

Konuşma Konularınız	Notlarınız	Değerlendirmeniz	
		Benzer	*Farklı*
Ailenizde kimler var?			
Nasıl bir evde yaşıyorsunuz?			
Evde hangi konularda kararları kim veriyor?			
Evinizde genel kurallar var mı?			
Aile içi sohbet konuları nelerdir?			
Evinizde hangi konularda tartışmalar olur?			
Evinizde görev paylaşımı var mı? Nasıl?			
Evde ne gibi kutlamalar yaparsınız? (bayram, yeni yıl vb.)			
Uzun tatillerde neler yaparsınız?			
Evde hayvan besliyor musunuz?			
Hafta sonu etkinlikleriniz nelerdir?			

9. Ünite B

Yanıtlayalım, karşılaştıralım

Bizimkiler

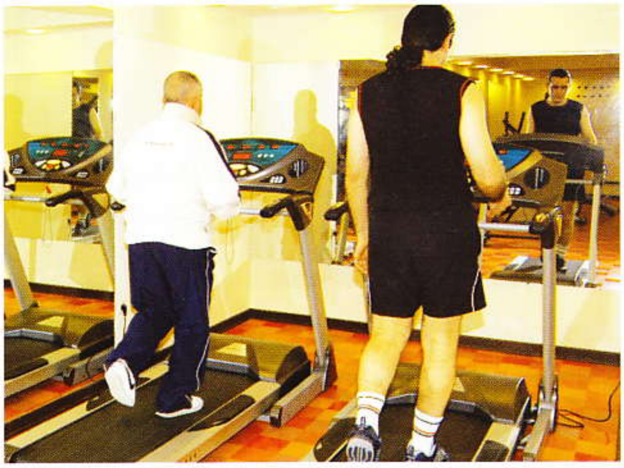

Konuşma Konularınız	Notlarınız	Değerlendirmeniz	
		Benzer	*Farklı*
Ailenizde kimler var?			
Nasıl bir evde yaşıyorsunuz?			
Evde hangi konularda kararları kim veriyor?			
Evinizde genel kurallar var mı?			
Aile içi sohbet konuları nelerdir?			
Evinizde hangi konularda tartışmalar olur?			
Evinizde görev paylaşımı var mı? Nasıl?			
Evde ne gibi kutlamalar yaparsınız? (bayram, yeni yıl vb.)			
Uzun tatillerde neler yaparsınız?			
Evde hayvan besliyor musunuz?			
Hafta sonu etkinlikleriniz nelerdir?			

10. Ünite A

Söyleyelim, tahmin edelim
Başlığın Haberi Ne?

DIŞARIDAN FORMDA, İÇERİDEN ŞİŞMAN OLMAK

İngiltere'de bilim adamları geçtiğimiz günlerde bir araştırmanın sonuçları açıkladılar. Bu araştırmaya göre zinde ve formda dış görünüme sahip kişilerin iç organlarındaki yağlanma oranı, kilolu kişilere oranla daha yüksek olabiliyor. Bu yüzden uzmanlar zayıf görünümlü kişilerin de iç organlarının sağlık durumlarını da kontrol ettirmelerini söylüyorlar.

ETKİLİ KAR YAĞIŞI GÜLDÜRÜYOR

Türkiye genelinde etkili kar yağışı, kayak merkezlerine ilgiyi artırdı. Yüksek kesimlere yeniden kar yağması, kayak merkezlerindeki tesislere canlılık getirdi. 17 Şubat Cumartesi günü yeni bir yağış bekleniyor. Yetkililer, kayak severlerin pistlerde yoğun sise bağlı olası kazalara karşı dikkatli olmalarını söylüyorlar.

KIRMIZI GÜLÜN BOYU UZADI

Kırmızı gül Sevgililer Günü'nün en önemli hediyesi. Ama artık sevgiliye sadece kırmızı gül vermek yetmiyor. İnsanlar artık onun da en güzelini, en ilgincini arıyorlar. Bu yüzden Ekvator'un zengin topraklarındaki bir buçuk metrelik güller yetiştiriyorlar. Bir düzinesi 350 YTL olan dünyanın en uzun gülü tüm dünyada kapış kapış satılıyor.

5 BİN YILLIK ÇİFTİ AYIRMADILAR

İtalya'da arkeologlar kısa süre önce iki iskelet buldular. Beş bin yıl önce birbirlerine sarılmış halde gömülen iki iskelet, birbirinden ayrılmayacak. Arkeolog Elena Menotti, "Sevgilileri ayırmak söz konusu değil." dedi. Genç çiftin iskeletlerini Arkeoloji Müzesi'nde olduğu gibi sergileyecekler. Bazı bilim adamlarına göre iki iskeletin duruş biçimi esrarını koruyor.

10. Ünite B

Söyleyelim, tahmin edelim

Başlığın Haberi Ne?

KÜRESEL ISINMANIN TÜRKİYE'YE ETKİLERİ

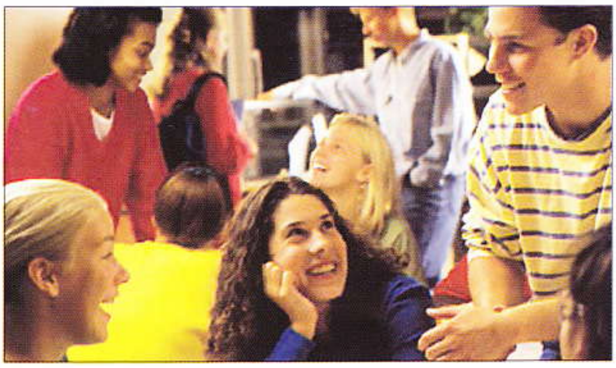
Son araştırmalara göre 2070'te Türkiye genelinde sıcaklıklar 6 derece kadar yükselecek, Karadeniz Bölgesi dışında yağışlar iyice azalacak. Ekosistem değişince, birçok canlı türü de yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalacak.

DEDİKODU YAPMANIN FAYDALARI

Uzmanlara göre dedikodu yapmanın insan sağlığı için faydaları var. Dedikodu yapmak insanın sosyal becerilerini geliştiriyor. İnsanlar dedikodu yoluyla birbirleriyle düşüncelerini ve duygularını paylaşıyorlar. Böylece kendi sorunlarından uzaklaşıyor ve daha çok sosyal iletişim kuruyorlar. Bu da insanlar üzerindeki stresin azalmasını sağlıyor.

YOKSUL ÜLKE GENÇLERİ DAHA MUTLU

MTV Networks International'ın 14 ülke ile ilgili araştırmasına göre "Para mutluluk getirmiyor." Araştırmacılar gelişmiş ülkelerdeki gençliğin mutsuzluğunun nedenlerini başarılı olma baskısı ve kötümserlik ile açıklıyor. Bu gençlerin çoğunda kansere yakalanma ve işten atılma korkusu da büyük. Az gelişmiş ülkelerde ise insanların daha mutlu olmasının sebepleri şunlar: Daha iyi bir gelecek için umutlular ve ülkelerinin ekonomik durumu ile ilgili iyimserler.

Google İNTERNETTE TARİH YAZIYOR

İnternetin en büyük arama motoru Google, Google Haber Arşivi adıyla son 200 yıllık haberleri internete koydu. Arşivdeki en eski haber 1700'lere dayanıyor. Aralarında The New York Times, The Wall Street Journal, The Washington Post, The Guardian ve Time gibi İngilizce basın devlerinin haber arşivleri artık internette. Google, ABD'nin önde gelen gazeteleriyle birlikte eski haberleri internet üzerinden kamuya açıyor. Akademik veritabanları LexisNexis, Factiva ve HighBeam de Google'a destek verdi ve bazı bölümlerini arama motoruna açtı.

11. Ünite A

Anlatalım, kontrol edelim

Tabu Oynayalım

Tabu

Doktor
- Hasta
- Hastane
- Muayene

Hemşire
- Doktor
- Hastane
- İğne

Beslenme
- Yemek
- Dengeli
- Sağlık

Aspirin
- İlaç
- Ateş
- Baş ağrısı

Yoga
- Stres
- Rahatlamak
- Meditasyon

Şifa
- Doktor
- İlaç
- Bitki

Strese girmek
- İş
- Çalışmak
- Yoğun

Randevu
- Telefon
- Doktor
- Sekreter

Eczane
- İlaç
- Reçete
- Dükkan

İlk Yardım
- Ambulans
- Doktor

Doğal Maske
- Meyve
- Yüz
- Cilt

Muayene
- Doktor
- Hastane
- Kontrol

11. Ünite B

Anlatalım, kontrol edelim

Tabu Oynayalım

Tabu

Diyet
- Şişman
- Zayıflamak
- Rejim

Abur cubur
- Cips
- Çikolata
- Bisküvi

İlaç
- Doktor
- Eczane
- Reçete
- Aspirin

Geçmiş olsun
- Hasta
- Hastane
- Ziyaret

Grip
- Burun
- Ateş
- Kış

Tahlil
- Kan
- İdrar
- Analiz

Alerji
- Polen
- Hapşırmak
- Kırmızı

Tedavi
- İlaç
- İyileşmek
- Doktor

Antibiyotik
- Hasta
- İlaç
- Eczane

Ameliyat
- Narkoz
- Operasyon
- Kesmek

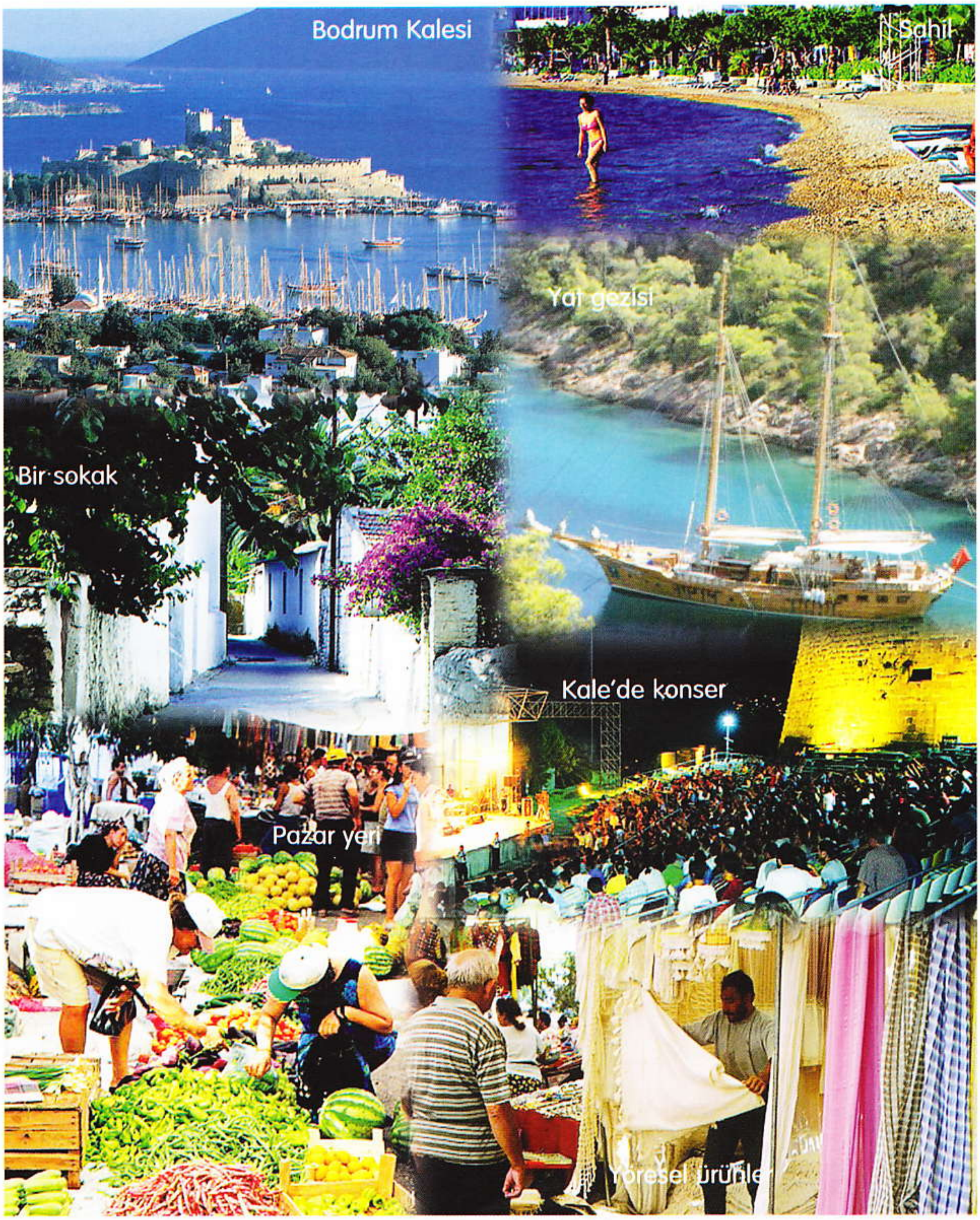
Bitki Çayı
- Sıcak
- Kafeterya
- İçecek

Cilt Bakımı
- Makyaj
- Krem
- Temizlik

12. Ünite A

Karşılaştıralım, karar verelim

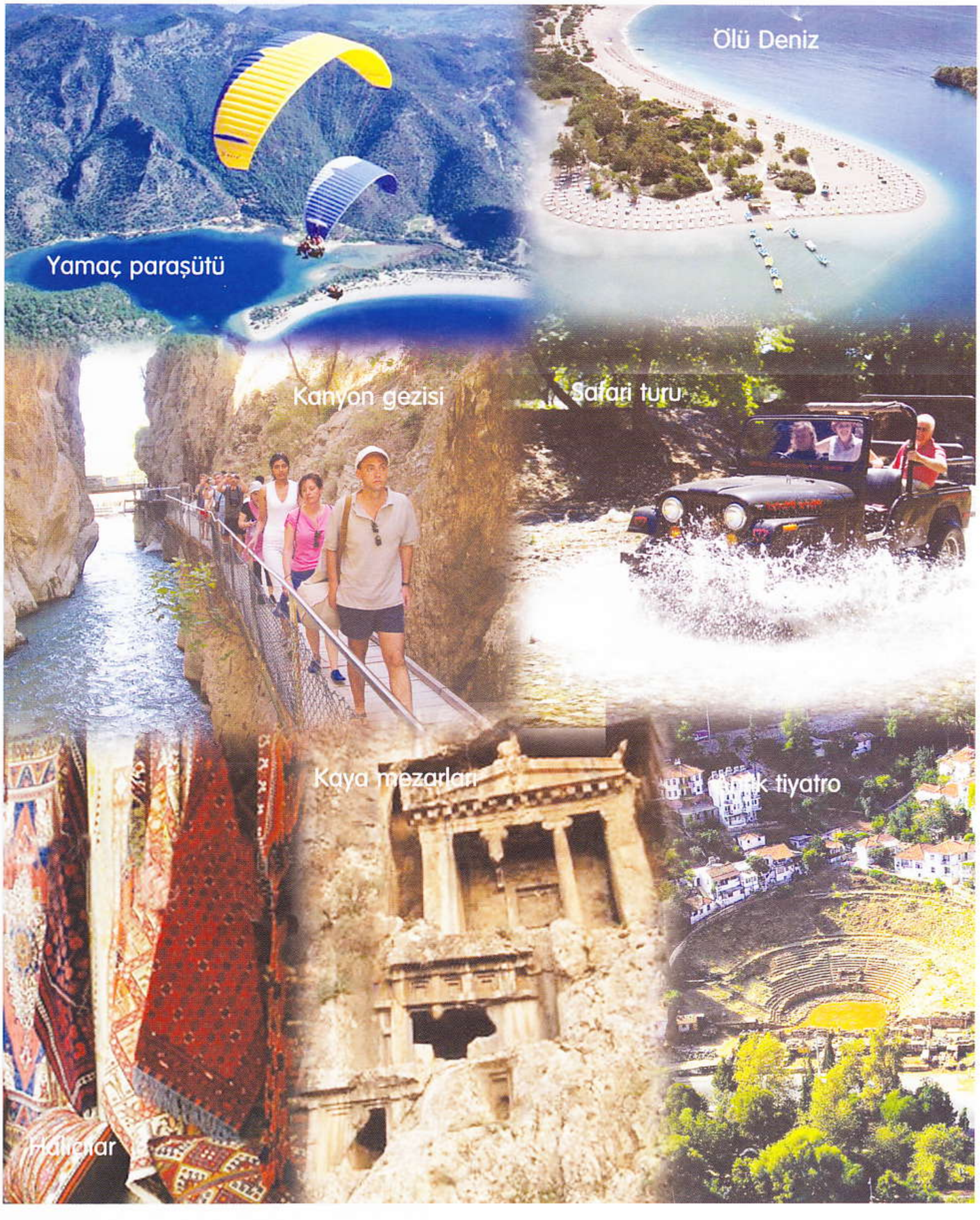
Bodrum mu, Fethiye mi?

12. Ünite B

Karşılaştıralım, karar verelim

Bodrum mu, Fethiye mi?

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

I. ÜNİTE

KOŞAÇ TÜMCESİ (haber kipi)	*-(y)İm, -sİn, –, -(y)İz, -(sİn)İz, -(lEr)*
SIRALAMA	*-(İ)ncİ*
VAROLUŞ TÜMCESİ (haber kipi)	*var, yok*

II. ÜNİTE

ŞİMDİKİ ZAMAN (genel)	*-(İ)yor*
DURUM (yönelme, kalma, çıkma)	*-(y)E, -DE, -DEn*
İLGEÇLER	*-(y)E kadar, -DEn önce, -DEn sonra*
ULAÇLAR	*-DİktEn sonra, -mEdEn önce*

III. ÜNİTE

İYELİK	*-(İ)m, -(İ)n, -(s)İ, -(İ)mİz, -(İ)nİz, -(lEr/s)İ*
AD TAMLAMASI (belirtisiz)	*AD AD-(s)İ*
AD TAMLAMASI (belirtili)	*AD-(n)İn AD-(lEr/s)İ*
AD TAMLAMASI (zincirleme)	*AD(-(n)İn) AD(-(lEr/s)İ(nİn)) AD-(lEr/s)İ*

IV. ÜNİTE

GEÇMİŞ ZAMAN (belirli)	*-Dİ*
KOŞAÇ TÜMCESİ (hikaye kipi)	*-(y)dİ (< i-di)*
ULAÇLAR	*-(y)ken (< i-ken)*
ŞİMDİKİ ZAMAN (hikaye kipi)	*-(İ)yordu (< i-di)*
BAĞLAÇLAR-İLGEÇLER	*ile (> (y)lE)*

V. ÜNİTE

EMİR KİPİ	*-sİn, -(y)İn(İz), -sİn(ler)*
İSTEK KİPİ	*-(y)E*
SIFATLAŞTIRMA	*-lİ, -sİz*
KARŞILAŞTIRMA	*-dEn daha*
ÜSTÜNLÜK	*en*

VI. ÜNİTE

DURUM (belirtme)	*-(y)İ*
ŞİMDİKİ ZAMAN (resmi)	*-mEktE*
İLGİ EKİ	*-ki*
BAĞLAÇLAR	*de/da*

VII. ÜNİTE

GELECEK ZAMAN	*-(y)EcEk*
KOŞAÇ TÜMCESİ (gelecek zaman)	*olacak*
GELECEK ZAMAN (hikaye kipi)	*-(y)EcEktİ (< EcEk idi)*
EŞİTLİK	*-CE*
GÖRELİK	*-(y)E GÖRE*
İLGEÇLER	*gibi, kadar*

VIII. ÜNİTE

GEÇMİŞ ZAMAN (belirsiz)	*-mİş*
KOŞAÇ TÜMCESİ (rivayet kipi)	*-(y)mİş (< i-miş)*
ŞİMDİKİ ZAMAN (rivayet kipi)	*-(İ)yormuş (< -(İ)yor i-miş)*
GELECEK ZAMAN (rivayet kipi)	*-(y)EcEkmİş (< -(y)EcEk i-miş)*
PEKİŞTİRME	*-Dİr*

IX. ÜNİTE

GENİŞ ZAMAN	*-(E/İ)r*
YETERLİK	*-(y)Ebil- / -(y)EmE-*
GENİŞ ZAMAN (hikaye kipi)	*-(E/İ)rdİ (< -(E/İ)r idi)*
GENİŞ ZAMAN (rivayet kipi)	*-(E/İ)rmİş (< -(E/İ)r imiş)*

X. ÜNİTE

ADLAŞTIRMA	*-mE, -mEk, -(y)İş*
ADLAŞTIRMA (+İYELİK)+DURUM	*-mE / -mEk / -(y)İş (+iyelik) + durum*
DOLAYLI ANLATIM (emir kipi)	*"..." / -mE*

XI. ÜNİTE

ULAÇLAR	*-(y)İp / -mEdEn*
ULAÇLAR	*-(y)ErEk*
ULAÇLAR	*-(y)E...-(y)E*

XII. ÜNİTE

ULAÇLAR	*-mE (+iyelik) için / -mEk için*
ULAÇLAR	*-mEk üzere*
BAĞLAÇLAR	*çünkü, bu nedenle, bu yüzden*

TERİMLER (Türkçe-İngilizce)

Dilbilgisi Desteği

GİRİŞ

1 Türkçe, köken olarak, Özbekçe, Tatarca, Kazakça, Kırgızca, Türkmence, Uygurca gibi diğer Türk dilleri ile birlikte Ural-Altay dil ailesinin Altay dalı içinde yer alır. Türkçenin Gagavuzca, Azerice ve Türkmence ile birlikte oluşturduğu "Güney-Batı Türk Dilleri" Moldova, Azerbeycan, İran, Irak, Türkmenistan, Kıbrıs ve Türkiye'de konuşulmaktadır.

2 Türkçe, daha özelleşmiş adıyla "Türkiye Türkçesi", Türkiye Cumhuriyeti'nin resmi dilidir. Türkçenin Türkiye içinde yöreden yöreye değişen çok sayıda ağzı bulunmaktadır. Bu ağızlar bazı sözlüksel ve dilbilgisel öğelerle birlikte birbirinden özellikle eylem çekimleri açısından farklılaşmaktadır. Türkçenin standart biçimi, İstanbul ağzına dayanır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin resmi dili de, Türkçenin bir ağzı olan, Kıbrıs Türkçesidir.

3 Türk alfabesinde her biri ayrı bir harfle karşılanan 29 ses bulunur. Bu seslerin 8'i ünlü, 21'i ünsüzdür.

ünlüler

a, e, ı, i, o, ö, u, ü

ünsüzler

b, c, ç, d, f, g, ğ, h, j, k, l, m, n, p, r, s, ş, t, v, y, z

4 Ünlüler kalın/ince, düz/yuvarlak ve geniş/dar olma ölçütlerine göre şöyle sınıflandırılır:

	düz		yuvarlak	
	geniş	dar	geniş	dar
kalın	a	ı	o	u
ince	e	i	ö	ü

5 Ünsüzlerle ilgili en genel ayrım, titremli olanlarla titremsiz olanlar arasında, titremsiz olanların da akıcı ve kapanmalı olanları arasında yapılır:

titremli	titremsiz	
	akıcı	kapanmalı
b, c, d, g, ğ, h, j, l, m, n, p, r, , v, y, z	f, h, s, ş	ç, k, p, t,

6 Türkçe, yapı olarak, eklemeli dillerdendir. Ekleme, ses yapısı hemen hemen hiç değişmeyen tabanlara yalnızca soneklerin getirilmesi ile gerçekleşir:

geçiş, kalıt, göçmen
güldü, gelecek, geliyor
evim, evimiz, evleri
eve, evden, evin

7 Türkçede ekleme sürecini etkileyen birkaç ses olayı bulunmaktadır. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

7.1 **Ünlü uyumları**

i. büyük ünlü uyumu: Eğer bir sözcüğün son hecesindeki ünlü kalınsa, bu sözcüğe eklenecek ekin ünlüsünün de kalın olması, eğer sözcüğün son hecesinde ünlü ince ise, ekin ünlüsünün de ince olması gerekir.

ii. küçük ünlü uyumu: Eğer bir sözcüğün son hecesindeki ünlü dar ise, bu sözcüğe eklenecek ekin ünlüsünün de dar olması, eğer sözcüğün son hecesinde ünlü geniş ise, bu sözcüğe eklenecek ekin ünlüsünün de ya geniş ya da dar-yuvarlak olması gerekir:

a, ı > a / ı
baca, kapı, ışık, sıcak
e, i > e / i
meme, keçi, çizik, gizem
o, u > a / u
kova, soru, kucak, buçuk
ö, ü > e / ü
köpek, kömür, üzüm, güzel

Türkçe *anne, hangi, elma, yağmur* gibi birkaç sözcük ile *katil, kitap, kalem, meşhur, kokteyl* gibi birçok yabancı sözcük ünlü uyumlarına uymaz.

Türkçeye yabancı dillerden geçmiş sözcüklerden son ünsüzü, son hecenin ünlüsü kalın iken, alfabede gösterilmeyen bir farklılık olarak, ince olan sözcüklere eklenen eklerin ünlüsü de ünlü uyumlarına aykırı olarak ince olur:

alkol	alkolü	alkolu
festival	festivali	festivalı
kabul	kabulü	kabulu
harf	harfi	harfı

7.2 **Ünsüz uyumları:** Soneklerin ilk sesleri /c~ç/, /g~k/ ve /d~t/ titremlilik çiftlerini sergiliyorsa ve bu eklerin ekleneceği sözcüklerin son sesinde titremsiz /f, s, t, k, ç, ş, h, p/ seslerinden biri varsa, ek, çiftin titremsiz üyesi (/t/, /k/ veya /ç/) ile, başka bir ses varsa çiftin titremli üyesi (/d/, /g/ veya /c/) ile başlar:

kitapçı	kitapcı	öğrenci	öğrençi
çalışkan	çalışgan	sıkılgan	sıkılkan
sınıfta	sınıfda	okulta	okulda

7.3 **Ünsüz yumuşaması:** Bir sözcüğün son sesinde sert titremsiz (/t, k, ç, p/) seslerden biri varsa ve bu sözcüğe eklenecek ekin ilk sesi ünlü ise, sözcüğün son sesi titremli sese (/d, g, c, b/) dönüşerek yumuşar:

borç	(onun)	borcu	borçu
ayak	(benim)	ayağım	ayakım
tat	(yemeğin)	tadı	tatı
kap	(ayak)	kabı	kapı

Ünsüz yumuşaması kuralına tek heceli *aç, ak, dik, ek, geç, gık* gibi Türkçe sözcükler ile *ahlak, erzak, merak, mikroskop* gibi bazı yabancı sözcükler uymaz.

7.4 **Ünsüz düşmesi:** Bazı iki heceli organ adları ile Arapçadan gelen bazı iki heceli sözcükler, ünlü ile başlayan ek aldığında ikinci hecelerinin ünlüsü düşer:

Türkçe

göğüs > (tavuk) göğsü
karın > karnım (ağrıyor)
omuz > (onun) omzu
alın > alnınız (neresi?)
ağız > ağzımız (kurudu)
burun > burnun (akıyor)

Arapça

fikir > (benim) fikrim
resim > (okulun) resmi
şehir > (Türkiye'nin) başşehri
isim > (senin) ismin

7.5 **Ünsüz türemesi:** Eklemede ya Türkçenin sesdizimsel yapısı gereği, ya da tarihsel bir kalıt olarak bazı seslerin türediği olur.

i. adıl *n*'si: O(nlar) kişisi iyelik eklerinden ve gösterme adıllarından sonra durum ekleri gelecekse arada /n/ sesi türer:

iyelik ekleri + durum ekleri

arabasını	arabalarını
arabasına	arabalarına
arabasında	arabalarında
arabasından	arabalarından
arabasının	arabalarının

gösterme adılları + durum ekleri

onu	bunu	şunu
ona	buna	şuna
onda	bunda	şunda
ondan	bundan	şundan
onun	bunun	şunun

Gösterme adılları çoğullanacak olsa bile adıl *n*'si devrededir:

onlar bunlar şunlar

adıl *n*'si *kimse* adılından sonra yalnızca tamlayan durumu eki gelirse türer:

kimsenin	kimseyin
kimseni	kimseyi
kimsene	kimseye
kimsende	kimsede
kimsenden	kimseden
kimsenler	kimseler

ii. koruyucu ünsüz: İlk sesi ünlü olan durum ekleri, çekim ekleri ve adlaştırma eki *-Iş* ile sonu ünlüyle biten tabanlar arasında /y/ sesi türer:

arabayı	arabaı
yürüyecek	süryecek
yürüyüş	süryüş

iii. /s/ sesi: O kişisi iyelik ekinin ünlü ile biten tabanlara eklenmesinde ortaya /s/ sesi çıkar:

evin kapısı/kapıı
evin penceresi/pencerei

iv. /ş/ sesi: Ünlü ile biten sayı adları ile üleştirme eki arasında /ş/ sesi türer:

ikişer, altışar, yedişer
krş. birer, üçer, dörder, beşer, sekizer, dokuzar, onar

7.6 **Ünlü türemesi:** Ünsüz ile biten tabanlara ünsüz ile başlayan ekler eklenirken, arada bir ünlü türer:

iyelik ekleri

evim	krş. ovam
evin	krş. ovan
evimiz	krş. ovamız
eviniz	krş. ovanız

türetim ekleri

kışın	krş. öğlen
birinci	krş. altıncı
güneç	krş. anaç
azal-	krş. eksil-
azımsa-	krş. kötümse-
uzunumsu	krş. masamsı
yeşilimtırak	krş. ekşimtırak
üçüz	krş. ikiz,
atış-	krş. ağlaş-

8 Türkçenin ekleme sistemine egemen olan ünlü ve ünsüz uyumları, eklerin birden fazla altbiçim sergilemesi ile sonuçlanır. Bazı eklerde altbiçim sayısı 8'e çıkarken, bazı ekler ise hiçbir uyum kuralından etkilenmez ve tek biçim sergiler:

kitapçı, bekçi, topçu, sütçü, kapıcı, sucu, gözcü
geliyor, arıyor, ötüyor, buluyor
alırken, görürken, oturuyorken
akşamki, onunki, sütünki
ekşimtırak, morumtırak
sabahleyin, ikindileyin

9 Türkçede 8 sözcük türü bulunmaktadır:

ad (isim)	**ilgeç** (edat)
eylem (fiil)	**adıl** (zamir)
sıfat	**ünlem**
belirteç (zarf)	**bağlaç**

10 Türkçede çok az sayıda bazı sözcük hem ad hem eylem veya hem sıfat hem eylemdir. Sözcük türü kayması Türkçede sözlüksel olarak nadiren görülür. Bu tür kaymayı ad ile eylem türü ve sıfat ile eylem türü arasında sergileyen bazı sözcükler şunlardır:

boya , boya- ; yama, yama-; barış, barış-
savaş, savaş-; göç, göç-
dik, dik-; düz, düz-

Ad ile sıfat arasında sözlüksel olarak sistematik kayma gösteren sözcükler, sayı ve malzeme adı olan sözcüklerdir:

iki (sayısı) krş. iki (kişi)
demir (madeni) krş. demir (kapı)

Sıfatlar, niteledikleri adlar atılarak bir ad gibi veya bazen doğrudan eylemleri niteleyerek belirteç gibi kullanılabilir.

güzel (kız) krş. Güzele bak!
krş. güzel konuş-

11 Vurgu Türkçede son hecelere yerleşerek sözcük sınırını belirleyen ve sözcük ek aldıkça hep son heceye kayan dinamik bir öğedir:

geliYOR > geliyorSUN > geliyorsuNUZ
gözLÜK > gözlükÇÜ > gözlükçüLÜK

Vurgu yer adlarında ve bazı yabancı sözcüklerde, sondan bir önceki heceye, bu hece güçlü değilse (yani ünsüz ile bitmiyor ya da ünlüsü uzun değilse), sondan iki önceki heceye gelir:

İZmir
İsTANbul
ANkara
HakKAri

Böylece vurgu, biri yer adı olan eşsesli sözcüklerde anlam ayırt edici görev üstlenir:

BEbek (İstanbul'da bir semt) krş. beBEK (insan yavrusu)
Ordu (Doğu Karadeniz'de bir il) krş. orDU (askeri birlik)

Olumsuzluk eki *-mE*, vurgu almayan bir hece olduğu için sözcük vurgusu, kendisinden hemen önceki hecede kalır:

GELme, GELmeyin, GELmeyiniz

Vurgu, olumsuzluk eki ile adlaştırma eki *-mE* arasında da anlam ayırt edicidir:

KAZma (Kazma işini yapma!)
krş. kazMA (kazma işini yapan alet)

12 Türkçenin en yaygın sözcük türetme yolu eklemedir. Ekler dört ayrı doğrultuda sözcük türeten ekler olarak sınıflandırılır.

addan eylem:
başla-, birik-, yanaş-
eylemden ad:
okul, yangın, yazıcı
addan ad:
Türkçe, başlık, çaycı
eylemden eylem:
görüş-, kaçır-, yutkun-

Türkçede bileşme de yaygın bir sözcük türetme yoludur ve yalnızca, sözcüklerden biri veya hepsi anlamca kaymış bileşikler bitişik yazılır.

yangın merdiveni, gece lambası, silgili kalem
krş. kalemtıraş, karatahta, ilkokul

13 Türkçede olumsuzluk, zaman, kip, kişi-sayı kategorileri, yüklemcil eylemler üzerine eklenen eklerle sağlanır. Bileşik zaman ve kip çekimlerinde, ikincil çekim eklerini *i-* (*imek*) yardımcı eylemi taşır.

olumsuzluk:
gelme, konuşma
zaman:
gitti, gelecek, biliyor, bitmiş, görür
kip:
anlamalı, kalsa, olmaya
kişi-sayı:
gelmesin, biliyorsunuz, kalsam
bileşik:
geliyor idi, almalı i-mişiz

14 Hem tümcelerde özne ile yüklemcil eylem arasında, hem de tamlama yapılarında tamlayan ile tamlanan arasında uyum vardır. Öznenin ve tamlayanın yansıttığı kişi ve sayı değerini belirten kişi-sayı ekleri, yüklemcil eylem ve tamlanan üzerine gelir:

Ben geldim
Sen geldin
O geldi*
Biz geldik
Siz geldiniz
Onlar geldiler

benim arabam
senin araban
onun arabası
bizim arabamız
sizin arabanız
onların arabası

(*Türkçede emir kipi hariç diğer bütün eylem çekimlerinde **o** kişisi için kişi-sayı eki kullanılmaz.)

15 Türkçede *evet/hayır* soruları, önceki sözcükle kaynaşıp ona ünlü uyumları açısından uyan (ama yine de ayrı yazılan) *mI* sözcüğü kullanılarak; *ne-* soruları ise, soru sözcükleri kullanılarak yapılır. Her iki tür soruda tümceler, diğer tümcelerin aksine soru öğesinde doruğa çıkan bir ezgi ile söylenir.

Siz Türkçe biliyor **musunuz**?
Sen öğrenci **misin**?
Kim Türkçe öğrenmek istiyor?
Türkiye **hangi kıtada** yer alıyor.

16 Türkçede bazı görev sözcükleri, kendisinden hemen önceki sözcükle zorunlu veya seçimlik olarak kaynaşabilir. Bu tür sözcükler çoğunlukla bir ek gibi genel ses uyumlarına uyar; bazıları kaynaştığı sözcüğe bitişik, bazıları kaynaştığı sözcükten ayrı yazılır:

araba **ile** ~ araba**yla**
öğrenci **idim** ~ öğrenci**ydim**
Ben **de** öğrenciyim o **da**.
Gittin **mi** gidiyor **musun**?

17 Türkçenin öbek yapısı, sola doğru genişleyerek kurulur, yani öbeğin karakterini belirleyen baş öğe, her zaman en sağdadır:

<u>ad</u> öbeği
sınıf
Türkçe **sınıfı**
yeni Türkçe **sınıfı**
şubenin yeni Türkçe **sınıfı**
<u>sıfat</u> öbeği
kısa (adam)
daha **kısa** (adam)
benden daha **kısa** (adam)
<u>eylem</u> öbeği
ver-
kitabı **ver-**
Ayşe'ye kitabı **ver-**

18 Türkçede temel sözcük dizilişi, Özne(-Nesne)-Eylem sırasındadır:

Para mutluluk getirir (Mutluluk getiren, para.)
Mutluluk para getirir (Para getiren, mutluluk.)

19 Tümcede seçimlik olan (dolaylı) tümleçler tümcenin tamamını niteliyorsa en başta, yalnızca eylem öbeğini niteliyorsa özneden sonra yer alır.

Para **her zaman** mutluluk getirir.
(Paranın her zaman yaptığı, mutluluk getirmektir.)
Her zaman para mutluluk getirir.
(Her zaman olan, paranın mutluluk getirmesidir.)

20 Yalnızca, yüklemcil eylemin hemen önündeki kurucu (aşağıdaki örneklerde büyük yazılan), tümcenin en vurgulu doğal öğesidir.

Para her zaman MUTLULUK getirir.
(Paranın her zaman getirdiği, mutluluktur.)
Para HER ZAMAN mutluluk getirir.

Tümce vurgusu, biraz daha şiddetli verilerek, doğal vurgulu öğe de dahil, tümcenin herhangi bir öğesi (aşağıdaki örneklerde büyük ve kalın yazılan) karşıtsal vurgulu öğe haline getirilebilir:

Para her zaman **MUTLULUK** getirir.
(Paranın her zaman getirdiği, mutluluktur; başka şey değil.)
Para **HER ZAMAN** mutluluk getirir.
(Paranın mutluluk getirmediği bir zaman yoktur.)
PARA her zaman mutluluk getirir.
(Her zaman mutluluk getiren, paradır; başka şey değil.)

21 Türkçenin temel sözcük dizilişi oynaktır, yani tümce kurucularını temel dizilişten farklı sıralamak mümkündür ve bu iş, iki belirgin amaç için ve iki ana doğrultuda yapılır.

Birincisi, karşıtsal vurgulama için doğal vurgulu olan öğe dışındaki öğeleri eylemin hemen önüne getirmektir ve bu durumda, taşınan öğe zorunlu olarak karşıtsal vurguludur:

Para her zaman MUTLULUĞU getirir. >
Mutluluğu her zaman **PARA** getirir. /
Mutluluğu her zaman PARA getirir.

Para her zaman MUTLULUĞU getirir. >
Para mutluluğu **HER ZAMAN** getirir. /
Para mutluluğu HER ZAMAN getirir.

İkincisi, tümcenin bilgilendirici içeriğinde daha az önemli olan öğeleri yüklemcil eylemin arkasına götürmektir:

Para her zaman MUTLULUĞU getirir. >
Para mutluluğu getirir **her zaman**.
Para her zaman getirir **mutluluğu**.
Her zaman mutluluğu getirir **para**.

Bu konumdaki öğeler doğal veya karşıtsal vurgu almaz:

Para mutluluğu getirir HER ZAMAN.
Para her zaman getirir **MUTLULUĞU**.

22 Türkçede tümceler birbirinin içine, olduğu gibi doğrudan veya bir dönüştürme işlemiyle dolaylı olarak yerleşebilir:

Sen Türkçe konuşuyorsun.
<u>doğrudan:</u>
Ben **sen Türkçe konuşuyorsun** sanıyorum.
<u>dolaylı:</u>
Ben **senin Türkçe konuştuğunu** sanıyorum.

Dönüştürme işlemi uygulanırken yerleşmiş tümcenin (tümceciğin) özne-yüklem uyumu ya tamlama uyumuna dönüşür ya da ortadan kalkar:

Ben sen**in** Türkçe konuştuğ**unu** sanıyorum.
Ben **sen/o/biz/siz/onlar** Türkçe konuş**unca** seviniyorum.

I. ÜNİTE

KOŞAÇ TÜMCESİ (haber kipi)

-(y)Im, -sIn, –, -(y)Iz, -sInIz, -(lEr)

1 Koşaç tümcesi, öznenin ne olduğunu (eşitleme yaparak) veya nasıl olduğunu (niteleme yaparak) gösteren tümcedir. Haber kipi çekimindeki koşaç tümcesinde zaman, şimdiki zamandır:

Oya öğrenci.
O öğretmen.
Kitap bu.
Sınıf büyük.
Ders eğlenceli.
Hava güzel.

2 Koşaç tümcelerinde yüklemcil eylem her zaman *i-(imek)* eylemidir. Bu eylem anlamı olmayan ama öznelerle tümleçleri birbirine eşitleme veya niteleme yaparak bağlayan bir eylemdir. *i-* eylemi, haber kipi çekiminde üzerine kişi eklerini alarak kendisinden hemen önceki sözcüğe zorunlu olarak kaynaşmıştır:

Ben öğretmen**im**.
Sen öğrenci**sin**.
O ne?
Biz Türkçe öğrenci**siyiz**.
Siz nereli**siniz**?
Onlar güzel.

3 *i-* eyleminin artık bağımsız biçimi olmayan ve bir ek gibi ses uyumlarına giren kaynaşmış biçimleri, aslında ek değildir; bu nedenle, haber kipi çekiminin kaynaştığı sözcüklerin genel kurala uygun olarak vurgulu olması gereken asıl son heceleri, kaynaşmalardan hemen önceki hecelerdir:

Ben öğretMEnim / öğretmeNİM.
Sen öğrenCİsin.
Biz Türkçe öğrenciSİyiz.
Siz nereLİsiniz?

4 Çoğu eylem çekiminde olduğu gibi haber kipi çekiminde de **o** kişisi için ek kullanılmaz, dolayısıyla vurgulu hece de son hecedir:

O öğretMEN.
Çocuk neşeLİ.

5 **onlar** kişisi için *-lEr* eki, yalnızca, özne canlı ise kullanılır:

Onlar öğrenci(ler).
Bütün odalar sınıf(lar).

6 Koşaç tümcelerinde yer bildiren tümleçler de kullanılabilir:

Şimdi **evde**yim.
Sınıfınız alt **katta**.

Yer soran *nere* sözcüğü ya *-dE* eki ile ya da *-si* eki ile birlikte kullanılır:

Çocuklar nerede / nere?
Sınıf neresi / nere?

SIRALAMA

-(İ)ncİ

7 *-(İ)ncİ* eki, sayı adlarına gelerek sıralama gösteren sıfatlar yapar:

bir**inci** kat
altı**ncı** durak
üç**üncü** soru

8 Sıralamayı yazıda rakamlarla göstermek için ya ek yerine nokta (.) kullanılır ya da ek, kesme işareti (') ile ayrılır:

1. kat
3. soru
5. cadde
1'nci kat
3'üncü soru
5'inci cadde

Her iki durumda da okunuşlar değişmez:

1. kat (/birinci kat/)
1'nci kat (/birinci kat/)

9 *-(İ)ncİ* eki, sayı adları dışında, yalnızca *son* sözcüğüne gelir:

sonuncu durak

10 Sıralamada *birinci* yerine *ilk*, *sonuncu* yerine *son* sözcükleri de kullanılabilir:

birinci kat ~ **ilk** kat
sonuncu durak ~ **son** durak

VAROLUŞ TÜMCESİ (haber kipi)

var, yok

11 Varoluş tümcesi, aslında, var olup olmamayı belirtmek üzere *var* ve *yok* sözcüklerinin tümleç olarak kullanıldığı koşaç tümcesidir:

Ben de **var**ım.
Sen artık **yok**sun.
O burada **yok** mu?
Biz her takımda **var**ız.
Siz bu yarışta **yok**sunuz.
Onlar bile **var**(lar).

12 Varoluş tümcelerinde, koşaç tümcelerinde olduğu gibi (bkz. I.Ünite:3), sözcük vurgusu haber kipi çekiminin kaynaştığı biçimlerde değil, *var* ve *yok* sözcükleri üzerindedir.

Ben de VArım.
Sen artık YOKsun.
O burada YOK mu?
Biz her takımda VArız.
Siz bu yarışta YOKsunuz.
Onlar bile VAR(lar).

13 Varoluş tümcelerinde yer tümleçleri kullanılabilir ama bu tümleçler, normalde, özne ile yüklem arasına girmez.

Masada kitap var.
Kitap **masada** var.
Evde kimse yok.
Kimse **evde** yok.

Yer tümleci bu konuma, ancak, karşıtsal vurgu odağı ise girer:

Para **BENDE** var (Para yalnızca bende var.)

II. ÜNİTE

ŞİMDİKİ ZAMAN (genel)

-(İ)yor

1 Şimdiki zaman eki *-(İ)yor*, eylemin konuşma anında gerçekleşmekte olduğunu anlatır:

Yağmur yağ**ıyor**.
Sınıfın bütün lambaları yan**ıyor**.
Öğrenciler sınıfta bekl**iyor**.

2 Şimdiki zaman eki sürme anlattığı için sürekli yapılan, değişmeyen, duygu aktaran veya alışkanlık gösteren eylemlerle "geniş zaman" (bkz. IX.Ünite-1) anlatabilir:

(Hergün) Spor yapıyor musunuz?
Evimiz deniz görüyor.
Seni seviyorum.
Babam (yıllardır) sigara içiyor.

3 Şimdiki zaman eki, konuşma anına ait sürme anlattığı için konuşma anında yapılması planlanan veya gerçekleşmesi beklenen eylemlere eklenebilir ve bu durumlarda "gelecek zaman" (bkz. VIII.Ünite-1) anlatan belirteçlerle birlikte de kullanılabilir:

(Yarın) İstanbul'a gidiyorum.
Ders (biraz sonra) başlıyor.

DURUM (yönelme, kalma, çıkma)

-(y)E, -DE, -DEn

4 *-(y)E, -DE, -DEn* durum ekleri eylemlerin, sırasıyla hedefini, yerini ve kaynağını göstermek üzere adsoylu sözcüklere eklenir:

İstanbul'**a** gidiyorum.
Ankara'**da** oturuyorum.
Öğretmen sınıf**tan** çıkıyor.

5 Hedef, yer ve kaynak gösteren ad durum ekleri, zaman adlarına eklendiğinde zaman gösteren belirteçler yapar:

Sabaha görüşürüz.
Haftaya ders yok.
Salıya sınav var.
İlkbaharda taşınıyorsunuz.
2008'de mezun oluyoruz.
Bir kur **iki ay**da bitiyor.
Sabahtan yola çıkıyoruz.
Erkenden yatıyoruz.

6 Aslen hedef ve kaynak gösteren ad durum ekleri, bir hareket eylemi olmayan duygu eylemleri ile de kullanılır:

Öğrenciler sınav**dan** **kork**uyor.
Bun**a** **kız**ıyor musun?
Baklava**ya** **bayıl**ıyorum.
Kim**den** **hoşlan**ıyorsun.

ULAÇLAR

-DİktEn sonra, -mEdEn önce

7 *-DİktEn sonra* ve *-mEdEn önce* yapıları, eylemlerin zamanını ana eylemin zamanına göre sıralayan belirteç tümceleri kurar:

Ders bit**tikten sonra** kütüphaneye gidiyorum.
(Önce ders bitiyor, sonra kütüphaneye gidiyorum)
Okula gel**meden önce** kahvaltı yapıyorum.
(Önce kahvaltı yapıyorum, sonra okula gidiyorum)

8 Bu ulaçlarla kurulan tümcelerde özneler aynı da olabilir farklı da:

Ders bittikten sonra **biz** sinemaya gidiyoruz.
Ben Spor yaptıktan sonra **ben** duş alıyorum.

Ulaçlı tümcecikte özne açıkça söylenmiyorsa ana tümcenin öznesi ile özdeş olarak algılanır:

Spor yaptıktan sonra duş alıyorum.
(Spor yapan da benim.)

9 Özneler aynı ise ve vurgulama yoksa, açık özne kullanılmaz:

Spor yaptıktan sonra ben/BEN duş alıyorum.
(Spor yaptıktan sonra yalnızca ben duş alıyorum)

İLGEÇLER

-(y)E kadar, -DEn önce, -DEn sonra

10 *kadar, önce* ve *sonra* ilgeçleri yer ve zaman bildiren sözcüklere eklenerek uzam ve süre gösteren belirteç öbekleri kurar:

uzam
Ofise **kadar** yürüyorum.
Otobüs Ankara'**dan önce** durmuyor.
Asansöre 1. kat**tan sonra** biniyorum.
süre
sabah**a kadar**
saat iki**den önce**
öğle**den sonra**

11 *kadar, önce* ve *sonra* ilgeçleri zaman, dönem ve süre anlamlarını içeren sözcüklere de eklenir:

kahvaltıdan sonra
dersten önce
haberlere kadar

12 *kadar* ilgeci başlangıç yerini veya başlangıç zamanını belirtmek üzere *-DEn* eki almış sözcüklerle tamamlanır:

saat **dokuzdan** on bire kadar

III. ÜNİTE

İYELİK

-(I)m, -(I)n, -(s)I, -(I)mIz, -(I)nIz, -(lEr/s)I

1 İyelik ilişkisi, ad tamlaması (Bkz. III.Ünite:8-12) yapısıyla kurulur. Bu yapıda tamlayanlar iyelik adıllarıdır ve tamlananlara iyelik adıllarının yansıttığı kişiyi gösteren iyelik ekleri eklenir:

tamlayan adıl+tamlayan eki	tamlanan tamlanan+iyelik eki
benim	arabam
senin	evin
onun	odası
bizim	okulumuz
sizin	gözlüğünüz
onların	çocukları

2 İyelik ekleri kişiyi zaten yansıttığı için, iyelik adları vurgulama yapılmayacaksa kullanılmayabilir:

(benim) arabam
(senin) evin
(onun) odası
(bizim) okulumuz
(sizin) gözlüğünüz
(onların) çocukları

3 İyelik adılı, tümcenin öznesi ile aynı kişiyi gösteriyorsa, vurgulama için bile olsa, kullanılmaz; vurgulama gerekiyorsa *kendi* adılı ile yapılır:

Onlar onların * kendi ödevlerini yapıyorlar.
Ben benim * kendi ödevimi yapıyorum.

4 İyelik adılı kullanıldığında, (**onlar** kişisi hariç) iyelik ekleri özensiz konuşma dilinde atılabilir:

benim araba
senin ev
onun oda
bizim okul
sizin gözlük
onların çocuk / çocuğu

5 İyelik adılı kullanıldığında, **onlar** kişisini gösteren iyelik ekinin çoğulluk parçası *(-lEr)* atılabilir:

onların çocukları > onların çocuğu

6 **onlar** kişisini gösteren iyelik ekinin çoğulluk parçası *(-lEr)*, anlatımda bulanıklık yaratabilir:

(onların) çocukları
(Çocuk sayısı 1 de olabilir 1'den çok da.)

7 İyelik ilişkisi vurgulanmak üzere *kendi* adılı, kişi adıllarıyla birlikte veya bu tür adıllar olmaksızın kullanılabilir:

Burası **benim kendi** evim.
Bu **senin kendi** araban mı?
Herkes sınava **kendi** sınıfında giriyor.

AD TAMLAMASI (belirtisiz)

AD AD-*(s)I*

8 Belirtisiz ad tamlamasında tamlayan görevindeki ilk ad varlık, nesne değil tipik olarak tür, sınıf gösterir; tamlanan görevindeki ikinci ad ise **o** kişisini gösteren iyelik eki alır:

tamlayan ad+tamlayan eki	tamlanan ad+iyelik eki
çocuk	ayakkabı**sı**
polis	köpeğ**i**
öğretmen	kitab**ı**

9 Belirtisiz ad tamlamasında özel adlar kullanılabilir:

Türkçe dersi
günümüz **Türkiyesi**
Ankara Üniversitesi
Arşimet Kanunu

10 Çoğu bileşik ad, ad tamlaması yapısındadır:

ayakkabı < ayak-kap-ı
dilbilgisi < dil-bilgi-si
gökkuşağı < gök-kuşak-ı
buzdolabı < buz-dolap-ı
denizaltı < deniz-alt-ı

AD TAMLAMASI (belirtili)

AD-*(n)In* AD-*(lEr/s)I*

11 Ad tamlamalarında tamlayan ad belirli bir varlığı, kişiyi veya nesneyi gösteriyorsa, bu ada *-(n)In* **tamlayan eki** eklenir. Bu yolla oluşan belirtili ad tamlamaları tür, sınıf değil, tamlayana ait olma, onunla ilgili olma anlatır:

polis**in** köpeği (polise ait köpek)
krş. polis köpeği (bir tür köpek)
öğretmen**in** kitabı
Ankara'**nın** nüfusu
çocuğ**un** ayakkabısı
İstanbul'**un** trafiği

12 Kişi adlarının ve iyelik adıllarının **tamlayan** olduğu durumlarda, bu tür sözcükler kendiliğinden belirtili olduğu için, tamlayan ekini kullanmak zorunludur:

Ayşe'nin / Ayşe arabası
Onun / o evi
Senin / sen kitabın

Kişi adı bir tür, tarz olmuşsa tamlayan eki kullanılmayabilir (Bkz. III.Ünite:9).

Da Vinci Şifresi
John Wayne yürüyüşü

AD TAMLAMASI (zincirleme)

AD*(-(n)In)* AD*(-(lEr/s)I(nIn))* AD-*(lEr/s)I*

13 Zincirleme tamlama, belirtili ve(ya) belirtisiz ad tamlamalarının en az 3 sözcükten oluşacak biçimde iç içe girerek kurulduğu tamlamalardır.

[Türkçe kitabı] ve [ders kitabı] > Türkçe ders kitabı
[Ayşe'nin annesi], [annesinin ofisi] ve [ofisinin kapısı] >
Ayşe'nin annesinin ofisinin kapısı
[sarı kap], [kaplı kitap] ve [ders kitabı] >
sarı kaplı ders kitabı

Zincirleme ad tamlamalarında yapılanma her zaman ikili ve hiyerarşiktir:

[Türkçe [ders kitabı]]
[[Türkçe dersi] kitabı]
[[[Ayşe'nin annesi]-nin ofisi]-nin kapısı]
[[Ayşe'nin [güneş gözlüğü]]
[[ders kitabı]-nın kapağı]

14 Zincirleme tamlamalarda tamlayan ad iyelik adılı olduğu zaman *-(s)I* eki yerine, adılın kişisine uygun iyelik eki gelir:

[**ben**im araba**m**] ve [çocuk arabası]
> benim çocuk arabam / arabası* / araba**sım**
[onun arabası] ve [çocuk arabası]
> onun çocuk arabası / arabasısı / araba

(*Bu yapı, özensiz konuşmada mümkün.)

IV. ÜNİTE

GEÇMİŞ ZAMAN (belirli)

-DI

1 Belirli geçmiş zaman eki *-DI*, eylemin konuşma anından önceki bir zamanda gerçekleştiğini ve artık sürmediğini anlatır:

Ali İstanbul'a git**ti**.
Ben bu sınıfa daha önce gel**dim**.

KOŞAÇ TÜMCESİ (hikaye kipi)

-(y)dI (< i-di)

2 Hikaye kipi, koşaç tümcesindeki eşitliğin veya niteliğin geçmişte kaldığını, konuşma anında artık sürmediğini gösterir. Bu nedenle kipin anlattığı zaman, geçmiş zamandır:

Ben öğretmen**dim** (ama şimdi değilim)
Ali hasta**ydı** (ama şimdi değil)

3 Hikaye kipi çekimlerinde *i-* eylemi, üzerine gelen eklerle birlikte kendinden hemen önceki sözcükle çoğunlukla kaynaşır ve bir ek gibi, ünlü ve ünsüz uyumlarına uyar:

Ben öğretmen **i-di-m** > Ben öğretmen**dim**
Ali hasta **i-di** > Ali hastaydı
O zamanlar çocuk **i-di-n** > O zamanlar çocuk**tun**

4 Hikaye kipi çekiminde koşaç eyleminin kaynaşmamış olarak kullanmak, dilin eski tarzda kullanıldığını veya tümcede geçmiş zaman anlatımının vurgulanmak istendiğini anlatır.

ŞİMDİKİ ZAMAN (hikaye kipi)

-(I)yordu (< -(I)yor i-di)

5 Şimdiki zamanın hikaye kipi eki *-(I)yordu*, eylemin gerçekleşmekte olmasının geçmiş zamanda kaldığını anlatır:

Üniversitedeyken sık sık kütüphaneye gid**iyordum**.
Bu çocuğa eskiden herkes gül**üyordu**.
Bir zamanlar kolayca kilo ver**iyordum**.

Şimdiki zamanın hikaye kipinde *i-* eylemi çoğunlukla kaynaşır:

gid**iyor i-dim** > gid**iyordum**

ULAÇLAR

-(y)ken (< i-ken)

6 *-ken* ulacı, *i-* eylemine doğrudan eklenerek koşaç tümcesini ana eylemin zamanı veya dönemi ile eşler:

Ben öğrenci i-**ken** çok meraklıydım.
İnsanlar genç i-**ken** çok ateşlidir.
Sen hasta i-**ken** çok huysuz oluyorsun.

7 *-ken* ulacı *i-* eylemi üzerine eklenir ve eylem, kendinden önce gelen sözcüğe çoğunlukla kaynaşır ama ünlü uyumuna uymaz:

öğrenci i-**ken** > öğrenci**yken**
genç i-**ken** > genç**ken**
hasta i-**ken** > hasta**yken**

8 *-ken* ulacı ile kurulan tümcelerde özneler aynı da olabilir farklı da:

Ben öğrenciyken **sen** neydin?
O hastayken **biz** burada değildik.
<u>**Biz**</u> gençken (**biz**) daha meraklıydık.

BAĞLAÇLAR - İLGEÇLER

***ile** (> (y)lE)*

9 *ile* sözcüğü hem bir bağlaç, hem de bir ilgeç olarak birliktelik anlatan öbekler kurar:

<u>bağlaç</u>
Murat **ile** Oya sinemaya gidiyor.
<u>ilgeç</u>
Murat Oya **ile** sinemaya gidiyor.

10 *ile*, kendisinden önceki sözcükle çoğunlukla kaynaşır:

Murat **ile** > Murat'**la**
Oya **ile** > Oya'**yla**
annem **ile** > annem**le**
Türkçe **ile** > Türkçe**yle**

11 *ile*'nin görevi bağlaç olarak *ve*'ye benzer ama birliktelik anlamı *ile* bağlacında daha baskınken *ve* bağlacında öyle değildir:

Murat ile Oya sinemaya gidiyorlar.

Murat ile Oya sinemaya gidiyorlar.
(Murat ile Oya sinemaya büyük ihtimalle birlikte gidiyorlar.)
Murat ve Oya sinemaya gidiyor.
(Murat ve Oya sinemaya birlikte de gidiyor olabilir ayrı ayrı da.)

12 Birliktelik öbeği içinde kişi adılları yer aldığında, bu adıllara (*onlar* hariç) genellikle tamlayan eki eklenir ve *ile* normalden daha yüksek bir eğilimle kaynaşır; ek-siz ve kaynaşmış biçimlere daha çok özensiz kullanımlarda rastlanır:

standart		özensiz
mümkün	çoğunlukla	
benim ile	ben**imle**	ben**le**
senin ile	sen**inle**	sen**le**
onun ile	on**unla**	on**la**
bizim ile	biz**imle**	biz**le**
sizin ile	siz**inle**	siz**le**

13 Öbeğin birliktelik anlatımını pekiştirmek üzere ayrıca *birlikte* sözcüğü de kullanılabilir:
Murat Oya **ile birlikte** sinemaya gidiyor.
Murat **ile** Oya **birlikte** sinemaya gidiyor.

14 *ile* ilgeç olarak araç, gereç ve taşıt kullanmayı anlatmak için çok uygundur ama böylesi kullanımlarda *birlikte* sözcüğü yer almaz:
İşe otobüs**le** birlikte gidiyorum.
Sınıfı çiçekler**le** birlikte süsledik.
Ancak gözlük**le** birlikte okuyorum.

15 Yüklemcil eylem, *ile*'nin bağlaç olduğu özne öbeklerinde her zaman çoğuldur; *ile*'nin ilgeç olduğu özne öbeklerinde ise ancak ilk öğe çoğulsa çoğul olur:
Babamla ben sinemaya gidiyorum / gidiyoruz.
Oya ile sen partiye gelmiyorsun / gelmiyorsunuz.
Murat ile Oya sinemaya gidiyor(lar).
Babam benimle sinemaya gidiyor / gidiyoruz.
Ben babamla sinemaya gidiyorum / gidiyoruz.
Biz babamla sinemaya gidiyor / gidiyoruz.

16 *ile*'nin bağlaç olduğu öbeklerde kişi adılları ilk öğe olmamalıdır:
Benimle babam sinemaya gidiyoruz.
Babamla ben sinemaya gidiyoruz.

V. ÜNİTE

EMİR KİPİ

-sin, -(y)In(Iz), -sIn(lEr)

1 Emir kipi, eylemin gerçekleşmesini kesin bir dille talep eden kiptir:
(Sen) yüksek sesle konuş!
(O) bir daha derse erken gel**sin**.
(Siz) sınıfta sigara içme**yin(iz)**!
Onlar orada bekleme**sin(ler)**.

2 Emir kipinde **ben** ve **biz**e yönelik çekimler bulunmamaktadır. Kiple dile getirilen talep **sen** ve **siz** kişileri için doğrudan, **o** ve **onlar** kişileri için dolaylı olarak aktarılır:
(Hey sen) yüksek sesle konuş!
(Söyleyin ona) bir daha derse erken gelsin.

3 Emir kipinde yalnızca **o** ve **onlar** kişileri için soru biçimi vardır:
O yarın okula gelsin mi?
Onlar burada beklemesinler mi?
Sen yüksek sesle konuş mu?
Siz sınıfta sigara içmeyin(iz) mi?

4 **siz** kişisi için eylem çekim ekinin biri uzun (*-(y)InIz*) diğeri kısa (*-(y)In*) iki biçimi bulunmaktadır. Uzun biçimi kullanmak resmiyet yansıtır:
resmi
Yüksek sesle konuşma**yınız**!
Sınıfta sigara içme**yiniz**!
gayrı resmi
Yüksek sesle konuşma**yın**.
Sınıfta sigara içme**yin**!

İSTEK KİPİ

-(y)E

5 İstek kipi, eylemin gerçekleşmesine dair isteği dile getirir:
Ben artık gide**yim**.
Sakın geç kalma**yasın**.
Bunu herkese söyleme**ye**.
Şimdi biraz ara vere**lim**.
Bunu böyle bile**siniz**.
Ne istiyorsanız vere**ler**.

6 İstek kipinin kullanım sıklığı çekimlenen kişiye göre değişir:
sık
Ben artık gideyim.
Şimdi biraz ara verelim.
nadiren
Sakın geç kalmayasın.
Bunu böyle bilesiniz.
çok nadiren
O bir daha derse geç kalmaya.
Onlar böyle konuşmaya.

7 İstek kipinin **ben** ve **biz** kişileri dışındaki soru çekimleri hemen hemen hiç kullanılmaz:
Ben artık gideyim mi?
Sakın geç kalmayasın mı?
Bunu herkese söylemeye mi?
Şimdi biraz ara verelim mi?
Bunu böyle bilesiniz mi?
Ne istiyorsanız vereler mi?

İstek kipindeki soru tümceleri, bir istekten çok öneride bulunma, izin isteme veya onay alma gibi amaçlarla kullanılabilir:

Sinemaya gidelim mi? (Sinemaya gitmeyi öneriyorum.)
Dans edelim mi?
Bu soruya ben cevap vereyim mi?
(Bu soruya cevap vermeme izin verir misiniz?)
Size yardım edeyim mi? (Size yardım etmemi ister misiniz?)

SIFATLAŞTIRMA

-lI, -sIz

8 *-lI* ve *-sIz* ekleri, adları sıfata dönüştüren eklerdir. Bu eklerle oluşturulan sıfatlar, adın gösterdiği varlığı, durumu, niteliği içerme ya da içermeme, belli bir özelliğe sahip olma ya da olmama anlatır:

sütlü (içinde süt olan) çikolata
balkonlu (balkonu olan) ev
şekersiz (içinde şeker olmayan) çay
yağsız (içinde yağ olmayan) yiyecek

9 *-lI* ve *-sIz* ekleri genellikle aynı ada eklenerek, karşıt anlamlı sıfatlar yapar:

şekerli ≠ şekersiz
yağlı ≠ yağsız

Ancak bu durum, tüm adlar için geçerli değildir. Bu eklerle yapılan bazı sıfatların karşıt anlamlıları farklı bir sözcük de olabilir:

evli ≠ bekar
sütlü (kahve) ≠ sade (kahve)
sözlü (sınav) ≠ yazılı (sınav)

10 *-lI* ve *-sIz* ekleri ile oluşturulan bileşik sıfatlarda karşıtlık ekler arasında değil, sıfatlar arasında kurulur:

uzun boylu ≠ kısa boylu
≠ uzun boysuz

KARŞILAŞTIRMA

-DEn daha

11 Karşılaştırma yapıları kuran *-DEn daha* iki varlığın, iki kişinin, iki yerin, iki durumun vb.'nin özellik, nitelik, hacim, boyut vb. açılardan birinin diğerine göre üstünlüğünü, çokluğunu, büyüklüğünü anlatır:

İstanbul, Ankara'**dan daha** büyük bir şehir.

12 Karşılaştırmayı *daha* sözcüğü kullanılmadan da oluşturulabilir:

İstanbul Ankara'**dan** büyük bir şehir.

ÜSTÜNLÜK

en

13 Üstünlük yapıları kuran *en* sözcüğü varlık, kişi, yer, durum vb. türde gruplar içinde grubun bir üyesinin, diğerlerine göre özellik, nitelik, hacim, boyut vb. açılardan en üstün konumda olduğunu anlatır. Üstünlük anlatan yapılar iki ayrı yolla kurulur:

-daki ile
Bu sınıf**taki en** uzun boylu öğrenci, Murat'tır.
Murat, bu sınıf**taki en** uzun boylu öğrencidir.
tamlama ile
Bu sınıf**ın en** uzun boylu öğrencisi Murat'tır.
Murat bu sınıf**ın en** uzun boylu öğrencisidir.

14 Grup ile üyeler arasında türdeşlik bağlantısı varsa karşılaştırmayı tamlama ile, yoksa *-daki* ile kurmak, anlatımda tuhaflık oluşmasını engelleyebilir:

Çantadaki en değerli eşya >
?Çantanın en değerli eşyası (türdeşlik yok)
Akdenizin en lezzeti balığı >
?Akdenizdeki en lezzetli balık (türdeşlik var)

VI. ÜNİTE

DURUM (belirtme)

-(y)I

1 *-(y)I* belirtme durumu eki, nesne görevindeki adsoylu sözcüğe veya sözcük grubunun son sözcüğüne belirtililik kazandırmak için eklenir:

Bütün gece **film** seyrettim.
(Dinleyicinin hangi film olduğunu bilmediği varsayılıyor.)
Bütün gece filmi seyrettim.
(Dinleyicinin hangi film olduğunu bildiği varsayılıyor.)

2 Belirtme durumu ekini şu konumdaki nesnelerde kullanmak çoğunlukla zorunludur:

i. Nesne konumundaki sözcük (dil adı ve tabiyet hariç) bir özel ad ise:

Murat Ayşe'yi / Ayşe tanıyor.
İstanbul'u / İstanbul özledim.
(Bu) Türkçe(yi) öğreneceğim.
Böyle (bir) kursta Türk('ü) göremezsiniz.

ii. Nesne konumundaki sözcüğün üzerinde iyelik eki varsa:

Öğretmen, arkadaşımı / arkadaşım görmedi.

iii. Nesne konumundaki sözcükten önce *bu, şu, o, hangi, bazı, dünkü* gibi bir sıfat varsa:

Ben bu kitabı / kitap okudum.
Hangi yemekleri / yemekler seviyorsun?
Sınavda, bazı soruları / sorular hiç anlamadım.

iv. Nesne konumundaki sözcük ile eylem arasında başka bir sözcük varsa:

Gazeteyi / Gazete marketten **aldım**.

v. Nesne konumundaki sözcük (*ne* hariç) bir adılsa:

Siz kimi / kim tanıyorsunuz?
Onlar beni / ben bekliyor.
O nereyi / nere arıyor?
O neyi / ne alıyor?

ŞİMDİKİ ZAMAN (resmi)

-mEktE

3 *-mEktE*, daha çok makale, dilekçe, hitap ve duyuru gibi bilimsel, hukuki ve resmi içerikli yazılı metinlerde kullanılan şimdiki zaman ekidir.

Türkiye'de nüfus her yıl art**makta**.
Davanın kapanmasını talep et**mekte**yim.
TÖMER'de kurs kayıtları devam et**mekte**.
Yarışmaya İstanbul'dan katıl**makta**yım.

4 Resmi şimdiki zaman çekimlerinin özellikle **o(nlar)** kişisi çekimlerinde *-mEktE* ekinin üzerine, bu ekin aktardığı içeriği konuşucu açısından kesinleştirmek üzere *-DIr* eki (bkz. VIII.Ünite: 9-10) eklenebilir:

Türkiye'de nüfus her yıl artmakta**dır**.
TÖMER'de kurs kayıtları devam etmekte**dir**.
Öğrenciler sınavlarda çok başarılı olmakta**dırlar**.

İLGİ EKİ

-ki

5 *-ki* eki, şu tür adlara gelir ve onları aitlik gösteren niteleme sözcüklerine dönüştürür:

i. zaman adları:
dünkü (toplantı),
bugünkü (konuşma)
yarınki (sınav)
önceki (müşteri)
sonraki (ders)

ii. *-DE* kalma durumu eki almış adlar:
Sınıf**ta**ki öğrenciler
oda**da**ki eşyalar
televizyon**da**ki film

iii. İyelik adılları:

benim kitabım	>	**benimk**i
senin evin	>	**senink**i
onun arabası	>	**onunk**i

6 *-ki* eki yalnızca *dün, gün* ve *öbür* sözcükleri ile ünlü uyumuna girer. Diğer bütün sözcüklerden sonra yalnızca ve daima *-ki* biçimi kullanılır.

dünkü / dünki
(o) günkü / günki
öbürkü / öbürki

7 *-ki* ekini *gün, hafta, ay, yıl, sene* ve *gece* sözcükleriyle kullanmak için bu sözcüklerin sıfatlarla nitelenmesi gerekir:

bu ayki / ayki toplantı
o günkü tartışma
geçen seneki diploma töreni
gelecek yılki törenler
bu haftaki maç
dün geceki tartışma

BAĞLAÇLAR

de/da

8 Herhangi bir tümce öğesi, sonuna *de/da* bağlacı getirilerek önceki anlatımda geçen öğelere bağlanabilir:

–Ben öğretmenim. –Ben **de** öğretmenim.
Sizi tanıyorum. Onları **da** tanıyorum.
– (Ben) Memnun oldum. –Ben **de**.
İstanbul'a gitmedim. İzmir'e **de** gitmedim.
Yarınki partiye Ali **de** gelmiyor.
O saate kadar hazırlarız. Paketleriz **de**.

9 *de/da* bağlacı arka arkaya kullanılarak birbiri ile bağlantılı olan öğeler aynı tümcede dile getirilebilir:

Yarınki partiye **Ali** de **Murat** da gelmiyor.
Ben henüz **İstanbul'a** da **İzmir'e** de gitmedim.
Çayı da **kahveyi** de **kolayı** da sevmem.
Türkçeyi ileri düzeyde **konuşacağım** da **yazacağım** da.

10 *de/da* bağlacı *ve, ama* bağlaçları gibi tümceleri de birbirine bağlar:

Bu kitabı okudum **da** / **ama** hiçbir şey anlamadım.
Buz gibi bir gazoz içtim **de** / **ve** serinledim.
Okuma sınavından iyi not aldım **da** / **ama** dinleme sınavında başarısız oldum.

VII. ÜNİTE

GELECEK ZAMAN

-(y)EcEk

1 Gelecek zaman eki *-(y)EcEk*, eylemin konuşma zamanından sonra gerçekleşeceğini anlatır:

Ali yarın İstanbul'a gid**ecek**.
Murat artık derslere katılma**yacak**.

KOŞAÇ TÜMCESİ (gelecek zaman)

olacak

2 Koşaç tümcelerinin gelecek zamanı, *i-* eylemi ile değil, *ol-* eylemi ile anlatılır:

3 ay sonra TÖMER mezunu **olacak**sınız.
Bu formu doldurduktan sonra bir TÖMER öğrencisi **olacak**sınız.
Yarın hava rüzgarsız **olacak**.
Düğün töreniniz yemeksiz mi **olacak**?
İki saat içinde evde **olacağ**ım.

3 *ol-* eyleminin koşaç tümcelerindeki görevi ile *traş ol-, muayene ol-, tedavi olmak, ameliyat ol-* gibi iş anlatan bileşik eylemler kurmadaki yardımcı eylem görevi farklıdır:

Bir hafta sonra avukat olacağım; şimdi avukat değilim.
Bir hafta sonra ameliyat olacağım; şimdi ameliyat değilim.

GELECEK ZAMAN (hikaye kipi)

-(y)EcEkti (< -(y)EcEk idi)

4 Gelecek zamanın hikaye kipi eki *-(y)AcAktI*, eylemin konuşma anından önceki bir zamandan sonra gerçekleşmesinin sözkonusu olduğunu veya planlandığını anlatır:

Bu kursa 3 ay önce katıl**acaktım**.
Ah... Az daha düş**ecektim**!
Bilmiyorum, bu işi Erol takip ed**ecekti**.
Önümüzdeki haftasonu pikniğe gid**ecektik**.

Gelecek zamanın hikaye kipinde *i-* eylemi çoğunlukla kaynaşır:

katıl**acak i-dim** > katıl**acaktım**

5 Bu kipte eylem konuşma anından önce gerçekleşmiş de olabilir gerçekleşmemiş de.

Bu kursa 3 ay önce katılacaktım; vazgeçtim.
Geçen haftasonu pikniğe gidecektik; çok ısrar ettiler Ayşe'leri de götürdük.

-(y)AcAktI ekinin gerçekleşmemiş bir eylem anlattığı tümceler, çoğunlukla, eylemlerin neden gerçekleşmediğini anlatan tümcelerle birlikte kullanılır:

Bu kursa 3 ay önce katılacaktım ama o zaman vize alamadım.
Geçen haftasonu pikniğe gidecektik ama yağmur yağdı.

EŞİTLİK

-CE

6 *-CE* eki bazı sıfat ve belirteçlere eklenerek söz konusu niteliğe veya özelliğe yakın olmayı anlatan başka sıfat ve belirteçler kurar:

büyük**çe** (büyüğe yakın) bir ev
zor**ca** (zora yakın) bir sınav

7 Bazı sıfat ve belirteçlerle ekin yakınlık anlatma işlevi ayırt edilemezdir:

sessiz / **sessizce** oturmak
yavaş / **yavaşça** doğrulmak

8 *-CE* eki *on, yüz, bin, milyon* ve *milyar* sayı adlarına *-lEr* çoğul eki ile birlikte eklenerek, bu grup sayılarla anlatılabilecek kadar çokluğu gösteren nitelemeler yapar:

on**larca** (soru)
yüz**lerce** (öğrenci)
bin**lerce** (mektup)

9 *-CE* eki *o, bu* ve *şu* adıllarına gelerek miktar, sayı veya ölçüde çoğulluk anlatır:

Bunca emek boşa gitti.
Onca parayı böyle bir ev için mi harcadın!
Şunca insan bir hiç uğruna mı bekliyor saatlerce!

GÖRELİK

-(y)E göre

10 *-(y)E göre* ilgeci, genellikle canlı ve insansal olan adları tümleç olarak alıp **ben, sen, biz** ve **siz** kişilerine ait bakış açısı veya kendine görelik anlatır:

Bu öğrenci öğretmen**ine göre** başarısız.
Maçı Ali'**ye göre** kırmızılar kazanacak.

11 *-(y)E göre* ilgecinin görevi *ben, sen, biz* ve *siz* kişi adıllarına gelerek *-CE* eşitlik eki ile de yerine getirilebilir:

Bence bu çocuk hasta.
Sence/Onca Türkçe zor mu?
Bizce bu öğretmen başarılı.
Sizce/Onlarca öyle mi?

12 *-(y)E göre* yapısı ile kurulmuş anlatımlar koşaç tümcelerinde "uygun veya istenildiği gibi olmak" anlamlarını vermek üzere de kullanılabilir:

O iş tam **bana göre**.
Bu palto **sana göre** mi?
Siz **bize göre** değilsiniz.

İLGEÇLER

gibi, kadar

13 *gibi* ilgeci benzetme; *kadar* ilgeci karşılaştırma ilişkisi kurar.

Ali Murat **gibi** çalışkan değil.
Ali Murat **kadar** çalışkan değil.

14 *gibi* ve *kadar* ilgeçleri yaklaşıklık anlatmak için de kullanılır.

Yarın saat **altı gibi** buluşalım.
Ankara'nın nüfusu **4 milyon kadar**.

15 *gibi* ve *kadar* ilgeçleri adıllarla (*onlar* hariç) birlikte kullandığında, ilgili adıla tamlayan eki eklenir:

benim/ben kadar
senin gibi
onun gibi
bizim kadar
sizin gibi
senin kadar
onların / onlar gibi

VIII. ÜNİTE

GEÇMİŞ ZAMAN (belirsiz)

-mİş

1 Belirsiz geçmiş zaman eki *-mİş*, konuşanın, eylemin gerçekleştiğini başkasından duyduğunu, sonradan öğrendiğini veya kendisinin sonradan fark ettiğini anlatır. Başkasından duyulduğu veya sonradan fark edildiği için bu ekin anlattığı zaman, geçmiş zamandır:

(Telefonda Murat'ın annesinden bilgi aldıktan sonra)
Murat İstanbul'a git**miş**.
(Evin önünde babasının arabasını görünce)
Aaa babam gel**miş**!
(Bir arkadaşının şikayeti üzerine)
Bu sözlerimle onu çok üz**müş**üm.

KOŞAÇ TÜMCESİ (rivayet kipi)

-(y)mİş (< i-miş)

2 Rivayet kipi, konuşanın, koşaç tümcesindeki bilgiyi başkasından duyduğunu, sonradan öğrendiğini veya kendisinin sonradan fark ettiğini anlatır:
(Öğrenci işlerinden söylediler)
Öğretmenimiz Murat Bey'miş.
(Sınıfa bakarak)
Aaa, sınıf boşmuş.

3 Rivayet kipi, belirsiz geçmiş zamana (bkz. VIII.Ünite:1) benzer ama ondan farkı, aksi belirtilmiyorsa, başkasından duyulan, sonradan öğrenilen bilgi geçmiş zamana ait olabileceği gibi konuşma anına da ait olabilir:
Öğretmenimiz Murat Bey'miş.
(Öğretmenimiz şimdi Murat Bey.)
Öğretmenimiz Murat Bey'miş ama değişmiş.
(Öğretmenimiz şimdi Murat Bey değil.)

4 Tıpkı hikaye kipinde olduğu gibi (bkz. IV.Ünite:2) rivayet kipinde de *i-* eylemi, üzerine gelen eklerle birlikte kendinden hemen önceki sözcükle çoğunlukla kaynaşır ve bir ek gibi, ünlü ve ünsüz uyumlarına uyar:
Öğretmenimiz Murat Bey **i-miş** >
Öğretmenimiz Murat Bey'**miş**.
Sınıf boş **i-miş** > Sınıf boş**muş**.

ŞİMDİKİ ZAMAN (rivayet kipi)

***-(I)yormuş** (< -(I)yor i-miş)*

5 Şimdiki zamanın rivayet kipi eki *-(I)yormuş*, konuşanın, eylemin konuşma anında gerçekleşmekte olduğunu başkasından duyduğunu, sonradan öğrendiğini veya kendisinin sonradan fark ettiğini aktaran kip ekidir.
Orhan bir fabrikada çalış**ıyormuş**.
Kapı saatlerdir çarp**ıyormuş**.
Her gün süt iç**iyormuş**.
Şimdiki zamanın rivayet kipinde *i-* eylemi çoğunlukla kaynaşır:
çalış**ıyor i-miş** > çalış**ıyormuş**

6 Şimdiki zamanın rivayetinde, aksi belirtilmiyorsa, başkasından duyulan, sonradan öğrenilen bilgi konuşma anında da geçerli olabilir:
Orhan bir fabrikada çalışıyormuş; ne mutlu ona bir işi var!
Orhan bir fabrikada çalışıyormuş; ama şimdi işsizmiş.

GELECEK ZAMAN (rivayet kipi)

***-(y)EcEkmİş** (< -(y)EcEk i-miş)*

7 Gelecek zamanın hikaye kipi eki *-(y)EcEkmİş*, konuşanın eylemin konuşma zamanından sonra gerçekleşeceğini başkasından duyduğunu, sonradan öğrendiğini veya kendisinin sonradan fark ettiğini anlatır:
(Kendisi söyledi)
Ali yarın İstanbul'a gid**ecekmiş**.
(Öğretmen söyledi)
Murat artık derslere katılma**yacakmış**.
Gelecek zamanın rivayet kipinde *i-* eylemi çoğunlukla kaynaşır:
gid**ecek i-miş** > gid**ecekmiş**

8 Gelecek zamanın rivayetinde, aksi belirtilmiyorsa, eylemin konuşma anından sonra gerçekleşeceği anlaşılır:
Murat sizinle konuşacakmış; içeri gelsin mi?
Murat sizinle konuşacakmış; ama vazgeçip gitmiş.

PEKİŞTİRME

-Dİr

9 *-Dİr* eki, daha çok, haber kipi ve gereklilik kipi ile şimdiki zaman, belirsiz geçmiş zaman ve gelecek zaman çekimlerine eklenerek tümcedeki yargıyı pekiştirmek üzere konuşucunun da bu yargıya katıldığını anlatan bir kip ekidir:

Bu çabaların bir gün karşılığını bulacak**tır**.
Başvururken 2 adet fotoğraf getirilmeli**dir**.
Bugünün küçükleri, yarının büyükleri**dir**.
Burada sigara içenler cezalandırılacak**tır**.

10 *-Dİr* eki yazılı dilde, özellikle yasa, yönetmelik, duyuru gibi resmi metinler ile ders kitabı, ansiklopedi gibi bilgi verme amaçlı metinlerde gerçekleşmesi güçlü olasılıkları, kesinleşmiş yargıları, değişmez doğruları anlatma amacıyla sıkça kullanılır.

11 *-Dİr* eki ile pekiştirilen yargı, uygun bağlamda konuşucuya ait bir tahmin, bir beklenti de anlatıyor olabilir:
- Ahmet derse neden gelmedi sence?
- Nereden bileyim! (Belki) Hasta(**dır**).
- Şoför nereye gittiğimizi biliyor mu?
- (Umarım) Biliyor(**dur**)...

12 *-Dİr* eki niteleme amaçlı koşaç tümcesi haber kipi **o(nlar)** kişisi çekimlerine eklenerek nitelemeye türsel içerik kazandırabilir:
Deniz mavi(**dir**).
krş. Şu denize bak nasıl da mavi / mavidir!
Bu mağazada elbiseler çok ucuz(dur).
krş. Bu elbise ucuz / ucuzdur. Hadi alalım!

IX. ÜNİTE

GENİŞ ZAMAN

-(E/I)r

1 Geniş zaman eki *-(A/I)r* eylemin düzenli olarak veya sıklıkla gerçekleşmekte olduğunu veya gerçekleşme potansiyeli taşıdığını anlatır:

Her sabah 25 dakika egzersiz yap**arım**.
Bu sınıfları hademeler temizl**er**.
Bir sonraki kura başarılı öğrenciler devam ed**er**.
Alkol dikkati azalt**ır**.

2 Geniş zaman, eylemlerin düzenli olarak veya sıklıkla gerçekleştiğini anlattığı için doğa olaylarını, matematik işlemleri, genellemeleri ve alışkanlıkları anlatmaya elverişlidir:

Güneş doğudan doğar.
İki kere iki dört eder.
Disiplin başarıyı getirir.
Türkler çayı çok sever.

3 Geniş zaman, potansiyellik aktarabildiği için tahmin de anlatabilir:

- Öğretmen duymasın, yoksa çok **kızar**.
- Sanmam, **kızmaz**.

- Bu masayı sen bile **kaldırırsın**.
- **Kaldırırım** tabii.

4 Geniş zaman, tahmin anlatmasına bağlı olarak gelecek zaman aktaran belirteçlerle de kullanılabilir:

Bence yarın yağmur yağmaz.
İki gün sonra bu işten vazgeçersin.

5 Geniş zaman emir, rica, istek, öneri gibi edimsel anlatımlar kurmak üzere soru tümcelerinde de kullanılır:

Adınızı söyler misiniz? (Lütfen adınızı söyleyiniz.)
Şurayı imzalar mısınız?
Bir çay verir misiniz?
Oturmaz mısınız?
Bir çay daha almaz mısınız?

YETERLİK

-(y)Ebil- / -(y)EmE-

6 *-(y)Ebil-*, eylemin gerçekleştirilmesi için gerekli olan güç, bilgi, zaman, kaynak, yetenek, olanak vb. yeterliliğe sahip olup olmamayı anlatır:

Halil Mutlu halterde 320kg. kaldır**abil**iyor ama ben kaldır**amı**yorum.
Sınavda tarih sorularını cevapla**yabil**dim ama diğerlerini cevapla**yama**dım.
Seni en çok 15 dk. bekle**yebil**eceğim.
Metro ile hangi semtlere gid**ebil**iriz?

7 *-(y)Ebil-*, yeterlilik yerine izin verme veya isteme anlatıyor olabilir:

Bu kadar yeter, çıkabilirsiniz. (Çıkmanıza izin veriyorum.)
Bu filme 18 yaşından küçükler de girebiliyor mu?
Meşgul müsünüz, girebilir miyim?
Sınav süresince sigara içemeyecek miyiz?

8 *-(y)Ebil-*, geniş zaman çekimlerinde yeterlilik yerine tahmin anlatıyor olabilir:

Bugün yağmur yağabilir.
(Yağmurun bugün yağma ihtimali var)
Yarınki sınav zor olabilir.

9 *-(y)Ebil-* emir, rica, istek, öneri gibi edimsel anlatımlar kurmak üzere, genellikle de geniş zaman çekimli olumlu soru tümceleriyle kullanılır:

Adınızı söyleyebilir misiniz? (Lütfen adınızı söyleyiniz.)
Şurayı imzalayabilir misiniz?
Bir çay verebilir misiniz?

10 İlki olumsuz, ikincisi olumlu olan iki yeterlilik yapısı aynı eylem kökünde önce yetersizlik *(-EmE-)*, sonra tahmin *(-(y)Ebil-)* anlatmak üzere birlikte kullanılabilir:

Ben toplantıya katıl**ama-yabil**irim.
Bazı soruları anla**yama-yabil**irsiniz.

11 Gerçekleşmesi öznenin kendi isteğine bağlı olmayan, genellikle de belirli bir beceri kazanmış olmayı gerektiren eylemler, olumsuzluk bildirdiği durumlarda yeterlilik yapısıyla görünmek zorundadır:

Çok çalıştı ama sınavı kazanmadı / kazanamadı.
Cüzdanımı kaybettim, her yerde aradım ama bulmadım / bulamadım.
Bu soruyu hiç kimse bilmedi / bilemedi

GENİŞ ZAMAN (hikaye kipi)

-(E/I)rdI (< -(E/I)r idi)

12 Gelecek zaman hikaye kipi eki *-(E/I)rdI*, eylemin düzenli olarak veya sıklıkla gerçekleşmekte olduğunu ama bunun geçmişte kaldığını aktaran kip ekidir:

Çocukken karanlıktan kork**ardım**.
Üniversitedeyken sık sık kütüphaneye gid**erdim**.

Geniş zamanın hikaye kipinde *i-* eylemi çoğunlukla kaynaşır:

kork**ar i-dim** > kork**ardım**

GENİŞ ZAMAN (rivayet kipi)

-(E/I)rmİş (< - (E/I)r imiş)

13 Geniş zamanın rivayet kipi eki *-(E/I)rmİş* eylemin düzenli olarak veya sıklıkla gerçekleşmekte olduğunu ama konuşanın bunu başkasından duyduğunu, sonradan öğrendiğini veya kendisinin sonradan fark ettiğini aktaran kip ekidir:

Orhan her sabah 10km. koşarmış.
İki iki daha her zaman dört etmezmiş.

Geniş zamanın rivayetinde, aksi belirtilmiyorsa, eylemin geniş zamanda gerçekleşeceği anlaşılır:

Orhan her sabah 10km. koşarmış; ama bu alışkanlığını bırakmış.

Geniş zamanın rivayet kipinde *i-* eylemi çoğunlukla kaynaşır:

koşar i-miş > koşarmış

X. ÜNİTE

ADLAŞTIRMA

-mE, -mEk, -(y)İş

1 *-mE, -mEk* ve *-(y)İş* ekleri, adlaşmış tümcelerde eylem köklerine zaman ve kip ekleri yerine gelen eklerdir:

Sen (bu yolda) araba kullan-
> Senin bu yolda arabayı hızlı kullanman (tehlikeli.)
> Bu yolda araba kullanmak (çok keyifli.)
> Senin arabayı kullanışın (çok farklı.)

-mE ve *-(y)İş* ekleri kullanıldığı zaman, özneye tamlayan eki, adlaştırma ekleri üzerine de özne ile uyumlu iyelik eki gelir.

Sen (bu yolda) araba kullan-
> Senin bu yolda arabayı hızlı kullanman (tehlikeli.)
> Senin arabayı kullanışın (çok farklı.)

2 *-mEk* eki kullanıldığı zaman böylesi ekler kullanılmaz, çünkü bu ekin eklendiği tümcede özne bulunmaz.
-mE ve *-mEk* ekleri eylemin anlattığı durumu, işi, hareketi veya oluşu adlaştırırken *-(y)İş* eki, daha çok, eylemin yapılış biçimini ve tarzını öne çıkarar:

(Senin) arabayı hızlı kullanman/kullanmak (kullanma işi)
Senin arabayı kullanışın (kullanma tarzı)

3 Tümcede özne belirtmek istenmiyorsa *-mEk* eki kullanılır ve bu durumda özne, herkesi kapsayacak biçimde soyut olarak algılanır:

Kendini bilmek erdemdir. (herkes için)
Dalgalı denizde yüzmek tehlikelidir. (herkes için)

4 *-mE, -mEk* ve *-(y)İş* ekleri, tümceleri adlaştırma görevi dışında doğrudan sözcük türetme görevinde de kullanılır:

giriş, çıkış, bakış, yürüyüş, satış, alışveriş
danışma, dondurma, yazma, okuma, sollama
ekmek, çakmak, kaymak, yemek

ADLAŞTIRMA (+İYELİK)+DURUM

-mE / -mEk / -(y)İş (+iyelik) + durum

5 *Adlaştırma ekleri ile kurulan tümceciklerde, ekin üzerine önce tümceciğin (eğer varsa) öznesine göre kişi eki, sonra adlaşmış tümceciğin tümcedeki görevine uygun ad durum eki getirilir:*

-mE
Senin burada yüzmen tehkileli.
O benim burada yüzmemi istemiyor.
Ben onun burada yüzmesine izin vermem.
Biz sizin burada yüzmenizde bir sakınca görmüyoruz.
Ben onlarının burada yüzmelerinden rahatsız oluyoruz..

-mEk
Burada yüzmek tehlikeli.
Burada yüzmeyi* tehlikeli buluyoruz.
Burada yüzmeye* cesaret edemem.
Burada yüzmekten korkmamak lazım.
Burada yüzmekte bir sakınca görmüyorum.
(*-mEk ekinin son sesi, ek ünlü ile başlayan ek aldığında /y/'ye dönüşür.)

-(y)İş
Ben sizin yüzüşünüzü Mark Spitz'e benzetiyorum.
O benim yüzüşümü beğenmiyor.

6 *-mE* ile kurulan tümceciğin öznesi ile ana tümcenin öznesi çoğunlukla ayrıdır; aynı olacağı durumlarda *-mEK*'li yapı tercih edilir:

Ben [(senin) şarkı söylemen]-den hoşlanıyorum.
Ben [şarkı söylemek]-ten hoşlanmıyorum.
?(Ben) [(benim)) şarkı söylemem]-den hoşlanmıyorum.

7 *-mEk* ile kurulan tümceciğin öznesi ile ana tümcenin öznesi, eğer tümcecik tümcedeki tek tümleç ise aynıdır; tümcede birden fazla tümleç varsa aynı da olabilir ayrı da.

Ben [pikniğe gitmey]-e ikna oldum.
(Pikniğe gidecek olan benim.)
Ali beni [pikniğe gitmey]-e ikna etti.
(Pikniğe gidecek olan benim.)
Ali benden [pikniğe gitmek] için izin aldı.
(Pikniğe gidecek olan Ali.)

DOLAYLI ANLATIM (emir kipi)

"..." / -mE

8 Emir kipi ile kurulan tümceleri ya doğrudan ya da *-mE* adlaştırma eki kullanarak dolaylı anlatıma çevirebilirsiniz:

Öğretmen: – Bir kompozisyon yazınız!
"..."
> Öğretmen öğrencilere "Bir kompozisyon yazınız!" diyor.
-mE
> Öğretmen öğrencilere (onların) bir kompozisyon yazmalarını söylüyor.
> Öğretmen bize (bizim) bir kompozisyon yazmamızı söylüyor.
> Öğretmen size (sizin) bir kompozisyon yazmanızı söylüyor.

9 *-mE* adlaştırma eki kullanarak yapılan dolaylı anlatımlarda *lütfen, sakın, hadi* v.b. sözcükler aktarılmaz:

Erol Bey oğluna "Sakın geç kalma" dedi.
> Erol bey oğluna sakın geç kalmamasını söyledi.

10 *-mE* adlaştırma eki kullanarak yapılan dolaylı anlatımlarda *söyle-* eylemi yerine *iste-, rica et-, emret-* eylemleri de kullanabilir:

Mustafa Yeşim'e "Biraz bekle" dedi.
> Mustafa Yeşim'e biraz beklemesini söyledi.
> Mustafa Yeşim'den biraz beklemesini istedi.
> Mustafa Yeşim'den biraz beklemesini rica etti.
> Mustafa Yeşim'e biraz beklemesini emretti.

XI. ÜNİTE

ULAÇLAR

-(y)Ip / -mEdEn

1 *-(y)Ip/-mEdEn* ulaçları, eylemlerin ana eylemden önce gerçekleşip *(-(y)Ip)* gerçekleşmediğini *(-mEdEn)* belirtir:

Dün akşam televizyonu kapatıp uyudum.
(Televizyonu kapattım ve sonrasında uyudum.)
Dün akşam televizyonu kapatmadan uyudum.
(Uyudum ama öncesinde televizyonu kapatmadım.)

-(y)Ip / -mEdEn ulacını taşıyan tümceciklerin özneleri ana tümcenin öznesi ile aynıdır:

Dün akşam (ben/annem) televizyonu kapatıp uyudum.

2 Eğer *-mEdEn* ekini taşıyan bir tümceciğin öznesi ile ana tümcenin öznesi ayrı ise, bu yapı *-mEdEn* ulacı değil *-mEdEn (önce)* ulacının kısa biçimidir:

Dün akşam **annem** televizyonu kapatmadan (önce) **(ben)** uyudum.
(Uyudum ama annem televizyonu henüz kapatmamıştı.)

3 *-(y)Ip / -mEdEn* ulaçları ana eylemin yapılış tarzını doğrudan etkiliyorsa, ardışıklıktan ziyade tarz, neden, gerekçe anlatma işi ön plana çıkar:

Kimseyi dinlemeden konuşuyorsun.
(Konuşmanın karşılıklı yapılmadığı, karşımızdaki kişilerin görüşlerine dikkat, önem ve değer verilmediği vb. anlamlara vurgu yapılmaktadır.)
Çocuk kapıyı çalmadan içeri girdi.
(İçeri girmeden önce kapıyı çalmanın beklendiğine ama bunun gerçekleşmediğine vurgu yapılmaktadır.)
İşçiler yemekten zehirlenip hastalandılar.
Gemi fırtınaya yakalanıp battı.

5 *-(y)Ip* ulacı, bir tür ikileme kurarak aynı anda gerçekleşme de anlatabilir:

Çocuklar bahçede koşup oynuyorlar.
Arkadaşlarla gülüp eğlendik.

6 *-mEdEn* ulacı ana tümcenin olumsuz olduğu yapılarda ana eyleminin gerçekleşmesinin ön koşulu olarak algılanır:

Kahvaltı yapmadan işe gitmem.
(İşe gitmek için önce kahvaltı yaparım.)
Soruları iyice anlamadan cevaplamayınız.
(Cevaplamak için önce soruları iyice anlamanız gerekir.)

7 Ana tümcenin olumsuz olduğu yapılarda *-(y)Ip*'in eklendiği eylem de olumsuz algılanır:

Bugüne kadar yalan söyleyip kimseyi kandırmadım.
(Yalan söylemedim ve kimseyi kandırmadım.)

8 *-(y)Ip, -mEdEn* ekinin olumlu versiyonu olmakla birlikte, eklendiği eylem de olumsuz olabilir. Bu durumda *-(y)Ip* ile ana eylem arasında salt ardışıklık veya niteleme değil, daha çok birini diğerine tercih etme ilişkisi kurulur:

Dün akşam sinemaya gitmeyip evde kaldık.
Yemeklerde fazla yağ kullanmayıp formunuzu koruyabilirsiniz.

ULAÇLAR

-(y)ErEk

9 *-(y)ErEk* ulacı tümceciğin eyleminin ana eylemle aynı esnada gerçekleşmekte olduğunu anlatır:

Bütün gün müzik dinle**yerek** çalıştım.
(Hem ders çalışıyordum hem de müzik dinliyordum.)
Kadın kazayı ağla**yarak** anlattı.
(Kadın bir taraftan ağlıyor, bir taraftan da kazayı anlatıyordu.)
Problemlerimizi konuş**arak** çözelim!

10 *-(y)ErEk* ulacı, tümcecik ile ana tümcenin öznesi aynı ise kullanılabilir:

Dün akşam eşim / (ben) televizyon seyrederek uyudum.

11 *-(y)ErEk* ulacı ana eylemin yapılış tarzını doğrudan etkiliyorsa, aynı esnada gerçekleşmekten çok tarz, neden, gerekçe anlatma işi ön plana çıkar:

Ev sahibi konukları gülerek karşıladı.
Spor yaparak zayıfladım.
Doktora gitmeyerek sağlığını tehlikeye atıyorsun.
Bu teklifi reddederek büyük bir fırsatı kaçıracak.

12 Ana tümcenin olumsuz olduğu yapılarda *-(y)ErEk*'in eklendiği eylem de olumsuz algılanır:

Bugüne kadar yalan söyleyerek kimseyi kandırmadım.
(Yalan söylemedim ve kimseyi kandırmadım.)

13 *-(y)ErEk* eki aralarında tarz, neden, gerekçe ilişkisi kurulması zor olan eylemlerle, tıpkı *-(y)Ip* gibi daha çok ardışıklık anlatabilir:

Bütün eşyalarımızı toplayarak kutulara yerleştirdik.

14 *-(y)ErEk* eki *ol-* eylemi ile kalıplaşmış olarak açımlama anlatımı kurar:

Ben, öğretmeniniz olarak, size düzenli çalışma öneririm.
Türkiye'ye daha önce turist olarak mı gelmiştiniz.
Sizler Türkçeyi yabancı dil olarak öğreniyorsunuz.
Türkiye'yi ikinci vatanım olarak görüyorum.

ULAÇLAR

-(y)E...-(y)E

15 *-(y)E...-(y)E* ulacı tümceciğin eyleminin ana eylemle aynı esnada ama arka arkaya tekrarlanarak gerçekleşmekte olduğunu anlatır:

Bu adresi ancak sor**a** sor**a** bulabildik.
Yol boyunca konuş**a** konuş**a** yürüdük.

16 *-(y)E...-(y)E* ulacı, olumsuz eylemlere eklendiğinde, tekrarlanarak gerçekleşmeyi değil, hiç gerçekleşmemeyi anlatır:

Spor yap**maya** yap**maya** kilo aldım.
Konuş**maya** konuş**maya** Türkçeyi unutabilirsiniz.

17 *-(y)E...-(y)E* ulacı tümcecik ile ana tümcenin öznesi aynı ise kullanılabilir:

Dün akşam eşim televizyon seyrede seyrede uyudum.

18 *-(y)E...-(y)E* ulacı, iki farklı ama yakın veya karşıt anlamlı eyleme de eklenebilir:

Çocuklar **düş**e **kalk**a büyür.
Merdivenleri **ine çık**a yoruldum.

19 *-(y)E...-(y)E* ulacı ana eylemin yapılış tarzını doğrudan etkiliyorsa, aynı esnada arka arkaya tekrarlanarak gerçekleşmekten çok tarz, neden-sonuç, gerekçe anlatmak ön plana çıkar:

Kadın kazayı ağlaya ağlaya anlattı.
Çorbayı karıştıra karıştıra pişirmek lazım.
Bu konuda ısrar ede ede hepimizi bıktırdın.
Öğretmen her gün ödev vere vere bizleri perişan etti.

XII. ÜNİTE

ULAÇLAR

-mE** (+iyelik) **için / -mEk için

1 *-mE(+iyelik ekleri) için* ve *-mEk için* ulaçları, eylemin gerçekleşme amacını gösteren tümcecikler kurar:

Kilo al**mak için** spor yapıyorum.
Doktor bu ilaçları sana iyileş**men için** verdi.
Daha sağlıklı yaşa**mak için** gayret edelim.
Doktora yap**mak için** Amerika'ya gitti.
Bir Türk üniversitesinde oku**mam için** Türkçe öğrenmem gerek.

ULAÇLAR

-mEk üzere

2 *-mEk üzere* ulacı, eylemin gerçekleşme hedefini koşullu olarak gösteren tümcecikler kurar:

Doktora yap**mak üzere** Amerika'ya gitti.
Arkadaşlarıyla buluş**mak üzere** evden çıktı.

3 *-mEk üzere* hedeflenebilen eylemlere eklendiği için, öznenin yeterliğinde olmayan eylemlerle kullanılmaz:

Ölmek için/üzere herşeyi yapıyor.
Sınavda başarılı olmak için/üzere çok çalıştım.
Kilo almamak için/üzere spor yapıyorum.
Kış aylarında üşümemek için/üzere kalın elbiseler giyinmek gerek.
Bu konuyu açmamak üzere kapatıyoruz.
Adam geri dönmemek üzere evi terk etti.

4 *-mEk üzere* yapısı ile kurulmuş anlatımlar, koşaç tümcelerinde "gerçekleşmeye çok yakın olma" anlamını vermek üzere kullanabilir:

Uçak kalkmak üzere.
Yorgunluktan ölmek üzereyim.

ULAÇLAR

çünkü, bu nedenle, bu yüzden

5 *çünkü* bağlacı kendisinden sonra, *bu nedenle* bağlacı ise kendisinden önce gelen tümcenin diğer tümcenin nedeni olduğunu gösterir:

Türkçe öğreniyorum. Çünkü/Bu nedenle Türkiye'de yaşıyorum.
Türkiye'de yaşıyorum. Çünkü/Bu nedenle Türkçe öğreniyorum.

6 *bu yüzden* bağlacı kendisinden önce gelen tümce ile bu tümcenin olumsuz sonuçlarını gösteren tümceyi birbirine bağlar:

Düzenli çalışmadın. Bu yüzden başarısız oldun.
Düzenli çalıştın. Bu yüzden başarılı oldun.

TERİMLER (Türkçe-İngilizce)

A	açık özne	overt subject
	ad (isim)	noun
	ad durum eki	case suffix
	ad öbeği	noun phrase
	ad tamlaması	genitive construction
	adcıl uyum	nomainal aggreement
	adıl (zamir)	pronoun
	adıl *n*'si	pronominal *n*
	adlaştırma	nominalisation
	adlaştırma ekleri	nominalisation suffixes
	adsoylu sözcük	nominal words
	ağız	dialect
	alfabe	alphabet
	ana eylem	main verb
B	bağlaç	conjunction
	baş	head
	belirli geçmiş zaman	simple past tense
	belirsiz geçmiş zaman	reported past tense
	belirteç (zarf)	adverb
	belirteç öbeği	adverbial phrase
	belirtili ad tamlaması	definite genitive construction
	belirtililik	definiteness
	belirtisiz ad tamlaması	indefinite genitive construction
	belirtme durumu eki	accusative case marker
	bileşik ad	compound noun
	bileşik eylem	compound verb
	birliktelik öbeği	comitative phrase
	bulanıklık	ambiguity
C	canlı	animate
Ç	çekim	inflection
	çıkan ezgi	rising intonation
	çıkma durumu eki	ablative case marker
	çoğulluk	plurality
D	dar ünlü	narrow vowel
	dilbilgisel	grammatical
	dilbilgisi	grammar
	dolaylı anlatım	indirect speech
	dolaylı tümleçler	indirect complements
	durum eki	case marker
	duygu eylemi	emotional verb
	düz ünlü	unrounded vowel
E	edimsel anlatım	pragmatic expression
	ek	affix
	ekleme	affixation
	eklemeli diller	agglutinating languages
	emir kipi	imperative
	eşitlemeli	equative
	eşitlik	equality
	evet / hayır soruları	*yes /no* questions
	eylem (fiil)	verb
	eylem kökü	verb root
	eylem öbeği	verb phrase
	eylemcil uyum	verbal aggreement
	ezgi	intonation
G	geçmiş zaman	past tense
	gelecek zaman	future tense
	geniş ünlü	wide vowel
	geniş zaman	aorist
	görev sözcükleri	particles
	gösterme adılları	demonstrative pronouns
H	haber kipi	copulative indicative mood
	harf	letter
	hece	syllable
	hedef	goal
İ	ikili	binary
	ilgeç (edat)	postposition

	ince ünlü	front vowel
	insansal	human
	istek kipi	optative mood
	iyelik	possession
	iyelik adılı	possessive pronoun
	iyelik ekleri	possesive markers
	iyelik ilişkisi	possessive relation
K	kalın ünlü	back vowel
	kalma durumu eki	locative case marker
	karşılaştırma	comparsion
	karşıt anlamlı	opposite meaning
	karşıtlık	opposition
	karşıtsal vurgu odağı	contrastive focus of stress
	karşıtsal vurgu	contrastive stress
	kaynaşma	cliticization
	kaynaşmış biçim	cliticised form
	kişi adı	person name
	kişi adılı	personal pronoun
	kişi ekleri	personal suffixes
	konuşma anı	speech moment
	konuşma zamanı	speech time
	koşaç tümcesi	copular sentence
	köken	origin
	kurucu	constituent
M	malzeme adları	nouns of materials
N	nesne	object
	ne-soruları	*wh*-questions
	niteleme	attribution
O	olumsuz	negative
	olumsuzluk	negation
	oynak	non-rigid
Ö	öbek yapısı	phrase structure
	özdeş	identical
	özel ad	proper name
	özensiz konuşma	causal speech
	özensiz kullanım	causal usage
	özne	subject
	özne-yüklem uyum	subject-verb aggreement
P	pekiştirme	intensification
R	resmi	official
	resmi dil	official language
	rivayet kipi	evidential mood
S	saptama	statement
	sayı adları	numerals
	ses	phone
	ses uyumları	sound harmonies
	sesletme	pronunciation
	sıfat	adjective
	sıfat öbeği	adjective phrase
	sıfatlaştırma	derived adjectives
	sıralama	ordinal numerals
	sonek	suffix
	soru tümceleri	interrogative sentences
	sözcük türü	class of word
	sözcük türü kayması	conversion
	sözcük vurgusu	word stress
	sözdizimsel	syntactic
	sözlüksel	lexical
	süre	period
	sürme	continuity
	sürtünücü	fricative
	şimdiki zaman	present tense
T	tamlanan	possessed
	tamlayan durumu eki	genitive case marker
	tamlayan	possessor
	temel sözcük dizilişi	basic word order

	titremli	voiced
	titremsiz	voiceless
	tümce	sentence
	tümcecik	clause, subordinate clause
	tümleç	complement
	türdeş	homogeneous
	türetim ekleri	derivational affixes
U	ulaç	gerund
	uzam	path, space
Ü	ünlem	interjection
	ünlü	vowel
	ünlü türemesi	vowel adding
	ünlü uyumları	vowel harmanonies
	ünlü uyumu	vowel harmony
	ünsüz	consonant
	ünsüz düşmesi	consonant dropping
	ünsüz türemesi	consonant adding
	ünsüz uyumu	consonant harmony
	ünsüz yumuşaması	consonant softing
	üstünlük	superlative
V	varoluş tümcesi	existential sentence
	vurgulama	emphasis, emphatic usage
	vurgu	stress, accent
	vurgulu	stressed
	vurgulu hece	stressed syllable
	vurgulu öğe	stressed element
Y	yakın anlam	close meaning
	yardımcı eylem	auxiliary verb
	yer	location
	yer tümleci	locative complement
	yerleşmiş tümce	embedding sentence, subordinate clause
	yeterlik	ability, possibility
	yetersizlik	disability, imposibility
	yönelme durumu eki	dative case marker
	yuvarlak ünlü	rounded vowel
	yüklem	predicate
	yüklemcil eylem	predicative verb
Z	zincirleme	chain
	zincirleme tamlama	chain genitive construction